

ATV

2808

CONFESION
ETC.
COMUNION SACRAMENTUM

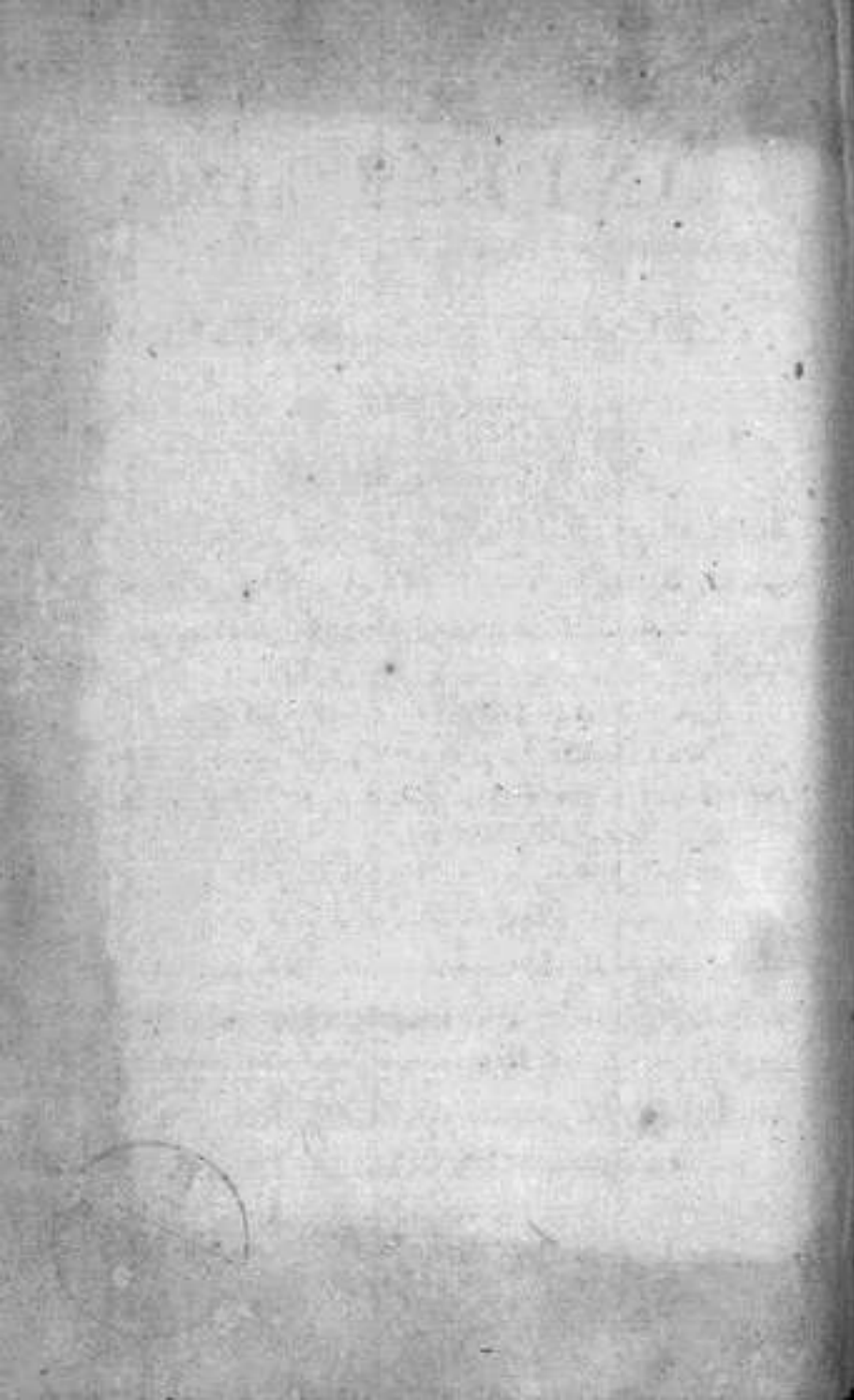
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...

...
...
...
...
...

CONFESIOCO,

ETA

COMUNIOCO SACRAMENTUEN

GAÑEAN

ERACUSALDIAC,

Ienvicico Comunio raco prestatu
bear diran Aurrentzat, eta bidez
Cristau acientzat-ere bai.

ESQUEINGEN DIEZTE EUSCALDUNAI
*D. Juan Bautista Aguirre, Asteasuco Be-
neficiadu, eta Guipuzcoaco Arciprestaze-
co nagusian Diputadu generalac.*

TOLOSAN.

Iruñeco gure Apaiznagusiaren, eta
emengo Corregidorearen baimena-
requin, D. Juan Manuel la Lama-
ren moldizteguian, 1823.

Urtean.

PROLOGO.

FIN , Á QUE SE DIRIGEN ESTAS Instrucciones: y método que para ponerlas en práctica con los Niños , y Adultos , adoptaría el Autor.

*L*a ignorancia de muchos Cristianos á cerca del modo práctico de prepararse para recibir los Sacramentos de la Confesion , y Comunión , es un mal contra el cual claman los Predicadores , y Escritores celosos , y que no obstante subsiste en muchas partes. ¿Cual será la causa de esto? Apenas podrá encontrarse otra tan poderosa

como es la facilidad , con que en muchas Parroquias se admiten los Niños á la primera comunion. En algunas no se les obliga á apreben- der las cuatro partes del Catecismo ; en otras se contentan con que sepan estas , especialmente si responden con puntualidad á lo siguiente: ¿ Qué es lo que se requiere para una buena Confesion ? ¿ Qué cosa es Exámen? ¿ Qué el Dolor? ¿ De cuantas maneras es el Dolor? ¿ Qué cosa es Contricion ? ¿ Qué la Attricion ? ¿ Para que fue instituido el Sacramento del Altar ? ¿ Cuantas cosas se requieren para una buena Comunión ? De aqui resulta el que los Niños comiencen á participar de los Divinos Misterios , sin saber que es lo que deben , y como deben practicar para recibirlos dignamente. De aqui el perseverar regularmente en la misma ignorancia

hasta la muerte. De aqui el tropezar los Confesores con penitentes tan mal guisados, y desprevenidos, que se ven precisados á disponerlos en el mismo Confesonario, si las circunstancias lo permiten. De aqui finalmente un número inmenso de Confesiones, y Comuniones sacrilegas, ó á lo menos infructuosas. Yo confieso, que es empeño arduo el desterrar del todo esta ignorancia en muchos pueblos derramados en barrios distantes de la Iglesia; pero al mismo tiempo creo, que se remediará en gran parte, si con tesson, y método se procura la instruccion de los Niños antes de la primera Comunión; si ademas al pueblo se le explica el modo práctico de disponerse para la confesion, y Comunión, en Misas mayores, ú otros tiempos oportunos, no una, ú otra vez, sino una gran

temporada. Y para que el Catequista tenga algun alivio en un Egercicio tan importante, le presento estas pequeñas instrucciones distribuidas en cuatro partes. En la primera parte se iustruye al Niño sobre la Confesion: En la segunda sobre la Comunion: En la tercera se le hace poner en práctica lo que en las dos primeras se le ha enseñado especulativamente. Y en la cuarta se han recogido las Instrucciones mas importantes, y oportunas, para que un Vascongado viva segun la Ley de Jesu-Criso.

El método que convendrá adoptarse en cada Pueblo, deixo con gusto á la prudencia, y discrecion de los Señores Párrocos; y solo añadiré, que si me viese en la necesidad de haber de emprender una ocupacion tan delicada, procuraria

valerme, en quanto fuese posible de las reglas siguientes. I. A ningún Niño colocaria en la clase de los que han comenzado las Instrucciones para la primera Comunión, si no sabe las cuatro partes del Catecismo. Esta es la práctica de los Obispados, donde esta Disciplina de la primera Comunión ha estado mas floreciente, y se conforma con el sentir de los autores, que para la primera comunión piden, que el Niño sepa la Doctrina, cuyo compendio son las cuatro partes del Astete. Estoi viendo, que algunos me dirán, que no es necesario que se sepan las cuatro partes á la letra, si se saben en quanto á la sustancia. Es asi. ¿ Pero cómo podrán saber los Niños, é idiotas la sustancia de las cuatro partes; y como darán razon suficiente de ellas, si jamas las han

aprehendido , ni con las expresiones con que las esplica el Catecismo , ni con otras ? II. Donde bay Maestro , y Maestra de primeras letras debe procurarse , que los Padres envien á tiempo los Niños , y Niñas á la Escuela respectiva , para que desde la edad tierna comiencen con la Doctrina. III. Aunque no haya este auxilio , la experiencia enseña , que no suelen faltar personas que con amor y caridad sacrifiquen algun tiempo para instruir á los Niños y Niñas. He conocido un hombre , y una muchacha que en las Parroquias donde vivian se divertian en este egercicio , y hacian segun me aseguraron un bien imponderable á la Juventud. IV. En muchas Parroquias de este Pais bay barrios tan distantes de la Iglesia que los Niños , y Niñas no pueden asistir á

la Escuela , ni otra casa de la proximidad de la Parroquia á no hacer sus Padres un empeño extraordinario. Para instruir á los Niños de semejantes barrios , dos medios oportunos se practican en algunos Lugares : el primero es instruir algunos Niños y Niñas de los mismos barrios , para que estos enseñen á los demas ; y el segundo el enviar alguna persona juiciosa , para que durante el invierno los instruya. Ojala se estableciesen en nuestras Parroquias las Cofradias de la Doctrina Cristiana tan recomendadas de la Silla Apostolica. Entónces no habria estas angustias , y en cada barrio los Cofrades cuidarían de la enseñanza de los Niños , é ignorantes en la doctrina. V. Cuando el Niño ha aprehendido las cuatro partes del As-tete , se le pasa á la clase de los

están instruyéndose para la primera Comunión. Se le enseña el primer año lo perteneciente al Sacramento de la Confesion: en el segundo lo respectivo á la Comunión; y finalmente se le detiene el tiempo necesario en el modo práctico de prepararse, y recibir ambos Sacramentos. Algunos reputarían esto casi imposible para practicarse con los Niños; pero si consultan con la experiencia de varios Obispados, se desengañarán. VI. A los que se muestran mas aplicados se les debe dar algun premio. Asi se practica en muchas partes; y con extraordinario esmero en Italia. El dia de la primera Comunión á cada Niño se le dará un exemplar nuevo de estas Instrucciones, para que les sirva de Devocionario. VII. Segun la Dicipлина actual de la Iglesia parece mas verisimil, que la

discrecion suficiente para la Confesion no basta para la primera Comunion, exceptuando el peligro de la muerte. para la debida inteligencia de esta regla debe tenerse presente primero: Que en los primeros tiempos de la Iglesia no se esperaba à los años de la discrecion, ó uso de la razon para dar à los niños la primera comunion, sino que se les administraba à una con el Bautismo bajo las Especies de vino. Esta Disciplina dura todavia en la Iglesia Griega, y duró en la Latina hasta el Siglo XII. à lo menos en algunas partes; y Martene Escritor del Siglo, que acaba de espirar, asegura, que el mismo la vió practicarse en Basilea. 2. que en la primitiva Iglesia los que asistian à Misa comulgaban, y solo se excluía à los Catecúmenos, y Peni-

tentes ; de donde se puede inferir que los niños que llegaron al uso de la razon , y asistian al Sacrificio no serían excluidos. 3. Que el Concilio Lateranense IV. celebrado el año de 1215. en el Canon 21. mandó , que todos los Fieles , que hubiesen llegado á los años de discrecion , se confesasen á lo menos una vez al año , y se comulgasen por Pascua. Hay alguna duda sobre si este Concilio se contentó para la primera comunión con la misma discrecion que basta para la confesion ; pero mirando al contesto del Canon , y á la Disciplina que basta entonces se observó en este punto , parece muy creible con San Antonino , que los padres del citado Concilio no quisieron exigir mayor discrecion para el uno que para el otro Sacramento. 4. Ultimamente opinaron in-

signes Teólogos que para la primera comunión no basta que el niño tenga discreción para conocer el bien y mal, sino que además se requiere que discierna el manjar celestial de la Eucaristia, conozca sus efectos, y pueda gustar de ellos, y la Iglesia en el Ritual nos dió la regla siguiente: *lis, qui propter ætatis imbecillitatem nondum hujus Sacramenti cognitionem, & gustum habent, administrari non debet. VIII. La edad en que regularmente llegan los niños á este conocimiento, y gusto de que habla el Ritual, suele ser la que media entre los diez y catorce años, como nos dice el Manual impreso en Salamanca el año de 1591. Communiter ætas huic rei apta (ut pueris ministretur Eucharistia) esse solet ab anno decimo usque ad decimum quartum, Esto mismo nos*

dice Francisco Suarez. Mas esto no quita el que pueda haber niños en quienes se anticipe la discrecion que se requiere para la primera comunion, ya por el clima, y claridad de entendimiento, ya por una diligente educacion. De esta regla se puede colegir, que si los niños empiezan á instruirse á tiempo, hasta los catorce años se les podrá enseñar quanto se requiere, para que reciban la primera comunion con el debido respeto y discrecion. IX. En quanto al pueblo particularmente si hay muchos que ignoren el modo de disponerse para recibir los Sacramentos, procuraria explicarle en Misas Mayores, y otros tiempos oportunos por espacio de dos ó tres años las Instrucciones, que aqui ofrezco á mis paisanos, ú otras que se escriban mejor, siguiendo el orden con

que están puestas. Haria decir al chico destinado para este fin una instruccion oyéndole el pueblo; y ella me serviria de asunto para una, ó mas platicas; y para este fin puede servir mucho la apreciable obra que en dialecto Guipuzcoano acaba de dár á luz mi caro amigo Don Juan Antonio de Moguel. Es muy bueno exponer el Evangelio del día; pero nosotros vivimos en pueblos donde los Feligreses no pueden acudir á la Parroquia con la comodidad que en Navarra, Aragón, y Castilla; y es necesario que primero se atienda á lo mas urgente en aquellas bo-
ras, en que el pueblo pueda asistir, y esto parece muy conforme al Concilio Tridentino Sess 5. cap. 2. de Reformat. X. Las Cédulas de aprobacion en Doctrina Cristiana deben ser muy caras, para

que el pueblo se mueva á acudir á la Doctrina ; y si en esto se da lugar á contemplaciones , si no se les examina sino de pura ceremonia , todas las Instrucciones que el Párroco diese en los dias Festivos , no alcanzarán para la gente mas necesitada , porque no acudirá á ellas. XI. Con los jóvenes que aspiran al Matrimonio debe observarse con puntualidad lo mandado por el Ilustrísimo Irigoyen , examinandolos seriamente en la Doctrina antes de las proclamas. Si algunas de estas reglas no agradaren á los Catequistas acostumbrados á otro método de menos fatiga , no riñamos por esto , y concluyo con lo que segun escriben Sidonio dijo á Drossulo Satyra 1^a. Quod justum est scribo , nec multum , Drossule , curo sive huic , sive illi displiceat , placeat.

—◆—◆—◆—◆—◆—◆—◆—◆—◆—

Advertencia I.

Este prólogo se ha puesto en castellano, temiendo que muchos Catequistas no lo leerían de otra suerte.

Advertencia II.

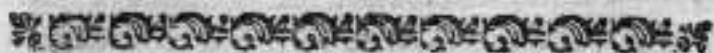
El dialecto en que se escriben las Instrucciones, es un medio entre el de Beterri, y Goyerri. Se diferencia del de Hernani, y San Sebastian v. g. en *dezute*, *dute*, *duenac*, *dutenac dituzute*, *dituzte*, &c. que es segun el modo de San Sebastian; y en el nuestro: *dezue*, *due*, *duanac*, *duenac*, *dituzue*, *ditue*.

Advertencia III.

Al pie de cada instruccion se pondrán varias veces citas, no porque sirvan para los Niños; sino porque el Catequista muchas veces deseará saber, y registrar las fuentes de donde se ha extractado la instruccion; y es mas facil el quitarlas, que ponerlas.

Advertencia IV.

Para insinuar la pronunciacion particular que tienen varias espresiones Vascongadas uso del accento circunflexo al modo que en el castellano está hoy en uso: v. g. *gaisóa* tiene su pronunciacion particular que no es facil fixarla mejor que con la crema, ó capucha, en cuyo lugar usan algunos de dos consonantes, como en *ttipia*, *maittea*, &c.

LENENGO PARTEA.

CONFESIOCO SACRAMENTUARI
dagozcan Eracusaldia.

LEMBICICO ERACUSALDIA.

*Cer dan , eta norc Eliz Ama Santari
utzi cion Penitenciaco , edo Confesioco
Sacramentua.*

E*racusleac.* A aurra , icasi dezu
Asteteren Doctrinaco liburuchoa ?
Icasi bear dituzu bada orain Pe-
nitenciaco , edo confesioco Sa-
cramentuari dagozcan , gauzac.
Esadazu.

G. Eliz Ama Santaren Sacra-
mentuen artean hirugarrena cein-
da ? E. Penitenciaco , edo Confe-

sioco Sacramentua. G. Cer dá Penitenciaco, edo Confesioco Sacramentua? E. Becatariaren aldetic viotzeco damna ontzeco asmo osoarequin; aozco Confesioa, eta obrazco satisfaccioa: Eta Confesorearen aldetic absolucioa. G. Nore utcion Eliz Ama Santari Sacramentua? E. Jesu-Cristo gure Jaunac. (a) G. Jesu-Cristoren etorra baño len ez ote zán Confesioric? E. Moyses Jaunac letraz ~~er~~rarric Legue zarra eman cion artean, etzan izan Confesioric, ez eta gueroz ere legue zarraren azpian vici etciranan artean. G. Moysesen Leguean ote zán Confesioric? E. Omen zan, Jauna, Confesioa (b)

(a) *Joannis 20. vide Tridentin. Ses 14. cap. 1. & Canone etiam 1* (b) *Vide Benedictum XIV. de festis Lib. 1. cap. 2. á num. 25. Tirinum, Calmet, &*

baña Sacramentu etzana ; eta becatuac barcatceco indaric , eta quemenic etzuana. G. Beraz Jesu-Cristo etorri zán artean etzan izan becatarientzat barcacioric ? E. Bai, Jauna , Fede , Esperanza , ta onez-co damu , edo Contricio osoarequin biurtzen baciran Jaunagana. (c) G. Nori utzi cion Jesu-Cristoc becatuac barcatzeco escua ? E. Ez edo-ceñi , baicic Apostoluai , Obispo Jaunai , eta , oec Confesioac adit-zeco bidaltzen dituen , Apaizai. (d)

(c) *Vide Concilium Tridentinum Ses. 14. cap. 4.* (d) *Vide Tridentinum Ses. 14. cap. 6. & Canon. 10. & Benedictum XIV. de Synod. Dioces. Lib. 7. cap. 16.*

BIGARREN ERACUSALDIA.

*Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc
Confesioco Sacramentua, eta cer
ondasunac dacarzian.*

G. Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc Confesioco Sacramentua? **E.** Batayoa ezquero eguindaco becatuac barcatzeco (*) **G.** Cer ondasun dacarci barcacio ònequin batean? **E.** Ondasun andiac, eta asco. **G.** Cein dira? **E.** Lembicia, barcatzen du beatuai cegoten betico pena, eta aldatzen du, emen, edo Purgatorioan demboraz bucatuco dan, penan. (a) Bigarrena,

(*) *Concilium Tridentinum Ses. 14. cap. 1.*

(a) *Trident. Ses. 6. de Justificatione cap. 14.*

biurteen dio animari , becatuare-
 quin galdu zuan , graciaren apain-
 dura , ta soñeco ederra virtute , ta
 doai ascorequin. (b) Irugarrena ,
 berriro eguiten du Jaincoaren hu-
 me , ta adisquide , (c) Jesu-Cris-
 toren senide , Espiritu Santuaren
 vicilecu , edo Eliza , (d) eta Cerua-
 ren jabegai. Laugarrena , ematen
 ditu becatutic aldeguiteco , eta vi-
 citz onean irauteco Ceruco lagun-
 zac. (e) Bostgarrena , ematen du as-
 cotan animaco paquea , ta sosegu
 gozo bat. (f) Seigarrena , piztut-
 zen ditu , becatuarequin illac gue-

(b) Ezechiel. 18. Joël. 2. ad Hebr. 6.
 Trident. Ses. 6, cap. 16. de Justific.
 (c) 1. Joan. c. 3. ad Roman. c. 8. Tri-
 dent. Ses. 14. cap. 3. de Pœnit. (d) Ad
 Roman. c. 8. ad Rom. c. 5. 1a. ad Co-
 rint. c. 3. & 6. (e) Vide Theologos. (f)
 Trident. Ses. 14. cap. 3. de Pœnit. &
 Catechism. Rom.

ratu ciran obra on , edo Ceruraco irabaciac. (g) G. Confesatcen diran becatari guciac artzen-ote ditue ondasun oec? E. Ez , Jauna , baicic Confesio ona eguiten dúenac.

*HIRUGARREN ERACUSAL-
dia.*

Confesio on batec escatcen dituan gauzac.

G. Cembat gauza bear dira Confesio on bat eguiteco? E. Bost gauza. G. Cein dira? E. Lenengoa exâmina ; (a) bigarrena dolorea , edo eguindaco utseguiteen damua. (b) Irugarrena ontceco edo , aurera becatuic ez eguiteco asmoa

(g) *Vide Trident. Ses. 6. cap. 16. & Theologos de revivicentia meritorum.*

(a) *Trident. Ses. 14. cap. 5.* (b) *Trident. Ses. 14. cap. 4.*

(c). Laugarrena Confesioa (d). Bostgarrena Satisfaccioa (e). G. Cembat gauzatarra biurtcen dira esan dituzun bost oec? E. Irutara. G. Cein dira? E. Biotceco damua, aozco Confesioa, ta obrazco satisfaccioa (f). G. Cergatic bost gauza aec biurtcen dira iru oetara? E. Ceren exâmina biurtcen dan Confesio onera; eta ontzeco asmoa eguiazco damura. G. Cer icen eman oi zate biotzeco damuari, aozco Confesioari, eta obrazco satisfaccioari? E. *Penitenciaren iru parteen icena* (g) G. Cergatic ori? E. Ceren iru gauz oec chit bearrac diran Penitenciaco Sacramentua osatceco, eta becatuen barcacioa osotero iristeco (h).

(c) *Trident. ibidem.* (d) *Trid. Ses. 14. cap. 5. & Can. 6* (e) *Trid. Ses. 14. cap. 8.* (f) *Trident. Ses. 14. cap. 3.* (g) *Trident. Ses. 14. cap. 3.* (h) *Trident. ibidem*

LAUGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Cer dan, eta nola eguin dite-
quean exâmina.*

*Esan dituzu, Confesio on bat egui-
teco bear diran bost gauzac.*

Orain esadazu.

G. Cer da exâmina? **E.** Eguin-
daco utseguite, edo becatuen con-
tuac ateratzea. **G.** Cer eguingo de-
zu onetaraco? **E.** Bost gauza. **G.**
Cein dira? **E.** Lembicia, jarrico
naiz Jaunaren aurrean lecu ego-
quiren batean, ta adoratuco det
humiltasun, eta errespeto guciare-
quin, goiceco jaieran eracusten
dan bezala. Bigarrena, emango
dizcat esquerrac eguin dizquidan
mesede guciac gatic, baña bate-
zere, ceren oraindaño ichedon di-

dan becatutic irteteco, eta bera-
 gana biurtzeco. Irúgarrena, es-
 catuco diot Espiritu Santuari ar-
 guia, ta lagunza nere utsegi-
 teac ezagutzeco, ongui damutze-
 co, ta Confesatzeco. Laugarren-
 na, beguiratuco det, azqueneco
 confesioan becatu larriren bat az-
 tu ote citzatan, eta emandaco pe-
 nitencia eguin nuan, edo ez. Bost-
 garrena, animaren beguien aur-
 rean ipiñico ditut Jaincoaren Le-
 gueco amar Aguinteac, Eliz Ama
 Santaren bostac, nere estadu, vi-
 cimodu, eta carguac dituan eguim-
 bideac, eta contu ateraco det,
 nola, eta cembat bider utsegin
 dedan bacoitzaren contra. *Eracus-*
leac. Ongui esan dezu: eta cer dan
 Jaunaren aurrean jartzea, eta nola
 gauz oec eguiten diran batzuetan
 laburséago, eracutsico zatzu hiru-
 garren Partean.

BOSTGARREN ERACUSAL-
DIA.

Confesio gaiztoac berritzeco nola eguin ditequean exâmina.

Eracusleac. Esan dezu, nola eguin bear dan azqueneco Confesiotic oraindañoco exâmina. Demagun, aurtasunetic, edo gueroz eguin dituzula Confesio gaiztoren batzuec: ¿nola eguingo dezu oec berritzeco bear dan exâmina? E. Lembicia, jarrico naiz Jaunaren aurrean, eta adoratuco det humiltasun, eta errespeto guciarequin. Bigarrena, emango diozcat esquerac, eguin, dizquidan mesede guciac gatic, baña batezere ceren oraindaño ichedon didan becatutic irieteco, ta beragana biurzeco. Hirugarrena, escatuco diot Espiritu Santuari arguia, eta lagunza nere

utseguiteac ezagutzeco , ongui da-
 mutzeco , eta Confesatzeco. Lau-
 garrena , beguiratuco det , cembat
 dembora , edo urte dan gaizqui
 Confesatcen asi nintzala , bataz bes-
 te urtean cembat Confesio , eta Co-
 munion eguin ditudan bitarte orre-
 tan. Bostgarrena , Confesatzen nint-
 zanean , oroitzen ote nintzan lene-
 co Confesio , ta Comunion gaiztoaz.
 Seigarrena , animaren beguien aur-
 rean ipiñico ditut Jaincoaren Le-
 gucco amar Aguinteac , Eliz Ama
 Santaren bostac , nere estadu , vi-
 ci modu , ta carguac dituan eguim-
 bideac , eta contu ateraco det , no-
 la , ta cembat bider utseguin dedan
 bacoitzaren contra. Zazpigarrena ,
 cembat bider utseguin dedan , oroi-
 tu ecin banaiz , alic onguiena con-
 tu ateraco det , cer oitura gaizto
 izan dedan Mandamentu bacoit-
 zean , astean , edo illean cembat

bider erortzen nintzan pensamentuz, itzec, eta obraz guchi gorabera.

SEIGARREN ERACUS ALDIA

Cer dan Confesio onac escatzen duan bigarren gauza, ta onec bear dituan doaiac.

G. Confesio on bat eguiteco bear dan, bigarren gauza cein dá? **E.** Dolorea, edo eguindaco utsegi-teen damua. **G.** Cer doai, edo condicio escatzen ditu damu onec? **E.** Lau doai, edo condicio. **G.** Cein dira? **E.** Lenengoa, *Ceruticacoa*, edo sobrenaturala izatea. Bigarrena, barrendic, edo biotzetic jayoa izatea. Irugarrena, becatu larri, edo mortal gucietara zabaltzen dana. Laugarrena, calte, eta gaitz

gucien gañeticacoa izatea (a). G. Cer aditzen dezu *Ceruticaco damuaren* icenez? E. Aditzen det, damu au dala Espiritu Santuaren lagunza, eta graciarequin sortzen dana. Aditzen det gañera, damu au sortzen dala Fedeaac eracusten duan damu bide, edo motivoren bategatia. G. Cer aditzen dezu *barrendic*, edo *biotzetic* jayotzen dan damuaren icenez? E. Aditcen det, ez dala asco aiaz esatea *damu det*, *Fauna*, ezeta bularrari golpe andiac ematea-ere, baicic bear dala viotzetic eguiaz, eta venaz sortzen dan damua. G. Cer aditzen

(a) *Vide Epistol 1. ad Corint. c. 12. 2. ad Corin. c. 3. Trident. Ses. 6. cap. 6. & Can 3. de Justific. Prop. 57. damnatam ab Inocent. XI. Joel. 2. Trident. Ses. 14. cap. 4. Ezechiel. 18. Catechism Roman. Part. 2. cap. 5. n. 27. & 31. Matth. 10.*

dezu becatu larri gucietara zabaltzen dán damuarequin? E. Aditzen det , ez dala ascó becatu larri batzuen damua , baicic bear dala guciena. G. Cer aditzen dezu calte , eta gaitz gucien gañeticaco damuaren icenez. E. Alaco eran , eta añ viotzetic damutu bear zaiola becatariari , non naiago luquean beste edoccin calte , eta gaitz guertatu balitzaio ecen ez becatuan erortzea.

ZAZPIGARREN ERACUSALDIA.

*Cembat guisatara dan damu Ceruticacoa , edo sobrenaturala :
Cer dan Atricioa.*

G. Cembat guisatara da damu Ceruticacoa , edo sobrenaturala ?

E. Bitara. G. Cein dira? E. Bata da beldurrezcoa, ta berecoya, eta deritza *Atricioa*; bestea onezcoa, eta deritza *Contricioa*. G. Cer da *Atricioa*? E. Damu bat biotzean sortzen dana, lembicia, ceren gauza guciz itsusia dan, Ceruraco eguin, eta bere Semearen odol preciotsuaren costuz erosi guinduan, Jaunaren contra alchatzea, eta becatu eguitea (a). Bigarrena, ceren becatu larria eguitean, galdu degun Jaunaren gracia, eta Ceruraco escu, eta derecha gucia. Irugarrena, ceren becatu larri bacoitzarequin irabaci ditugun betico su, eta garrac, edo infernuco penac (b). Laugarrena, ceren Jaunac guganaco urriquimentuz deitzen digun becatutic irteteco, eta esqueintzen digun gure esquergabequeria

(a) *Trident. Ses. 14. cap. 4 de Pœnit.*

(b) *Ibidem.*

gucien barcacioa , Jesusen Eriotza ,
eta merecimentuac bitartecodirala.

(c) G. Cergatic deitzen zaio *Atricioari beldurrezco damua*? E. Ceren sortu oi dan betico vicitza galtzeco, eta betico su , eta garretan erortzeco beldurrez. G. Cergatic deitu diozu *berecoya*? E. Ceren viotzae atriciozco damua sortzen duanean , bere on , eta eguitecoari bacarric beguiratzen dion. G. asco ote da atricioa Confesio ona eguiteco? E. Bera utsic ez da asco becatariari graciaren apaindura ederra emateco , baña prestatzen du au iristeco Confesioco Sacramentuarequin batean (d); eta onena da beñ saiatzea Atricioara , ta guero onezco damu , edo Contricioara.

(c) *Ses. 6. cap. 6. de Justificat.*

(d) *Ses. 14. cap. 4. de Pœnit.*

ZORTZIGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Onezco damu , edo Contricioaren
gañean.*

G. Cer da onezco damu , edo Contricioa ? **E.** Damu bat viotzean sortzen dana , ceren Ontasun , eta Maitagarritasun baztergabea dan Jaunaren contra becatu eguin degun. **G.** Cergatic damu oni deitu diozu *onezcoa* ? **E.** Ceren damu au sortzeco videa dan , ez beldurra , baicic Jaunaren Ontasun , eta Maitagarritasun bazterric , eta neurric ez duana. **G.** Atricioa , edo contricioa da ohea ? **E.** biac dira onac , baña ascoz presuagoa , ta ohea da onezco damua , edo Contricioa. **G.** Cergatic ? **E.** Ceren , len esan dan bezala , Atricioa bera utsic ez dan asco becatariari

graciaren apaindura ederra emateco;
 baña Contricioa da damu añindart-
 sua, añ miragarri, ta prestua, non
 biotzean sortzen dan une, edo pun-
 tuan bertan ayenatzen dituan beca-
 tu larri guciac, eguzquiac gaüaren
 illuntasunac ayenatcen dituan eran.
 G. Beraz onezco damu, edo Con-
 tricioarequin confesatzeco prestatzen
 bada bat, eta Elizara dijoala bi-
 dean iltzen bada Confesiogabe, Ce-
 rura joango da? E. Bai, Jauna, ce-
 ren Jaunaren gracion ilco dan. G.
 Eta beldurrezco damu, edo Atri-
 cioarequin prestatzen dana confesat-
 zeco, Elizaraco bidean iltzen bada
 Confesiogabe, nora joango da? E.
 Infernura, ceren becatuan ilco dan.
Eracustleac: Ongui diozu; orregatic
 sarritan, eta biotz osoz eguin bear
 lituque Cristavac Fede, Esperanza,
 Caridade, ta Contriciozco afectoac,
 eta oec eguiteco valia diteque, Do-

trinaco liburuchoac dacarren , goi-
ceco jayeraz.

BEDERATZIGARREN ERA-
CUSALDIA

*Cer dan Confesio onac escatzen duan
birugarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear
dan , irugarren gauza cein da ? **E.**
Ontzeco , edo aurrera becatuic ez
eguiteco asmoa (a). **G.** Nolaco asmoa
ote da asmo au ? **E.** Lembicia , as-
mo *oso* , eta *sendoa*. Bigarrena , beca-
tu gucietara , larrietara beintzat ,
zabaltzen dana. Hirugarrena , asmo
eraguillea. **G.** Cer aditzen dezu dio-
zunean : *asmo oso* , eta *sendoa* ? **E.**
Aditzen det asmo biotz gucitic ja-
yoa , eta alaco sasoian ipintzen dua-

(a) *Concilium Trident. Ses. 14. cap. 4
de Pœnit.*

na becataria , non prest jartzen dan
 ecergetic-ere aurrera becuric ez
 eguiteco , ez eta vicitzagatic , edo
 eriotzagatic ere. G. Cer aditzen de-
 zu diozunean : *becatu gucietara ,*
larrietara beintzat , zabalzen dana?
 E. Aditzen det , Confesio ona egui-
 teco ez dala asco becatu au , edo
 ura ez eguiteco asmoa , baicic bear
 dala becatu , larriric beintzat , ba-
 tere beñere ez eguitecoa. G. Asco
 ote da becatu larriric beñere ez
 eguiteco asmoa , becatu venialic bai-
 cic eguiñ ez duana , confesatzen
 danean ? E. Ez, Jauna. G. Cerequin
 bear du bada onelaco becatariac, Con-
 fesioco Sacramentuaren ondasunac
 ez galtzeko ? E. Artu bear du asmo
 osoa becatu larriric ez eguiteco, be-
 ñere , ezeta Confesatu dituan , ve-
 nialac ere , batez ere au , edo ura.
 Orregatic onena da guchitan eguin-
 daco becatu venial andiscoteren bat

aitortzea , larriric ez danean. G. Cergatic hori? E. Ceren errazago sortzen dan guchitan eguin oi dan becatuan ez erortzeco asmoa. G. Cer aditzen dezu diozunean : *asmo eraguillea*? E. Aditzen det asmo bat , becataria esnatzen , eta azcartzen duana , aurrera becaturic ez eguiteco neurri egoquiac artzera.

*AMARGARREN ERACUSAL-
DIA.*

Asmo eraguilleac escatzen dituan neurri egoquien gañean.

E*racusleac.* Esan dezu, asmo *eraguillea* dala asmo bat , becataria esnatzen , eta azcarzen duana , aurrera becaturic ez eguiteco neurri egoquiac artzera. Ezadazu orain.

G. Cer neurri dira oec? E. Bearrenac sci. G. Cein dira? E. Lenen-

goa becaturaco vide , eta perill urcoac beti-betico utzitzea. Bigarrena , utzitzea era berean , besteri becaturaco videa ematen dioen , izqueta , eta modu gaizto guciac. Hirugarrena , lagun urcoari bere honran , icen onean , edo beste ondasunetan eguindaco calteac deseguitea , eta gauza bere jabeari biurtzea lembaitlen. Laugarrena , becaturen batean erorzeco oitura izan bada , au escuratzeco , eta ecitzeco venaz sayatzea : Eta argaltasunez irristatzea guertatzen bada , lembaitlen alchátzeco aleguiña eguitea Sacramentuen sendagaiac artuaz. Bostgarrena , bacoitzaren estadu , vicimodu , eta carguari dagozcan , eguinvideai arretaz erantzutea. Seigarrena , ezagutzea ez guerala gauza , edo gai guereñez , eta Jaunaren gracia , ta lagunzagabe neurri oec artzeco , ezeta *Jesus bat* esateco ere : eta gra-

cia hau contuz billatzea , dala Jaun berari umilqui escatuaz , eta sarritan Sacramentuac artuaz , dala Virgiña chit santa becatarien Ama gozoa Bitarteco ipiñiaz. G. Confesatzera datocen guciac ote dacarte esan dezun bezalaco asmoa ? E. Ez Jaina ; omen dira alabaña becatari asco asmoaren iduri utsarequin datocenac.

*AMAIAGARREN ERACUS-
ALDIA.*

Ontzeco asmo-iduri utsarequin confesatu oi diran becatarien gañean.

G. Nor , edo ceñ ote dira ontzeco asmo eguiazco gabe , edo asmo-iduri utsarequin confesatzen diranac ? **E.** Asco vide dira , baña ezagutuenac hoec. Lembicia , Dotrina , eta ongui

confesatzeco prestaera icasteco arre-
 taric artu nai ez duenac. Bigarrena,
 becuraco bide, ta perill urcoac
 uzteco viotzic ez duenac. Hirugarre-
 na, besteri becuraco bidea ema-
 ten dioen, hitz loi, eta modu gaiz-
 toac laja nai ez dituenac. Laugarre-
 na, lagun urcoari onran, icen onean,
 edo beste ondasunetan eguindaco
 calteac deseguiteco, edo jabeari be-
 re gauza biurtzeco arretaric ez due-
 nac. Bostgarrena, becuraco oitu-
 rac garaitzera venaz sayatu nai ez
 duenac. Seigarrena, bere estadu,
 vicimodu, eta carguaren eguinbideaz
 arduraric gabe vici diranac. Zazpi-
 garrena, lagun urcoaganaco gorro-
 toa, edo gorrotoaren siñaleac utzi
 nai ez dituenac.

AMABIGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Cer dan, Confesio onac escatzen duan,
laugarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan laugarren gauza cein da? **E.** confesioa. **G.** Cer aditzen dezu confesioaren icenez? **E.** Aditzen det eguindaco becatuac aitorzea, edo esatea barcatzeco escua duan Apai-zari. **G.** Aitortu, edo confesatu bear ote dira becatu venialac-ere? **E.** Ona da, bafia ez da premiazco gauza; eta nola-confesatu ditequean becatu venialac baicic ez duana, esan dá bederatzigarren Eracusaldian. **G.** Cer doai, edo condicio bear ditu Confesioac? **E.** Hirutara biur ditez-que guciac. **G.** Cein dira? **E.** *Umi-*

lla eguiazcoa, eta osoa izatea. G. Cer da confesio *umilla* ? E. Umiltasun, eta lotsa eder batequin becatuac aitortzea. G. Cer da confesio *eguiazcoa* ? E. Aitortzea becatuac exâminan arqutu diran eran, eta adiña. G. Cer da confesio osoa ? E. Becatu larri confesatugabeac osotoro aitortzea. G. confesatugabe utzitzen badezu becatu larriren bat, ceren exâminan gogora etzatzun, edo ceren guero aztu zatzun, gaiztoa izango ote da zure Confesioa ? E. Ez, Jauna, hori nere culpaz guertatzen ezpada, baña gueratuco naiz aztutaco becatu hura guero confesatu bearrean. G. Lotsaz, edo gaiztaqucriaz becatu larriac edertzen, edo isilic gordetzen badira Confesioan, cer becatu eguiten da ? E. *Sacrilegioa* deritzan becatu izugarri bat. G. Cer eguin bear du onelaco becatariac ? E. Berritu bear ditu gaizqui

confesatzen asi zanetic eguindaco
 Confesio guciac. G. Beraz confesa-
 tugabe utzi zuan becatua ezecic,
 confesatuac ere berriro aitortu, edo
 esan bearco ditu? E. bai Jauna, ceren
 Confesio onarequin bacarric quen-
 zen, eta bucatzen dan becatu larrien
 confesatu bearra. G. Eta confesatu
 gabe utzi cituan becatuac aitorzeaz
 gañera, esan bearco ote du, nola
 lotsaz, edo gaiztaqueriaz utzi ci-
 tuan? E. Bai, Jauna, ceren onetan
 dagoan Sacrilegioa deritzan becatua
 orain diogun trancean. *Eracusleac.*
 Ongui diozu: eta confesio gaiztoac
 berritzeco nola eguin ditequean exa-
 mina, esan zan bostgarren *Eracus-*
aldian.

AMAIRUGARREN ERACUS-
ALDIA.

*Cer dan Confesio onac escatzen duan
bostgarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan, bostgarren gauza cein da? **E.** Satisfaccioa. **G.** Cer aditzen dezu Satisfaccioaren icenez? **E.** Confesoreac emandaco penitencia leyalqui eguitea. **G.** Confesoreac ematen dion penitencia eguiteco asmo gabe confesateen danac cer becatu eguiten du? **E.** Becatu larria. **G.** Emandaco penitencia autsitzen, edo eguingabe uzten duanac cer becatu eguiten du? **E.** Ausitzen badu penitencia larria, eta aintzacotzat emana, becatua izango da larria; baña ausitzen duan penitencia chiquia bada, chiquia, edo veniala izango dá alde onetatic

eguiten dan becatua ere. G. Confesoreac aguintzen dizun penitencia, ecin ongui eguin dezaquezuna bada, cer eguingo dezu? E. Umilqui escatuco, edo erregutuco diot, alda deguidala beste penitencia batera, alda baditeque. G. Confesoreac ematen diezten penitenciaz gañera cer eguiñ oi due Cristau onac? E. Ontzat, edo Jaunaren icenean artzen ditue emengo gurutze, ta samintasunac; esqueintzen diozquee Jaun berari beren obra guciac, eta eguiten due aleguiña Indulgenciac, edo barcacioac irabazteco.

*AMALAU GARREN ERACUS-
ALDIA.*

Cristau gucioc Confesatzeco degun eguinbidearen gañean.

G. Cristau guciac beartuac ote

daude confesatzera ? E. Bai , Jauna, gaitzarequin-onaren ezagüeran sartu ezquero. (a) G. Urtean cembat bider ? E. Urtean bein bederic. G. Urtearen cer demboraz eguin bear du Cristauac , Eliz Ama Santac aguintzen duan , Confesio hau ? E. Ez du Elizac señalatu dembora hau , baña Iruñeco Apaiz Nagusiaren mendeco errietan ala leguez , nola usanzaz garizuman eguin oi da. (b) Urtean bein ezecic beste cembait aldiz-ere confesatzera beartua ez ote dago Cristaua ? E. Bai, Jauna. Lembicia, hilzeco perillean dagoanean. Bigarrrena , Comulgatu bear badu , eta becatuan arquitzen bada. Hirugarrena , sarritan, edo noicean bein confesatugabe ecin becatuaren berriz-

(a) *Concilium Lateranen. IV. Canon. 21.*

(b) *Vide Constit. Synod. hujus Diocesis. Lib. 5. tit. de Pœnit. § remis. Cap. 1*

caturac utzi baditu. (c) G. Urtean
 bein bederic Confesatzeco aguinte
 hau, gordetzen ez duenai cer cas-
 tigu sinalatzen die Eliz Ama San-
 tac? E. Aguintzen du, vicitzan ez
 daquiela utzi Elizan sartzen, eta
 hiltzen diranean, ucatu daquiela
 Elizlurra (d).

*AMABOSTGARREN ERACUS-
 ALDIA.*

*Confesatzeco prestatzen ceranean,
 acusatzen asi baño len eguin bear
 dezuna.*

G. Confesatzera zoacenean, nola
 jarrico cera? E. Jarrico naiz belau-
 nico umiltasun andiarequin, eta ci-

(c) Vide T. T. (d) Concilium Lateran.
 ubi sup.

ñatuco naiz (a) G. Beraz jancian, ta egoeran umiltasun, eta modestia andi bat aguertu bear dezu? E. Bai, Jauna; orregatic guizonac ez due jarri bear ezpatarequin, ez eta emacumeac ere soñeco arroaquin (b) G. Ongui da besteri bere chanda quendu naiez ibiltzea? E. Ez, Jauna, eta beragatic ichedon bear dio bacoitzac bere chanda, edo aldiari. *Eracustleac*: ongui diozu, baña zarrari, eta ericho daudenai lecu eguitea, lembaitlen Confesa ditecen, ederqui dirudian gauza da. G. Besteren becatua aditzen badezu, hura Confesioa eguiten ari dala, esan ote dezaquezu lagun artean? E. Ez, Jauna, baicic isílic iduqui bear det, Confesoreac iduqui bear duan eran. G. Ongui dá jaquin naiez, Confesio-

(a) *Rituale Roman.*

(b) *S. Carolus Borromæus, Calatayud.*

eo gauzac aditzeco moduan , jart-
 zea ? E. Ez , Jauna , ta ongui izan
 ordean da becatu andi bat. G. Acu-
 satzen asi baño len cer esango dezu ?
 E. *Ni becataria* , edo gucia anciña-
 tic Españan esaten dan bezala , (c)
 edo beintzat erdiraño ; (d) edo *Ni*
becatariaren lecuán esango det *Ne-*
re Jesu-Cristo Jauna. (e) G. Acu-
 satzen asitzeco aurrean ongui da
 egun onac Confesoreari ematea ? E.
 Ez Jauna ; absolucioa artu artean ez
 da hitzeguin bear Confesioari dagoz-
 can gauzac baicic. G. Asieran esan
 badezu *Ni becataria* erdiraño , edo
 hitz óetaraño : *Nere culpaz* , *nere*
culpaz , *nere culpa cbit andiaz* , gañe-
 racoa noiz esango dezu ? E. Absolu-
 cioaren aurretic.

(c) *Rituale Rom. & Manualia Hispana.* (d) *S. Carolus Borromæus.* (e) *Calatayud in Catechismo.*

AM.4SEI GARREN ERACUS-
ALDIA.

*Acusatzen , edo cere burua salatzen
asitzen ceranean , nola hau ongui
eguingo dezun.*

G. Acusatzen asi baño len esan ,
eta eguin bear dezuna aditu degu :
esazu orain nola acusatuco ceran ?
E. Umilqui , eguiaz , eta osotoro ai-
tortzen dituala nere utseguite , ta be-
catuac , eta hau eracusten da hiru-
garren partean. **G.** Aditu det , acu-
satzeco demboran contuz utzi bear
dirala Confesioco Sacramentuari on-
gui ez dagozean hitzac : cein dira
oec ? **E.** Lembicia , hitz , eta hipui
alferrac. Bigarrena , hitz loyac. Hi-
rugarrena , besteren icen ona , edo
fama guchitzen eta beztutzen due-
nac. **G.** Cer hitz dira *alferren* ice-

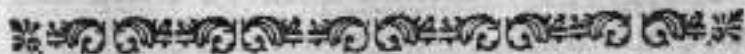
na eman diezun horiee? E. Hitz al-
 ferrae dira esatea: *Acusatcen naiz*
nere Fangoicoa bear bezala ez
amatuaz; acusatzen naiz eriotza-
co orduan etsaiac acusatuco nauan
guciaz; alferrae dira becatua esa-
teco nastutzen diran hipui, edo con-
tuac, baldin luzagarri oecgabe adi-
raci baditeque eguindaco utseguitea.
 (a) G. Cer hitz dira loien, edo ci-
 quiñen icena eman diezunac? E. Hitz
 loiac, edo ciquiñac dira araguien
 icenac; eta beragatic seigarren Man-
 damentuaren contraco becatuac ai-
 tortu bear dira al dan onestidade
 guciarequin, becatua ezagutzeco di-
 ña baicic esaten ez dala. G. Cer hitz
 dira besteren icen ona, edo fama
 guchitzen, eta beztutzen duenac? E.
 Onelacoac izan ditezque, baldin be-

(a) *Vide S. Franciscum Salesium in*
sua Introductione ad vitam devotam.

catariac, acusatzen danean, icendatzen badu becatuan lagun izan duana, edo Senarrac Emaztearen, eta Emazteac Senarraren becatuac con-
tatzen baditu. (b)

(b) Si pœnitens nequeat peccatum suum integrè confiteri, quin Confesarius suus veniat in cognitionem socij, seu complicitis in peccato, ut sæpe contingere potest conjugatis, disputant T. T. an teneatur adire Confesarium, cui ignotus sit complex? Affirmant Suarezius, Lugo, Antoine, & alij; sed id pro mero consilio habent Tournelius, & alij cum Gersone. Vide Ligorium, & Autorem additionum ad Antoine.

BIGARREN PARTEA

COMUNIOCO SACRAMENTUARI
dagozcan, Eracusaldiac.

LENENGO ERACUSALDIA

*Cer dan Comunioco, edo Aldareco
Sacramentua.*

E*racusleac.* Icasí dituzu confesio-
co Sacramentuari dagozcan, gau-
zac. Asi gaitecen comunioco, edo
Aldareco Sacramentuari dagozquio-
nac uquitzen. Esazu.

G. Eliz Ama Santaren Sacramen-
tuen artean laugarrena cein dá? E.
Comunioco, edo Aldareco Sacra-
mentua. G. Cer dá Alderaco Sacra-

mentua ? E. Dá , oguiaren , eta ardoaren anz , eta idurién azpian Jesu-Cristo bera Jainco , ta guizon eguiazcoa berequin daucan , Sacramentu guciz miragarria. G. Cergatic deitzen zayo *Comunioa* , edo *Comunioa Sacramentua* ? E. Ceren Cristau fededun gucien animaco janaria , ta edaria dan , ta ala andiac , nola chiquiac , ala aberatsac , nola bearsuac berdin duen janari , ta edari hau artzeco escua , Ceren gañera janari hau ongui artzen duenac bat eguiten diran Jesu-Cristorequin , eta elcarrequin (a). G. Cergatic deitzen zayo *Aldareco Sacramentua* ? E. Ceren Aldarean eguiten esqueintzen , eta artzen dan (b). G. Cergatic icendateen da *miragarria* , eta ascotan : *guciz miragarria* ? E. Ceren mi-

(a) Vide S. Paulum 1 ad Corint. cap. 10. (b) Ad Hebr. c. 13.

rari gucien artean andiena, gucien oroipena, eta gucien miragarritasuna berequin duana dan (c).

BIG ARREN ERACUSALDIA.

Comunioco Sacramentuari eman oi zaizcan, beste cembait icenen gañean.

G. Esan dituzunaz gañera Comunioco Sacramentuac ote du beste icenic? **E.** Bai, Jauna, ta ez bat bacarra. **G.** Cein dira oec? **E.** *Eucaristia Jaunaren afaria, Aingueruen oguia, videraco janari, ta edaria, edo Viaticoa, eta guciz Santua.* **G.** Cergatic deitzen zaio *Eucaristia*? **E.** Lembicia, ceren *Eucaris-*

(c) *Vide. D. Thom. in festo de Corpore Christi, psalm. 110. & Concilium. Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucharistia.*

tiae esan nai duan *gracia ona*, eta Comunioco Sacramentuan dagoan *gracia ona* ezecic, *gracia guciaren* iturburua, eta *Emallea*. Bigarrena, ceren Eucaristiaren icenac esan nai duan *gañera esquerrac ematea*, eta Comunioco Sacramentua *esquintzea da* *esquerric andienac ematea*. (a) G. Cergatic deitzen zaio *Faunaren afaria*? E. Ceren, azqueneco *afarian*, eta afal ondoan Jesusec eguintuan, gauza miragarrien oroipena dan. (b) G. Cergatic deitzen zayo *Aingueruen Oguia*? E. Ceren Jesu-Cristo dan Aingueruen atseguin-contentua; eta Jesu-Cristo bera Comunioco Sacramentuan jartzen dan gure animen janari, ta edari izateco. (c) G. Cergatic deitzen zayo vi-

(a) *Vide Catechismum. Rom Part 2. cap. 4.* (b) *S. Paul. 1. ad Corint. cap. 11. bymn. Sacris Solemnijs.* (c) *Hym. Sacris Sciem. & S. Joan. c. 6.*

*deraco janari , ta edaria , edo Viatico*a ? E. Ceren Ceruraco videan ongui ibiltzeco, eta betico vicitza doat-sua iristeco janaria , ta edaria dan (d) G. Beraz noiz nai ar-dezazula Comunioco Sacramentua , beti artzen dezu videraco janaria , ta edaria , edo Viaticoa ? E. Bai Jauna. G. Nola bada hiltzeco dagoanari ematen zaionean bacarric deitzen zaio *Viatico*a ? E. Ceren Cristauac beti baña batezere hiltzeco dagoanean , artzen duan betico vicitzaren videan. G. Cergatic icendatzen da *Guciz Santua* ? E. Ceren Sacramentuen artean Comuniocoa bacarric dan Santutasun guciaren Iturburua , eta emallea bera (e) beregan daucana.

(d) *Joan. c. 6.* (e) *Trident. Ses. 13. cap. 3. §. 5. de Eucharistia.*

HIRUGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Norc, eta noiz utzi cion Eliz Ama
Santari Comunioco Sacra-
mentua.*

G. Norc utzi cion Eliz Ama San-
tari Comunioco Sacramentu mira-
garria? E. Jesu-Cristoc berac. G.
Noiz? E. Ostegun Santu arratsean.
G. Esazu nola guertatu zan Myste-
rio izugarri hau? E. Ostegun Santu
arratsean, bucatu Legue zarrac
aguintzen zuan afaria, alcha zan
mayetic Jesus: artu zuan guerrian
escuzapi bat, eta pertzean ura (a).
Garbitu ciezten Apostoluai oñac,
eta biurtu zan mayera. (b) Artu zuan
ogua, Eta Consagratioco hitzac
esanic, eman cien Apostoluai (c).

(a) Joan. 13. (b) *Ibidem*. (c) Marc. 14
83. Luc. 22.

Artu zuan Calizaere ardoarequin ,
 eta Consagracioco hitzac esanic ,
 eman cien Apostulu berai (d). Hau
 eguin ondoan esan cien : Nic orain
 zuequin eguin dedana , eguizue zuec
 ere guerdò , Nere , eta gaur arratsean
 eguin , ta bigar eguingo ditudan ,
 gaucen oroipena berritcen dezuela (e).
 G. Beraz arrats onetan eman cien Je-
 su-Cristoc Comunioco Sacramentua
 eguiteco escua Apostoluai , eta oc-
 tatic datocen Apaiz guciai ? E. Bai,
 Jauna ; agundu cien alabaña eguin
 ceceela berac arrats artan eguin zua-
 na (f) G. Noiz eguiten dú Apaizac
 Sacramentu miragarri hau ? E. Me-
 zan Consagracioco hitzac ostiaren ,
 ta ardoaren gañean esatean.

(d) *Ibidem.* (e) *Luc. 22. & 1. ad Co-
 rint. c. 11.*

(f) *Vide Trident. Ses. 22. Can. 2. de
 Sacrificio Misæ.*

LAUGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Cer dagoan ostian Consagracioco hit-
zac Apaizac esan ditzan artean,
eta esan ezquero.*

G. Ostian cer dago? **E.** Consa-
gracioco hitzac Apaizac esan dit-
zan artean ogui pisca bat, eta esan
ezquero Jesu-Cristoren gorputza. (a)
G. Jesu-Cristoren gorputza bacar-
ric ote dago ostia Consagratuan?
E. Ez, Jauna, baicic Jesu-Cristo
Jainco, ta guizon eguiazco gucia. (b)
G. Beraz Ostia-Consagratuan Jesu-
Cristoren gorputzarequin batean ar-
quitzen dira beraren odola, anima,
ta Jaincotasuna? **E.** Bai, Jauna. **G.**
Nola hori? **E.** Ceren Consagracio-
co hitzen indarrez jartzen dan os-

(a) *Trident. Ses. 13. cap. 3. de Eu-
charistia.* (b) *Ibidem.*

tian Jesu-Cristoren gorputza viciric,
 eta gorputz viciari dichezcanac di-
 ran odola, eta anima. Ceren gañera
 Jesu-Cristoren Jaincotasuna guizon
 eguñzanic bat eguñia, edo unitua
 dagoan beraren gorputz, eta anima-
 requin. (c)

**BOSTGARREN ERACUSAL-
 DIA.**

*Cer dagoan Calizan, Consagracioco
 hitzac Apaizac esan ditzan ar-
 tean, eta esan ezquero.*

G. Calizan cer dago? E. Consa-
 gracioco hitzac Apaizac esan ditzan
 artean ardo, ta ur pisca bat. (a) eta
 esan ezquero Jesu Cristoren Odola.

(c) *Ibidem.*

(a) *Concil. Florent. in instructione Ar-
 meniorum: Trident. Ses. 22. cap. 7. de
 Sacrif. Missæ.*

(b) G. Jesu-Cristoren odola bacarric ote dago Calizan , Consagracioa ez quero ? E. Ez , baicic Jesu-Cristo Jainco , eta guizon eguiazco gucia. G. Beraz Calizan Jesu Cristoren odolarequin batean arquitzen dira beraren gorputza , anima , eta Jaincotasuna? E. Bai , Jauna. G. Beraz Jesu-Cristo gucia dago ostia Consagratan , eta gucia Calizan? E. Bai , Jauna , baña ostian oguiaren , eta Calizan ardoaren antz , ta idurien azpian. G. Ostia Consagratu utsarequin comulgatzen danac , artzen ote du ostia , ta ardo Consagratua artzen dituanac adiña ? E. Bai , Jauna ; arzen du ala baña , ala batac , nola besteac , Jesu-Cristo Jainco , eta guizon eguiazco gucia (c). G. Cergatic

(b) *Trident Ses. 13. cap. 3. de Eucharistia : Ses. 21. cap. 3. de Communione.*

(c) *Ses. 13. c. 3. & Ses. 21 c. 3. citatis.*

cristau guciac ez dira comulgatzen ostia, ta ardo consagratuarequin, Apaizac bezala? E. Enzun det, asco lecutan onela comulgatzen cirala cristau guciac anciñaco demboran; baña quendu zuala Eliz Ama Santac usanza hau, ceren guertatzen zan Jesu-Cristoren odola comunioco demboran isurtzea, eta gañera, ceren premiazco gauza ez dan era onetan cristau guciac Comulgatzea (d).

SEIGARREN ERACUSALDIA.

Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero Jesu-Cristoc eguiten dituan, gauza miragarriac.

Eracusleac. Esan dezu len Comu-

(d) *Vide Cabasutium in sua Notitia Eccl. Sæc. 2. Dissert. 5. §. Berlendis: Concil. Constantien. Ses. 13. Trident. Ses. 21. cap. 2. § can. 1. §. 2.*

nioco Sacramentuari deitzen zaiola *guciz miragarria*, ceren mirari gucien artean andiena, gucien oroipe-na, eta gucien miragarritasuna berequin duana dan. Esazu."

G. Cer gauza miragarri eguiten ditu Jesu-Cristoc Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero? E. Ascó, eta oen artean zorzi chit arrigarriac. G. Cein dira? E. Lenengoa, Consagracioco hitzac esaten diran une, edo puntuan bertan jartzea Sacramentuan Jesus Jainco, eta guizon eguiazcoa, naiz izan Apaiza ona, naiz ez, naiz Católicoa, naiz heregea. (a) Bigarrena, ecin conta al adiña Elizetan egun oro jartzea, eta egotea Jesu-Cristo, Ceruco bere jarlecua utzi-gabe. (b) Hirugarrena,

(a) *Trident. Ses. 7. Canon. 12. De Sacrament. in genere.* (b) *Tridentin. Ses. 13. cap. 1. & Can. 1.*

Consagracioco itzac esatean bertan biurzea len ogui zana Jesu-Cristoren gorpuz , eta len ardo zana Jesu-Cristoren odol. (c) Laugarrena , Consagracioco hitzac esan ondoan oguiric , eta ardoric batere Sacramentuan ez gueratzea , baña bai ogui ardoen antza , ta iduriac , nola diran usaia , colorea , gustoa , ta indarra. (d) Bostgarrena , oguiaren , eta ardoaren antz , eta iduri oec artzen dituanari ematea oguiac , eta ardoac adiña indar. Seigarrena , ostia batec duan becin toqui chiquian jartzea , eta egotca Jesu-Cristo Jainco , ta guizon eguiazcoa. (e) Zazpigarrena , ostia erdiratzen , edo puzcatzen danean ez puscatzea Jesu-Cristoren

(c) *Trident. Ses. 13. cap. 4. de Eucharistia* (d) *Trident. ibidem. Sc an. 2.*
 (e) *Ses. 13. de Eucharistia Canon. 13.*

gorputza, eta puscatu ordean oso-
ric arquitea ostiaren puscaric chi-
quienean ere. (f) Zortzigarrena,
Viciric, eta Ceruan dituan doai,
eta edertasun guciarequin jartzen ba-
daere, hillaren eran egotea Sacra-
mentuan. (g) G. Nola guerta ditez-
que gauz aiñ miragarriac? E. Jain-
coac nai izate utsarequin, ceren dan
Gucialduna, edo Omnipotentea. G.
Sacramentua aguertzen, edo saga-
raco demboran goratzen duenean,
cer ecusten dezu? E. Ez oguiric,
ceren ez dagoan; ez Jesu-Cristo,
ceren ezcutatua dagoan, baicic
oguiaren antza, ta iduria.

(f) Vide Missam de festo Corporis
Christi. (g) Vide Trident. Ses. 13. cap. 3.
& Joan. in Apocal. cap. 5.

ZAZPIGAREN ERACUSAL-
DIA.

*Comunioco Sacramentuac dacartzian
ondasunac.*

G. Cer ondasun ote dacartzî Comunioco Sacramentuac? E. Chit andi, ta miragarriac, eta ascò. G. Esaitzu andienac bederic? E. Lenengoac, animaco janaria, eta edaria dan bezala, animari graciaren vitza ugaritzea (a). Bigarrena, ongui prestaturic artzen duanari becatu venialac barcatzea (b) Hirugarrena, becatu larrian ez erortzeco sendagai chit andia izatea (c). Laugarrena, animaren etsaiac garaitzeco Ce-

(a) *Joan. c. 6. Concilium Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucharistia.* (b) *Concil. Trident. ibidem.* (c) *Trident. ibidem.*

ruco indarrac ematea (d). Bostgarrena, becatuac animan utzi oi dituan, zauriac, nola diran oneraco gogoaren gabea, eta gaitzeraco macurtasuna, sendatzea (e). Seigarrena, becuraco oiturac, eta erraztasunac deseguitea, eta virtuteac iristen laguntzea (f). Zazpigarrena, prestaera ederrarequin artzen duanaren viotzean isurtzea, ascotan beintzat, bere gozotasun miragarriac; animaco paquea, eta atseguin-contentu garbiac (g). Zortzigarrena, betico vicitza doatsuaren prendatzat gure biotzean gueratzea. (h).

(d) *S. Cyrillus Alexandrinus.* (e) *Idem.*
 (f) *Idem.* (g) *S. Thomàs opusc. 57. de Sacram. Altaris.* (h) *Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucaristia: Ecclesia. in Antiphona: O sacrum convivium.*

ZORTZIGARRN ERACUSAL-

DIA.
*Ceiñ becatu izugarria dán Comunion gaiztoa, eta cër bea-
 tu onetan ez erortzeco.*

Esan dituzu Comunioco Sacramentuac dacartzian, ondasun miragarriac: esanguidazu: G. Guçiac artzen ditue, comulgatzen diranean, ondasun oec? E. Ez, Jauna, cerenasco diran Comunion gaiztoac eguiten dituenac. G. Cër becatu dá Comunion gaiztoa? E. Sacrilegio guçiz izugarria. G. Cergatic hori? E. Ceren Judasen eran saltzen duan Jesus Jainco viciaren Semea, eta beregan danez berriro ipintzen duan gurutzeco neque-oñaceen artean; orregatic jaten, eta edaten du, S. Pau-

loc dionez , bere betico gale-
 rá. (a) G. Comunio gaiztoa ez
 eguiteco cer bear dá? E. Hiru gau-
 za ; lenengoa cer , eta nolaco pres-
 taerarequin artu bear dan jaquitea.
 Bigarrena , Jaunaren gracion ego-
 tea. Hirugarrena , barau *naturalean* ,
 edo gau erdia ezquero ecer-ere jan,
 eta edangabe egotea. (b) G. Onezco
 damu , edo Contricioarequin Jauna-
 ren gracion jartzen bada becataria ,
 comulgatu ote diteque? E. Confe-
 sio gabe ez , Jauna. G. Hiltceco pe-
 rillean Sacramentu hau artzen dua-
 nac Viaticoaren eran , artu ote de-
 zaque barauric egon ez arren? E.
 Bai , Jauna. G. Esan dituzun hiru
 gauz oec ascó ote dira Comunioco
 Sacramentuaren ondasunac arceco?
 E. Ascó dira , guizon jaquintsuen

(a) 1. *ad Corint. cap 11.* (b) *Vide Ri-
 tuale Rom & Catechism Benedicti XIII.
 de puerorum Confes. & Commun.*

iritzian , Sacramentuaren ondasunetatic cerbait artzeco , baña ez ugari artzeco. (c).

**BEDERATCIGARREN ERA-
CUSALDIA.**

Cer bear dan , Comunioco Sacramentuaren ondasunac artzeco naroro edo ugari.

Eracusleac. Aditu degu , Comunio gaiztoa ez eguiteco bear dirala hiru gauza , eta dira nolaco pretaerarequin artu bear dan jaquitea , barau naturalean , eta Jaunaren gra-

(c) *Idem Catechismus. Vide T. T. quorum. Communior, & valde recepta Sententia tenet, ad augmentum gratiæ Sanctificanti percipiendum in Comunione sufficere tria illa, quæ supra referuntur.*

cian egotea. Aditu degu gañera, hiru gauz oec ascó dirala, Comunioco Sacramentuaren ondasunetatic cerbait artzeco, guizon jaquintsuen iritizian, baña ez ugari artzeco. Esan guirazu oraiñ."

G. Comunioco Sacramentuaren ondasunac ugari artzeco cer gueiago bear da? E. Bost gauza. G. Ceiñ dira? E. Lenengoa da, garbitzea anima, becatu larrien loietatic ezecic, venialen gogoetatic ere bai, ta onetaraco lagunduco du ongui confesatzeco hirugarren Partean ipiñico dan prestaerac. G. Cergatic garbitu bear da anima becatu venialen gogoetatic? E. Ceren ala aditzera eman cigun Jesu-Cristoc, Apostoluai oñac garbitzean (a); eta gañera ceren becatu venialac, ezagüera osoarequin, eta arduragabe eguiten badira,

(a) Joan. 13: Vide Tirinum.

galt-zen diran Sacramentu onen ondasunetatic ascó. G. Cein da bigarrena ? E. Anima ederqui apaintzea Fede , Esperanza , Caridade , eta beste virtuteen afectoaquin , eta onetaraco lagundu dezaque hirugarren partean dagoan Comunio aurreco prestaerac. G. Cein da hirugarrena ? E. Asmo , edo intencio garbia. G. Cer aditzen dezu asmo , edo intencio garbiaren icenez ? E. Aditzen det , Comunioco Sacramentua artu bear degula , ez borchaz , edo vorondategabe ; ez besteac eguiten duena eguiteagatic ; ez oitura utsez , baicic vicitz onean , eta Jesu-Cristoren amorioan aurreratzeagatic , eta beste onén anceco fiñen bategatic. G. Cein dá laugarrena ? E. Jancian modestia. G. Eta onela dijoaz arrotasun andiarequin janciric , eta bearbada bularrac estaligabe Comunioco mayean jartzen diranac ? E. Ez Jauna ?

ta orregatic ucatu bear zate Sacra-
mentua (b). G. Cein da bostgarrena?
E. Beldur Santu, ta errespeto andi
bat eracustea egoeran, beguiratzean,
eta modu guztietan *Noren mayean
jarri, eta Nor artu bear dan be-
guiraturic.*

**AMARGARREN ERACUSAL-
DIA.**

*Comunioco demboran, eta ondoren
eguin bear dana.*

G. Cer eguin bear da Comunio-
co demboran, eta ondoren? E. Le-
nengo gauza da umiltasun andi ba-
tequin, eta belaunico jartzea, ez Al-

(b). *Vide Rituale Rom. S. Carolum in
suis Institutionibus ad Confesarios, &
Benedictum XIV. Lib. II. Cap. 12. de Sy-
nodo Diocesana.*

dare-aurreco Ienengo mallan (a),
 baicie Comunioco Iecuan: eta gu-
 zonezcoac jarri bear due alde ba-
 tean, emacumezcoac bestean (b). Bi-
 garrena, egon bear da zucen, baña
 beguiac beeronz macurtzen dirala.
 Hirugarrena, artu bearda escuetan
 Comunioco zapia. Laugarrena, Jau-
 na datorrenean, poliqui idiquico det
 aña, eta azpico ezpañaren gañean
 ipiñico det mia. Bostgarrena, cer-
 bait ezatu dedin, iduquico det Os-
 tia Santua dembora guchi batean
 miaren gañean, eta guero irinchico
 det Fede vici, eta beldur Santu ba-
 tequin. Seigarrena ausapaiari itsas-
 ten bazaio Ostia, artuco det mia-
 ren puntarequin, eta irintsico det,
 eta ala bear bada artuco det ur-
 pesca bat (c) Zazpigarrena, joango

(a) *Rituale Romanum.* (b) *Idem.*

(c) *Catechismus Benedicti XIII. de puero-
 rum Comunione pag. 66.*

naiz lecu egoqui batera, Jaunarequin viotzez viotz, ordu laurden batean bederic (d), hitzeguitera. Zortzigarrena, dembora onetan eman-go diozcat esquerrac, eta eguingo diozcat nere erregu umillac, eta guero ere sarritan oroituco naiz eguin didan mesede andiaz. Bederatzigarrena, ordu laurden batean bederic ez det chisturic botaco; baña oarcabean botatzea ez da becatu; eta eztulac ematen badu estutasunen bat, artu diteque istua musu-zapian (e). G. Eta nola eman-go diozcatzu Jaunari Comunio-ondoco esquerrac? E. Al dedan onguiena, eta iracurtzen daquiana balia diteque hirugarren partean eracusten danaz.

(d) *Vide Rituale Roman. Catechism. citat. Benedicti XIII. pag. 67 & Calatayudium.* (e) *Vide Rituale Roman: citatum Catechismum, Calatayud, &c.*

**AMAICAGARREN ERACUS-
ALDIA.**

*Comunio gogozco, edo espiritualaren
gañean.*

G. Cer Comunioren gañean hitze-
guin da aurreco Eracusaldietan? **E.**
Aldareco Sacramentua eguiaz artu-
ric, eguiten dan, Comunioaren ga-
ñean. **G.** Omen da beste Comunio-
mota bat, Sacramentua eguiaz artu-
gabe eguin oi dana? **E.** Bai, Jauna,
eta da *Comunio gogozco, edo espiri-
tuala* deritzana. **G.** Cer ote da go-
gozco Comunio hau? **E.** Guganaco
onguinai, eta amorioz Sacramentuan
dagoan Jesus maitagarria artzeco
gogo, egarri, ta deseo bero bat-
zuec viotzean sortzea. **G.** Cer bear
da gogozco Comunio ona eguiteco?
E. Bi gauza; lenengoa da Jaunaren

gracian egotea (a): bigarrena Fede, Esperanza, ta Caridadezco afectoaquin viotza prestatzea, eta apaintzea. G. Beraz prestaera onen ondoren eguin, edo sortu bear dira Jesus ona viotzean artzeco, eta iduquitzeco gogo, egarri, ta deseo be-roac? E. Bai, Jauna. G. Non, eta cembat aldiz eguin diteque gogozco Comunioa? E. Nonere nai, naiz echean, naiz Elizan; eta cembat aldiz nai dan, aimbeste bider. G. Noiz eguin diteque onguiena, edo obeto? E. Meza enzuten, eta Sacramentua visitatzen danean. G. Eta gogozco Comunio utsa eguiten duzuac artzen ote ditu Sacramentuaren ondasu-

(a) *Tridentinum Ses. 13. Cap. 8. requirit fidem vivam, quæ per dilectionem operatur. Vide Alphonsum Rodriguez tractatu 8. Cap. 15. Ludovicum à Ponte tom. 1. Part. 1. Meditatione 34.*

nac (b). E. Bai, Jauna, eta batzuetan Sacramentua eguiaz artzen duenac baño gueiago. G. Nola hori? E. Ceren gogozco Comunioa eguiten duana ascoz ederquiago prestatzen dan cembait aldiz, Sacramentua eguiaz artzen duana baño.

AMABIGARREN ERACUS ALDIA.

Comunioco Sacramentua artceco Cristau guciac duen, eguinvide, edo obligacioaren gañean.

G. Cristau guciac beartuac ote daude artzera Comunioco Sacramentua? E. Sacramentu oni dagoquion ezagüeran sartu ezquero bai, Jau-

(a) *Tridentinum Ses. citata Cap. 8. de Eucharistia. Vide Alphonsum Rodriguez loco citato.*

na. G. Cembat bider urtean? E. Elizaren lembicico demboretan Sacramentu hau artu oi omen zuen cristauac Meza enzuten zuen aldi gucietan. Asi ciran zabartzen, eta aguindu zuan Elizac, Comulga citecela urtean hiru bider bederic, edo Pazco loratuan, Mayatzecoan, eta Egüerriz. Etziran centzatu, gueienac beintzat, Aguinte onequin-ere, eta azquenean aguindu zan Comulga citecela urtean bein guchienez (a). G. Cer demboraz eguin bear da urtean beingo Comunio hau? E. Pazcoa loratuan: baña Pazcoaren icenez aditzen dira orain Erramutic urrengo amabost egunac, Erramu eguna-ere amabost egun oetan sartzen dala (b). G. Non eguin bear da Comunio

(a) Concilium Lateranence IV. Vide Benedictum XIV. de Sacrificio Missæ, & Institutione 45. (b) Ita declaravit Eugenius IV.

hau? E. Bacoitzac eguin bear du
 bere Elizan, bere Arzaiaren baime
 nic ezpadu bestetan eguiteco. G. Paz-
 coaco demboraz campora ez ote da-
 go beartua Cristaua cembait aldiz
 Comulgatzera? E. Bai, Jauna. G.
 Noiz ote? E. Lembicia; hiltzeco pe-
 rillean arquitzen danean. Bigarrena,
 Ceruco janari haugabe ecin garaitu
 baditu bere griña charrac, edo ecin
 iraun badezaque Jaunaren gracion.
 G. Urtean cembait aldiz artu bear lu-
 quee Cristau guciac janari miragarri
 hau? E. Guchienez illean bein gu-
 zon jaquinsuen iritzian (c). G. Nor
 dira Comufoco mayean jartzea era-
 gotzi bear zaten becatariac? E. Er-
 rian guciac, edo gueienac daquiela
 gaizqui vici diranac, nola diran gor-
 rotoan, ordiquerian, adisquidetasun

(c) *Vide Calatayud in Catechismo*
 pag. 119.

gaistoetan , eta usuretari diraue-
nac (a).

*AMAIRUGARREN ERACUS-
ALDIA.*

*Noiz eguin bear dan lembicico Co-
munioa.*

G. Noiz eguin bear due Aurrac
lembicico Comunioa ? E. Comunioco
Sacramentuaren , ta Sacramentu be-
rac dacartzian ondasunen ezagüe-
ra , ta gustoa iguerritzen Zatenean
(b). G. Noiz azaldu , edo aguertu-
oi da Aurretan ezagüera , ta gusto
hau ? E. Amar urteetatik amalaren
bitartean , gueienean beintzat (c) G.

(a) *Vide Rituale Roman. : et Bene-
dictum XIV. Lib. 7. Cap. 11. Sinodo Diæ-
cesana.*

(b) *Rituale Roman. (c) Manuale Sal-
manticæ editum anno 1591. Vide Bene-
dictum XIV. Lib. 7. Cap. 12. de Synod.
Diæces.*

Cer bear da lembicico Comunio hau
 Aurrac ongui eguiteco? E. Hiru
 gauza, barauric, eta Jaunaren gra-
 cian egoteaz gañera. G. Cein dira?
 E. Lenengoa. Dotrinaren lau par-
 teac ongui jaquitea (c). Bigarrena,
 confesioco, ta Comunioco Sacramen-
 tuari dagozten gauzac-ere jaquitea.
 Hirugarrena, ongui confesatzeco,
 eta comulgaizeco bear dan prestae-
 ra nola eguin icastea. G. Cergatic

(c) *Quatuor illæ partes, in quas divi-
 ditur Catechismus noster, nihil aliud sunt,
 quam brevisima summa eorum, quæ ne-
 cesario scire debet Christianus, ut salvus
 fiat, alia quidem necessitate mediæ, alia
 vero necessitate præcepti; Et communis
 sententia tenet, pueros scire debere hæc
 antequam ad primam Communionem ad-
 mittantur. Quoad pueros; qui fuerint in
 articulo, vel periculo mortis aliter sentiunt
 T. T. Vide Benedictum XIV., Lib. 7. cap.
 12. de Syn. Dioc.*

hori? E. Ceren prestaera hau icasten ez duan aurra confesio, ta comunio gaiztoac eguiteco perillean vicico dan (d). G. Pazcoaz, edo cein egunez eguin bear due aurrac lembicico Comunioa? E. Hori erabaqui bear du animen Arzaiac. G. Lembicico Comunioa eguiteco, berritu bear ote dira arterañoico Confesioac? E. Ez, Jauna, ongui eguiñac badi-ra; baña nola aur-demboraco Confesioac eguin oi diran nolana, eta ardura guichirequin, berritu oi ditue lecu batzuetan lembicico Comunionoraco. *Eracusleac.*: Ongui diozu: eta Confesioac ezecic, bataioan emandaco hitzac-ere berritzen ditue.

(d) *Vide Catechism. Benedicti XIII. pag. 58.*

AMAL AUGARREN ERACUS-

ALDIA.

-Mezaren Sacrificio miragarriaren
gañean.

G. Comunioco Sacramentua dem-
bora berean omen da Jesu-Cristoren
Legueco Sacrificio guciz arrigar-
ria? E. Bai, Jauna: ala eracusten
digu gure fede Santac, eta sinisten
degu Catolico gucioe (a). G. Cerga-
tic da Sacramentu? E. Ceren oguia-
ren, eta ardoaren anz, eta idurien
azpian dagoan Jesu-Cristo gure ani-
men janari, ta edari izateco. G. Cer-
gatic da Sacrificio? E. Ceren dan
Trinidadede chit Santari Aldarean es-
queintzen zaion doai, eta ofrenda

(a) *Trident. Ses. 22. cap. 1. & 2. &
Con. 1. de Sacrificio Missæ.*

guciz eder , eta onragarria. G. Nola deritza Sacrificio oni ? E. Meza. G. Nori esqueinzen zaio Meza ? E Jaincoari bacarric. G. Nola bada Meza batzuec dira Virgña chit Santarenac , besteac Apostoluenac , besteac Aingueruenac , edo beste Santuren batzuenac ? E. Ez ceren Meza oec Santuai esqueintzen zaizten , baicic ceren oen oroipena eguiten (*) eta gure bitarteco Jaunari ipintzen zaizcan. G. Cer ezqueintzen zayo Jaungoicoari Mezaco Sacrificioan ? E. Jesu-Cristo Jaungoico , eta guizon eguiazcoa bera oguiaren , eta ardoaren idurien azpian. G. Beraz bat dira Mezaco Sacrificioa , eta Jesu-Cristoc gurutzean esqueñi zuana ? (b) E. Bai , Jauna bat dira esqueintzen dan gauzaren aldetic , baña ez esqueintzeco eran. G. Nola hori ? E. Ceren

(*) *Tridentin. eadem Ses. Cap. 3.*

(b) *Idem. Cap. 1.*

gurutzecoa esqueñi zuan Jesu-Cristoc, isùriaz zuan odola, baña Mezacoa esqueintzen da odolic isùrigabe. G. Mezaco Sacrificioa ote da gurutzecoaren Anza, eta oroipena? E. Bai Jauna; eta ipiñi zuan Jesu-Cristoc, adirazteco guri, gure amorioz gurutzean esqueñi zuan, Sacrificioa; eta onen oroipenac iraun cezán Munduac dirauen artean (c). G. Nori eman cion Jesu-Cristoc Sacrificio hau eguiteco, ta esqueintzeco escua? E. Apostoluai, eta oen ondorengo Apai-zai bacarric (d).

*AMABOSTGARREN ERACUS-
ALDIA.*

Certaco esqueintzen zaion Jangoi-coari Mezaco Sacrificioa.

G. Certaco esqueintzen zaio Jaun-

(c) *Ibidem.* (d) *Idem Cap. 2.*

goicoari Mezaco Sacrificioa ? E. Bost gauzataraco. G. Cein dira ? E. Lem-bicia, eman alditequean onrari andien, eta garayena Jaungoicoari emateco. Bigarrena, beraren escu onguilleac eguin dizquigun, ontarte, edo mesede gucien esquerrac emateco. Hirugarrena, beraren aserrea palacatzeco, eta gurequin lagun urcoen becatuen barcacioa iristeco. Laugarrena, gure, eta Purgatorio-co animen becatu barcatuai dagozten penac pagatzeco. Bostgarrena, Ceruraco bidean bear degun gucia, batez-ere becatutic aldeguteco, eta onean irauteco Ceruco laguntza ugarriac iristeco (a). G. Cergatic Meza-co Sacrificioa esquintzea da eman alditequean onrari andien, eta ga-

(a) *Sacrificium Missæ est Latreuticum, Eucharisticum, Propitiatorium, Satisfactorium, & impetratorium. Vide Tridentinum, & T. T.*

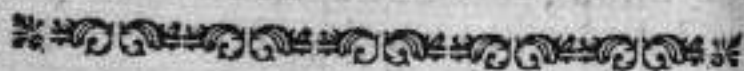
rayena Jaungoicoari ematea ? E. Ceren esqueintzen zaion bere Seme bacar Jesus Jainco ta guizon eguiazcoa , eta ofrenda hau dan neurriric , eta mugaricgabe onragarria. G. Nola Sacrificio onec barcatzen ditu becatuac ? E. Iristen dituala Jaunagandic , becatutic irteteco bear ditugun Ceruco laguntzac. G. Hau onela izanic , nola gueratzan dira ascó beren vicitza gaiztoan ? E. Ceren baliatzen ez diran , becatutic irteteco Jaunac bidaltzen diezten laguntzaz.

*AMASEIGARREN ERACUS-
ALDIA.*

Nola enzun bear dan Meza , eta cein dan moduric errazena.

G. Nola enzun bear dezu Meza Santua ? E. ongui oartua , eta er-

respeto , edo beguiramentu andiare-
 quin nagoala. G. Ceñ ote da Meza
 enzuteco moduric errazena ? E. Bat-
 zuei agradatzen zate modu bat , bes-
 teai beste bat , baña gucien artean
 errazena dirudi , batezere ezjaqui-
 ñentzat , Jesusen neque-oñaceac on-
 gui gogoan erabiltzea ; eta hau fru-
 tuarequin eguiteco lagun dezaque
 laugarren Partean ipintzen dan *Me-
 zaren enzunvideac.*

HIRUGARREN PARTEA

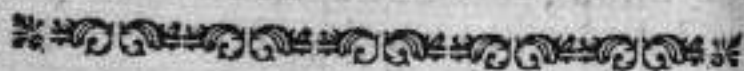
LENENGO BIETAN ADIRACI

*diran , gauzac obraz eguiteco
 Eracusaldia.*

LENENGO ERACUSALDIA.

Eracusleac : *Lenengo Partearen*

respeto , edo beguiramentu andiare-
 quin nagoala. G. Ceñ ote da Meza
 enzuteco moduric errazena ? E. Bat-
 zuei agradatzen zate modu bat , bes-
 teai beste bat , baña gucien artean
 errazena dirudi , batezere ezjaqui-
 ñentzat , Jesusen neque-oñaceac on-
 gui gogoan erabiltzea ; eta hau fru-
 tuarequin eguiteco lagun dezaque
 laugarren Partean ipintzen dan *Me-
 zaren enzunvideac.*

HIRUGARREN PARTEA

LENENGO BIETAN ADIRACI

*diran , gauzac obraz eguiteco
 Eracusaldia.*

LENENGO ERACUSALDIA.

Eracusleac : *Lenengo Partearen*

birugarren Eracusaldian esan cinduan, Confesio on batec escatzen dituan, gauzac. Laugarren Eracusaldian esan cenduan, cer dan exâmina, eta azqueneco Confesiotic oraindañocoa nola eguin ditequean. Contu daguigun illabete dala, azquena zu Confesatu ciñala: eguizu arreizque-roco examina.

Azqueneco Confesiotic oraindañococo exâmina.

Jarri zaite, nere anima, Jaunaren aurrean Elizan, echean, edo lecu egoquiren batean, au da sinistu ezazu, beguira dagoquizula, lecu gucietan arquitzen dan, eta gucia arguiro ecusten duan, Jauna. Adorra ezazu umiltasun, eta errespeto guciarequin.

Jauna adoratzea.

Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Zu-

cera gauza gucien Asiera , ta Iturburua , gucien Iraupena , eta Muga , edo fiña ; eta ni naiz nerez ezer-eza , eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala ezagutzen , eta aitortzen det , eta adoratzten zaitut umiltasun , eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer , Jauna , oraindaño eguin dizquidatzun , mesede guciac-gatic , eta batez-ere ceren ichedon didazun becatutic irteteco , eta Zuzana biurtzeo. ? Baña cer eguiñ al dezaquet nic zure gracia , ta laguntzagabe ?

Esca zaiozu Espiritu Santuari bere laguntza.

Atoz , ó Espiritu Santua ! Atoz beartsuen gurasoa , atoz doaien Emailea : argui ezazu nere adimentua ,

nic nere utseguiteac ezagutzeco, mugui ezazu nere viotza oen gañean damutzeco, aurrera becatutic, eta becatuaren videetatic aldeguiteco, ta Confesatceco. = (*Cerbait laburragera onetan: nere Jaun, eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut; Milla esquer, Jauna, eguin dizquidatzun; mesede guciacgatic Betor zure gracia, eguitera noan exâmina, eta Confesio au ongui, eta zure onran eguiteco*).

Beguirá orain, nere anima, cembat dembora dan azquena Confesatu ciñala. Beguirá becatu larriren bat aztu ote citzatzun, eta emandaco penitencia leyalqui eguin cenduan, edo ez.

i Beguira lenengo Mandamentuan, Dotrina icasteco aleguñña eguin dezun; dala Elizara etorriaz eracusten dan orduetan, dala daquianen batégana joanaz; Jaincoaren itza con-

tuz enzun dezun ; Fede , Esperanza ,
 ta Caridadezco afectoac sarritan
 eguin dituzun = *Onetan zabartu et-
 zaitecen oitu zaitte goiz-arratsetaco
 jaierara Dotrinaco liburuchoan da-
 goan bezala.*

2 Beguira bigarren Mandamen-
 tuan , juramenturic eguin ote dezun
 guezurraren , edo , ongui ez daqui-
 zun , gauzaren gañean , eta cembat
 bider ? Beguira , izan ote dezun ju-
 ramentuac erraz , eta sarritan egui-
 teco oitura , eguiazcoac dirala aitz-
 quitzat arduric ? *Hau da oitura cbit
 itsusia , becatu ascoren sustraia , eta
 Cristauen echeetatic ayenatu bear
 dana Juramentu sarritan eguiten
 duana beteco da becatuz , eta ez da
 haren echeetic irtengo neque , eta nal-
 gabea , dio Espiritu Santuac. Begui-
 ra , eguin dezun birauarequin nas-
 tutzen dan juramenturic , eguin de-
 zagun contu : *Emendic mugui ez na-**

dilla, *Deabruac naramala*, au *one-
la ezpada*; cembat bider? *Beguir*
esan ote dezun; *Nere animan*, au,
edo bura onela da. Cembat bider?
Oitura, edo usanza charra da au-
ere, eta guizon jaquintsu ascoren irit-
zian juramentu (a), eta beragatic er-
bestetu bear da *Cristauen artetic*.
Beguir, lagun urcoari bota diozun
birauric; *Nolaco biraua*? Cem-
bat bider biotzetie eta cembat bi-
der bestela? *Biraua da esatea it-
zen batzuec*, *ceñaquin*, lagun urcoa-
ri gaitzen bat opa diogula, *aditze-
ra ematen degun*. *Oitura ichusi au*
duenac, *batez-ere gurasoac*, *beca-
tuan vici oi dira*, *biotzez botatzen*

(a) *Salmanticenses Tom. 4 trattat. 17
Cap. 2. Puncto 3. n. 28 pro jurat. riji
habent cum Suarezio Verba hæc. In ani-
ma mea: nisi preferens vellent significare:
hoc, quod dico, est quod habeo, in ani-
ma mea.*

ezpaditue-ere. Beguira, idiai, beiai, edo guizonari ez, beste gauzai birauric bota diezun. *Ezta au becatu larria berez, jabeaganonz gorrotoa nastutzen ezpada, baña da izcunza charra, eta Cristauac icasi bear ez duana*. Beguira, esan dezun *Deabrua, Demonioa*, eta cembat bider? Ez da berez *becatu larria Deabrua, edo Demonioa esatea, soil-soillic beguiratzen zaiola, baña ecarri lezaque onetaraco perilla, batez-ere gurasoetan; eta nola nai da oitura itusia Cristauaren auan (b)*. Beguira, promesaric eguin, eta leyalqui eranzun diozun? edo promesaric eguin dezun gaitzen bat norbaiti etörri daquion?

3 Beguira *birugarren Mandamentuan*, jai egunetan Meza enzun centzaqueala enzungabe gueratu ceran,

(b) *Vide Calatayud.*

eta cembat bider ? Beguira , utseguteco perillean jarri ceran , dala mugonean echetic abiatugabez, dala bidean erausian egonaz ? Beguira, Meza modestia , eta errespeto andiarequin enzun bearrean , ibilli ote ceran batera , eta bestera beguiraca , edo aldemeneco lagunaquin itz eguiten , edo oec oñaquin , eta ucalandoquin joaz ? Dembora lucean , edo laburrean, Mezaren cer partean, eta cembat bider ? Beguira , jai osoetan bear debecatuac eguin dituzun ? Cembat demboran , cembat bider, bacarric , edo iñoren aurrean ? Beguira, aste egunean eguin cintzaquean lanac , soñecoac , edo gurdia adabatzea , abarcac jostea , Esiaic ichitza , jai osoraco utzi dituzun ? (*Badira cembait guraso , eta nagusi , edo ebecoandre Mairuac baño gogorrigoac gai onetan*). Beguira , contuzcoa izan ceran , aleguñean Me-

za Nagusiac, eta Jaincoaren Hitza
enzuteco, Errosariora, eta Dotri-
nelara joateco? Gauz oetaco bacoit-
zac ez gaitu beartzen becatu larria-
ren azpian, gucioc beintzat, baña
oetatic iguesi ibiltzea marca cbarra-
da. Beguira, araguiric jan dezun ja-
tea devecatua dagoan egunetan? Ba-
carric, edo lagunaquin, eta cem-
bat bider? Barauric autsi dezun,
barautzeco adiñean sartua bacera,
eta artara beartua? Beguira, amar-
renac, eta primiciac sisatu, edo char-
reñetic eguin dituzun?

4 Beguira laugarren Mandamen-
tuan, gurasoai, edo zure buru di-
rañai gaitzic opa izan diezun? Cet-
gaitz, eta cembat bider? Beguira,
zor zaten errespetoa galdu diezun,
dala beguiratze gogorraquin, dala
isecac eguiñaz? edo lotsagabeque-
riac eranzunaz? Cembat bider, eta
cembat lagunen aurrean? Beguira,

ibilli ote ceran gurasoen aguin duac eguin naigabe? Cembat bider, eta nolaco gaucetan? Beguira, asi dezun vicimodua icastera ongui saiatu Ceran, dala Escolan, dala jostean, necazaritzan, arotzian, edo beste lanquintzaren batean? *Gazteac* chit ardura *andia bear du ordu onean echeratzeco, sarritan Confesatzeco, Dotrinetara joateco, lagun gaiztoen batzarreetatic aldeguiteco, eta ez du estadua artzeco asmoetan asi bear Gurasoen baimengabe. Gurasoac nagusi, ta Ebecoandreac, ezconduac, eta carguren bat duenac emen beguiratu bear due nola, eta cembat bider utseguin duen beren eguimbi- de, edo obligacioen contra.*

5 Beguira *bostgarren Mandamen- tuan*, eguiaz, eta biotzetic amatu ote dituzun zure lagun urto guciac, eta oen artean zure etsaiac? Eguin ote dituzun sarritan acto Caridadez-

coac? *Hau eracusten du Dotrinaco liburuchoac goiz arratsetaco jaieran.*
 Beguira, opa izan ote diozun etsaiari gaitzen bat? Cergaitz eta cembat bider? Beguira, haren gaitzaz poztu, eta onaz naigabetu ceran? Gauz andian, edo chiquian? Oarcabean, edo oartu ezquero? Cembait bider? Beguira, zure etsaiari diosala ucatu, edo musinca eguiñ diozun, edo gorrotoaren siñaleren batzuec aguertu diozcatzun? Cembat bider, eta cembat lagunen aurrean? Beguira, borroca, ucabilca, edo maquilca ibilli ceran, eta cembat lagunen aurrean? Beguira, edanean igaro ote ceran, ezagüera galtzeraño, edo aldescoraño; cembat bider? Beguira, griña lotagarri orretatic sortu, edo etorri ote diran aserreac, hitz desonestoac, queñada itsusiac, lagun urcoen contraco erausiac echean naigabeac, umeen arloteria,

aciera gaiztoa , eta zorrac ez pagatzea ? *Becatari-mota hau cbit nequez sendatzen da , ceren biotzic ez duen beren griña cutuna utzitzeco.*

6 Beguira seigarren, eta bederatzigarren Mandamentuetan , garbitasunaren , edo Castidadearen contra-co gogoracioetan egon ote ceran , edo poztuaz , edo goisatuaz , edo de-seatuaz , edo ceregandic ayenatzeco aleguñaric eguingabe , eta lecu emateco perillean ? Oarcabean , edo osotoro oartu ezquero hau guertatu dan , eta cembat bider ? Beguira , araguzco icenac esan , hipui ciquiñac contatu , edo canta desonestoac cantatu dituzun ? Cembat bider , cembat lagunen aurrean , eta horiec aideac , eta cer estadutacoac ciran ? *Onelaco bitz nazcagarrietaraco macturtuac , eta oitura zarra duenac , cbit nequez sendatzen dira.* Beguira , erabilli ote dituzun zure beguiac ,

becaturaco videz dacarten gauzai beguiratuaz, edo celatan? Cembat bider? Beguira, ganaduac elcarganatuac dabilizanean, egon ote ceran beguira goisatuaz, edo onetaraco perillean? *Begui arroac, celotariac, tagucia ecusi bear duenac nequez izango dira garbiac.* Beguira, egon ote ceran hitz desonestoac aditzen, eragotzi centzaqueala onelaco hitzquetan loia, edo aldeguin centzaqueala? Beguira, ecin aldeguin centzaqueanean, copeta beltz eracutsi cenduan, edo hau eguin lecuari eracutsi ote cenduan poza? Beguira zure quidecoaren batequin eguin dezun jolas, edo ibillera itsusiric? Cembat bider? bacarric, edo inoren aurrean? Beguira, jai egunetan, edo beste demboretan joan ote ceran lagun gais-toetara, edo becaturaco perilla izan oi dan lecuetara? Beguira, zure escu horieci garbiac izan ote diran,

garbitasun, edo Castidadeari dagoz-
can, gauzetan? *Ez da emen gueiago*
ipintzen iracurlearen gogoa ciquindu
ez dedin: becatariac berac guerta-
tu zaionaren contuac atera bear di-
tu, gauz andiagoric badu.

7 Beguira zazpigarren, eta amar-
garren Mandamentuan ecer ostu de-
zun? Cer, eta cembat bider? Begui-
ra, eheco gazteren baten estalqui
izan ote ceran, artoa, garia, edo
beste gauzaren bat ostutceco, edo
isilca saltzeco? Beguira, gauzaren
bat saltzean, edo crostean eguin de-
zun tramparic neurrian, pisuan, edo
precioan? Beguira, epetan cerbait
eman dezunean goyeneco precioa ba-
ño gueyago tiratu dezun? *Hau da*
usura deritzan becatu itsusia? Be-
guira, jocoan tramparic eguin de-
zun? eta ecer guis-onetan irabaci de-
zun? Eta trampa ez eguitera, gal-
duco ote cenduan? Beguira, gura-

soen mendean vici diran , gazteaquin
oei dagotenaz campora , eta gura-
soen vorondatearen contra jocatu de-
zun cerbait ? Besteren gauzaren cu-
ticiari lecuric eman diozun , vide
oquerrez hura iristeco gogo , edo as-
moarequin ? Vide onez gauza nai iza-
tea berez ez da becatu .

8 Beguira zortzigarren *Mandamen-
tuan* , egotzi ote diozun norbaiti ez
duan falta , edo mancha , edo eguiñ
ez duan oquerren bat ? Cembait bider,
eta cer felta ? Beguira , lagun urcoaren
bati aurpeguira eman ote diozun lot-
satuco , edo naigabetuco duan gau-
zaren bat , dala berea , dala aide ,
edo aurrecoena ? Bacarric , edo iño-
ren aurrean ? Beguira , lagun urcoen
falta isíllac , edo barreatugabeac
aguertu ote diozcatzun etzequizquia-
nen bati , edo gueiagori ? Cer faltac ,
cembat bider , ta cembat laguni ?
Beguira , echean igarotzen dana cam-

poan contatudezun? Cer contatu dezun, eta gauz andiac, edo paquea-galeraztecoac ciran? Beguira, egon ote ceran lagun urcoen faltac edo gustoz aditzen, edo erausi oec eragotzi cintzaqueala eragotzigabe? Beguira, lagun urcoaren falta barrea-tuac aditu, edo contatu dituzun, ceregan poztutzen cerala, ta esaten dezula: *Faincoac barca deguidala, ongui eguiñ zaio?* Beguira, norbaittec secretoaren azpian esan edo fiatu dizuna contatu dezun? Cembat bider, eta cembati? Beguira, saria aguinduric, edo losenchaquin aguererazo ote diozcatzun norbaiti urlia-ren, sandiaren, edo berendiaren faltac, edo isillic gorde bear cituan gauzac? Cembat bider? Beguira, izan dezun lagun urcoaz ariñ, edo erraz gaizqui juzgatzeco, edo haren faltac sinisteco oitura? Beguira, esan ote dezun iñoren calteco gue-

zurric? = Guezurra erraz esaten duana, erraz erorico da utseguite andietan ere.

Ona nola eguiten dan azqueneco Confesiotic, oraindañoco exâmina lenengo Partearen laugarren Eracusaldian esan cenduan bezala. Ez dira gauz asco uquitzen, ceren gucia esatea, eta beguien aurrean ipintzea on eztan; eta becatariac gañeracoren contua atera dezaque erraz. Aurrai gogoan arrerazo bear zate lembicia exâminaren asieraco prestaera; guero mandamentu hacoitzari dagozan exâmina liburutic esanerazo ditteque egun batean pisca bat, bestean beste pisca bat. Ondoren eracusleac aditzera emango die iracurri dana bera, eta onela neque andi gabe oituco dira exâmina eguiteco modura.

BIGARREN ERACUSAL-
DIA.

Eracusleac. Lenengo Partearen hostgarren Eracusaldian esan cenduan, nola exâmina eguin beardan Confesio gaiztoac berritzeco. Contu daguigun, gaiztoac izan dirala, zuc aurtasunetic eguin dituzun, Confesioac, dala ceren bear dan damu, ta ontzeco asmoa gabe confesatu ceran dala ceren becatu larriren batzuec lotsaz confesatu gabe utzitzen cinduan. Orain guciac berritu nai, eta bear dituzu. Eguizu bada exâmina hostgarren Eracusaldi artan esan cenduan bezala.

Aurtasunetic oraindañoco Confesioac berritzeco exâmina. Jarri zaitte, nere anima, Jaunaren aurrean, Elizan, echean, edo lecu egoquiren batean, hau da sinistu ezazu, be-

guira dagoquizula lecu gucietan ar-
 quitzen dan , eta gucia arguiro ecus-
 ten duan , Jauna. Adora ezazu umil-
 tasun , eta errespeto guciarequin.

Fauna adoratzea.

Nere Jaun , eta Jaungoicoa ! Zu-
 cera gauza gucien Asiera , eta Itur-
 burua , eta Muga , edo fiña , eta ni
 naiz nerez ezer eza , eta dedan iza-
 te hau zure escu onguilleac emana
 da. Ala ezagutzen eta aitorzen det ,
 eta adoratzen zaitut umiltasun , eta
 errespeto guciarequin.

Faunari esquerrac ematea.

Milla esquer , Jauna , oraindaño
 eguin dizquidatzun mesede guciac-
 gatic , eta batezere ceren ichedon
 didazun becatutic irteteco , eta zu-
 gana biurzeco : ¿ baña cer eguiñ al
 dezaquet nic zure gracia , ta lagunt-
 zagabe ?

*Esca zaiozu Espiritu Santuari bere
lagunza.*

Atoz , ó espiritu Santua ! atoz
beatzuen gurasoa ; atoz doayen ema-
llea : argui ezazu nere adimentua, nic
nere utsequiteac ezagutzeco , mugui
ezazu nere biotza oen gañean damut-
zeco , aurrera becatutic , eta beca-
tuaren videetatic aldequiteco , ta
confesatceco. (Laburrago : Nere
Jaun , eta Jaungoicoa ! Adoratzen
zaitut. Milla esquer eguin dizqui-
datzun , mesede guciacgatic. Betor ,
Jauna , zure gracia eguitera noan
exâmina , eta ondorengo Confesioa
ongui , eta zure onran eguiteco.

Beguirâ , nere anima , cembat ur-
te dituzun , eta cembat cinduan lem-
bicia confesatu ciñanean ? Beguirâ ,
urtean cembat bider confesatu ceran ?
(Aurtasunetic ez , baicic urteren bat-

zuetaco Confesioac berritu bear dituanác , contu hau bera atera bear du Confesio , ta Comunio gaiztoen gañean). Beguira , confesatzen ciñanean ezágutzen cenduan, gaizqui confesatzen ciñala ? Beguira , emandaco penitenciac egin bague utzitzen cinduan ? Cér penitenciac ciran , eta cembat bider utzi cinduan era onetan ?

Beguira gueró Mandamentu bacoitzean, nola , eta cembat bider utseguin dezun , baliatzen cerala azqueneco Eracusaldian ipiñi dán examinaz. Cembat bider utseguin dezun, ecin esan, edo ecin contua atera badezáquezu , oroi zaite , cér oitura , eta cembat demboran guchi gora bera izan dezun , eta astean, edo illean cembat bider utseguiten cenduan. Lot-saz becatu ric confesatugabe utzi bacenduan , onena dá aurrenetic Confesoreari garbiro au esatea. Eguizu

aleguña berecitzeco pensamentuzco becatuac hitzezcoetatic , eta oec obrazcoetatic. Seigarrengo becatuetan beguiratu bear da, aidearequin, eta cér estadutácoarequin eguin diran , eta cembat bider , Azquenean ona dá aurrena Confesorearequin egotea , eta eracutsico dizun eran exâmina eguitea , bestela ecin mol-datu becera.

HIRUGARREN ERACUSAL-

DIA.

ERACUSLEAC. ¿ Eguin dezu exâmina ? Orain sortu bear dezu eguin daco utseguiteen damu eguiazcoa , eta ontzeco , edo , aurrera becatuic ez eguiteco asmo osoa. Lenengo Partean esan cenduan , onetaraco ipiñi bear dirala animaren beguien aurrean damubide egoquiac , bein beldurrezco damu , edo Atricioarenac , guero onez-

H

coarenac; eta sasoi onean jartzan danean biotza, eguin ditezqueala Fede, Esperanza, Caridade, eta Contriciozco afectoac. Dacuscun nola obratz eguiten dezun hau gucia.

Beldurrezco damua, edo atricioa biotzean sortzeco bide egoquiac. Nere anima (esango det neregan examinaren ondoren) ¿ecusten dezu, cembat becatu, eta esquergabequeria eguin dituzun zure Jaun, eta Jaungoicoaren, eta zu Ceruraco eguin cinduan Aita onaren contra? Eta norc esan, cembat izango diran ongui ezagutzen ez dituzunac? utzi dezu cere Jabe ona, eta Salvatzallea, utzi dezu zuri betico vicitza eman naiez guizon eguin, eta bere odolaren costuz erosi cinduan, Jauna; eta obratz esan dezu: *Ez det Jaun hau servituco.* Nere anima, ¿ez da hau esquergabequeria guciz itsusia?

¿Cer galdu ez dezu zure becatu,

eta esquergabequeria horiequin? Ay!
galdu dezu zure Jaincoa, eta Jain-
coa galdu ezquero gucia galdua da.
Galdu dezu beraren gracia, araco
soñeco eder hura, cẽñarequin apain-
du zuan Espiritu Santuac bataioco
egunean zure anima, eta eguin cin-
duan Aita beticoaren ume, Jesu-
Cristoren senide, eta Trinite de gu-
ciz Santaren Jauregui, edo Eliza
bezala, ta azquenean Ceruaren jabe-
gai, edo heredero. Galdu dezu Ceru-
raco escu, zucen, edo derecha gu-
cia: galdu betico vicitza doatsua,
betico atseguin-contentuac, eta, Jau-
nac zuretzat prestaturic ceuzcan,
ondasun miragarriac. Gueratu cera
Jaincoaren aserrearen azpian, eta
etsai galgarriaren mendean. ¡ Ay ne-
re anima! ta bacenecus cein itsu-
si-nazcagarria zauden Jaunaren be-
guietan!

Eta onembeste calteren ordaiñ cer

frutu atera dezu? Cer irabaci de-
 zu, orain lotsatzen zaituen, beca-
 to, horiequin, galdetzen dizu S. Pa-
 bloc? Cer, betico su, eta garrac,
 betico pena, eta oñaceac baicic? Ja-
 chi zaite orain vicirie pensamentuz
 oñace oen toqui izugarrira, edo in-
 fernura, guero hill ondoan jachi et-
 zaitecen betico. ? Cer dala, uste de-
 zu, iufernua? Hura da etsai gais-
 toaren, eta bere servitzarien ^{lice} izu-
 garri bat, non betico-tasun gucian
 egon-bearrac diran oñacez lertzen.
 Hura dá beti sutan dagoan labe ica-
 ragarri bat, beñere itzalico ez da-
 na: Eta becatariac berac izango di-
 ra ango ilinchac, eta illetiac. Hura
 dá sufre eracequizeo aincira, edo
 putzu bat, non Satanas bere lan-
 guilleaquin batean egongo dan be-
 tiraunde gucian erretzen. Hura dá,
 neque, ta pena guciac arquitzen di-
 ran, lecu. Nere anima, toqui hau,

eta emengo betico nequeac , eta penac dira becatu eguin dezun bacoitzean zuc irabaci dezun saria !

Alaere zure Jaunaren urriquitmentu, edo Misericordiac ichedon dizu , irten zaitecen becatutic , eta betico neque-oñaceen perilletic. Deitzen dizu artzai onac ardi galduari deitu oi dion eran: Eta Jesusen eriotza , eta odol preciotsua bitarteco dirala , esqueintzen dizu zure becatu gucien barcacioa , baldin biotz osoz damuturic , eta confesaturic vicitz on bat eguin naibadezu : *Ez det nai* , esaten dizu , *becataria galtzea , baicic nigana biurtzea*. *Nigana biurtzen dan une , edo puntuan aztuco naz eguin dizquidan esquergabequeria guciaz*. Nere anima , aditzen dezu hau , eta etzera bertatic zure Jaincoagana biurtuco ? Etzera damuz deseguingo ? Noiz artean , gaisoa egon nai dezu

becatuen catez lotua, eta etsai galgarriaren mendean?

Onezco damua, edo Contricioa sortzeo vide zucena.

Nere anima, beldurrezco damuaren vide egoquiagogora dituzu: zoz aurreraséago, eta Fedearen arguiarequin billa ezazu Onezco damuaren vide, edo motivoa. Hau da Jaunaren ontasun, edo maitagarritasun baztergabea, ez nolanaí, baicie betico vicitza doatzuaren emalle gure Animen erosle, eta salvatzallea dan aldetic beguirátzen diozula. Zure siniste, edo Fedearac eracusten dizu, Jaun hau dala zu ecer-ecetic atera cinduana, eta aterá bera eza-gutzeco, amatzeco; ta beticotasun gucian berarequin batean Cernuá doatsu izateco. Zure siniste, edo Fe-

deac eracusten dizu , Adan gure lembicico, gurasoac galdu zuala , fruta devecatua janda eguin zuan , becatuarequin Jaunaren gracia , ta adisquidetasuna , ta Ceruraco escu , eta derecha : eta galdu , ez beretzat baccarric , baita guretzat-ere. Orregatic Adanen humeac sortzen diranetic arquitzen dira becatu jatorrizcoaren loyez ciquinduae , eta Jaunaren aserrearen azpian. Zure siniste onac eracusten dizu , Adanen becatuac galerazo cigun , ceruraco gracia , eta derecha guretzat irabaztcco cerutic jachi zala Trinidadeco bigarren persona , edo Seme Jaincoa , eta guizon eguin zala Espiritu-Santuaren obraz, etagracias Virgíñia chit santuaren sa-belean. Zure sinisteac eracusten dizu , guizon eguinda gurutzean eman zuala bere vicitza , eta bere eriotzarequin irabaci zuala guretzat Ceruraco escua , ta araco bear dan gra-

cia. Zure sinisteac eracusten dizu, ipiñi cituala Ceruco gracia animetan isûrtzeco Zazpi iturri, edo Sacramentu beñere agortzen ez diranac, oen artean Batayoco, eta Confesioco Sacramentuac; Batayocoa, becatu etorquia, edo jatorrizcoa barcatzeco, eta Confesiocoa, Batayoa ezquero eguindaco becatuac quentzeco. ¿Cer gueyago? Ipiñi zuan Aldareco Sacramentu guciz miragarria, eta Ceruan vici badaere, dembora berean Sacramentu onetan jartzen da, ango Jarlecu utzigabe. Certaco uste dezu? Gurequin, eta gure artean vicitzeco; guri emateco bere gorputza, bere odola, eta bera dan gucia. Misterio oec guciac Jaincoac berac aguertuac, eta Eliz Ama Santac eracusten disquitzunac dira, eta Catolico guciac sinisten dituenac. Esanguidazu orain, nere anima; guri ongui naiez hau gucia eguin duan,

Jaunaren Ontasun, edo maitagarritasuna norañocoa izango da? Naitaez aitortuco dezu, dala Ontasun, edo maitagarritasun neurriric, bazterric, eta mugaric ez duana? Eta zue izan dezu Ontasun onen contra alchatzeco ausardia? *Arritu zaitetze Cerucoac, eta deseguin Ceruco atez!* (a) dio Jeremiasec. Eta alaere Aita onac bezala deitzen dizu, eta esquetzen esquergabe-queria gucien barcacioa! Zoaz bada, nere anima, zoaz lembaitlen beragana, Seme ondatzallea joan zan eran; eta damuz, eta ontzeco asmoz beteric, eguitzu Fede, Esperanza, Caridade, eta Contriciozco afectoac.

*Acto Fedezcoac goiceco jaieran dau-
den bezala.*

Jaungoico jaquiunde, ta eguia be-

(a) *Jerem. 2.*

ticoa cerana! Sinisten ditut venaz,
 eta biotz gucitic, Eliz Ama Santac
 sinisten, eta eracusten dituan, gau-
 za guciac, ceren zuc Eliz Ama San-
 tari aguertu diozcatzun, eta onec ala
 eracusten dizquidan. Sinisten det
 Jainco Aita guciz poderoso Cerua-
 ren, eta lurraren Criadoreagan. Eta
 haren Seme bacar Jesu-Cristo gure
 Jaunagan. Ceña sortu zan Espiritu
 Santuaren obraz, eta graziaz: jaio
 zan Maria Virginiagandic. Padecitu
 zuan Poncio Pilatosen mendean, gu-
 rutzeficatu, hilla, ta obiratua izan
 zan. Infernuetara jachi zan, hirugar-
 ren egunean hillen artetic piztu zan.
 Ceruetara igo zan; an dago jarri-
 ric Aita Jainco guciz poderosoaren
 esenietic. Andic etorrico da viciac
 eta hillac juzgatzera. Sinisten det
 Espiritu Santuagan. Eliza Santa,
 Catolica. Santuen Comunioa. Beca-
 men barcacioa. Araguiaren resu-

reccioa. Vicitza beticoa. Amen.

Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac utzi ciozcala Eliz Ama Santari Zazpi Sacramentu, eta, oen artean Confesioco Sacramentua; Bataioa ezquero eguindaco becatuac barcatzeco. Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac ipiñi zuala Aldareco Sacramentu guciz miragarria, eta Sacramentu onetan dagoala gure animen janari, eta edari izateco, gracia ugaritzeco, eta bere gozotasun miragarriac gure biotzetan isurtzeco. Sinisten onetan vici, eta hill nai det.

Acto Esperanzazcoa.

Nere Jaun Jaungoicoa! Zure Seme Jesusen eriotza, eta merecimentuac bitarteco dirala, eta beraren graciarequin aleguñia eguiten dedala, esperatzen det zure Ontasun, eta Misericordian nere becatuen barcacioa;

eta betico vicitza doatsua ; ceren Zue
 ala aguindu didazun , eta cere hit-
 zetan aiñ leyala ceran. Zu cera on
 guciaren iturburua , eta emallea , eta
 zugandic tiste det , Jauna , Ceruraco
 videan bear dedan , gucia.

*Acto Caridandezco , eta Contri-
 cionzcoa.*

Nere Salvatzalle Jesus maitagar-
 ria ! Zu cera Ontasun baztergabea ,
 eta neurric ez dezuna , eta beraga-
 tic guciz maitagarria ! Amutzen zai-
 tut biotz guzitic zure Ontasun orri
 beguiraturic : eta Zugatic , eta zure
 icenean amutzen ditut nere lagun ur-
 co guciac , eta oen artean nere etsa-
 yac. Opa diet Cerua , eta araco vi-
 dean conveni zaten gucia. ; O Onta-
 sun miragarria ! Damu det Zu ofen-
 diuaz , eta damu det gauza gucien

gañetic. Artzen det asmo osoa ez
 gueiago becatuic eguiteco, becatua-
 ren videetatic aldeguiteco, eta con-
 fesatzeco. *Onen lecuan esan dezaque*
ala nai duenac: Nere Jesu-Cristo
Jauna.

LAUGARREN ERACUSAL-

DIA.

Erecusleac. Prestatu cera azquene-
 cotic oraindañoico Confesioa eguite-
 co. Lenengo Partearen amabostgar-
 ren Eracusaldian esan cenduan, cer
 eguin bear dezun acusatzen asi baño
 len: eta amaseigarrenean esan cen-
 duan, acusatzen ceranean, nola hau
 ongui eguin dezaquezun. Dacuseun
 bada, nola acusatzen ceran, azque-
 neco Confesiotic oraindaño eguiñ di-
 tuzun, becatuen gañean.

*Azqueneco Confesiotic, oraindañoco
becatuen aitormena, edo
confesatzea.*

Ni becataria confesatzen naizaio Jainco guziz poderosoari, Santa Maria beti Virgiñari, S. Miguel Aingueruari, S. Juan Bautistari, S. Pedro. eta S. Paulo Apostoluai, Santu guciai, eta zuri, nere Aita, becatu gueiegui eguin dedala pensamentuz, hitcez, eta obraz, nere culpaz, nere culpaz, nere culpa chit andiaz. (*Hau esaten da acusatzen asitzeco aurrean S. Carlos Borromeoc eracusten digunerara.*)

Jauna, onembeste demborada azquena confesatu ninzala. Eguin nuan, edo eznuan Confesoreac eman cidan penitencia. Aztu citzatan orduan confesatzea onelaco becatu. (Becatu ve-

nialen batzuec aztu arren , ez da oec esan bearric urrengo confesioan.) Eguin det ustez ongui confesatceco bear dan prestaera.

1 Lenengo Mandamentuan. Naguitasunez utzi det batzuetan goiz arratsetaco jayera Fede, Esperanza, Caridade, ta Contriciozco afectuaquin batean, devociozco gauzac diralaco.

2 Bigarren Mandamentuan. Hiru bider esan det: *Nere animan*, bein guezurraren, eta bi aldiz eguiaren gañean, baña ez det becatu andit-zat iduqui, edo iduquidet. Esandet: *Nere conciencian* lau bider, baña ez det juramentutzat artu. (Juramenturic eguin bada, esan bear da *cer juramentu* eguin diran, cem-bat bider, eta guezurraren gañean ciran, edo ez: eguin dezagun con-tu: *Ala Cerura noala, Deabruac nar-amala, emendic mugui ez nadilla: boec dira juramentu birauarequin*

nastuac. (Bi bider eguin diot birau lagun bati (edo senideari), esaten diodala : *Eztanda eguingo al den; edo Deabruac eremango al au*, baña ez biotzetie (dan bezela esan bear da). Onembeste bider otseguin diot *Deabruari Demonioari*, eta arrayoari, baña ez det becatu mortalzat iduqui.

3 Hirugarren Mandamentuan. Hiru Mezatan ibilli naiz aldameneco lagunaquin hizquetan, eta elcar ucalondoquin joaz, eta batera, ta bestera, beguiratuaz, baña ez dembora lucean, eta ez nuan gauz anditzat artu. Ostiral batean isilca jan nuan aragui pisca bat. Dotrina, Errosario, eta Vezperetara ez naiz onembeste bider etorri, baña ez det becatu mortalzat iduqui. (*Gueyago duanac esan beardu beregan arquitzen duan bezala*)

4 Laugarren Mandamentuan. Onembeste bider aserrerazo diot gu-

rasoari, aguinduc eguin naigabez; baña gauz andietan ez. Escolan, eta beste lanetan sayatu nindequean gueyago, baña zabartu naiz cerbait. (*Gueyago duanac beguira beza contuz, eta esan beza exâminan arqutu duan bezala*).

5 Bostgarren Mandamentuan. Nere zabarqueriaz utzi det batzuetan lagun urcoetaraco ongui nai, ta caridadezco afectoac eguitea, goiz ar ratsetaco jayeran eracusten dan bezala; baña ez det becatutzat artu, devociozco gauza dalaco. Bi bider atseguin artu det lagun bati gaitz chiqui bat guertatu citzayola, ecuric. Aserratu ninzan lagun batequin, eta borrocatu guinan bein, baña gorroto andigabe. (*Gueyago duanac, esan beza cerduan*).

6 Seigarren Mandamentuan. Oartuta pensamentu gaiztoai lecuric eman bazate, hitz loi-desonestoric

esan bada ; beguiac , eta escuac erabilli badira gaizqui , edo becaturaco moduetan , belarriac zabaldu badira hipui çiquiñac , eta araguizco hitzac gustoz aditzeco , esan bearda cembat bider guertatu dan hau , cembat lagun ciran , eta aidetasunic oequin cenduan , edo ez (*Gueyago duanac esan beza cer duan*).

7 Zazpigarren Mandamentuan, Ostu diot Amari onelaco gauza ez gaiztaqueriaraco, baicic nere burua apaintzeco , edo lagunaquin jocoan aritzeco. Ostu ditut guereciac , eta sagarraç auzotic , baña ez ascó. Pillo-tan eguin det onelaco trampa onembeste bider. (*Gueyago duanac , esan beza duana.*)

8 Zortzigarren Mandamentuan. Nere falta bat egotzi diot senide bati , eta zan onelaco utseguite. Lagunen faltac contatu dituc onembeste vider , baña etziran andiac : eta

aditzen egon naiz gustoz hiru aldiz
 besteren utseguiteac. (*Andiac, edo
 onra viciro uquitzen zuenac ciran,
 edo ez, beguiratu contuz*). Esan di-
 tut onembeste guezur chiqui, eta le-
 nere esan oi ditut. (*Gauz andiagoac
 dituanac esan bear ditu examinan ar-
 quitu dituan eran*). Jauna, oec di-
 ra azqueneco confesiotic oraindaño-
 co demboran guertatu zaizquidan ut-
 sequite, edo faltarie andienac, eta
 ala bear bada, *acusatzen naiz lagun
 urcoaren contra bota izan ditudan bi-
 rau guciac, eta azquenecoaz*. (*Birau-
 ric len beñere bota ez duanac, esan
 dezaque beste becatu confesatutaco
 bat gucbitan eguiten duana*). Escat-
 zen diot nere Jaungoicoari guciaren
 barcacioa, eta berorri, nere Aita
 Espirituala, penitencia, eta absolu-
 cioa. (Emen contuz aditu bear da
 Confesoreac ematen duan penitencia,
 gañeraco hitz onaquin batean, eta

absolucioa ematera dijoanean esan-
 godel): *Argatic erregutzen diot San-
 ta Maria beti Virgiñari, San Mi-
 guel Aingueruari, San Juan Bau-
 tistari, San Pedro eta San Pablo
 Apostoluai, Santu guciai, tu zuri,
 nere Aita, erregu deguiozuen niga-
 tic gure Jaungoicoari. Amen.*

*Eracusleac. Onembesterequin oar-
 diteque Cristaua, nola confesatu bear
 dituan becatuac, diranac dirala.
 Orain gogoan arritzatzu iru gauza.
 Lenengoa, oraingo confesaldian be-
 catu larriren bat badezu, ez dezu
 lenecoac esan bearric, baña alaere
 esan ditzaquetzu. Bigarrena: Ni be-
 catariaren azqueneco erdia bucaeran
 esan dezun bezala, esan desaquezula
 Nere Jesu-Cristo Jauna; gauz oec
 dira ala baña devociozcoac, eta Con-
 fesatzeco modu onari dagozcanac. Hi-
 rugarrena, absolucioa artu ondoan,
 beta badezu, zoaz lecu egoqui batera;*

eta guero esango dan eran emanguioz-
catzu Jaunari esquerrac, eta pres-
ta zaite Comunioraco.

BOSTGARREN ERACUSAL-
DIA.

Eracusleac. Bigarren Partearen
amairugarren Eracusaldian esan cen-
duan, lembicico Comunioa eguin bear
duen Aurrac berritu oi dituela cem-
bait lecutan arterañoco Confesioac,
ceren Aur-demboraco Confesioae
eguiñ oi diran nolana, edo ardua
guchirequin. Hau bera guertatu zat-
zu zuri-ere, eta eguin dezu exâmina.
Parte onen bigarren Eracusaldian
ecusi degun eran oraindañoco Confe-
sioac berritzeco asmoarequin. Dacus-
cun nola acusatzen ceran.

*AURTASUNETIC ORAINDA-
ñoco becatuen aitormena, edo Confe-
sioa, lenecoac gaiztoac izan
diranean.*

Ni becataria confesatzen nait-
zaio & beste confesioan bezala. Jau-
na, ditut onembeste urte, etá lenen-
go Confesioa eguin nuanean, nituan
aimbeste. Arreizquero confesatu naiz
urteán onembeste bider. Aur dembo-
ran guertatu citzatan onelaco gaizta-
queria, eta lenengo Confesioan, edo
guerosèago utzi nuan lotsaz confesa-
tugabe, (*edo ez nuan ecertan artu,
baña ezagutzen nuan ona izango etza-
la eguin nuan gaistaqueria bura*).
Guerozco Confesioetan oartzan nint-
zan (*edo ez nintzan*) becatu artzaz.
Beste ascotanere utzi ditut (*edo ez
ditut*) becatuac lotsaz confesatugabe.

Eguiten nituan Confesoreac ematen cizquidan penitenciac, (*edo eguin gabe*) utzi nituan onembeste bider onelaco, edo alaco penitencia.

1 *Lenengo* Mandamentuan. Aur-tasunetic izan naiz zabarra Dotriñara etortzeco, Fede, Esperanza, eta Caridadezco afectoac eguiteco, eta lembicico Comunioraco prestatzen asinitzan artean, ecertan artzen ez nituan gauz oec (*besteac esango du besteric, eta bacoitzac esan bear du igarro zaiona igarro zaion bezala*).

2 Bigarren Mandamentuan, eta era berean besteetan esango ditut eguin ditudan becatuac, dala pensamentuz, dala hitzez, dala obraz. Ecin gogora bazat, cembat bider guchi gorabera utseguin dedan, contu ateraco det, cembat demboran izan dedan oitura, edo erraztasuna becatu onetan, edo artan erortzeco, eta astean, edo illean cembat bider

erortzen nintzan guchi gora bera.

Confesioa bucatzen dedanean, eguingo det beste Confesioaren bucaeran esan dana bera. *Eracusleac.* Ongui esan dezu; baña orain gogoan arrezazu gauza bat. Baldin leneco Confesioac berritu nai badituzu, ez gaiztoac izan diralaco; baicic vorondatez, orduan onguiena izango da, aurrera confesatzea azqueneco confesiotic oraindañoco becatuac, eta guero berritzea berritu nai dituzunac.

SEIGARREN ERACUSALDIA.

Confesioa eguin, eta Jaunaren maietan jartzeco prestaera Cristau gucientzat.

Eracusleac. Confesatu ondoan jarri zaitte lecu egoqui batean, eta beta badezu, presta zaitte Jaunaren maiera joateco. Prestaera hau eguin diteque era ascotara, baña oberen

*bat arquite dezazun artean, balia
zaitzque emen ipiñico danaz.*

Eman guiozcatzu Jaunari esquer-
rac, ceren confesioco Sacramentua-
requin becatuac barcatu dizquitzun.

Nere Jainco, ta Aita guciz mai-
tagarria! Zure Seme Jesusec utzi
zuan confesioco Sacramentua gure
animae sendatzeco. Sacramentu hau
ongui prestatuoric artzen duanari bar-
catzen diozcatzu becatuac, Jesusen
eriotza, eta merecimentuac bitarteco
dirala, eta uste det, hau bera eguin
dezula nerequin-ere, Apaizac bar-
cacioa, edo absolucioa eman dida-
nean. ¡O ontasun, eta urriquimentu
paregabea! Milla esquer, Jauna, me-
sede berri onegatic.

*Berritu itzatzu Bataioco egunean
emandaco bitzac.*

Ez naiz, Jauna, esquerrac emana-

requin contentatzen; berritu nai ditut, Bataioco egunean eman nizquitzun, hitzac. Gaurdanic utzi nai det, eta uzten det Satanas betico. Eta Satana-sequin batean uzten ditut beraren lagun, eta languilleac, edo Mundu galdua, eta araguiaren, eta nere gura charren naicuntzac. Hau da Ceruáren, eta guizonen aurrean Bataioco egunean Zuri eman nizun hitza, eta hau bera ematen dizut gaur-ere betico. *Abrenuntio.*

Gaurdanic betico utzi nai ditut, eta uzten ditut Satanasen obrac, edo becatuac, eta becaturaco videac. Zoazte nigandic urrutira, adisquidetasun gaiztoac, eche anima galgariac, eta lagun dongueen bildura. Hau da, Bataioco egunean eman nizun, bigarren hitza, eta hau bera berriro ematen dizun gaur-ere. *Abrenuntio.*

Guardanic betico utzi nai ditut,

eta uzten ditut Satanasen arrotasun ,
 eta zoraqueric , dala jantcian , ja-
 nean , edanean , eta beste gastuetan ,
 dala atseguin , eta jolasetan . Hau da ,
 Bataioco egunean , nic eman nizun ,
 hirugarren hitza , eta hau bera ber-
 riro ematen dizut venaz , eta biotz
 gucitic . *Abrenuntio* . Lagun zaizquiz-
 quit arren , eta indazu zure lagunz-
 ugaria aguindu dizudana leialqui
 eguiteco .

*Arritu zaite , Jaungoico guizon Je-
 sus maitagarria zugana etortze-
 co dagoala , oroituric .*

Eta orain , nere anima , Nor ote
 da gauz zugana etortzeco dagoana ?
 Gauz arrigarria ! Erregue gucien Er-
 reguea , Aita Santu gucien Aita San-
 tua , Trinidadeco bigarren Persona ,
 gugatic guizon eguin zana , eta gu-

rutzean vicitza eman zuana bera. Hau gucia guchi bazan bezala, guri ongui naiez jarri nai izan zuan Aldareco Sacramentuan, eta jartzan da Consagracioco hitzac Apaizac esaten dituanean: eta gaur Sacramentu miragarri onetan zure biotzera etorri nai du zuri bere ondasunac, eta bera dan gucia emateco. Nere anima, ¿ nondic zuri onembeste mesede, eta ondasun? Arritzen, eta izutzen naiz, nere Jesus ona, Zu nere-biotzera etortzeco zaudela gogoratzean; ez da ala baña nere biotz esquergabe hau zurediñaco toquia; baña izutzen-ere naiz dembora berean zure hitz oec aditzean: *Ezpa dezue guizonaren Semearen gorputza jaten, eta odola edaten, ez dezue iritsico betico vicitza duatsua.*

¿ Cer eguiñ al dezaquet bada onembeste beldurren artean, nere Jesus ona? Aitortzen det, ez naiza-

la ni Zu nere biotzera etortzeco di-
 ña ? Ta Zuc alaere nigana etorri nai ?
 Eguin bedi , nere animaren Ja-
 be maitagarria , eguin bedi Zuc
 naidezuna , baña eguizu Zuc le-
 nago Erregueac , echeren batera di-
 joacenean , eguiñ oi duena. Aurretic
 bidaltzen ditue oec, echea apaintzeco
 bear diran, gauzac. Bidalitzazu bada
 Zuc-ere Erregue gucien Erreguea ,
 nere animaco eche arlote onetara Zu
 ongui artzeco bear diran apaindurac,
 edo Ceruco gracia , doai , eta vir-
 tuteac. Esazu hitz bat , eta eguiña
 gueratuco da gucia. Atoz , nere Sal-
 vatzallea ; eguin zaite nere animaren
 Jabe. Atoz Jaincoaren Bildots be-
 catuac quentzen dituzuna , senda eza-
 zu nere anima , becatuen zauriz be-
 tea. Atoz Ceruco su animen Berot-
 zallea , zure amoriozco garrarequin
 ayena itzatzu nigandic becatuaren
 cutsuac , eta oneraco epeldasunac.

*Comunio Santua artu baño lenchea-
go : esan dezaquezu biotzez.*

Sinisten det, Jesus maitagarria,
Sacramentu orretan zaudela eguiatz.
Hau da nere gorputza, esan cenduan
Zuc Sacramentu miragarri hori eguin
cenduan arratsean. ; Eta nore ez du
sinistuco Zuc esandaco gauza? Ado-
ratzen zaitut, nere Jaungoicoa, nere
Erregue, eta Salvatzallea.

*ZAZPIGARREN ERACUSAL-
DIA.*

*Lembicico Comunioa eguitera dijoan
Aurrac, nola berritu ditzaquean,
bere Arzaiarequin batean Bataioan
emandaco bitzac.*

Cembait lecutan eguiten da lembi-
cico Comunioa fest-andi baten eran.

Prestatzen dira Aurrac vicitza guci-
 co Confesioarequin : Comunioco egu-
 nean , Jauna artzeco aurrean , joa-
 ten dira Apaizarequin batean ponte-
 ra . Candela iracequia escuetan di-
 tuela ; berritzen ditue Bataioco egu-
 néan emandaco hitzac , eta guero
 artzen due Comunio Santua. Ez da
 gure errietan oraindic usanz-eder hau
 artu , baña erraz eguin ditequean
 gauza da hau. Ara nola. Lembicia :
 prestatzen dira Aurrac vicitza guci-
 co Confesioarequin. Bigarrena : adi-
 razten du Arzaia Meza nagusiren ba-
 tean , cer egunez izango dan lem-
 bico Comunioa. Hirugarrena : era-
 bada , ordu señalatuan esango da Me-
 za Comunio onetaraco. Laugarrena :
 Comunio artu bear duen Aurrac egon-
 go dira , candela iracequiaquin. Bost-
 garrena : Aurrac era onetan daude-
 la Apaizac Aldaretic hitzeguingo die
 lembico Comunioaren gañean oraiñ

ipiñico dana , liburutic , edo bestela ,
ondoren berrituco dira Bataioco hit-
zac , eta emango die Comunioa.

HITZEGUINGO DIE APAIZAC

ERA ONETAN.

Aurrac , arquitzen cerate Juan
andia lembicico aldian artzeco pun-
tuan. Bataioco , eta lembicico Co-
munioren egunac dira Cristauarenzat
egun chit andiac , siñalatuac , eta be-
ti gogoan iduqui bear liraqueanac.
Bataiocoa , ceren egun artan irteten
dan Cristaua becatu jatorrizcoaren ,
eta etsai galgarriaren , mendetic , eta
eguiten dan Jaincoaren ume , Jesu-
cristoren senide , eta Ceruaren Jabe-
gai. Lembicico Comuniocoa , ceren
egun onetan bere biotzera datorquion
Erregue gucien Erreguea ; aguintzen
dion betico vicitza , eta hitz onen
prendatzat bera jartzen , eta guerat-

zen , da Cristauaren biotzean. Eguin-
go du Jesu-Cristoc guciz leyalqui
aguindu duana , baldin guc ala gor-
detzen baditugu Bataioco egunetic
eman guinduan hitzac. Esan guida-
zue orain , Aurrac.”

Apaizac.. | Prest arquitzen cerate Ba-
taioco egunean eman cin-
duen hitzac berritzeco , eta
gordetzeco ?

Aurrac... | Bai , Jauna , Jesu-Cristo-
ren graciarequin batean.

Apaizac. | Aurra , *Abrenuntias Sa-*
thanae ? Esan nai det ; gaur-
danic betico uzten dezu Sa-
tanás , eta Satanasequin ba-
tean beraren lagun , eta lan-
guilleac , ceñac diran Mun-
du galdua , edo Munduan
vici diran gaistoac , eta ara-
guiaren gura charrac ?

Aurrac... | Bai , Jauna , beti-betico

- uzten ditut. *Abrenuntio*
- Apaizac.. *Et omnibus operibus ejus?*
 Esan nai det, Gaurdanic
 betico uzten dituzu Sata-
 nasen lan, eta obra guciac,
 nola diran becatua, ta be-
 caturaco bid-ac?
- Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico
 uzten ditut. *Abrenuntio.*
- Apaizac.. *Et omnibus pompis ejus?*
 Esan nai det: Gaurdanic
 betico uzten dituzu Satana-
 sen arrotasun, eta zoraque-
 riac, dala jancian, janean,
 edanean, eta beste gastue-
 tan, dala atseguin, ta jo-
 lasetan?
- Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico
 uzten ditut. *Abrenuntio.*
- Apaizac.. Arrezazue bada oraiñ
 Jaun andia fede vici, umil-
 tasun, eta errespeto andi
 batequin.

ZORTZIGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Comunio ondoan norc-erenai eguin bear
luqueana.*

Eracusleac. Bigarren Partearen amargarren Eracusaldian esan cenduan Comunio ondoan cer eguin beardan. Artu dezu zuc orain Jaun andia ; zoaz bada toqui egoqui batera eta eguizu obraz *orduan bitzez esana.*

Nor , norgana , eta certaco etorri zatzun Comunio Santuan. Nere anima, artu dezu Comunio Santua , Aingueruen oguia , ta Ceruco maná. Esnazaite bada , eta fedearen beguiquin beguira , Nor dan Comunioan etorri zatzuna ? Norgana , eta certaco etorri dan ? Nor ote da ogui pisca baten idurian etorri zatzun hau ? Hau da zu ecerecetic eguin cinduan , Jauna bera , eta eguin cinduana be-

ra ezagutzeco, amatzeco, eta beti-
 cotasun gucian berarequin batean Ce-
 ruan doatsu izateco. Hau da zu Ada-
 nen becatuarequin galdua ecusiric,
 guizon eguin zana, eta gurutzeco
 eriotzarequin Ceruraco gracia, ta de-
 recha zuretzat irabaci zuana bera.
 Hau zuri bere gracia, eta lagunzac
 emateco Sacramentuac ipiñi cituana,
 oen artean Comunioco Sacramentua.
 ¿Nor gana etorri da? Gauz arrigar-
 ria! izan zu ceran beciñ esquerga-
 bea, eta ecereza, eta alaere zugana
 etorri da zuganaco onguinai, eta
 amorioz beteric. ¿Certaco etorri da-
 la, uste dezu? Etorri da zure janari,
 ta edari izateco, ta zuri bere onda-
 sunac, eta bera dan gucia emateco.

*Miretsi zaite zugana era onetan Jaun
 andia etorzeaz.*

Nondic, nere anima; nondic zuri

onembeste ondasun , eta mesede ? Arrituric gueratu zan Salomon , ceren berac eguin zuan Eliz ederrean vici- zera Jauna etorri citzaion. Arritu- ric gueratu zan Santa Isabel , ceren ecustera , edo visitatzera joan cit- zaion Jaincoaren Ama. Arritzen da Eliz Ama Santa , ceren Trinidadeco bigarren Persona guizon eguin , eta vicitu zan Virgîna chit Santaren Sa- belean. Nere Anima ? eta Jaun An- di hura bera zugana etorri bada , eta cerequin badaucazu , etzera miretsi- co ? Jesus ona ! Cer da guizona , eta cer naiz ni , Zu eta onetan nizaz oroitzeco ?

Eguizu Fede , Esperanza , ta Carl- dadezco afectoac , eta ado- raezazu.

O Jesus ona , nere animaren Eros- le , edo Redentore maitagarria ! Si-

nisten det Zu eguiaz arquitzen cerala Aldareco Sacramentuan, eta Sacramentu onetan nigana etorri cerala. Sinisten det Zu ongui artzen Zaituanari ematen diozula Ceruco gracia, ta ongui vicitzeco laguntzac: ta gañera aguintzen diozula betico vicitza; eta beragatic Zugan ipintzen det nere uste guzia, ceren Zuceran Jaungoico Gucialdun, edo Gu-
cia dezaquezuna, eta cere hitzetan guciz Leyala. ¡ O ontasun guciz miragarria! amaten zaitut biotz gucitic, eta zure icenean amaten ditut nere lagun urco guciac, eta oen artean nere etsaiac. Adoratzen zaitut nere Jaungoicoa, nere Erreguea, nere Salvatzallea.

Emanguiozcatzu esquerrac.

Nai nuque nic, nere Jesus ona,

eguin dizquidatzun mesede guciai ,
 eta orain nigana etortzean eguin di-
 dazun oni alic onguiena eranzutea ;
 baña aitortzen det , ez naizala gau-
 za , eta gai onetaraco ezecic , milla
 bider guchiagoraco-ere. Gueyena nic
 eguin dezaquedana da , esquer umi-
 llac ematea. Milla esquer bada , ne-
 re Onguille andia. Alabatu , eta be-
 deicatu zaitzeela Ceruan , eta lurrean
 diran gauza guciac. Bedeica zaitzee-
 la Ceruco Eguzquiac , eta izarrac ;
 lurreco loreac , belarrac , eta itsa-
 socio arraiac. Bedeica zaitzeela lur-
 rean vici diran anima on guciac. Be-
 deica zaitzeela Ceruco Querubin ja-
 quintsuac , Serafin Jaunaren amorez
 eracequiac , eta Aingueru doatsu gu-
 ciac. Bedeica zaitzala zure Ama mai-
 tagarri Aingueruen , eta Santu gu-
 cien Erreguñac.

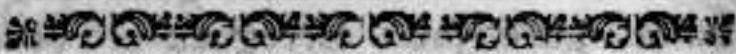
*Eguin guiozcatzu zure , escari , edo
erregu umillac.*

Cer uste ez dezaquet gaur Zugandic , nere Salvatzallea ? Eche batean sartzen badira lurreco Erregueac , ez oi dira andic irten ehecoai mesederen batzuec eguingabe. Ta izanic Zu Erregue gucien Erreguea. ¿ Cer ez du Zugandic uste izan bear nere anima beartsu onec ? Berá dan gucia eman duanac cer ucatu al dezaque ? Indazu bada , nere Jesus ona , emendic aurrera becatutic aldeguiteco , eta gracion irauteco doaia. Indazu nere grña charrac , batez-ere áraco guciena necatzen nauan hura ecitze-co , eta garaitzeco zure laguntza ugaria. Oroi zaite nere aide , ta onguilleaz , baita nere etsayaz-ere , ala viciaz , nola hillaz. Gorde ezazu zu-

re Eliza Santa bere etsai gucietatic,
baita gure Jaun Erreguea-ere bere
echecho guciaquin.

Jesusen anima, virtutez bete na-
zazu. Jesusen viotza, amorez erre na-
zazu. Jesusen gorputza, salva naza-
zu. Jesusen odola, Ceruco amorioz
zora nazazu. Jesusen viotzeco ura,
garbi nazazu. Jesusen icerdia, gra-
ciaren vicitzaz bete nazazu. Jesusen
Pasioa, indartsu eguin nazazu. O Je-
sus ona, adi nazazu. Zure llaguen
artean gorde nazazu. Zugandic al-
deguiten ez arren utzi. Etsai galgar-
riagandic gorde nazazu. Nere eriot-
zaco orduan dei nazazu. Ceregana
eraman nazazu. Cere aldean ipiñi na-
zazu. Zure Santu, ta Aingueruaquin
alaba zaitzadan secula gucian. Amen.

LAUGARREN PARTEA

*ERACUSTEN ZAYO, ALA LEN-
vico Comunioa eguin duan Aurra-
ri, nola edoceiñ Cristauri betico
vicitza doatsuaren vide eder-
garbia.*

Lenengo Eracusaldia.

Betico vicitza doatsua iristeco ez da ascò lembicico Comunioarequin, edo beste edoceñequin ongui asitzea, baicic iraun bear da vicitz onean: eta cer onetaraco bear dan.

Jarri cera, Cristaua Jaunaren gracion? Poztu gaitecen egun onetan hau da Jaunaren ontasunac neretzat argitu duan eguna, esan dezaquezu.

Egun onetan urratu dituzu Egypto-
 co cateac ; garaitu dezu etsai galgar-
 ria , eta igaro cera Jaunaren bendi-
 cioetaco lurrera. Egun onetan aye-
 natu dituzu becatua , eta onec bere-
 quin dacartzian illuntasun , edo tris-
 turac. Egun onetan biurtu cera zure
 Aita Cerucoagana , Evangelioco se-
 me ondatzallearen eran , eta zure Ai-
 ta onac apaindu zaitu graciaren so-
 ñeco ederrarequin. Eman dizu *Ca-
 ridadea* deritzan virtutearen erazu-
 na , eta gañera Ceruraco videan on-
 gui ibiltzeco oñetacoac , edo lagunt-
 zac. Azquenean eman dizu zure ani-
 maren janaritzat bere Seme bacarra,
 Bildots becatuac quentzen dituana.
 Asi cera ongui betico vicitza doatsua
 iristeco videan. Baña beguira ; ez da
 asco ongui asitzea , baicic iraun bear
 dezu vicitz onean. Ongui asizan Saul ;
 Ongui asizan Judas ; eta ongui asi ci-
 ran infernuan daudenetatic ascó , baña

galdu ciran, ceren vicitz onean iraun
etzuen. *Azqueneraño dirauéna salva-
tucoda*, dio Jesu-Cristoc (a).

¿Eta cer bear ote da onetaraco?
Ascó, baña gucia biltzen du Davi-
dec hitz oetan *Aldeguitu becatutic*,
eta eguitu onguia (b). Ez dio Jaunac
ñori aguintzen vicitz onean irauteco
doaia, zabartu ez gaitecen; baña ez
dio ucatzen beldur Santu batequin
becatutic aldeguiten, eta obra óne-
tan diardunari (c).

Hau onela izan, eta alaere ni vi-
citu naiz ardura aiñ guchirequin?
Nere Jaungoicoa! Zu cera nere us-
te gucia, eta zure laguntza ugaria-
ren ustean erabaqui det Zu servit-
zea, becatutic aldeguitca, eta obra
onai jarraitzea. Virgíña chit Santa,

(a) *Matb. 10.* (b) *Psalm. 36.* (c) *Vide
Concilium Trident. Ses. 6. Cap. 13 de
Justificat.*

becatarien Ama gozoa lagun zaiquiz-
quit arren, nere asmo oec leyalqui
gordetzen.

BIGARREN ERACUSALDIA.

*Cer becatutic gaste Eussaldunac be-
rezquiro aldeguin bear duan.*

Aldeguizu becatutic, esaten digu
Davidec. Hitz oec adirazten digüe,
aldeguin bear degula edocein beca-
tutic. *Ene Seme*, esaten cion Tobias
zarrac gazteari; *gogoan iduqui ezazu
beti Jaungoicoa, eta beguira*, ez le-
curic eman becatuari cere biotzean
(a). Alaere badira becatu batzuec
besteac baño ondoren negargarría-
goac dacartzienac, ala animaraco,
nola erri, eta echeetaraco, eta oe-

(a) *Tobias Cap. 4 v. 6.*

tatic aldeguiten ezpadu gazteac, galduco du bere burua, eta eguingo ditu nortaquei cembat calte. Enzun ezazu bada, gazte Euscalduna, cer becatu diran arreta chit andia gazte demboran escatzen duenac, galdu etzaitecen.

Lenengoa da alferqueria. Ezpada gaztea oitutzen dagocan vicimoduan necatzera, dala escolan, dala necazaritzan, edo beste vicimodua icasteco lanetan, galdua da, ala Jaunaren, nola munduaren beguetan; ez du alabaña iñore-ere begui onez ecusten alferra. Onetan bear lizaquean contua errietan artu gabez, ondatzen dira onrarequin dembora lucean iraun duen echeac, gaitzguillez betetzen dira erriac, eta becatariz infernua. *Lanean ari nai ez duenac, ez dezala jan, dio S. Pauloc. (a).*

(a) 2. ad Thesalon. Cap. 3.

Bigarrena da , juramentu erraz eguitea , naiz eguiaren gañean izan. Ez dedilla juramentuetara zure aua oitu , ceren oitura onec becatu ascó dacartzian, dio Espiritu Santuac (b). Ez dezazula bada icasi ascoren guisa esaten : *ara gurutzea ; emendic muguí ez nadilla ; ala Cerura noala ; Deabruac naramala ; nere animan.* Oitu zaite esatera bai , edo ez , Cristoc eracusten digun bezala.

Hirugarrena dá , birauac eguitea lagun urcoaren contra. Hau da oitura chit itsusia , eta gazteac icasten badu , nequez utzico du. Ala ecusten da egun oro , eta cembait echetan becatu jatorrizcoa , edo originala bezala igarotzen da aurrecoetatic ondorengoetara. Ez dezazula aitzazat arju : *biotzetic ez dituzula botatzen* , ceren oitura duanac nor-

(a) *Ecclesiastici* 23.

baitequin mintzen danean , erraz biotzetic botaco ditu. Gañera ematen du egemplo charra , eta hau iritsi oi da , gurasoetan beintzat , becatu larrira. Idiai , beiai , eta beste escuarteco gauzai birauac botatzea ez da berez becatu larrira , baña zuc ez dezazula hizcunde onelacoric artu , ceren malla onetatic bestera erraz irristatu cindezquean.

Laugarrena dá *Deabruari* , *Demonioari* , *arrayoart* deitzea. Ez det esan nai , gaistoari deitzea uts utsic dala becatu larrira , edo mortala , baicic oitura itsusia Crístauaren auan ; oitura bein artu ezquero , utzi ez oi dana obiraño , eta gurasoetan exemplo gaiztoa dacarrena. Oitu zaite Jesusen , eta Virgíña chit Santaren icena auan eta biotzean erabiltzera. Ayena bedi zure autic , eta Cristauen ccheetatic etsai galgarriaren icena.

Bostgarren becatua da edanean

igarotzea. Gazteac, ederretsi ezque-
ro edanari, nequez chit utzico du
bere oitura lotsagarria, eta izango
da bere, eta beste ascoren galgar-
ria, eta desonra. Gaurdanic betico
arrezazu griña char oni lecuric ez
emateco asmoa.

Seigarren becatua da hitz loi-de-
sonestoac, edo araguzcoac esatea Be-
guira, oitura hau artu duenac oi-
tura berarequin joan oi dira obira-
ño. Hau da miñ ance bat nequez
sendatzen dana, eta ecin conta
al anima galtzen dituana. S. Pauloc
ez du nai araguzco becatuaren icenic
aitatzeaere. Aldeguizu becatu-mota
onetatic, baita lagun mingaiñ enas-
ciquiñac dituenetic-ere.

Zazpigarren becatua da Erligio-
soen, eta Jaunaren Ministroen con-
tra nolana, edo beguiramenturic ba-
gue hitzeguitea. Hau da Luciferrec,
heregeac, eta Cristau gaistoac era-

cutsi duen hizcuntza. Zabaldu da minance hau izurriaren eran, eta andiac dira eguiten dituan calteac. Ez dezazula icasi zuc erá onetaco hizquetaric: gorde guiezu zarrai, eta Jaunaren Ministroai errespeto andia. Azquenean etzaitezela oitu, aditzen dituzun gauzac erraz contatzera, lagun urcoaren onra, eta icen ona uquitzen bada, ez eta guezurra esatera-ere.

HIRUGARREN ERACUSALDIA.

Cer dan, eta nola aldeguin bear duan gazteac escandaloa deritzan becatutic.

Azqueneco Eracusaldian uqitu diran, becatuaz gañera bada beste bat chit contu andia escatzen duan gure aldetic, eta icendatzen da es-

candaloa. Escandaloaren icenez aditzen da lagun urcoari becaturaco *videa*, *oña*, *edo lagunza ematea*, dala gaiztaqueria *eracutsiaz*, dala artan *lagunduaz* losenchaquin, edo bestela, dala eragotzi litequeala, eragotzigabez. Ez due ecertan artzen asco gaztec becatu-mota hau, eta ecertan artu ordean, cembat eta becatu gueiagotaraco *videa* ematen duen dala hitzez, dala obraz, eta egemplo gaiztoz, ambat gueiago berengan poz-tutzen, eta arrotzen dira, eta beat bada laudatzen ere bai lagun artean. Ala guertatzen da hitz araguzcoac esateco, hipui ciquiñac contatzeco, modu itsusietan ibiltzeco oitura duenaquin. Baña zuc, cristaua, gorroto andi batequin beguira zayozu becatu mota oni, eta aldeguizu bera-gandic arreta andi batequin. Onetaraco lagunduco dizue asco pensamentu oec.

Lenengo pensamentua : Satanás munduaren ašieratic ari dá Jaungoicoari guerra eguiten, eta animac infernura amilderazten : ta zu Cristaua, jarrico cera Satanasen morroi, eta languille, lagun urcoari becaturaco videá ematen diozula ?

Bigarren pensamentua : lagun urcoaren anima Ceruraco videan ipintzea costa citzaion Jesu-Cristori gurutzeo criotza gogorra ; eta erosi zuan bere odol preciotsuaren costuz : ¿ eta zuc quenduco diozu Jesu-Cristori aimbeste costataco anima, eta emango diozu etsai galgarriari ?

Hirugarren pensamentua : zure lagun urcoaren anima da Jaunac eguiña betico vicitza doatua iristeco : ¿ eta zuc amilderazo nai dezu betico su, eta garren artean ?

Laugarren pensamentua : escandaloa ematen duana beartua dago calteac aleguiñean deseguitera : ¿ eta no-

la hau eguingo du, espadaqui no-
rañoco calteac eguin dituan? Bear-
bada anima batzuec infernura dira
argatic; besteac argandic icasi zuen
becatua zabaltzen, edo batari, eta
besteari eracusten ari dira. Becatua-
ren izugarria; Ay! *Escandaloa ematen*
duanaren zori gaiztooa, dio Je-
su-Cristoc (a).

Nere anima, eguizu asmo osoa,
lagun urcoari beñere becaturaco vi-
deric ez emateco, ez hitzez, ez exem-
plo gaistoz. Oraindañoco calteac ale-
guñean deseguiteco, vici zaite Jesu-
Cristoren Legue Santac escatzen duan
eran, eta cere vicitz onarequin era-
cutsi guiezu zure lagun urcoai Ceru-
raco videa. Ala eguin zuan Davi-
dec, eta esaten cion Jaunari: *Era-*
cutsico diet becatari ai Ceruraco vi-

(a) *Matb.* 18.

dea , eta zugana biurtuco dira gatztoac (a).

LAUGARREN ERACUSAL- DIA.

Jocoaren gañean.

Jocoa , ezpada devecatuetacoa, eta eguiten bada bere demboran , eta neurrian , ona da dio S. Francisco Salesec (b). Baña cer guertatzen da? Badabil gazte arña batetic bestera : biltzen da bein , ta berriz , ta ascotan jocalariquin : asitzen da jocoari ederretsitzen , eta azquenean guertatzen da jocoaco guciz etziña , macurtua , ta itsutua. Jocoaren , eta jocoaco itsumenaren gañean hitz bi esan

(a) *Psalm. 50:*

(b) *S. Franciscus Salesius Part, 3 Cap. 31 Introductionis ad vitam devotam.*

nai dizquitzut , nere gazte Euscalduna. ¡ Oxala ipiñi albaneza itsumen hau zure beguien aurrean dan bezalacoá , ta dan bezaiñ animen , echeen , eta errien galgarria ! Oxala Euscaldunen erri gucietan arguio adiraci albalitez jocosaco jayera eragabecoac dacartzian becatu , ta ondoren izugarriac ! Etsayaren sare , ta bîsca onetan erori etzaitezen , adiracico dizut , benic beñ , cer bear dan becuric gabe jocatzeço. Adiracico dizut urrena , ecin conta al becatu , ta ondoren negargarri dacartziala jocosaco itsumenac. Asi gaitecen bertatic.

Jocoaren icenez emen aditzen da jocatzea , ez nola nai , baicic ipintzen dala cerbait irabazlearentzat. ¿ Cer ote da becuric gabe hau eguitemo bear dana ? Ara cer.

I Lenengo lecuan bear dan gauza dà , ez jocatzea joco devecatuan ; ba-

dira ala baña jocoen artean batzuec
 devecatuac ez daudenac , eta oetatic
 dira pillota , saltoa , bolac , trucoac ,
 baita cembait cartajoco ere. Badira
 beste joco batzuec , berenez gaistoac
 ez izan arren , ecarri oi dituen cal-
 teac gatic devecatu diranac , eta one-
 lacoac dira suertezco , edo fortunaz-
 co joco guciac Ansiñatic devecatu
 cituan Elizac onelacó jocoac (b) , eta
 hau bera eguin zuen Españaco gure
 Jaun Erregueac (c) ; baña ez dira

(b) *Tridentin. Ses. 22 Cap. 1 de Re-
 formatione.* (c) *Leg. 18 tit. 7 lib. 8 Re-
 compilationis. Verba hujus legis irritare
 videntur contractum; inhabiles enim red-
 dit ludentes ludo prohibito, ut suum fa-
 ctant lucrum. Nihilominus nolui id signi-
 ficare sermone vulgari, quia Lexcitata vix
 in praxi recepta est ut irritans, et in si-
 mili casu monet Antoinius, standum esse
 consuetudini receptæ, et non abrogatæ per
 Legem.*

contentatu Erregueac berac onembes-
 terequin , baicic devecatu ditue jo-
 coaren vitez guertatzen ciran , ascó
 gauza. Devecatu ditue osotoro tra-
 besac , dana dala jocoa (d). Deveca-
 tu due Legueac diona baño gueyago
 jocoan ipintzea (e). Devecatu due
 guerocó jocatzea (f). Devecatu due
 dirua ez beste gauzaric jocatzea (g).
 Devecatu due languilleac , eta alo-
 gueran , edo jornalean dabilzanac
 jocoan aritzea astegunetan , goiceco
 seietatic amabien , eta aratsaldeco
 ordu bietatic arratseco zortzien bi-
 tarteac (h). Devecatu due azquenic
 jocoan aritzea edaria saltzen dan le-
 cuan , baita echetan jocalariai joco-
 raco toquia ematea ere (i). Ona cem-
 bat gauza devecatu dituen gure Jaun
 Erregueac jocoen gañean. Emendic

(d) Leg. 18 citata. (e) Ibidem. (f) Ibi-
 dem. (g) Ibidem. (h) Ibidem. (i)

atera ezazu, garbiro, ta becuric gabe jocatu nai duñac ez dituála autsi bear aguinte oec, beintzat gai andian. Diot hau, ceren guizon jaquintsuen iritzian era onetaco Leguéac ez diezá gauza chiquiai bequiratzen (j). Orregatic ez da becatutzat ematen emacumeac bateco ezpatara, edo urrera arditá jocatzea, edo beste jocoren bâtean trabes chiqui bat eguitea.

2 Becaturic gabe jocatzeo bear dan bigarren gauza da, jocoan ez ipintzea nai dezuna eguiteco escua dezun gauza baicic. Emendic eciñ joca dezaque gurasoen mendean vici danac oen baimenaren neurrian baicic, eta alacoquin jocatzen dúenac ez due berendutzen irabacia, baldin galzalleac igarotzen badira gurasoen baimenaren, edo beintzat dagoten

(j) *Vide Antoinium cum Notis R. P. Staidel.*

neuriaz campora (l). Era berean, ecin jocoan ipiñi diteque ostutaco gauzaric, ez eta limosnac, edo beste obra onac eguiteco utzi dizuena ere.

3 Hirugarrena, ez da iñor joco-raco borchatu, ez cuturtu bear guezurrez, hitz gaiztoz, eta engañioz, ascoç eguiñ oi duen bezala (m).

4 Laugarrena, ez da tramparic eguin bear jococo leguen contra. Gui-

(l) Vide Salmanticences tomo. 3 tractatu 24 de Contracti. C. 4. Puncto 3 n 54. et Ligorium. (m) Qui alterum induxit ad ludendum vi, dolo, minis, vel imperitiam simulando, eumque vicit, tenetur restituere lucrum secundum sententiam Lesij, Antoinij, Tournelij, quia est causa damni, cum ex sua injuria alter damnum patiatur. Ligorius distinguit: si collusor cogens alterum ad ludendum superet coactum in peritia ludendi, Sentio, ait, teneri ad restituendam saltem partem lucrati juxta mensuram peritiæ, qua præcelleret alteri. Si autem non superet in peritia ludendi,

sa onetaco trampa da tantoac ostut-
zea, cartac isillic marcatzea, edo
siñalatzea, gañetic beguira daudena-
quin queñuz elcar aditzea, eta bes-
teac duan jocoa onela jaquitea. Era
onetaco trampaquin irabazten dua-
nac biurtu bear du irabacia, baita
tramparic eguin espalitz besteac ira-
bacico zuana ere (n).

5 Bostgarrena, ez da jocatu bear,
baldin jocatzea becaturaco videa ba-
da zuretzat, edo bestearenzat, eguin
dezagun contu birauac botatzeco,

*tenet posse retinere lucrum ; quia tunc non
coatio , sed potius casus erit causa dan-
ni , cum metum passus sicut perdidit , ita
æquè poterat lucrari. Illud certum vide-
tur , quod si metum passus restitutionem
petat pecuniæ amissæ , tenetur ad eam me-
rum incutiens*

(n) *Fraudibus vincens alterum , tene-
tur 1 restituere lucrum 2 tenetur etiam
restituere quod alter certo lucraturus erat
fraude non interveniente. 3 si dubium sit ,*

juramentuac nola nai eguiteco , pa-
 quea galtzeco , echecoac naigabez
 erquituric ipintzeco , umeai aciera
 charra emateco , dagoten bezalaco
 dote , eta irteeragabe utzitzeco , zor-
 rac beren oñean iduquitzeco , edo
 beste eguinvide , edo obligacionen
 bati ez erantzuteco. Emendic ezagu-
 tu dezaquezu , nere Euscaldun ona
 guchi izango dirala jocalarien ar-
 tean becaturaco vide urco , eta pe-
 rill andian vici ez diranac.

*an alter lucraturus esset, si fraus abfu-
 isset, Salmanticenses dicunt, fraudato-
 rem non teneri restituere, nisi quod certe
 alter lucraturus esset, cum in dubio me-
 lior sit conditio possidentis. Ligorius adhæ-
 ret huic sententiæ, si fraude victus, fru-
 de non interveniente non habebat majorem
 spem lucrandi, quam periculum perdendi.
 Si vero maior esset spes victoriæ, teneri
 victorem, ait, ad dandum alteri quan-
 tum valet hæc spes, qua per fraudem
 privatus est.*

6 Seigarrena, jocoan ez da ipiñi bear diru asco; jocoa ala baña asmatu zan atseguin artzeco, ta barruna alaitzeco, utziric beste quezcac alde bat; eta diru ascó jocatzen bada ez du alaitzen jocalaria, baicic alaitu ordean quezcas betetzen du.

7 Zazpigarrena, ez da igaro bear jocoan dembora lucea; bestela ez da izango atseguin artzea, baicic necatzea, dio S. Francisco Salesec.

8 Zortzigarrena, becaturic bate-re gabe jocatzeo, artu bear da asmo, edo intencio garbia. Onelaco asmoetic bat da jocatzea batec bere burua alaitzeco, guero bere lan, eta eguitecoai obeto equin deguien.

9 Azquenean, contu, dio S. Francisco Salesec, zure gogo, ta biotza ez ipintzeaz jocoan (o). Santuac dio-

(o) Nota: hæc requiruntur, ut omnino vitemus peccatum in ludo tum mortale, tum etiam veniale, at etsi non omnia ob-

na zuc ez eguitera , guchica eroriaz
joango cera jocoraco gura itsu ba-
tean , eta guero nortanqui cembat ut-
seguite , ta becatutan amilduco ce-
ran. Baña goacen aurrera , ta dacus-
cun , nola ecin conta al diran joco-
raco itsumenac dacartzian becatu , ta
ondoren negargarriac.

Ez da erraz adiraztea , ez eta eza-
gutzea ere cembat becatu , eta on-
doren negargarri dacartzian jocoraco
macurtasun , eta itsumenac ; baña
bai , ecin conta al dirala oec , eta
zuc cerorrec ezagutu dezaquezu eguia
hau erri ascotan guertatzen danari
beguiratze utsarequin ; zoaz ezperen
cerbait diran errietara , eta beguira
ondo , cer guertatzen dan orain uqui-
tzen degun gayean. *¿ Cer ecusico de-*

*serventur , non illico infernaum , id esse
mortale ; sed Judicium ferendum secun-
dum ea , quæ requiruntur ad peccatum
mortale.*

zu? Ecusico dezu festen, eta pillotajocoen aitzaquian biltzen dirala batetic, eta bestetic jocalariac. Billatzen due neque andi gabe jocosaco toquia, eta ari dira Legueac devecatzen duan jocoan gau, ta egun. Sarritan estaltzen da maya urrez, eta cillarrez, eta bereala ecustenda ecergabe. Onela diardue jocoan batac bestea mutildu dezan artean. Nor, edo cein ote dira jocalari oec? Batzuec dira zorra zorraren gain eguin, eta oei eciñ eranzun diezanac; besteac bearbada errietaco cargudunac; batzuec gazteac, besteac zarrac. Ecusico dezu, pillota-jocoa, edo idiapustua danean ugari eguiten dirala trabesac, Leguez devecatuac badaude ere. Ecusico dezu pillota jocoetan, eta legueac devecatzen ez dituan beste edoceinetan ipintzen dala isilic, eta guciac daquiela dirua, Legueac sinalatzen duanaz campora.

Ecusico dituzu edaria saltzen dan le-
 cuetan jocoan diarduela ez guchic;
 eta era berean astegunetan langui-
 lleac, eta beren nequearequin vici
 bear duenac, legueac devecatzen
 duan demboran. Ecusico dezu, nola
 gurasoen mendean vici diranetatic
 asco dabilzan erriz erri, eta fes-
 taz festa jocoan, eta eraquerietan. Al-
 ferrac dira gurasoen onguiesan gu-
 ciac, onelaco gazte jocalariai gale-
 razteco ibillera char oec: aurrera
 dijoaz beren griña charrac daramat-
 zian toquietara, eta billatzen duena,
 edo gurasoai ostutzen diezena ondat-
 zen due edanean, jocoan, eta gaiz-
 taquerietan. Ecusico dezu, nola
 iguesi dabilzan jocalariac. Meza na-
 gusietatic, errosario, eta dotrineta-
 tic. Ecusico dezu jocoraco itsumen
 char onetatic jayotzen dirala lagun
 arteco paquearen galtzea, gorrotoa,
 iscambilla, borroca, buruac autsit-

zea, eriotzac, eta onraz aguertzen
 ciran echeac ecerezera biurtzea. ¿Nai
 dezu oraindic gueyago ecusi? Zoaz
 bada carceletara, eta gazteluetara,
 eta an ecusico dituzu ascó burniz
 beteac, ceren jocoari, eta guero la-
 purretari ederretsi cioen. Zoaz urca-
 mendietara, galde ezazu, nor cinc-
 lica jarri oi diran an? Eranzungo di-
 zue, aratzen diran gueyenac dirala
 jocalariac, beren griña charra ez
 uzteagatic lapurreta, ta eriotzac
 eguin cituenac. Esanguidazu orain,
 nere Euscaldun ona, esanguidazu ar-
 ren: hau gucia onela bada, dan be-
 zala, ¿ez dira ecin conta al joco-
 raco itsumenac dacartzian becatu, ta on-
 dorea negargarriac? Bai eguiac, bai.

Nai dezu zuc, gazte Euscalduna,
 calte izugarri oetatic aldeguin? Egui-
 zu bada contuz orain esango dizuda-
 na. Lenvicia: aldeguizu joco deve-
 catuetatic, baita trabesac eguitetic

ere. Ez dizut esan nai fortunazco jocoetan gauza pisca bat ipintzea, edo beste jocoetan trabes chiqui bat eguitea dala utseguite andi bat, baicic aditzera eman nai dizut, etzaitecela oitu gauz octara, chiquitic andira igaro etzaitecen. Bigarrena, devecuric ez dauden jocoetan ere, eguin dezagun contu, pillota jocoan, ez ipiñi diru ascó, baicic atseguin artzeco diña bacarric. Hirugarrena, ez ipiñi zure biotza jocoan, baicic atseguin arrezazu neurri, ta modu onean, guero obeto eguiteco dagozquitzun lanac. Laugarrena, ez jocalu jai egunetan Meza nagusi, errosario, ta dotrinaco demboran. Azque-nean aldeguizu jocalari gaiztoetic, nola diran birauguilleac, eta paquea galtzeco videac eman oi duenac, eta oitu zaite ordu onean echeratzera. Era onetan aldeguingo dezu jocoac dacartziñ utseguite, andietatic be-

deric. Gure errietan jocoric egoquienac mutillentzat dira pillota, balenca, bola, edo birlac, eta saltoa, baña onena pillota: ojala utziaz ez-palijoaz mutillac joco hau! Nescachac igaro dezaquee jai arratsaldetaco dembora, Doctrina esaten, edo eusquerazco libururen bat iracurtzen, eta iracurtzen dana enzuten; eta ondoren joca dezaquee cartetan. Baña nescachac jocatu bear due nescachaquin, eta errespetoco andreren bat bérequin duela; bestela jocoric onenac ere erraz gaiztotuco dira.

*BOSTGARREN ERACUSAL-
DIA.*

Miñantze ceñ izugarria dan becaturaco oitura, eta nola ardura andia artu bear dan onetan ez erortzeco.

Edoceñ becatu larri da gauza

chit gaiztoa , eta samia , Jeremia-
 sec adirazten digun bezala ; ξ eta cer-
 izango da becatua becatuaren gañean
 eguitea , eta artzea becatuaco oitu-
 ra , edo erraztasuna ? Oitura hau da
 miñance edo gaitz bat guchitan sen-
 datzen dana. Ala ecusten da egun
 oro birauguillequin , edalequin ,
 hitz desonestoac esateco oitura due-
 naquin. Esana dago : *Anz arturac*
obiraño. Espiritu Santuac berac esa-
 ten digu : *Gaiztaqueriara oitutzen*
baguera , onera jarrico guerala Etio-
piacoac bere larru beltza , eta cata-
motzac edo tigreac bere mancbac ut-
zitzen dituanean (a).

Becaturaco oitura da miñance bat
 animaren beguiac illuntzen dituana.
 Alfer da guizon bat jaquintsua iza-
 tea ; becatuari ederretsi ezquero ,
 gau illun batean bezala gueratuco da

(a) *Jerem 13.*

animaco gauzetan. Ala ecusi zan Sa-
lamonequin.

Becaturaco oitura da gaitz bat,
mailuac ingudea bezala, guerotie
guerora gueiago gogortzen duana
becatariaren biotza. Esan diteque
Job Santuac Luciferregatic diona:
*Gogortuco da onelacoaren biotza ar-
ria bezala, eta mallucaria ari zaion
chingudearen eran (b) ;* Eta onela
gogortu ezquero becatariaren biotza
cer guerta diteque? Cer, ezpada
ecertan ez artzea Jaunaren hitza,
eta gaztiguac? Jo cinduan, dio Je-
remiasec onelaco becatariaz, *cere
cigorrarequin, eta ez due eguin-
daco gaitzaquerien damuric artu ;
ceatu cinduan, eta ez due icasi nai
izan zuc eracusten ceñiena (c).*

Becaturaco oitura da gaitz-mota

(b) Job. 41 (c) Jerem. 5.

bat aĩn izugarria , non bere ondoren
 ecarri oi duan becatuaren berrizca-
 tura berizaturaren gaiĩ , egun oro
 dacuscun bezala. ¿Eta becatuaren
 edoceiĩ berrizatura guciz izugarria
 bada , cer izango da berriz , eta ber-
 riz gaitzaren mendera biurtzea ? One-
 laco becatariac dira , Escritura San-
 tac dionez , *góra bota duana berriz
 jatera biurtzen dan zacurra beza-
 la (d).*

Azquenic becaturaco oitura da mi-
 ñance bat becatari gaisoa amilca da-
 ramana becatuen neurria igarotzera.
 Gure Jaunac beregan erabaquia dau-
 ca , cembat becatu barcatuco dioz-
 can bacoitzari. Neurri hau ez da gu-
 cientzat berdiña. Aingueru gaiztoac
 pensamentuzco becatu batequin amil-
 du ciran Cerutic Infernura ; eta S.

(d) *Proverb. 26.*

Gregorioroc dion bost urteco Aurrae juramenturen batzuec eguinda igaro zuan neurria, eta betico galdu zan. Neurria igarotzen duan becatu hauda, betico eriotza berequin daraman becatua; eta hau irintsi ezquero, beti betico galdua da becataria. Ez dá guéiágo, ongui sendatuco, eta guera-tuco da, Ceruco euri, eta inz gozoac uquitzen ez duan, lur elcorra bezala. Becatu onetan amilderazo oi du becatari itzua bere oitura gaistoac. Ecusten dezu, nere anima, ceñ miñance izugarria dan becaturaco oitura? Beguira bada gaitz onetan erori etzaitecen Iñoiz becaturen batean irristatzea guertatzen bazatzu, ez *erantsi becatua becatuari*, esaten dizu Espiritu Santuac (e); lembaitlen alcha zaite damuz beteric.

(e) *Ecclesiastici* 21

SEIGARREN ERACUSALDIA.

*Becatuan erori nai ez duanac alde-
guin beardu becaturaco vide, eta
perill, batez-ere urco-
etatic.*

P*erilla maite duana, perillean bu-
catuco da, dio Espiritu Santuac. Ala
guertatu da dembora gucietan. Pe-
rillean jarri zan Salomon, eta erori
zan, eta hau bera guertatu citzaion
Davidi-ere. Beraz erori nai ezpade-
zu becatuan, aldeguin bear dezu be-
caturaco vide, eta perilletatic, ba-
tezere urcoetatic.*

*Ez dá Ceruan, eta ez dá lurrean,
guretzat becaturaco vide, eta perilla
ecarri ez lezaquean gauzaric, aim-
besteraño gaude gaitzerontz macur-
tuac. Alaere ez dira berdiñac beca-*

turaco vide , eta perill guciac. Becaturaco vide , eta perill bata dá *urruticoa*. Deitzen zaio onela , ceren beregandie urruti daucan becatua , eta guchitan amilderazo oi duan artan. Bazoaz Elizara , eta ecusten dezu guizon , edo emacume bat ongujancia ; ecuste hau uts-utsic becaturaco vide , eta perill *urruticoa* da , eta etzaude onelaco perill urruticoetatic igues eguitera beartua , bestela igues eguiñ bearrac-guiñaque Mundu onetatic.

Becaturaco beste vide , eta perilla da *urcoa*. Deitzen zaio *urcoa* , ceren vide eta perill onetan jartzen dana , edo dagoana , sarritan erortzen dan becatuan , edo beintzat erortzeco perill andia dan , sayets guciatara ongui beguiraturic. Contu daguigon , an , edo emen biltzen dirala jaietan mutillac , eta nescachac : aritzen dira dembera pusca batean carta-jocoan ,

eta ondoren , edo , bitartean guertatu oi dira hitzqueta desonestoac , hipuhi ciquiñac , eta queñada lotsagarriac. Batzarre onetara joatea da becaturaco *vide* , eta *perill urcoa*. Hau bera guerta diteque festara , edo danzara joatearequin , edo urliarequin , eta sandiarequin hizquetan egonaz.

Becaturaco *vide* , eta *perill urcoa* batzuetan da *vorondatearen contracoa* , eta naitaere eciñ batec utzi dezaqueana calte andigabe. Arquitzen da bat carcelan , guizon eta emacume limuri-errebesen artean , eta becaturaco videa sarritan ematen dioela ; badijoa bestea itsasoan , eta hau bera guertatzen zaio oncico lagunaquin. Becaturaco *vide* , eta *perill oec urcoac* dira , baña *vorondatearen contracoac* , ceren naita-ere eciñ utzi ditezquean. Beste batzuetan becaturaco *vide* , eta *perill urcoa* da *vorondatezcoa* , ceren calte andigabe

ntzi ditequeana dan , eta onelacoac
 dira gueienac.

Guerta diteque , gauzaren bat be-
 rez gaiztoa ez izatea, eta gaiztoa izan
 lecuan , edo ordean ona izatea , eta
 al-ere ascorenzat becuraco vide ,
 eta perill urcoa ecartzea. Ala eguz-
 quiaren , eta izarren ederta-zuna an-
 ciñaco demboran izan zan gende as-
 corentzat idolatriaraco videa. Era
 berean ezconza , Soldadu sartzea ,
 errietaco carguac artzea , ez da bat-
 zuentzat becuraco videa , baña
 bai ascorenzat. Argatic zuretzat be-
 caturaco videa , ta perill urcoa di-
 ran , batzarre , lagun gaizto , hiz-
 queta , eta naspilletatic aldeguin bear
 dezu , *besteac badijoacela* aitzaquiat-
 zat emangabe. Bear bada aentzat ez
 da aimbeste perill , nola zuretzat ,
 edo ezagutzen ez due ; eta nolana
 dijoacela besteac , zu beartua zaude
 becuraco vide , eta perill urcoac

utzitzera , utzi albaditezque. Ain gauza bearra da hau , non onelaco perilletan jartze utsa-ere becatu dan , guerò perillari dagocan becatua eguita cerbaitec eragotzico balu ere. Daguigun contu , urliarenzat jai-ar-ratsetan ostatura joatea dala mos-cortzeco vide , eta perill urcoa ; ba-dijoa ala-ere , baña biurtezn da eche-ra ardoric uquitugabe , ceren aitu dan. Ez da aldi onetan orditzen , ba-ña ordi baliz bezalaco becatua egui-ten du , ceren berenaiez artaraco vide urcoan jartzen dan.

Becaturaco vide , eta perill urcoa izateco ez da sarritan becatuan erori bearrie , baldin era danean erortzen bada bat. Urtean beñ da iñuteria , urtean beñ dira erri bacoitzeco festac , eta araco hermita haren ingu-ruan eguiñ oi diran gazte , ta zar-ren batzarreac ; ala-ere ascorentzat dira dembora horiec becaturaco vi-

de, eta perill urcoac. Gañera guerta diteque becaturaco vide, eta perill bat *urcoa* izatea becatuan erori baño-ere lenago, baldin sayets gucietara beguiraturic erortzeco perill andia bada. José anciñaco Jacoben Semea etzan bere echecoandrearequin becatuan erori; baña cegoan echean, egon zan baño gueiago egoatea izango zan becaturaco vide, eta perill urcoa, ceren orpoz orpo ceraiquion emacume gaizto hura. Argatic, capa onen atzaparretan utzitic, igues eguin zuan echetic.

Aditzen dezu, nere anima, cer, eta nalacoac diran becaturaco vide, eta perill urcoac. ¿Eta nai dezu venaz, eta viotzetic becatuan ez erortzea? Aldeguizu bada onetaraco vide, eta perilletatic. *Lazoetatic aldeguiten duana seguru arquitzen da,* dio Espiritu Santuac (a). Beguira,

(a) *Prov. II.*

bazter gucietan zabalduac dauzca etsaiac becuraco sare, eta lazoac.

ZAZPIGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Becatura co bideac ez utzitzeogatic
becatariac eman oi dituen, ait-
zaquien gañean.*

Becaturaco vide, eta perill urcoetan nasturic vici dan becataria, arquitzen da etsai galgarriaren catez lotua, eta betico su, eta garren artera amiltzeco zorian. Ala-ere gauz arritzecoa! Oetatic asco daude becatuan lilluratuac, eta ez due heren catea gaiztoen mendetic irten nai; eta hau eguiñ ordean, eman oi ditue, becatuaren videac ez utzitzeo, aitzaquiac. Zu ere, nere anima, engañatu etzaitzan etsaiac, adiraci nai dizquitzut aitzaquia oetatic batzuec.

Lenengo aitzaquia: *joango naiz*, esango du becatariac, *joango naiz araco eche artara*, non neretzat ar-quitzen dan becaturaco vide; *joango naiz beste perill artara*, baña ez det ecergatic-ere becaturic eguin nai. Engañatzen cera, Becataria. Becaturaco vide, eta perill urcoan bere naiez sartzen danac nai du becatua, hitzez ezpada, obraz. Argatic dio Espiritu Santuac: *Perilla nai duana*, *perillean bucatuco da*. Guertatzen zaio onelaco becatariari arguiaren inguruan jostatzen dabillen chimirrica, edo ingumari guertatu oizaiona. Badabill argui-inguruan chimirrica arin arin: beguiratzen dio, eder deritza, eta cembateta gueiago beguiratzen dion ambat gueiago lilluratcen da. Alderatzen zaio arguiari bein, ta berriz, eta erretzen zaio orain egoa, guero zancoa. Ezta alaere centzatzen, eta atzenean gue-

ratzen da gucia errea, eta hilla. Hau bera guertatzen zaio becaturaco vide, eta perillera joan nai duanari.

Bigarren aitzaquia : *ecin egon naitaque urliarequin, edo sandiarequin bitz eguingabe; baña uste det, emango didala Jaunac becatuan ez erortzeco gracia.* Engañatzen cere; ceren Jaunac emango dizu becatuaren videatic aldegiteco gracia; baña aldeguin lecuan cere naiez sartzen bacera becaturaco videan, utzico zaitu cere grina charren atzaparretan. Atocea, cere naiez sartzen bacera carobi eracequi batean, nai dezu gorde zaitzan Jaunac erretzetic? ¿Ez dezu ecusten, hau dala zoraqueria andi bat?

Hirugarren aitzaquia : *esango diot urliari, utzi dezala vicitza gaiztoa, bucatu dirala gure contuac, eguin dezala Confesio on bat.* Atocea, ta aitzaquia orrequin iraun nai dezu be-

caturaco videan? Uste dezu, esan horiequin cenzatuco dala urlia? Daguigun contu; otsoac ardiren bat erabilli duala itozeco zorian. Andic gueroséago badijoa ardia otsoa dagoan lecura, eta esaten dio: *Otso Fauna, etzaitecela izan oraindano becein ardicoia, arrezazu vicimodu on bat.* Atocea, uste dezu, orrembesterequin onduco dala o:soa? Ondu ordean egotzico diocea atzaparrac ardi choroari, eta eguingo du artzaz gura duana. Hau bera guertatuco zaio, esan dan aitzaquiarequin becaturaco videan utzi nai ez duanari.

Laugarren aitzaquia: *urliaren ecbera joaten naiz, baña ez gauza gaiztotara; sandiarequin egoten naiz, baña ez da aspaldian becatu-ric guertatu.* Izan bedi eguia orain esan dan hau gucia; ¿baña baldin zure egoerac, ibillerac, eta moduac

ematen badue juicio gaiztoac eguiteco , eta esan-mesa pisuetaraco vide , eztaquizu quendu bear dezula vide hau ? S. Pauloc esaten digu , utzi bear ditugula gauza gaiztoac ezecic, gaiztoen antza duenac-ere (a).

Bostgarren aitzaquia : *Cer esango due , eche artatic irteten banaiz , edo ará joaten ezpanaiz ? ¿Cer , urliarequin hitzeguiten ezpadet ? Atocea , ¿ badaquie , edo ez zure vicitza gaiztoaren berri ? Ezpadaquie , bera-gatic ez due ecer esateco videric , ceren milla vide , eta modu izan oi diran eche bat utzitzeco , eta bestera igarotzeco , onequin , edo harequin guchi hitzeguiteco. Baña baldin badaquie errian batzuec , edo ascoc zure berri , poztuco dira oec , vide zucenean sartu cerala , ecustean. Eta*

(a) 1. *ad Thesalom. C. 5.*

ez uste izan, ez daquizquiela zure
contuac: galde ezperen iturriai, su-
caldeai, eta labeaurteai.

Seigarren aitzakia: *Al banu ut-
zico nuque becuraco vide hau: arc
paquea emango balit, ez nioque nic
gaitzeraco videric emango; ¿baña
certan nago ni, eta cër izango da
nizaz barequicoa galdu ezquero? Ato-
cea, ? eta eztaquiru, anima bai ba-
carra dezula, eta hori galtzen ba-
dezu, gucia galduco dezula betico?
Zure escuac, edo oñac ematen badi-
zu becuraco videa, ebaqui ezazu,
eta bota ceregandic, esaten dizu Je-
su-Cristoc (b): Hau da, zure escu-
oñac beciñ gauza bearra baliz ere
zuri becuraco videa ematen dizun
hori, quen ezazu ceregandic, alde-
guizu.*

(b) *Matth. 18. et Marc. 9.*

Zazpigarren aitzaquia : berorrec
 dion beceñ gauza bearra bada beca-
 turaco vide , eta perillac utzitzea ,
 eguingo det hori : botaco det urlia ;
 edo irtengo naiz eche artatic ; ez naiz
 guelago ara joango ; baña eman bear
 dit gaur absolucioa . ; Ah guezurtia !
 Cembat vider orrelaco hitzac eman-
 dituzu , eta ala-ere lenecoan bertan
 gueratu cera ? Milla juramenture-
 quin aguiduco bacendu-ere etzatzu
 sinisteric eman bear , Santo Thomas
 Villanuevac dionez : eta San Fran-
 cisco Xavierrec dio , etzatela abso-
 lucioric eman bear ez gorrotoan vici
 diranai , ez beheren gauza biurtu
 cezaqueela , biurtugabe egon dira-
 nai , eta becatu loien vide , eta pe-
 rillac utzi ez dituenai . Utzi itzatzu
 bada , Cristaua , vide , eta perill ho-
 riec beniebein ; presta zaite Confesio
 on bat eguiteco , eta orduan da ab-
 solucioa artzeco sasoya .

Zortzigarren aitzaquia : *utzi nuan becaturaco videa ; gueroztic ez da gure artean guertatu len bezalaco gauz andiric. Eman bear dit arren absolucioa. Atocea , eta ez dira izan edo erregalochoac , edo elcarrequin hitz eguitico videra iriteac , hitz loyac , queñadac , eta oen aneco gauzac ? Bai , Jauna , diozu : eta ori da becaturaco videac venaz , eta viotzetic utzitzea ? Ez , baicic viotzez aetan egotea. Utzi itzaitzu eguiar , eta viotzetic , eta bitartean etzaude absolucioa artzeco prestatua.*

Ona , nere anima , nolaco aitzaquiac , eta apucoac billatu oi dituen becaturaco videetan nastuac vici diranac. Hau guerta ez daquizun , igues eguizu , eta salva ezazu zure anima , Jeremiasec deadar eguiten digun bezala (c).

(c) Jerem. 31.

ZORTZIGARREN ERACUS AL- DIA.

Errietan eguiñ oi diran fest-egunetan etsaiac prestatu ric dauzcan , becaturaco vide , eta lazoen gañean.

Eguiñ oidira errietan festac , edo mysterio andiren baten videz , edo , bitarteco , edo onguilletzat onratzen duen , Santu , edo Santaren eguna dalaco , Fest oec lembicico Cristauen demboran ciran festa ederrac , garbiac , Jaunaren , eta Santuen onragarriac. Barautzen ciran vezperatic ; arratsa Elizan igarotzen zuen oracion ; eta eguna cetorrenean comulgatzen ciran , eta obra onetan igarotzen zuen.

Baldin egungo eguneco festac an-

ciñaco aen pare ipintzen badituzu, ecusico dezu, ez duela elcarrequin antzic. Anciñaco festetan onratzen ciran Jauna, eta Santuac; oraingoe-tan desonratzen dira era ascotara. Anciñacoetan obra onac eguiñaz eracusten zan gure Erligio Santaren edertasuna, eta virtutearen videia; oraingoetan eracusten da becatua, ascotan beintzat, eta eguin dira ido-loen festen anceco. Hitz batean egun oetaraco prestatzen diru etsaiac be-caturaco asco vide, eta lazo. Ent-zun itzatzu, Cristaua, oetatic bat-zuec.

Jarri zaite festegunetan ecusi oi diran gauzai beguiraldi bat ematen. Ecusico dezu, egun horietan gauac, eta egunac igarotzen dituela ascoc iscambillan, jocoan, eta edanean, batezere araco hermit-artan festa da-nean. Ecusico dezu, guizonezcoac, eta emacumezcoac, zarrac, eta gaz-

teac eguna arguitu baño len dijoa-
 cela basoetan nola-nai, eta lasaique-
 ria andian. Ecusico dezu, nola her-
 mitaren inguruac betetzen diran gen-
 dez, eta nola inoren beldurgabe iga-
 rotzen duen eguna zoraquerietan.
 Ecusico dezu, asco biurtzen dirala
 echera illundu ezquero. ¿ Nore esan,
 cembat becuraco vide, eta perill
 prestatuco dituan etsaiac, onela her-
 miten ingurura fest. aitzaquian gen-
 dea biltzen danean? atoz erriaren
 barrumbean eguiten diran festai-ere
 beguiratzera. Ecusico dituzu place-
 tan, batez ere illuntzera dijoanean,
 fedegabeco gendeen artean-ere itsu-
 siac izango liraquean modu asco, ala
 hitzetan, nola queñadetan. Ecusico
 dituzu echeac, carrerac, zocoac,
 videac nescachez, eta mutillez be-
 teac. Arrituric gueratuco cera, adi-
 tuco, ta ecusico dituzun gauzaquin,
 eta esango dezu: ¿ *Oec dira Cris-*

*tauen festac. ? ; Hau da Jaunaren ,
eta Santuen onran eguiten dan fes-
ta ? Ez , baicie becatuen suteguia ,
etsaiaren sare , eta lazoz betericaco
videa , eta garbitasun , edo Castida-
dearen eriotzaco demora.*

Nere anima , oroi zaite ; Bataio-
co egunean beti-betico utzi cinduala
Munduaren zoraqueria oec. Aldegui-
zu becaturaco vide , eta perilletatic.
Fest-egunetan jocatu nai badezu , edo
beste jolas garbiren batean dembora
igaro nai badezu , izan bedi hau Jau-
naren beldur Santua duen laguna-
quin ; bestela guertatuco zatzu beste
ascori guertatu zaiona , edo becatuan
erortzea , eta galtzea Jaunaren gra-
cia , ta adisquidetasuna.

BEDERATZIGARREN ERA.

CUSALDIA.

*Iñuteria deritzan demboraco perillen
gañean.*

Jesu-Cristo gure Jauna Mundura etorri zan artean, genderic gueienac, edo alde aldean guciac vici ciran Jainco eguiazcoaren ezagüera gabe, eta Jaincoaren lecuan adoratzan cituen nortagui cer gauzac, eta oen artean asco guizon, eta emacume gaistoere bai. Jainco guezurrezco oetatic bi ciran Luperco, eta Baco, eta oen onran eguiten cituen festac *iñuterian*. Deitzen diogu onela urte berritic austerrerañaco demborari, eta beste lecu batzuetan deritza: *iñoteriac*, *iauteriac*, *aratuzteac*, *zampanzartac*.

¿ Cer festa ote ciran *iñuterian* Lu-

percori, eta Bacori eguiten citzaiz-
 ten, festac? Guciz lotsagarriac; fest
 oetan eguiten zan gucia ala baña
 etzan erguelqueria, luxuria, guizo-
 nac, eta emacumeac nola nai ibilt-
 zea, ordiqueria, eta iscambilla bes-
 teric. Jesu-Cristoren Legue Santac
 ayenatu cituan idoloac, edo Jainco
 guezurrezcoac; baña ez dira ayena-
 tu, oec onratzeco gende fedegabeac
 ipiñi cituen, festa, eta usanza loi-
 lotsagarriac. ¿Cembat becaturaco vi-
 de, eta perill ez dira arquitzen zori
 gaistoco egun horietan? ¿Cembat
 ánima ez dira amiltzen becatuaren
 osiñean? Eguia hau ezagutzeco, be-
 guira, egun horietan lotsaric bate-
 regabe eguin oi diran, gauzai. Zoaz
 erriz erri, ecusico dituzu asco elcar-
 ren leyan edanean igarotzen. Ecusi-
 co dituzu nescachac mutillen, eta
 mutillac nescachen jancian, eta baz-
 ter gucietan erguelqueriaz gala egui-

ten duela. Ez due dembora onetan inoren beldurric, ez beguiac, ez mihiac, ez belarriac, ez escuac. ? Cer esango det illuntzeco puntuan eguiñ oi diran danza lotsagarriaz ? ; Cer, echeetan, eta videetan guertatuco diran, lasaiqueriaz ? ; Cer ?

Baña quen ditzagun beguiac idolatriaren cutsu nazcagarri oetatic, eta zuc, nere anima, eguizu asmo osoa perill oetatic aldeguiteco. Hau da Eliz Ama Santae gucioi escatzen diguna, eta hau guri eraguiteco artu ditu neurri ederrac. Onetaraco ipiñi zuan Candelari eguneco festa Virgiña chit Santaren onran, ceren egun onetan eguiñ oi ciran idoloen onran asco ibillera, eta jolas ciquiñ. Onetaraco garizumaren aurreco hiru igandeetan osca dagote bere hume guciai, utzi ditzeen Munduco zoraqueriac, eta presta ditecen Ceruco ondasun, eta atseguin contentuac ira-

bazteco. Onetaraco erri andietan ipintzen du Jaun Andi-Sacramentua aguirian berrogei orduz inuturico azqueneco hiru egunetan. Ez da erri chiquietan onembeste era, baña ; cerc eragotzico dizu aguertu batzuec Elizara eguitea , eta Jesus maigarria , egun oetan , ecusten dituan , charqueri , ta videgabeen ordez fede vici batequin adoratzea , eta onratzea ? Eta Elizara etortzeco eraric ezpadezu , ; cerc eragotzico dizu , cere echetic hau bera eguitea ? Ezpadaquizu nola hau eguiñ gueró ipiñico da liburucho onetan Era-cusaldi laburcho bat onetaraco. Iracurtzen ezpadaquizu , ez orregatic naigabetu , eguizu biotz onarequin aleguiña Jesus onratzeco , dala agur umillez , dala Fede, Esperantza, Caridade, ta Contriciozco afectoz , dala erregu , eta estacionen batzuec eguiñaz.

AMARGARREN ERACUSAL-
DIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearrac
da animaren lenengo etsaia , edo
Demonioa garaitzea.*

Aldeguitzu becatutic : hau da vicitz onean azqueneraño irauteco, eta betico vicitza doatsua iristeco bear dan lenengo gauza. Aurreco Eracusaldietan uqutu dira lan hau ongui eguiteco cembait vide guciz egoquiac, eta bearrac. Orain beguiratu bear dezu, nere anima, ceñ gauza bearra dan zure lenengo etsaia garaitzea.

Animaren etsaietatic lenengoa, eta gucien erreguea da Demonioa. Hau da bere antustez, edo Soberbiaz Munduaren asieratic Jaincoaren con-

tra alcha zan Aingueru gaiztoa, eta Cerutic betico su, eta garren artera amildu zana. Deitzen zaio era ascotara; batzuetan *Demonioa*, besteetan *Deabrua*; batzuetan *Satanas*; besteetan *Lucifer*; batzuetan *Anciñaco Suguea*, ceren Suguearen aotic hitzeguin, eta bere losenchaquin engañatu zuan Eva; besteetan *guezurraren Aita*, edo *Gurasoa*, ceren guezurrez becatuan amilderazo cituan lembicico gurasoac. Etsai galgarri onec bere mendean ditu beste ecin conta al adiña Aingueru gaisto, antustean jarraitu cioenac, eta oez baliatzen da animai bazter gucietan guerra eguiteco. Jesu-Cristoc bere eriotzarequin garaitu zuan artean andia izan zan etsai galgarri onen es-cua, eta aguintea; bada Munduaren bazter gucietan, edo beintzat gueienetan, ayenatu zuan Jainco eguiaz-coaren ezagüera, eta Jaincoaren le-

cuan bera adoratu zuen genderic
 gueienac (a). Baña Jesu-Cristoc ga-
 raitu zuan gurutzean, eta gueratu
 zan Catean dagoan Zacurra bezala.
 Ariditeque zauncaz onelaco Zacurra,
 baña ez dio utsiquiric eguingo be-
 raren ortzetara dijoanari baicic. Hau
 bera guertatzen da etsai izugarri one-
 quin; eguin dezaque zaunca, edo be-
 re losenchaquin, eta gogoracio char-
 raquin eman dezaque becuraco vi-
 dea, baña ez dio iñori utsiquiric
 eguingo, bere naiez aren lazoetan
 nastutzen danari baicic. Alaere ani-
 mac engañatzeco baditu milla tram-
 pa, eta lazo, eta oetan ez erortzeco
 ernai vici bear dezu. Zure inguruan
 dabil beti gau, ta egun; zaitzen zai-
 tu lagun artean, eta bacarric zaude-
 nean; jaieán, eta astean, jatean,
 eta edatean, lotaracoan, eta esnat-

(a) Psalm. 95.

zean : ezagutzen du , ceñ dan zure sayets argalena , eta ceñ zure grina nagusia , edo zugaran gueiena aguintzen duana , eta andic asico zatzu guchica , eta urrutitic lazora deitzen. Ernai bazaude ezcutatuco da , eta zabartua bazaude , erasoco dizu alde-gucietatic. Hau da , nere anima , zuc garaitu bear dezun lenengo etsaia. Garaitzen da hau oracioz , eta umiltasunez. Oracioz , Jaunari deitzen diozula estutasun gucietan , Aurrac bere Amari deitzen dion eran. Umiltasunez , ezagutzen dezula , etzerala cerez gai etsai hau garaitzeco , eta zure uste gucia ipintzen dezula Jaunagan. *Fangoicoa gure alde bada , nor da gure contra?* Ez deguiozula deitu etsaiari ascoc eguiten duan bezala : Sarritan ezan ezazu biotzetice *Jesus , Maria , ta José* , batez ere estutzen bazaitu tentacioac , eta igues eguingo du etsaiac.

AMAIAGARREN ERACUS-
ALDIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da animaren bigarren etsaia ,
edo mundua garaitzea.*

Animaren bigarren etsaia da Mundua ; baña Munduaren icenez ez dezun aditu bear Munduco eche eder galant hau ; ceren eche hau da Jau naren escuetaco obra miragarria , guizonaren vici lecua , eta berac bear dituan gauzaz ederqui ornitua dagoan Jaureguia. ¿Cer ote da bada *Mundua* deritzan bigarren etsaia ? Munduco eche onetan vici diran gaiztoac , dio S. Agustinec , dirala zarrac , edo gazteac , ezconduac edo ezcongaiac , guizonac , edo emacumeac. Gaiztoen talde hau da animai guerra eguiten ari dan exercitua , eta bere Aguintari nagusia du Satanas. Hi-

ru guisatara eguiten du mundu gaiz-
 toac guerra. Eguiten du benic-bein
 becatua , eta becatuan amiltzeco vi-
 deac eracutsiaz dala exemplo gaiz-
 toz , dala losenchaz. ¿ Eta norc ez-
 taqui cembat anima achitzen dituan
 Munduac era onetan? Eguitendu ga-
 ñera Munduac guerra onren , doaien,
 eta ondasunen ustearen bîscarequin.
 Desleiala da bere hitzetan , eta gueie-
 nean onraren lecuan ematen ditu des-
 onrac , penac , eta naigabeac ; eta on-
 dasunen ordezt utzi oi ditu bere ser-
 vitzariac Calean , edo Ospitalétan
 Alaere ecin conta al adiña anima
 engañatzen ditu. Atzenean guerra
 eguiten du munduac berarequicoa
 galtzeco beldurrez. Beldur hau za-
 baldua dago bazter gucietan , echee-
 tan , errietaco batzarreetan , eta es-
 tadu gucietan , eta onequin , edo ha-
 requin utsequin dedin beldurrez ,
 eguiten dira eguin bear ez liraquean

gauzac, edo eguingabe uzten dira
eguin bear liraqueanac.

Nere anima, aldeguin nai dezu
becatutic? Utzi bada mundua, edo
gaistoen taldea beti-betico, Bataioan
aguindu cenduan bezala: *Munduaren
adisquide izan nai duana eguiten
da Jaincoaren etsai*, dio Santiagoc
(a). Utzi betico lagun gaistoac; eta
ceregán erabaqui ezazu ecergatic ez
eguitea becatu dan gauzaric ez Mun-
duaren ustean, ez Munduarequicoa
galtzeco beldurrez.

AMABIGARREN ERACUSAL- DIA.

*Becatutic aldeguitico gauza bearra
da animaren hirugarren etsaia,
edo aragua garaitzea.*

Animaren hirugarren etsaia da ara-
(a) *Jacobi 4.*

guia. Araguiaren icenez emen aditzen da gaitzeraco gugan arquitzen dan gura, eta macurtasuna, dala vorondatean, eta adimentuan, dala sentiduetan; baña nola sentiduen gura charrac saloagoac, eta nabarbenagoac diran, guciai ematen zate *araguiaren icena* (a). Gaitzeráco gura char oec gurequin jaiotzen, gurequin acitzen, eta gurequin vicico dira lurraren gañean gauden artean; eta dira gure etsairic andienac, ceren guerengandic ecin osotoro quendu ditzaquegun.

(a) *Caro in Scriptura sumitur aliquando pro natura hominis corrupta peccato, aliquando vero pro ipsa concupiscentia ad malum, ut in Epistola ad Roman. Cap. 8. v. 9. Concupiscentia autem sedem habet non solum in sensualitate, sed etiam in mente. Vide Belarminum tom 4 Controvers. Lib 3. de Amisione gratiæ, et Statu peccati Cap. 13.*

Araguiac, edo gaitzeraco gura charrac guerra izugarria eguiten dioe animari; asaldatzen due alabaña, batzuetan antuste, edo soberbiaren aldetic; emendic dator bacoitzac bere burua laudatzeco, inoren mendean ez egoteco, guraso, ta Buru diranen aguinduac ez eguiteco gura; emendic besteac baño gueiago izan nai bat, dala onran, dala edertasuncan edo jancian. Beste batzuetan asaldatzen du lurreco izanen, edo ondasunen egarriac; emendic ditugun gauzaquin ez contentatzea, bear adina izan arren; degunari biotza itsastea, eta besterenari-ere atzaparra egotzi nai izatea. Batzuetan equiten dioe animari gorputzaren atsegin lizunen gogoetac; emendic ecusi bear ez liraquean gauzac ecusteco, eta debecaturic daudenac aditzeco, hitzeguiteco, contatzeco, uquitzeco naicundeac. Besteetan equiten dioe bere et-

saiaren contra aspertzeco , apendut-
 zeco , edo venganza artzeco zaléac.
 Batzuetan estutzen du jateco , ta eda-
 teco gogoac, ongui dan neurriaz
 campora ; besteetan , illuntasunez ,
 eta tristuraz betetzen due lagun ur-
 coaren onrac , eta haren berri onac.
 Atzenean anima gaisoac iguerritzen ,
 eta ezagutzen du beregan oneraco
 atzerapen , eta naguitasun andi bat.
 ¶ Eta norc esan , gaitzeraco gura oer-
 tatic beste cembat jaiotzen diran ,
 sustrai gaiztoen alsuma , edo musqui-
 llac bezala ?

Ecusten dezu , nere anima , cer ,
 eta nolacoa dan zure hirugarren et-
 saia ? Ecusten dezu , cer vicilagunac-
 dituzun zure echapean bertan ? Ga-
 raitu bear dituzu bada gaitzeraco gu-
 ra char oec , baldin becatutic alde-
 guin nai badezu : *Jesu-Cristorenac*
diranac ucatu , eta gurutzeficatu due
oragui bere gura guciaquin , dio S.

Pabloc (b). Hau agundu cenduan Bataioco egunean, eta hau eguizu, ucatuaz zure gura charrai, berac escatzen duena, eta zure sentiduac, beguiac, belarriac, mingaña, eta escuac gordetzen dituzula gauza debecatuetatic. Esca zaiozu Jaunari umilqui, eta sarritan bere gracia, ta laguntza, ceren hau gabe gai etzeran lan onetaraco.

*AMAIRUGARRENERACUS AL-
DIA.*

Becatutic aldeguitico gauza bearra da gaitzeraco gura, griña, edo pasio nagusia garaitzea.

Gaitzeraco guran arkitzen diran gura, griña, edo pasioac ez di-

(b) *Ad Galatas Cap. 5.*

ra guciac berdiñac ; izango da oen
 artean bat besteac baño gueyago
 tontorra alchatzen duana , eta ani-
 mari becuraco guerra gueyago
 ematen diona. Aur demboran griña
 bat izango da nagusi , gazte dembo-
 ran beste bat , eta zartzean beste bat.
 Batzuen griña nagusia izango da an-
 tustea, edo soberbia , arrotasuna , eta
 gucian aguintari izan naia. Besteena
 izango da edaneracoa. Batzuen gor-
 putzaren atsegin lotsagarrietaracoa,
 dala hitzez , dala escuz , dala beguiz ,
 dala bestela. Besteena ondasuna on-
 dasunari erantsitzecoa , naiz vide zu-
 cenez , naiz vide oquerrez ; besteena
 lagun urcoaz nola nai hitzeguitecoa.
 Batzuen borrocan, iscambillan ibilt-
 zeco , besteena alferqueriaraco. Gri-
 ña , eta pasio nagusi oec ecitzen , eta
 escuratzen ezpadira , gaztechoac di-
 ran bitartean , eta hau eguin lecuan
 oitutzen badira , gura duenarequin

irtetera , chit nequez escuraco dira.
 Alaere , gauza negargarria ! Gaitze-
 raco gura , eta grina gucien artean
 gueiena barcatzen zaiona , izan oi da
 grina nagusia , ceren maiteena dan.
 Eguiten du becatariac grina nagusia-
 requin Saulec Amalecitaquin eguin-
 zuana. Agundu cion Jaunac dese-
 guin , eta urratu citzala Amalecitas,
 barcatugabe , ez andiai , ez chiquiai :
 ez eta ganaduai-ere. Hil cituan Sau-
 lec Amalecitas , baña barcatu cion
 Erregueri , baita onen artalde eder-
 rai-ere , eta aserrerazo cion Jauna-
 ri (a). Hau bera eguin oi du becata-
 riac bere grina charraquin ; garaitu-
 co , eta hilouratuco ditu bear bada
 oetatic cembait , baña grina gucien
 nagusi , eta Erregueari barcatzen
 dio. Ala guertatzen da gueienez eda-
 neraco , hitz desonestoac esateco , la-

(a) 1. Regum Cap. 15.

gun urcoaz nolanaiz miztoa erabiltzeco griña nagusia duenaquin; ez due viotzic oni vicia quentzeco, eta herequin daramee obiraño.

Nere anima, ¿nai dezu becatuan ez erortzea? Beguir bada, cein dan zure griña, ta pasio nagusia, eta oni besteen Erregueari bezala vicia quendu bear diozu. Eci, edo garaitu dezula, uste izan arren, ez zabartu, ceren S. Bernardoc dionez, lepoa ebaquita ere berriro aguertu oi dan. Griña nagusia garaituric equin guiezu bestei-ere banaca, eta beti asi zaitte burua gueiena alchatzen duanagandic. Onela aldeguingo dezu becatutic, *Nere ondoren etorri nai dūnac uch leza bere burua, edo bere griña charrac, esaten dizu Jesu-Cristoc (b).*

(b) *Matb. Cap. 16.*

AMAL AUG ARREN ERACUS-

ALDIA

*Becatutic aldegulteco gauza bearra
da berenez becatu ez diran , gau-
cen gurac-ere , dagoten , neurri ,
eta muga-barrumbean
loturic iduquitzea.*

Gaitzeraco gura , eta griñaz ga-
ñera badira , nere anima , beste gu-
ra , eta deseo batzuec , berenez beca-
tu ez diran gaucen gose , eta egarri
gueiegui bat ecarri oi duenac. Ezta-
quit oec , edo gaitzeraco griñac be-
caturaco perill gueiigo dacarten Be-
catura arguiro zaramatzian gura ,
eta naicuntza erraz ezagutzen dezu,
eta ala nai izatera , garaitzeco neur-
riac artzen dituzu ; baña , berez be-
catu ez dan , gauzaren gurari erraz

barcatzen zaio : badijoa aciaz , eta
 mallaz malla eramango zaitu becatu
 ascotan erortzeko perill urcora. Asi-
 co da zure gogo , eta biotza gura
 hari itsasten ; oarcabea bezala oso-
 toro itsatsia guertuco da ; eta sasoi
 onetara iristen danean , perill urcoan
 zaude era , eta trancea datorrenean,
 Jaunaren Leguea ausitzeko. Beguira
 ezperen egun oro guertatzen danari.
 Urlia onra-zalea dá , eta onra nai
 izatea , bacoitzac bere mallan , eta
 dagocan eran , ezta becatu ; alaere
 ascorentzat da becatu ascotan erort-
 zeko perill urcoa gura hau , ceren
 oni itsatsia dauqueen biotza ; eta nor-
 baitec uquitzen baditu alde onetatic,
 erori oi dira gorrotoaren , eta erau-
 si pisuen becatuetan. Sandia dá on-
 dasunzalea ; ondasunac nai izatea vi-
 de onez , eta bere mallan ongui iga-
 rotzeko , ez dá becatu. Alaere grña
 onetan ascoc ipintzen due biotza , eta

nastutzen dira ecin conta al adiña becatutan. Berendia arquitezen da ezcontzeco asmoaquin, era onic aguertzen bada; eta ezcondu nai izatea, Jaincoac, eta Eliz Ama Santac nai duen bezala, ez da becatu. Alaere ainbesterañocoa da ascoren ezcondu-nai hau, non amilderazten dituan ascò becatutan. Hau bera guertatzen da, ápainduretan, eta beste munduco gaucetan biotza ipintzen bada.

Nere anima: zure Jaun, eta Jabea bat bacarra da; hau da zure Jaungoicoa. Berac eguin cinduan ecezetie, eta berac erosi cinduan, guizon eguin, eta gurutzean vicitza emanic. Ez du nai beragan baicic zuc zure biotza ipintzea. *Amatuco dezu, dio, zure Jaun eta Jaungoicoa zure biotz guciac; beraz ez dezu emengo onra, ondasun, eta atsegin-contentuetan ipini bear: eta hau guerta ez daquizun, zure gura, eta deseocac es-*

cura bear dituzu , edo lotu dagoten neurri , eta muga barrumbean. Hitz batean , becatu ez diran gauzaz beraz-ere baliatu bear dezu , Jaungoicoa biotz osoz amatzeco laguntza diran bezambat. Argatic dio S. Pauloc : *Emazteac dituenac , vici bitez , ezpalitue bezala : negar eguiten duenac eguiten ezpalue bezala : atseguincontentuz vici diranac , atseguiniñic ezpalue bezala : erosturac eguiten dituenac , erositaco gaucen jabe ezpalira bezala (a)*. Esan nai du , Jaincoaz osteronceco gauzetan ez dala biotza ipiñi bear , eta oen gura , eta desoac ucatu , eta eci bear dituzula. Hau ez eguitera amilderazoco za itue becatu ascotan.

(a) *Ad Corint. Cap. 7.*

AMABOSTGARREN ERACUS-
ALDIA.

Becatutic aldeguiteco gauza bearra da tentacioac garaitzea: eta cêronetaraco eguin bear dan tentacioaren aurretic, tentacioaren demboran, eta ondoren.

Lurraren gañean vici ceran artean, tentacioen bagae equingo dizue, nere anima. Hau da gure lembicico gurasoen becatuac berequin dacarren ondoren negargarria. Argatic cion Job Santuac: *Guerra da guizonaren lurreco vicitza gucia (a)*. Zoaz noranai; zoaz, naiz lagun artera, naiz bacardadera, eta toqui gucie

(a) *Job. Cap. 7.*

tan arquituco cera tentacioen guer-
rarequin, dala etsai galgarriaren,
dala munduaren aldetic; baña gerra-
ric andiena izango da zure gura, eta
grña charrac emango dizuena. Es-
critura Santan iracurzen dá cembait
aldiz, Jaincoac tentatu duala nor
bait; baña aditzen dá, *progradu dua-
la nequeren batequin oneraco*, Al-
eguin zuan Tobiasequin, Abrahane-
quin, Job Santuarequin. Etsai gal-
garria bacarric da munduarequin,
eta araguiarequin gaitzeraco tentat-
zallea. Argatic Jauna servitzeco as-
moa artzen duanac *presta beza bere
anima tentacioa datorreneco* (b), eta
pelea bedi garaitzeco. Eztago beste
videric becatutic aldeguiteco. Enzun
ezazu orain, cer eguin bear dezun
tentacioaren aurretic, tentacioaren
demboran, eta ondoren.

(b) *Ecclesiastici* 2.

*Tentacioaren aurretic eguin bear
dana.*

Lembicia : Etzaitecela cere naiez sartu tentacioan, S. Gregorioc esaten digun bezala ; bestela erraz igaroco cera becatuaren perillera , eta emendic becatuara , egun oro guertatzen dan bezala. Sarean sartzen bada bat , erraz guertatuco da trabaturic , Escritura Santan adirazten zacunez (c). Ez dizut esan nai , utzi ditzatzula zure eguin-videac , pensamiento gaisto edo beste tentacionen bat etorri dedin beldurrez ; baicic etzabiltzala tentacionen billa bezala (*).

Bigarrena : Contuz beguiratu bear

(c) *Joh. C. 18.* (*) *Non est idem periculum tentationis, ac periculum peccati; alias enim vix quidquam effici posset, quin periculum peccandi proximum incurreremus. Vide Calatayud.*

dezu, cein dan zure animac duan
 saietsic argalena, edo cein aldetie
 gueiena utseguin oi dezun, ceren an-
 die guerrarie andiena etsaiac eman-
 go dizun. Alde argal hau gordetzeco
 etsaiaren equin-aldietatic, ipini bear
 diozcatzu sendogari onac, dala Jau-
 nari, eta Virginia chit Santari la-
 guntza escatuaz, dala Sacramentuac
 artuaz, eta asmo sendoac eguinaz ten-
 tacioari lecurie ez emateco. Guerra-
 co demboran gatzelu bat gorde nai
 duanac, alde argalenari contu eguin
 oi dio arreta andienarequin.

Hirugarrena: Etsaia garaitu nai
 badezu, ez fiatu ceregan, baicic zure
 uste gucia ipintzu Jaunaren lagunt-
 zan: eta uste onequin zaude alai,
 eta biotz andiarequin etsaiaren ten-
 tacioac garaitzeco. Era onetan pres-
 tatua dagoanagandic laster aldegui-
 ten du etsaiac. *Cein argala dan gu-
 re etsaia!* dio S. Bernardoc; bada

ez du inor garaitzen, garaitua izan
 nai duana baicic. S. Pauloc biotz
 prestu batequin esaten zuan: *Faun-
 goicoa gurealde bada, nor da gure
 contra?* (d). Jauna, esaten cion Job
 Santuac: *jarri zaitte nere alde, eta
 betor nornai nere contra* (e).

*Tentacioaren demboran eguin bear
 dana*

Aditu dezu, nere anima, cer eguin
 bear dezun tentacioaren aurretic. Ez-
 ta asco hau, etsaia garaitzeco. Ba-
 dira guerraric ez dan demboran guer-
 rari trebeen eran hitzeguiten duenac,
 baña datorrenean guerra, eta pelea-
 tu bearra, biotzgabe, eta cer eguiñ
 eztaquiela gueratzendiranac. Hau be-
 ra guerta eztaquizun zuri-ere, si-

(d) *Ad Roman. C. 8* (e) *Job. C. 17.*

nistu ezazu, etsaya, eta onec prestatzen dituan, tentacioac garaitzeco, peleatu bear dala; orregatic icasi bear dezu ongui pelezeco modua. Adi ezazu orain modu hau, beste oberen bat ezpadaquizu.

Lembicia: Tentacioa datorrenean, etzaitecela asi musinca, edo burua-requin ibillera farragarriac eguiñaz, ceren bestela, are gueiago etsayac estutuco zaituan.

Bigarrena: Ez dezu pelean sartu bear beldur gueiequirequin, ceren onelaco beldurrae berac ugaritzen dituan tentacioac. Ipintzu zure ustea Jaunagan; ¿eta Jaunarequin batean pelezeco, noren beldur izan bear dezu?

Hirugarrena: Iguerritzen dezunean tentacioren bat datorquizula, dala garbitasunaren, dala lagun urcoaren contra, zoaz lembaitlen beguira dagoquizun Jaunagana, eta ten-

tacioa oles eguiten asitzen bada-ere biotzaren ateetan , ez eranzun ; onela aldeguingo du etsaiac , lotsaturic bezala , ceren ateric idiqui ez diozun. Hau da tentacioa garaitzeco videric onena , eta errazena. Ezpazai lapurrari utzitzen echean sartzen , calte guchi eguin dezaque echeo gaucetan.

Laugarrena : Ascotan , edo gueienetan guertatzen dana dá anima oartu baño len tentacioa isilic pensamenturaño igotzea , eta gaitzeraco mandatuac eguiten asitzea. Oraindic ere erraz garaitu diteque , baldin bereala anima alchatzen bada Jaunaganonz , eta tentacioari eranzungabe equiten badie gogoracio onai. Mandatari batec laster aldeguingo du eche bateric , echeoandrac , edo nagusiac ecertan artzen ezpadio mandatua , eta erantzun-eragabe equiten badie beste lanai.

Bostgarrena : Baña zabartzen | da

ascotan anima, ongui oartugabez, nola pensamentu, edo gogoracio charra datorquion. Asitzen da beguiratzen, nolacoa, churia, edo belcha, polita, edo itsutsia dan, eta emendic dator esnatzea echapeco gende gaizqui ecia, edo gaitzeraco gura, eta griña charrac. Eta anima orduan arquitzen da perill andian, contuan erortzen danean armac artu, eta gogotic saiatzen ezpada etsaiaren contra peleatzeco. Orduan lengo arma da esatea: *Vici bedi Jesus, bil bedi becatua*. S. Miguelec, Luciferren contra peleatu zanean, otseguin zuan: *Nor Jaincoa bezalacoric?* Bigarren arma, deitzea biotz osoz Jaunari, eta Virgíña chit Santari: *Jauna, gorde nazazu, galdua naiz bestela*. Ala deitu cion S. Pedroc Jesu-Cristori, itsasoan itotzeco perillean ecusiric bere burua. *Virgíña guciz Santa, zure sortze*

*garbiaren icenean gorde nazazu be-
catutic.*

Seigarrena : Beñ baño gueiagotan guertatzen da , tentacioac ez alde-
guita , deitu arren , esan dan beza-
la , Jaunari , eta Virgiña chit San-
tari ; eta aldeguin lecuán erasotzea
animari , eracequitzen diola eche gu-
ciari. ¿ Cer eguingo du animac estu-
tasun onetan , etsaiaren mendean ,
edo becatuan ez erortzeco ? Eguin
bear duana da , erri batean etsaia
sartu ondoan , an ceuden guerrariac
eguin oi duena. Utziric erria , iga-
rotzen dira gaztelura : equiten die
etsaiac bombaquin , bañá ezcutatzen
dira , onetaraco berariaz eguiñac
dauden , lurpeco echeetan. Hau be-
ra éguin bear dezu zuc-ere tentacioa-
ren suac echeari eracequitzen dio-
nean : joan bear dezu pensamentuz ,
edo gogoz , eta biotzez lecu egoqui
batera , eta egon zaite an ezcutatu-

ric , tentacioac dirauen dembora gu-
 cian. Batzuec pensamentuz jachitzen
 dira infernura , eta ecusten ditue an-
 go suac , eta garrac , ango neque ,
 ta oñace izugarriac ; besteac gogora
 ecartzen ditue Jesusen neque oñaceac,
 eta era badue , belaunico jartzen di-
 ra Jesusen oñetan : an daude berari
 deiez , eta ez dira alchatzen tenta-
 cioa itzali dedin artean. Batzuec go-
 goz , edo pensamentuz joaten dira
 Jesusen saietsera , eta sarturic bar-
 rena , egon oi dira an , Jesusi be-
 re lagunza escatzen ; beste batzuec ,
 laster eguiten due , lecuguciac betet-
 zen dituan , eta beti beguira dagoqui-
 gun , Jaunagana : deitzen dioe umil-
 qui , datorquiela laster laguntzera ,
 gorde ditzala etsaiagandic. Ona nere
 anima , nola peleatu zaitezquean ten-
 tacioac garaitzeco ; baña onetaraco
 icasi bear da peleatzeco modua.

*Tentacioaren ondoren eguin bear-
dana.*

Lembician: Tentacioaren ondoren etzaitezela jarri berriro hari beguiratzen, jaquin naiez *cer izan dan, eta nola peleatu ceran, batez-ere garbitasunaren* contraco gaucetan. Lecuric biotzean eman ezpadiozu contuan erori ezquero, ez guero beguiratuere. Beñ baño gueyagotan guertatzen dá tentacioco demboran ongui irten zana, ondoren garaitua guertatzea, *ceren jarri zan tentacioari beguira, Lot-en emaztea Sodomari beguira jarri zan bezala.* Atera zuan hau Jaunac Sodomaco su, eta garren artetic, eta aguindu cion Aingueruac, etzezala Sodomaronz beguiratu. Laster aztu zan Lot-en emaztea Aingueruaren esanaz; jarri zan

Sodomari beguira , eta gueratu zangatzarri biurtua , eta hilla. Hau bera , edo onen aneco gauza bat guertatzen zate bada cembaiti animaren aldetic , ceren tentaciotic ongui irten ondoan jartzen diran igaro dana ecusten , eta miratzen.

Bigarrena : Jaunari esquerrac ematea , ceren tentacioan erortzetic gorde zaituan. *Indartsuen armac deseguin dira*, Jauna , esan dezaquezu *Escritura Santarequin*, eta argalac *indartsu eguin dituzu (f)*. *Zuri esquerrac*, *Fauna*.

Hirugarrena : Beguira , cein virtuteren contra izan dan tentacioa , eta virtute hari dagozcan pensamentu , eta obra onac eguitzu : eguin dezagun contu , soberbiaren aldetic eguin badizu etsaiac , ezagutu ezazu cein

(f) I Reg. C. 2.

gauza charra, eta ecereza ceran, eta eguitzu gauzaric umillenac gogoz. Hau bera eguin dezaquezu beste virtuteetan.

Laugarrena : Beguira, zure tentacio horiec zure aldetic ote duen quendu dezaquezun sustrairen bat : eta hau quen ezazu, bestela zurequin izango dira tentacioac tentacioen gain.

Bostgarrena : etsaiac cembait unetan paquea eman arren, ez fiatu; zai dago, eta celatan dabill, noizu zabarturic arquituco zaituan, erasotzeco bere indar guciarequin. Argatic ernai egon beax dezu beraren contra peleatzeco. Oitu zaite sarritan, beguira dagoquizun, Jaunagana biotza jasotzera; oitu zaite virgiffa chit Santari, eta Aingueru guardacoari deitzera, eta Sacramentuac maiz artzera. Onela tentacioetatic beretatic ateraco dituzu frutu andiac.

· *AMASEIGARREN ERACUS-*

ALDIA.

Moden zoraquerien gañean.

Aditzera eman dizquitzut zu engañatzeco etsayac prestaturic dauzcanasco sare. Igaro gaitecen oraiñ soñecoen modetan ezcutaturic dauzcanbecaturaco perillac ecustera.

Orain laroguei ta bost urteraño lecu guchi izan zuen Españan soñecoen modac. Aguertzen ciran noizean beñ cembait janciera arro, eta itsusi, baña bereala devecatzen, eta ayenatzen ciran legue indartsuaquin. Asi zànguero (a) eguzqui aldeco gu-

(a) *Vide Laurentium Herbas Historia de la vida del Hombre t. 6 pag. 337. et Feijoum Teatro Critico Tom. 2 Discursu 6.*

re auzoa jancierac berriac Erreñu onetan zabaltzen, eta aimbesteraño lilluratu, eta choratu gaitu, non guizonac biurtuaz dijoacen guizanch, eta emacumeac anyere, inguma, edo chimirrica, lecu batzuetan beinzat. Aitortzen dá, ondatu bearrac dirala echeac, guisa onetan dijoacela gauzac, eta alcere egunetic egunera gueituaz, eta ugarituaz dijoa zoraqueria hau. Beste toqui batzuetan hau guertatuco baliz ez lizaque izango añ gauz arrigarria; baña emen Euscaldunen errietan, non eche, edo acienda laburrac diran; emen, non campotic ecartzen dan jantciraco bear degun gucia; emen, diot, hau guertatzea, da ecusten ezpaliz nequez sinistu litequean gauza. Eta gaitzerdi lizaque lurreco ondasunetan guertatuco balira datocen calteac; baña igarotzen dira animacoetara ere; ceteren moden biscarequin oarcabea be-

zala etsayac daramazquian asco be-
 catuaren perilletara , eta eraguiten
 diezte , nortagui cembat utseguite.

Nola onembesteraño itsutzen , eta
 choratzen ditu etsayac aimbeste ani-
 ma? Ara nola, Badacus etsaiac, nola
 Cristauac eman zuan Batayoco egu-
 nean hitza aldeguiteco munduaren
 arrotasun , eta zoraquerietatic; baña
 alaere gazte dan bitartean aguertu
 nai duala bere burua ederqui apain-
 dua. Eracusten diozca bada bere qui-
 deacoac modara apainduric dabil-
 zanac , eta esaten dio : *Zu etzera bo-
 riec baño guchiago. ¿Cergatic etzera
 boriec bezala jancico? Zaletzen dá
 gaztea jantciera berri, ta modacoa-
 quin ibiltzeco. Ona munduco arrota-
 sun , eta zoraquerietan irristatzeco
 gazteari etsayac prestatu oi dion le-
 nengo malla. Badabill gaztea ecus-
 ten dituan modai jarraituaz : guero-
 tic guerora gueyago itsutzen dá mo-*

detara, eta azquenean ez du onic
 aguertzen diran janciera berriac eguin
 ditzan artean. Aimbesterañocoa da
 batzuetan itsumen hau, non gazte
 moda-zaleá prest arquitzen dan jan-
 ciera berriac eguiteco, naiz zorrac
 zorren gain eguin ditecela, naiz ez;
 naiz echecho paquea galdu dedilla,
 naiz ez. Sasoi onetara etorzen danean
 anima etsayaren sarean achitua, edo
 becatuan amildua arquitzen dá. Ato-
 cea eta cembat izango dira gaurco
 egunean, onela vici diranac?

Zuc, nere Cristaua, ez ipiñi zu-
 te gogo, eta viotza modetan. Alde-
 guizu lagun heró, ta munduaren ar-
 rotasunen ondoren dabilzanetatic;
 eta inoiz cere burua apaindu bear
 badezu, izan bedi hau modestia, eta
 honestidade andiarequin.

Que si, como se ve, es el fin de la obra, y el fin de la obra es el fin de la obra.

AMAZAZPIGARREN ERACUS.

ALDIA

Janciera arroá , ta gueyeguien gañean.

Moden zoraquericac uqutu ditugu azqueneco Eracusaldian. Hitz bi orain esan nai dizquitzut janciera arro , ta gueyeguien gañean. Enzun contuz.

Ezagutzeco , noiz , eta nola izan ditequean janciera bat arroa , ta gueyeguia , ez da ascó soñecoaren gayari beguiratzea ; guerta diteque alabaña Urliarenzat gueyeguia ez izatea duan cargu , ta mallagatic , eta Sandiarenzat gueyeguia izatea. Hau ongui ezagutzeco bada , videric errazena , ta egoquiena da beguiratzea , cer mallan , eta nolaco eraquin

arquitzen dan apaintzen dana : cer
 adiñ duan, eta cer usanzac diran
 hura vici dan toquian. Azquenean,
 cer demboraz ipintzen dan janciera.
 Beguira benic-bein, cer mallan ar-
 quitzen dan apaintzen dana : baldin
 servitzaria jantcitzen bada nagusia,
 edo echeoandrea bezala ; bere icer-
 diarequin vici dana Zaldun, edo
 Marques baten eran, janciera hau
 izango da arroa, gueyeguia, mallaz
 camporacoa. Beguira urrena, nolaco
 érac dituan apaintzen danac ; ceren
 áscotan guerra diteque Urlia, ta San-
 dià mallaz berdiñac izatea, eta ala-
 ere bata zorren azpian, bestea eraz
 vicitzea. Baldin zorrez beterie da-
 goana illuraturic badabill apaindu-
 ren ondoren eraz vici dana bezala,
 esaten duala antustez puzturic : *horè*
adiña banaiz : onelaco janciera izan-
 go da arroa, ta gueyeguia, ceren
 Jau nac eman diozcan modu, eta eraz

campora igarotzen dan, bearbada bere, ta beste ascoren caltean. Beguira zayozu gañera apaintzen danaren adiñari; ceren batzuetan gazteagan ongui dirudian janciera, zarragan izan diteque arroa, gueyeguia, farragarria. Illea urdin, ortzac coloca, ta aurpeguia cimurturaz betea dauzcan andre bat, ecusico bacendu emezortzi urteco nescacha baten eran apaindua; cer esango cenduque? Beguiratu ezazu guero cer usanza diran apaintzen danaren errian; ceren toqui batzuetan gueyeguia ez dan apaindura besteetan izan liteque. Azquenean beguira, cer demboraz ipintzen dan janciera; ceren egun batean ongui dirudian soñecoa, izan diteque bestean arroa, gueyeguia, eta chit gaizqui dirudiana; eguin dezagun contu, eztai batean ongui dirudian janciera, izango da arroa illeta batean, edo confesatzera zoacenean.

Ona nola ezagutu dezaquezun , noiz , ta nola izango dan jancierera bat ar-roa , ta gueyeguia.

Jancierera arro , ta gueyeguia beti da becatu , ceren , Batayoan aguin-du guenduan , modestiaren muguetat-tic igarotzen dan. Batzuetan izan oi da becatu veniala (a) , eta ascotan mortala , dacartzian ondoren gais-toac gaitic , edo apaintzen danaren sasoi , eta asmo charra gatic. § Noiz guertatzen ote dá guisa onetan jan-

(a) *Disputant Theologi , an excessus no-tabilis in ornatu corporis , non ex pravo-fine , sed ex levitate , aut mera jactancia sit peccatum mortale . Aliqui sentiunt esse mortale , sed communiter asseritur per se esse veniale ; per accidens autem fieri mor-tale , ratione alicujus pravitatis connexæ . Videsis Lesium , Antoine , et alios , et hæc esse videtur sententia S. Thomæ 2. 2. q. 169 art. 1. et 2.*

ciera bat becatu larri, edo mortallera iristea? Ara noiz.

Janciera bat izan diteque aifñ arroa, gueyegua, eta mallaz goiticoa, non erraz eman dezaquean errian exemplo gaistoa beste calte ascotekin batean, eta ¿norc eztauc orduan izango dala becatu larria? Badaquizu, urliaren ondasun guciac dirala echeren batean servitzea, edo gurasoac bere neque, ta icerdiarekin irabasten duana, ta alaere ecusten dezu, goimallaco andrea, eta damac baño ere gueyago apaintzen dala. ¿Cer esango dezu, onembeste arrotasun dacutsunean? Eta cer ez dà erausico errian, eta inguruetan?

(b). Bigarrena, janciera arro, eta gueyegua izango dá becatu larria, emendic badator echeco paquearen

(b) Vide Antoinium, Cuniliati, Calatayud. &c.

galtzea , zorraiz ez erantzutea , umeac
 gaizqui acitzea , dembora egoquian
 estaduric ez ematea (c). Hirugarrena,
 janciera arro , ta costu andicoac er-
 rietara dacartzianac eguiten du be-
 catu larria , S. Bernardino Senacoa-
 requin cembait guizon adituc era-
 custen digünez , ceren vide andia
 ematen duan beste asco tentacio one-
 tan erortzeco , eta zorrac zorren
 gain eguiteco. Eta non dira echee-
 taco errietac , aurpegui illun , eta
 muquerrac ? (d). Laugarrena , jan-
 ciera arro , ta gueyegua izango da
 becatu mortala , ipintzen bada exem-
 plo guciz gaistoa , edo escandaloa
 emango duan demboran , edo toqui-
 an ; eguin dezagun contu ; badijoa bat
 ostiral Santu egunean Elizara , edo

(c) Vide eosdem. (d) Sunt , qui contra-
 rium tueri vellent , sed vide Calatayu-
 dium.

beste egunen batean confesatzera
 soñeco arroaquin, eta goibeac ongui
 estaligabe, ¿norc estacus escandalo
 andia emango Inqueala orduan one-
 laco jancierac? Doña Sancha Car-
 rillo janciera arroaquin joan citza-
 yon bein confesatzera Juan de Avi-
 la animen Maisu andiari: esan cion
 onec: *Infernu usaya dacar, beror-
 rec.* Esan onec arpoi baten eran
 uqitu zuan dama bere biotzean:
 biurtu zan echera, eta guero izan
 zan modestiaren, eta onestidadea-
 ren ispillua. Bostgarrena: janciera
 arro, ta gueyeguia izango da be-
 catu mortala, onelaco apainduretan
 ipintzen bada biotza, alaco eran,
 non oec, ez uzteagatic prest arquis-
 zen dan zorrai ez erantzuteco, echeaz,
 umeaz, gurasoaz quezcaric, eta con-
 iuric ez iduquitzeo. Azquenean jan-
 ciera arro, ta gueyeguia izango da
 becatu mortala, ipintzen bada nor-

baiti beaturaco bisca prestatzeco asmoarequin.

Ecusten dezu , noiz , ta nola becatu larri , edo mortalerá iritsi ditzequean jancierá arro , ta gueyeguiac ? Eta alaere ceñ arduza guchirequin oen ondoren dabilta gaurco egunean Cristauac ! Zoaz ezperen erri andietara ; aimesteraño zabaldu da oetan zoraqueria hau , non iguerri ez dezun , nor diran bemallacoac , nor bitartecoac , eta nor goiagocoac : badirudi , bazter gucietan aditzen dala ots bat , diona : *emen gucioc guera berdiñac*. Zoaz erri chiquietara , eta oetan ere arquiteco dituzu jancierá arro , ta gueyeguien cutsu piscac , eta iguerri dezu , ascoc dioela , obraz bederic : *Guc ere nai guenduque*. Arquiteco dituzu ez guchi gaur eguindaco soñecoac bigar salduco dituenac , eta bigarcoac etzi , ceten Urliac , edo

Sandiac aguertu duan janciera ber-
 riren bat, Arquituco dituzu beste bat-
 zuec janciera arrotz, eta costu andi-
 coac errietara dacztenac : emendic
 echeetan zabaltzea ecin irozo ditez-
 quean apaindurac , eta ecin esan li-
 tezquean adiña calte. Arquituco ditu-
 zu asco janciera berrietará añ itsu-
 tuac , non prest arquitzen diran edo-
 ceñ gauzataraco , oec eguitea-gatic.

Nere Euscalduna , aldeguizu jan-
 ciera arro , ta gueyeguetatic. Zure
 modestia izan bedi ezagutua ; esaten
 digu S. Pauloc (e).

EMEZORTZIGARREN ERA-
CUSALDIA.

*Onestidadearen contra etsayac as-
 matzen dituan jancieren
 gañean.*

Ez da etsaya contentatzen janciera

(e) *Ad Philip. C. 4*

arro, ta gueyeguiac zabaktzearequin munduan; baicic egun oro asmatzen ditu, onestidadeari guerra emateco egoquiac diran, asco janciera lotsagarri. Jaunari esquerrac, ez da gure errietara oraindño zabaldu izurri hau, baña erraz zabaldu liteque gende gaztea contuan mugonez ipintzen ezpada. Eta ona cergatic orain hitzeguin nai dizudan onestidadearen contraco janciera lotsagarrien gañean. Asi gaitecen bertatic.

Onestidadea, orain uquitzen degun gayari dagocan eran hitzeguiten degula, da virtute chit eder bat, ayenatzen dituana castidadearen contraco modu itsusi guciac, dala hitzeguitean, beguiratzean, ibilleran, dala gorputza apaintzean: Virtute bat, gure hitz, eta obrai ematen diena apaindura, ta edertasun bat nori nai agradatzen zayona. Virtute onec escatzen du lenengo lecuan es-

taltzea bacoitzac bere gorputza, gauza itsusietaraco videric ez emateco, ez bere buruari, ez besteri. Etzan onelaco bearric, Adanec Paradisuco arbolaren fruta devecatua jan zuan artean, ceren zucentasun, edo justicia originalaren doayez apaindua cegoan. Autsi zuan Adanec Jau-naren aguintea, eta bereala oartuzan, nola arquitzen zan soñecoric-gabe, eta orobat guertatu citzayon Evari ere: lotsatu, eta lembaitlen estali ciran. Gueroztic Adanen umeai escatzen die onestidadeac, estaltzea gorputza ongui, eta eguia hau ezagutu izan due gende guciac, ez errietan vici diranac bacarric, baita basatiac ere. Alaere etsayac asmatu izan ditu modu guciz itsusiac gaí onetan. Izan ciran noiz bait Baco Jainco guezurrezcoa adoratu zuenac. Onen onran eguiñ oi cituen iñuterian festac; ¿baña cér festac? guciz

ciquiñ, eta lotsagarriac. Izan dira heregeen artean ere Bacoren festen aneco ibillerac eguiten cituenac. ¿Eta cér? ez otedira cristau Catolicoen artean ere ecusten, onestidadeac debecatzen dituan, modu lasaiac? ¿Ez dira ecusten cembait lecutan mutillac igueri, norcnai ecusi ditzaquean toquietan? emacumeac gobada, edo lixiba jotzen, gorputzac ongui estaligabe, eta bearbada lotsa guchirequin iñoren aurrean erantitzen dirala? Ez dira añ lotsagarriac; baña lasayeguiac bai, araco sorocetan atorra, edo alcandora utsean lanean aritzen diran emacume, ta guizatzar aec. Eguia da betterrico toquietan onelaco oituraric ez dala.

Onestidadeac escatzen du bigarren lecuan, guizona guizonaren, eta emacumea emacumearen jancian ibiltzea. Ala aguintzen zuan Jaunac Le-

gue zarrean (a). Guerta diteque premia esturen batean, edo etsayetatic igueseguiteagatic, guizonac emacumearen, eta emacumeac guizonaren soñecoac ipintzea, eta hau ez da becatu, Santo Tomasec eracusten digun bezala (b). Ala eguiñ izan due cembait doncella virtutetsuc becatu-raco perilletic igueseguiteco: oen artean Teodora Antioquiarrac, eta beste Corintoco batec (c). Baña gaizqui dirudian gauza da premiariac ga-be hau eguitea, ta aintzacotzac idu-qui da fedegabeen artean ere. Alae-re sarritan ecusten omen dira gaurco egunean videetan emacumeac guizonen eran jancia: eta edoceñec dacus, ceñ ondoren charrac ecarri litzaquean erguelqueria onec, gure errietan zabalduco baliz.

(a) Deuteron. C. 22. (b) Vide Tirin. ad Caput 22 Deuter. (c) Vide eundem.

Onestidadeac escatzen du hirugarren lecuan, emacumezcoac erabiltzea beac era onean estaliac. Hau da gauza bat edoceñec ezagutzen duana; baña alaere noicean bein etsayac aguertzen ditu janciera batzuec chit egoquiac emacume erguelac, ibilli ditecen beetaco apaindurac, eta aztala eracutiaz. Cembait lecutan asi omen dira emacumeac galtza luceac gonapean erabiltzen. Ez da hau gauza guciz arrigarria; baña bai tela ederrezco abarcac ipintzea, aztala aguertzea, travaquin bezala zancoac lotutzea, Elizan ere ecin belauñico jarri dirala. Hau gucia, ta gueyago ecusi omen da dembora oetan cembait erritan.

Onestidadeac escatzen dú laugarren lecuan, colcoa, ta bularrac ongui estaliac erabiltzea. Hau da euscaldunen artean beti ongui gorde dan oitura ederra. Alacre ecusiaz, cem-

bait emacume arrotzec sorbaldaren erdia, ta besoac aguirian darabiltzela, ta colco gucia eracusten duela salgai, itsasten da cembait lasaiqueria, eta ascoc aditzera ematen due, era baliz guisa onetan ibiltze-co, ez liraqueala azquenecoetatic izango. Esanguidazu ezperen ? ez dira gure errietan ere batzuec, goyac ongui estaligabe dabilzanac? besteac zatarrezco bulto andiac ipintzen dituenac? besteac gorontza estu, eta laburraquin bularrac aleguiñean larritzen; anditzen, eta estaliac, baña cincilica eracusten dituenac? Cer aditzera ematen due onelacoac? Cer, era izatera, gueyago ere eguingo luqueela baicic? Zuc, nere euscalduna, etsayac engañatu etzaitzan alde onetatic, gogoan arrezazu orain esatera noana. Lenvicia: colcoa ta bularrac estaligabe, ta inguruetan apaingarriaquin erabiltzea, da gait-

zeraco gura erraz esnatu dezaquean gauza bat , eta beragatic guizon jaquintsu ascoren iritzian becatu larraria (d). Bigarrena: onelaco lasaiqueria itsusiaren oitura , edo usanza , ez dan errietan hau sartzea , gucien iritzian da becatu larraria edo mor-

(d) *Natalis Alexander, Antoinius, Cuniliati, Calatoyudius existimant, mulieres, quæ ad sui ornatum ubera ostendunt, graviter allicere ad luxuriam, et hinc peccare graviter. Salmanticenses cum alijs dicunt, collum, et ubera nuda ostendere ornatus causa juxta morem patriæ nequaquam incitare graviter ad libidinem. Ligorius fatetur, denudationem pectoris posse esse adeo immoderatam, ut non possit excusari à scandalo gravi; quod si denudatio non sit taliter immoderata, et alicubi adesset consuetudo, ut mulieres sic incederent, asserit, exprobrandam quidem esse, sed non omnino damnandam de peccato mortali.*

tala (e). Hirugarrena : oitura , naz-
cagarri hau devecatu zuan Inocen-
cio icen onetaco Aita Santu amai-
cagarrenac , eta excomicu nagusia-
ren azpian agundu zuan , emacu-
meac colcoa , ta bularrac leporaño
estali citzeela estalqui tapitu ba-
tequin (f). Españaco legueac ez
daude biguñagoac gai one-tan ; bada
emacume gaisto becatuaren sariare-
quin vici diranai bacarric uzten die-
za bularra aguirian duela ibiltzeco
janciera , bear bada nor diran eza-
gutuac izan ditecen. Gañera onelaco
janciera edo ebaquitzen , edo josten ,
edo jostea aguintzen duanaren contra
ipintzen due berrogei milla mara-

(e) *Vide Ligorium ita dicentem*: Non
nego quod illæ feminae , quæ hunc morem
alicubi introducerent , sane graviter pec-
carent. (f) *Vide Cuniliati , et Lucium
Ferraris v. Femina.*

vidiren, eta urte bico erbestearen
pena: hau lenengo aldian; eta ur-
rengoan lau urteco gartzelua (g).

Onestidadeac escatzen du bost-
garren lecuari emacumeac Elizara
joatea, ez gorputz utsean indi-olloac
bezala, baicic era onean estaliac,
batez ere usanza on hau dan lecue-
tan, Españan dan bezala. S. Pau-
loc nai du, emacumeac Elizan ego-
tea estaliac, eta hau, gaitzeraco vi-
deric eman ez dedin, Clemente Ale-
xandriacoac dionez (b); eta ala egui-
ten due euscaldunac. Orregatic izan-
go lizaque exemplo chit itsusia, gu-
re errietaco emacumeac joango ba-
lira meza nagusi, vezpera, ta do-
trinac, edo sermoiac enzutera eder-

(g) *Vide Novissimam Compilationem :
Autos acordados : Auto 1. tit. 12. lib. 7.*

(b) *S. Paul. Ad Corint. C. 11. v. 13
vide Tirinum.*

qui apainduac , eta gorputz utsean. Onela joan vide zan norbait erri batean orain dembora guchi danean ; baña mezemalleac quenerazo zuan Elizatic Ez dezazula esan , cembait lecutan emacumeac gorputz utsean egoten dirala Elizan ; ceren ez dira emengo usanza onac trucatu bear beste Erreñuetaco usanza charragatic. Emen , eta lecuric gueyenetan ez da gaizqui dirudian gauza , emacumeac aurpeguia aguirian erabilitzea ; baña Arabian izango litzaque escandalo andia ; an alabaña estaltzen ditue burua , ta aurpeguia capurueharequin : onec beguien parean du zurdazco sare bat , ta emendie ecusten du emacumeac nondic ibilli ditequean , eta norequin hitzeguiten duan. Emen , eta Europa gucian emacumeac irteten dira echetic , eta badabiltza , batzuetan beintzat , dagozten eguitecoetan , eta etzaio iñori

gogoratzen, usanza gaistoa dala hau;
 baña Chinan izango lizaque gauz
 itsusia ceren an emacumeen usanza
 dan beti echean egotea, eta hau gal-
 du ez dedin, jayotzen diranetic ala-
 có eran lotzen, eta estutzen diezte-
 za oñac, non guerutzen diran oñic
 ezpalue bezala, edo beintzat ecin er-
 raz oñez ibilli ditezquean eran.
 Emendic atera ezazu, gure Elizetan
 emacumeac apainduric gorputz ut-
 sean egotea izango litzaqueala gau-
 za chit itsusia, beste cembait erre-
 ñutan ala egoten badira ere. ¿Baña
 cer asmatu du etsay madaricatuac
 emengo oitura ederra galerazteco ?
 asi da modaren icenarequin zabalt-
 zen manteliña farragarri batzuec,
 egoquiac gorpuz gucia aguirian era-
 biltzeco; batzuec alabaña doi doia
 iristen dira lepoa estalzeraño, bes-
 teac dira añ lasai, eta sareac, non
 gorputz gucia ecusten dan manteli-

ñaric ezpaliz bezala. Onelacoac atera bear liraque Elizetatic.

Onestidadeac escatzen du atzencan, janciera ez ipintzea, urliagan, edo sandiagan gaitzeraco gura eracequitzeaco asmo lizunarequin. Ez deteste, Cristau aciera onecoetatic asco izango dirala asmo añ lotsagarriarequin apaintzen diranac; baña ez dira nosqui guchi, cembait becatu eguiteaz, eta eraguíteaz quezcaric ez duenac: eta onelacoac nequez izango due asmo garbia heren jancieretan. Eta nolacoanai izan dedilla oen asmoa, baldin janciera bada becaturaco vide andia ematen duana, ez da gueyagoren bearric apaindura onelacoa becatu izateco.

Ona, nera Cristaua, cer jancierac asmatu dituan etsayac Onestidadearen contra. ¿Eta hau ezaguturic, ez dituzu utzico Zoraqueria oebetí betico? Etzaitezela engañatu

munduaren iduripen eta Iosencha-
quin, baicic jarrai guiozu Onesti-
dadearen Virtute ederrari.

**EMERETZIGARREN ERACUS-
ALDIA.**

*Apaindura gueyegui, ta lotsagar-
riac jancitzeco asmatzen diran ait-
zaquiac. Deseguiten dira oec, eta
aguertzen da, nola becaturicga-
be, eta munduac eracusten di-
zun baño ederquiago apaindu
zaitezquean.*

Azqueneco bi Eracusaldietan hit-
zeguin dizut janciera gueyegui; ta
lotsagarrien gañean. Aditu bear di-
tuzu orain, janciera oec ez uzteco
asmatzen diran, aitzaquiac. Uquitu-
co ditut aurrena aitzaquia octatic po-
litenac, eta aguertuco det, ichura,

eta iduripen utsa baicic ez dirala. Eracutsico dizut guero, nola beauric gabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitzquean. Enzun contuz.

Eguindue, ta eguiten due ascò aleguiña Aita Santuac, Obispo Jau-nac, ta gañeraco animen Arzayac ayenatzeco Cristauen errietatic apa-
indura gueyegui, ta lotsagarriac. Alaere oec beren oñcan daude, edo obeto esateco ugarituaz dijoaz egu-netic egunera, ¿Certan ote dago hau? Etsayac, gazteac engañatzeco, era-custen dituan aitzaquietan. Aitzaqui oec aditu bear dituzu modazaleen au-tic, eta adituaz goacen eran dese-guingo ditut. Onetaraco goacen mo-dazaleac alic onguiena apainduric arkitzen diran eche, edo toquiren batera. Ozta ecusico gaitue, asico dira beren jancieren alde hitzeguiten, ceren, aurreco Eracusaldiác aditu-

ric, mínduac dauden. Batac esango du: *Fauna*, eztaquit cer gogoac eman dion, gure jancieren contra aín samíñ, aín gogor, eta garratz hitzeguin duanean. Gu apaintzen guera usatzen dan eran: *¿eta nai dú berorrec*, guc gueren huruac ez apaintzea besteac bezala? *Urlia*, zaude asaldatugabe, eta soseguz. Hitzeguin det nic cerbait jancieren gañean, baña ez samíñ, eta garratz, baicic Jesu-Cristoren Legue garbian vici dan edoceñec ontzat eman bear duan eran. Hitzeguin det janciera arro, eta gueyeguien contra, ceren zuc ongui ezagutu dezaquezun bezala, oetatic dator aimbeste eche galduac egotea, aimbeste gazte dago ten aciera, ta estadua artugabe gue ratzea, eta zorrac Cerutaraño dea dar eguitea. Hitzeguin det gañera, onestidadeari guerra eguiteco etsayac asmatzen dituan jancieren con-

tra, baña ez, gai onec escatzen duan beceñ garratz. Onelaco jancieren ondoren bazabiltza, ez dezu cere burua garbituco, *ala usatzen da* esanarequin. Atocea, ¿ez da usatzen munduan lagun urcoari charqueri, ta videgabecac eguitea? ¿Ez da usatzen munduan lagun urcoari becaturaco bîsca ipintzea? ¿Eta azqueñean ez da usatzen munduan beticosu, ta garren artera joatea? Beraz aitzaquia chit argala, eta Cristauren avan gaizqui dirudiana, da esatea, *gu apaintzen guera usatzen danneran*. Hau esan dezaquezu videz, eta ongui modestia, ta onestidadearequin jancitzen diranai jarraitzen badiezu, baña ez bestela.

Bigarren aitzaquia: Jauna, dio beste batec: *ni excondua naiz, eta apaintzen naiz senarrari atseguin eguiteagatic*. ¿Senarrari atseguin eguiteagatic? Ongui eguiten dezu, mo-

destia , ta onestidadearen muguetatic irtengabe apaintzen bacera. Ala dio Santo Tomasec (a). ¿ Senarrari agradatzeagatic apaintzen cera ? ¿ Eta zure senarra añ ona ote da, non agradatzen zayon zu batetic bestera ibiltzea nescach erguel baten eran , eta anyere bat eguiña ? ¿ Senarrari agradatzeagatic apaintzen cera ? ¿ Eta nolacoa ibilli oi cera echean ? Bearbada guciz chaldana , eta enasa , alaco eran , non ecin guizonac gustoz beguira deguiquezun. Bazoaz guero campora , ta orduan aguertzen cera arrotasun andiarequin , eta modestiaren cutsuricgabe apaindua ? ¿ Cer us-te dezu , esango duela ecusten zaituenac ? Guchienez S. Francisco Salesec diona , hau da : *Noren beguiat atseguin eman nat, ote die urlia onec onembeste apaindurarequin ?*

(a) S. Thom. 2 2 q. 196 art 2.

Hirugarren aitzaquia : Jauna , dio beste urliac : *apaintzen naiz ni alic ederquiena , baña ez lagun urcoari becaturaco videa eman natez.* Izan bedi ordu oncan eguia zuc diozuna ; baña ez da hori ascò : uc becuric ez eguítco. Atocea , baldin zure janciera gueyeguia bada , eta emendic badator , ecin irozo ditzaquezun , zorrac eguitea , lenecoai ez eranzutea , eheco paquea galtzea , eta ascori exemplo gaistoa ematea , ; norc ezta-cus zure apaindurac izango dirala becatu Jaunaren beguietan , asmo gais-toric ez dezula zuc esan arren ? Ga-ñera , baldin zure janciera bada be-caturaco vide andia ascorentzat. ¿ Cer esan nai du zuc onelaco asmo-ric ez izateac ? Zuc zugan danez gaitzeraco lazoa prestatzen dezu , ¿ eta ez dá hàu Jesu-Cristoren Legue garbiac devecatzen dizun janciera ? Cristaua , ez dezazula arren orrelaco

zoraqueriaquin cere anima betico galdu. Enzun ezazu Atenasco erri andian guertatu zan gauza bat Phryne Atenasco dama acusatu zuen Areopago ceritzan tribunalaren aurrean, gaistaqueria itsusiren bat guertatu citzayolaco. Tribunal hau zan anciñaco demboretan izan ciran gucien artean zucenena, eta guchienean bacituan oguei ta amaica Juez. Sentencia eman bear zan egunean joan zan dama Tribunalaren aurrera: hitzeguin zan onen gaistaqueriaren contra; eta bere alde zuan Letradutzat guizon jaquintsu bat. Eguin zuan onec ascò aleguiña ateratzeco Phryne eriotzaren penagabe; baña Juezac etziran erraz biguntzen, edo beratzen ciranac, eta, eriotzaren pena damari bota nai cioela, cirudian. Orduan joan zan Letradua Frine ce-goan toquirá, quenerazo cion estalquia, eta ipiñi zuan orain cembait

Jecutan dâmac dabilitzan eran, edo bular gucia aguri zuala. Ecusi zuen Juezac, eta gauz arritzecoa! Lén aîñ zucena zan tribunal hura, bigüindu zán, eta Juez aec etzuen biotzic izan eman bear zuen Sentencia emateco (b). Beguira orain, Cristaua, cêr calteac etorri ditezquean janciera lotsagarrietatic, nolacoanai izan dedilla ipintzen dituanaren asmoa. Cergaiticbait onelaco apaindurai deitzen die San Geronimoc: *gura gaizto, eta loyen berogarriac: eta San Ambrosioc* emacume apainduari deitzen dio: *Demonio gucien echea.* ¿Eta Espiritu Santuac berac cer esaten digu? *Quen*, dio: quen zure beguiac emacume apainduagandic (c).

Laugarren aitzaquia: *Fauna*, ez det nic, erligioco ordenetan bezala,

(b) Vide Feijoum: Teat. Crit. tom. 2. discurs. 6. (c) Eccli. 9.

*beti paret artean vicitzeco gogoric ,
 edo hitz batean gucia esateco , ez det
 Monja izateco ametsic eguin : nic nai
 nuque :: Asco dá , aditzen det orrem-
 besterequin ceren billa zabiltzan.
 Atocea , ta uste dezu , janciera arro,
 ta gueyeguiac , ta janciera onesti-
 dadeari. guerra eguiten dioenac , la-
 guntzen duela zuc billatzen dezuna
 arquitzeco ? Engañatzen cera , eta
 eztaquizu zurequin hitzeguin oi duen
 ezcitarien gogoco berri. Nic esango
 dizut oee gogoan darabiltena , baña
 isilic , eta inore aditcen ez gaituala :
 ezcitari oetaco bat jartzen dá hitze-
 guiten , janciera gueyeguictan go-
 goa ipiñi duan batequin , eta dio be-
 regan *Urlia hau* , dio , ichura one-
 coa , ta egoquia dá dembora pisca
 batean umore onean egoteco ; baña
 betico ? Nic dedana guchi da onen
 jancia , eta modac irozotzeco. Ezc-
 tari bera jartzen dà beste batequin*

hizquetan ; ecusten du burua mozturic , goi guciac aguirian dauzcala :
 ¿ cer uste dezu , diola beregan ? Sandia onec , eztaquit , cér burua dau-
 can : Emacumearen apaindura dá ille ederra , eta hau burua mozturic jarri dá , ceren illegabeco atsoren batzuec moda hau aguertu duen. Aita Santuac , Obispo Jaunac , eta gañeraco animen arzayac deadar eguiten dúe colcoa aguerturic dabilizan emacumeen contra. Españaco Legueac uzten dieza guisa onetan ibiltzen ; baña nori ? Emacume gaisto , becatuaren sariarequin vici diranai bacarrie : ta onec ez dio eceri beguiratzen , modari baicic. Ecin bere aurpeguira esango zayo , baña mingaiñ gaistoac darauste ezti pisca batequin igortzi bear lizaqueala. ¿ Ta hau nie artu betico ? Ez , ez. Orra cér contuac ateratzen dituen zurequin ascotan hitzeguin duen ezcutoriác. Orra

nola, bear bada modestia, ta ones-
 tidadearequin iritsico liraquean, erac
 galtzen diran janciera gueyegui, ta
 lotsagarriaquin. Ala guertatu zate
 ascori, eta ez dira centzatu heren
 buruac cimurturic eusi dituen artean.
 Bostgarren aitzquia : *Fauna*, dio
 berendiac : *gu apaintzen guerra ongui*
idurin naiez ; eta nataere ez due gu-
ciac billatzen duena arquitzen. On-
 gui irudin nai izatea ez da becatu
 gazte ezcongayetan, ez eta onetara-
 co heren buruac modestia, ta ones-
 tidadearequin apaintzea ere Ala dio
 S. Francisco Salesec. Baña, ongui
 irudin uste dezu, aguertzen diran
 janciera nazcagarriai jarraitzen die-
 zula ? ; Ongui irudin uste dezu ez
 dagoquizun eran apaintzen cerala ?
 Engañatzen cera : eta jaquizu asco-
 ren farragarri izan oi cerala zure
 jancieracgatic. Nie esango dizur,
 nola becaturicgabe, eta munduac

eracusten dizun baño ederquiago
apaindu zaitezquean.

Jesu-Cristoren Luegue ederrac ez
dizu devecatzen apaintzea cere bu-
rua Jaunaren beldur Santuarequin,
modestia , ta onestidadearequin. Jau-
naren beldur Santuac ayenatzen dú
becatua ; modestiac quentzen ditu
jancieren arrotasunac ; eta onostida-
deac ematen dio janciari gracia , edo
edertasun andia. Onela zue cere bu-
rua apaintzeco , jantci zaite zure es-
tadu , ta mallari dagocan eran. Ala
esaten dizu Santo Tomasequin San
Francisco Salesec (d). Ez asi besteac
aguertzen dituen janciera güciac
eguin navez ; ceren bestela erraz
igaroco cera gueyeguirá , eta mallaz
campora. Etzabiltzala beste erric-

(d) *S. Thom. 2. 2. q. 196. art. 2. ad 3.*
S. Franciscus Salesius Introductione ad
vitam devotam.

tan darabiltzquien costu andico so-
 ñecoac zu vici ceran toquirá era-
 cartzen, ta ez esan, badezula cere-
 quin; asco izango dira alabaña zure
 errian, janciera orrelacoetaraco era
 guchirequin arquitzen diranac, eta
 zure janciera modacoac nolerebait
 beartuco lituque beste orrembeste
 eguitera. Izan zaite jancian garbia,
 chucuna; ez arroa, San Francisco
 Salesec esaten dizun bezala (e). Ezta
 ongui guizona emacumearen, eta ema-
 cumea guizonen eran apaintzea, ta
 are guchiago guizonaren jancian
 ibiltzea; devecatu zuan hau Jaunac
 Legue zarrean, eta an esaten dá
*nazcagarria dala Jaunaren aurrean
 onela jancitzen dana* (f). Zoaz Eli-
 zara Jaunaren echeari dagocan gar-
 bitasun, eta modestiarequin. Guizon
 batzuec dira aini zacarrac, baldanac,

(e) *Salesius ibidem.* (f) *Deuteron. C. 22.*

enasac, non Meza enzutera joan oi-
 diran belaunetan galtzac estugabe,
 ta chuparen, edo almillaren besoac
 cincilica dituela. Emacumeac ez due
 joan bear Elizara gorputz utsean,
 vitez dijoacenean, eta ecin bestean
 baicie. Etzaitccela oitu mantelinaren
 lecuari tela sareac ipintzera, batezere
 Elizara, Confesatzera, edo Comunio
 Santura zoacenean. Aita Santu Ino-
 cencio, eta Clemente amaicagarre-
 nac aguindu zuen, ez daquiela Con-
 fesatzeco, ta Comulgatzeco lecuric
 eman modestiagabe, bular, eta sor-
 baldac estaligabe dijoacenai (g).
 Aguintzen eredue, izan bear duala
 estalquiac, ez lasai, edo sarea; bai-
 cic tapitua.

Orra, nere Cristaua, nola apain-
 du zaitezquean becuric gabe, eta

(g) Vide Benedictum XIV lib. 11 Cap.
 12 n. 6 de Synod. Diocesan.

munduac eracusten dizun baño eder-
 quiago. Cerez ederra baceta are eder-
 rago emango dezu ; eta ezpacera ,
 modestia , ta onestidadeac edertuco
 zaitue ; oec dira jancieratic ederre-
 na , eta dembora berean gaitzeraco
 videric ematen ez duana ; janciera
 hau da vide zucena emengo erac ez
 galzeco , eta iristeco betico vicitza
 doatsua. Hau opa det zurequin ne-
 retzat. Amen.

OGUEIGARREN ERACUSAL-

DIA.

*Jancian , edo soñecoetan modestia ,
 ta onestidadea gordetzeco biru
 pensamentu egoqui.*

Jancieren gañean aditu dezunare-
 quin , uste det , artu dezula asmo osoa
 modestia , ta onestidadearequin bai-
 cic ez apaintzeco cere burua. Asmo

onetan zu sendoago eguiteco ; hiru
pensamentu beguien aurrean ipiñi nai
dizquitzut. Enzun contuz.

Lenengo pensamentua izan bedi zu-
re janciera nolacoa nai ; izan bedi
asma ditequean ederrena ; ¿ cér adie-
razten ote dizu ipintzen dezun ba-
coitzean ? Adirazen dizu lenengo le-
cuan , galdu cenduala Adanegan ,
edo bera becatuan erori zanean Jau-
naren gracia , eta Ceruraco escu gu-
cia : galdu cenduala *zucentasun* , edo
Justicia originalaren doai miragar-
ria ; ta hau galduric , zure gura , ta
grña guciac gueratu cirala gaitze-
ronz guciz macurtuac , eta ceran gu-
cia era lotsagarrian : emendic cere-
burua alic onguiena estali bearra.
Adirazten dizu urrena , zu cerala be-
re Jaun , Jaungoico , ta Eguillearen
contra alcha zan jatorri desleyal ,
ta esquergabea , eta eriotzaco sen-
tencia cere contra daramazuna. Hau

gucia ezagutzeco, ecartzu gogora gure lenvico gurasoai guertatua. Eguin cituan Jaunac Adan, eta Eva Ceruraco, eta apaindu cituan bere graciaz, eta doayez. Doai oen artean bat zán *Zucentasun*, edo *justicia originala* deritzana: doai bat Adanen, eta Evaren gura, ta grña guciac ceuzcana ezagüera zucenaren, eta vorondatearen azpian eta vorondatea Jaunaren nayaren mendean. Adanen, eta Evaren gura, edo grñac orduan etziran batere asaldatzen, lotsagabetzen, eta alchatzen echeco nagusiaren, edo vorondatearen contra, ta beti ceuden prest, morroi leyal batzuec bezala, vorondateac aguintzen ciena eguiteco. Adan, eta Eva sasoi, eta paquea gozo onetan vici ciran Jaunaren aguintea autsi zuen artean. Soñecoricgabe ceuden, eta alaere etziran lotsatzen, ezeta oartzen ere,

nola ceuden, ceren justicia originalarequin apainduac arquitzen ciran Gañera, doai onec gordeco cituan Adan, eta Eva, berac nor izatera, eriotzatic: eta emengo dembora betetzean, joango ciran Cerura viciric Hau bera guertatuco zán ondorengoquin ere. Baña autsi zuen Adanec, eta Evac Jaunaren aguintea, jaten zuela Paradisuco arbola baten fruta, eta galdu zuen Jaunaren gracia, eta Ceruraco escuvide gucia, ez berentzat bacarrie, baita guretzat ere: galdu zuen Zucentasun, edo justicia originalaren doaya; eta une artatic bertatic asi ciran Adanen, eta Evaren gura, ta grñac asaldatzen, bacoitza bere videz, presa bat urratzen danean úrac heren videan abiatzen diran bezala, eta gueroztic ez due paquearic ematen. Oartu ciran Adan, eta Eva, nola arquitzen ciran soñecoricgabe: lotsatu, ta lem

baitlen estali ciran al zuen eran Gañera gueratu ciran eriotzaren azpian, edo hill bearrac. Argatic dio S. Pauloc: *becatuaren saria dala eriotza* (a). Beraz, Cristaua, zuc cere burua apaintzeco, ipintzen dezun jancierac adirazten dizu, galdu cenduala Adanegan Jaunaren gracia, eta Ceruraco escu gucia, ta gueratu ciñala era lotsagarrian, edo cere burua estali bearrean. Beraz zure soñeco bacoitzac beguien aurrean ipintzen dizu, zu cerala Jaunaren, edo Erregue gucien Erregueren contra alcha zan jatorricoa, eta eriotzaco sententia beti cerequin daramazuna. Ongui, ¿ta hau onela izanic, janciera arro, ta lotsagarrien billa ibillico cera? onestidadea gordetzeco bacarric munduan aguertu ciran so-

(-a) 1. ad Corint. Cap. 11.

ñecoac, ¿eta zuc onestidadearen contra biurtuco dituzu?

Bigarren pensamentua: ¿nolaco jancierarequin apaindu ciran Adan, eta Eva, Mundu guciaren jabeac baciran ere? Adan zán mundu gucico Jaun, eta jabea; Eva zán beraren emaztea, eta biac ciran mundu gucian izan diran, eta, izango diran Erregue gucien sustraya. Alaere, ¿nolaco jancierarequin apaindu ote ciran? Escritura Santac, Adan, eta Evarequin guertatua aditzera ematen digunean, bi jancieraren berriac ematen dizquigu: janciera bata izan zán berac eguiña. ¿Badaquizu nolacoa? pico, edo beste arbolàren baten ostoz, eta adarrez moldatu zuena. Bigarren janciera izan zán Jaincoac berac eman cien, eta hau larruzcoa. Atozea orain: ¿cér aditzera ematen digu Jaunac, Adani, eta Evari emanciezten soñecoaquin? ¿cér

jancian gorde bear degun modestia,
ta onestidadea baicic?

Hirugarren pensamentua : cer hitz eman einduan batayoco egunean ? Egun andi artan etzinduan Eliz Ama Santac artu nai izan bere umeen artean, Ceruaren, Aingueru, ta guizonen aurrean, orain esango ditudan hitzac emangabe. *Urlia*, esan cizun batayatzalleac Elizaren ice-nean : *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanas*, eta beraren languilleac, ceñac diran mundu galdua, edo munduan vici diran gais-toac, eta araguiaren gura char-rac ? *Bai* ; uzten ditut betico, eranzun cenduan. *Abrenuntio*. Galdetu cizun berriz : *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanasen lan*, eta obra guciac, nola diran becatua, eta be-caturaco videac ? *Bai*, eranzun cenduan ; uzten ditut beti betico. *Abrenuntio*. Galdetu cizun hirugarren al-

dian : *Gaurdanic betico uzten dituzu Satanasen arrotasun, eta zoraqueriac*, dala jancian, janean, edanean, dala gastuetan, eta jolasetan? *Bai*, eranzun cenduan, *uzten ditut beti betico. Abrenuntio.* Ona zuc batayoco egunean eman cinduan hitzac. ¿Cer gueyago bear dá bada, zuc, osotoro, ta sendoro erabaqui dezun bezala, modestia, ta onestidadeari jarraitzeco jancian? Ala esaten dizu S. Pauloc (b), ala aguindu cenduan Christautu ciñanean, eta ala uste det eguingo ere dezula.

(b) 1. *ad Timot. Cap. 2.*

OGUEI TA BAT GARREN

ERACUSALDIA.

Betico vicitza doatsua iristeco ez da ascó becatutic aldeguitea; gauza bearra da gañera bacoitzac bere estadu, eta vicimoduan obra onac, edo Ceruraco irabaciac eguitea.

Betico vicitza doatsua iristeco lenengo lecuan bear dan, gauza da becatutic aldeguitea. *Aldeguizu gaitzetic*, esaten digu Davidec, eta onen gañean izaa dira aurreco Eracusal diac. Baña ez da ascó gaitzic ez eguitea, ezpaditu obra onac eguiten bacoitzac bere vicimodu, eta estaduan. Argatio ez dá contentatzen David esatearequin: *Aldeguizu becatutic, edo gaitzetic*, baicic ondo ren dio, *Eguizu onguia*, edo obra

onac. Hau aditzera eman cigun Jesu-Cristoc, pico alferra mada ricatu, eta igarturic utzi zuanean (a) Hau bera adiraci cigun Eliz Ama Santac, argui eracequia escuetan ipiñi cigunean batayoco egunean. Beraz zu, Cristaua, ni, eta gucioc beartuac gaude obra onac eguitera, bacoitza bere estadu, eta vicimoduan, baldin betico vicitza iritsi nai badegu.

¿Cer aditzen ote dá obra onen icenez? Ez gauz andi, ta miragarriac eguitea, hillac piztutzea, eriac sendatzea, mendiac batetic bestera aldatzea, baicic edoecin obra on, dala andia, dala chiquia, ongui eguiña bada. ¿Cer doai, edo condicio bear ote ditu obra batec ona, eta ongui eguiña izateco? Lau doai.

(a) *Matth. 21.*

Lenengoa , *sobrenaturala* , edo Ceruticacoa izatea. Ceruticacoa , *ceren* Espiritu Santuaren gracia , ta lagunzagabe ecin Jesus bat-ere bear bezala esan dezaquegun , San Pauloc dion bezala (b). Ceruticacoa gañera , *ceren* eguinbear dan , ez lurreco fiñen bategatic , baicic fedec eracusten duan motivoren bategatic. Bigarrena , eguiten dan gauza berez ez ona , ez gaistoa bada , nola dan : *jatea* , *edatea* , *lo eguitea* , *paseatzea* , *bitzeguitea* , Ceruraco irabacia izateco, eguin bear dá Jaunari agradatuco zayon eran , eta demboran Hirugarren doaia da, obra ona eguiten duana Jaunaren gracion egotea. Más adarrac ecin eman dezaque fruturic cepari ez dausquiola ; eta era berean ecin zuc-

(b) 1. ad Corint. c. 12.

ere eman dezaquezu obra onen , edo Ceruraco irabacien fruturic , Jaunaren gracion ezpazaude , ceren Jesu-Cristo Ceruco ceparequin bat eguñña etzauden (c). Alaere becatariac ez ditu utzi bear obra onac , ceren becatutic irteteco laguntzen duen.

Laugarren doai , edo condicioa dá obra ona eguitea Jaunaren onra eta gloriaraco (d). Era onetan , eta doai oequin eguindaco obra guciac , andiac , eta chiquiac añ ederrac , eta valio andicoac dira Jaunaren be-

(c) Joan Cap. 15. (d) *Quidquid sit , an opus meritorium requirat , ut sit elicatum , vel saltem imperatum á virtute Charitatis , ut affirmat Bellarminus , an vero sufficiat , ut sit opus supernaturale , & amici Dei ut asserit Suarezius : Certum videtur , opera , quæ diriguntur ad gloriam , & honorem Dei meritoria esse. Vide Calatoyud.*

güetan , non bacoitzarequin irabaz-
ten dan Ceruco Erreñua , eta betico
vicitza doatsua. Necazariac , arot-
zac , arguiñac , ardatzleac , oqui-
ñac , hitz batean bacoitzac bere vici
moduan eguiten dituan lanetan ira-
baci dezaque Ceruco Erreñua. ¡Ceñ
ona gure Jangoicoa ! Bada betico
vicitza irabazteco vide añ erraza
prestatu digu !

Nere anima , cer animaco onda-
sunac , eta obra onen gordairuac et-
zinduan gaur iduquico , aditu dezun
eran cere neque , eta lanac eguin
bacindu ? ¿ Baña nola arquitzen ote
cera ? Lotsa zaite Jaunaren aurrean
zure naguitasunaz , eta aurrera vi-
ci zaite obra onac , ongui , eta arre-
ta andiarequin eguiten dituzula.

T

OGUEI, TA BIGARREN ERA.

CUS ALDIA.

Obra on, edo Ceruraco irabaciac es-
catzen duen, asmo, edo inten-
cio garbiaren gañean.

Zu nor izatera, ugari eguin dit-
zaquezu, nere anima, zure estado,
ta vici moduan bertan obra on, eta
Ceruraco irabaciac, ecusi dezun be-
zala. Baña ez dá asco onetaraco obra
onac eguitea nola nai, baicic eguin
bear dira asmo, edo intencio garbia-
requin. Zure beguia, hau dá, zu-
re asmo, edo intencioa oquerra ba-
da, zure lanac, zure neque, eta
obrac oquerrac, illunac, eta Ceru-
raco irabaciric ez decartenac izango
dira, Jesu-Cristoc berac aditzera
eman cigunez (a). Asmo, edo inten-

(a) *Matth. 6.*

cio garbia dá gure lan, eta obrac eguita Jaunaren onra, eta gloriaraco, azqueneco Eracusaldian esandan bezala. Hau eracusten digu S. Pauloc, dionean: *Eguiten dezuegucia, dala bitzez, dala obraz, eguitzue gure Jaun Jesu-Cristoren icenean (b)*. Naiz jan; naiz edan, naiz beste gauzaren bat eguin dezazuela, eguitzue gucia Jaincoaren onra, ta gloriaraco (c).

Asmo edo intencio garbi onequin gure lan, eta obrac eguitaco, bear dira bi gauza. Lenengoa dá, Jaunari esqueintzea bere onra, eta gloriaraco, eta esqueintzea gucia. Atozea ezperen, ¿norena cera? *Etzé-
raté cerenac*, esaten digu S. Pauloc, baicic Jesu-Cristorenac (d). Jesu-Cristorenac, eeren ecer-ezetic

(b) *Ad Colosens, cap. 3.* (c) *1. ad Corint. c. 10.* (d) *1. ad Corint. cep. 3. & 6.*

eguinduan. Jesu-Cristorenac, ceren bere odol preciotsuaren costuz erosi guinduan. ¿ Norentzat bada izan bear due gure hitzac, gure pensamentu, eta obrac, Jesu-Cristorentzac baicic? ¿ Nori esqueñi bear diozeagu, Jabeari baicic? Norena dan arbola, arentzat izan bear due frutuac. Atozea gañera, ¿ etzaude beartua amatzera zure Jaun, eta Jaungoicoa zure biotz guciaz, zure indar, eta aleguin guciaz? ¿ Eta nola era onetan amatuco dezu; ezpadiozcatzu esqueintzen bere onra, ta gloriaraco zure hitz, pensamentu, eta obra gucic? Argatic oitu zaite, nere anima, goicetic Jaunari esqueintzera zure biotza, zure lan, eta neque gucic.

Gure lan, eta obrac Ceruraco irabaciac izateco, ez dá asco goicetic Jaunaren onra, eta gloriaraco esqueintzea, bear dá gañera asmo eder,

onec eraguitea guri obra onac. Argatic goicean esqueñi arren Jaunari egun guico hitz, pensamentu, eta lanac, baldin guero eguiten baditugu beste asmo lurrezcoren bategatue, eguin dezagun contu, Munduaren alabanzac iristeco: galduco degu Ceruraco irabacia, eta gure obra onac izango dira ustelac, edo azalprinz ederra bai, baña mamiric ez duenac. Eta ona cergatic bein baño gueyagotan guertatzen dan, cembaittec obra on ascorequin Ceruraco irabaci guchi eguitea, ceren goicetic artu zan, asmo, edo intencio garbia erraz aldatzen, eta lur biurtzen dan, ernai vici espada bat. Esan diteque gure asmo, edo intencioa batzuetan dala goicean urrea, guerosèago cillarra, eta azquenean lur utsa. Hau guerta ez dedin, eguar-tean berritu, bear dá noicean bein goiceco asmo ona. Ez dá onctaraco

neque andiren bearric; asco dá Jain-
coaganonz biotza jasotzea, eta esa-
tea naiz hitzez, naiz gogoz: *Jauna
goiceco asmoan bertan arquitzen naiz
zure icenean, eta onran izan bitez
nere lan guciac, eta orain eguitera
noan hau-ere bai.*

Nere anima, cein gauza negar-
garria zuri guertatu zatzuna! Neca-
tu cera astectan, illetan, eta ur-
tectan obra onae eguiten, eta alaere
arquitzen cera Ceruraco irabaci gu-
chirequin, ceren zure asmo, edo in-
tencioa erraz aldatzen zan Mundua-
ganonz. Centza zaite bada, eta emen-
dic aurrera eguitzu gauza guciac as-
mo garbiarequin, eta Jaunaren on-
ta, eta gloriaraco.

OGUEI, TA HIRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Celñ frutu ederrac, eta santutasun
ceiñ miragarria dacartzian bacoit-
zac bere vicimoduco lanac asmo, eta
intencio garbiarequin eguiteac. Con-
tatzen da Florenciaco penitente
andi bati guertatua.*

Aditu dezu, nere anima, cer as-
mo, edo intencio escatzen duan obra
onac, eta Ceruraco irabaciac, eta
nola hau eguin, eta berritu dezaque-
zun erraz. Ezta hau eguiaz neque
andia, ezeta jaquiunde andiren bat
escatzen duana-ere. Edoceiñ necaza-
ric, eta languillec, arreta, eta ar-
dura pisca bat artzearequin, eguin
dezaquean gauza dá, iracurtzen ja-
quin ez arren. ¿Eta norc esan, ceiñ

frutu ederrac, eta santutasun cein
 miragarria iritsi dezaquezun cere vi-
 cimodu, ta estaduan? Hau nol-ere
 bait ezagutu dezazun, enzun itzatzu,
 asmo, edo intencio garbiac dacart-
 zian, frutu ederretatic batzuec, Le-
 nençoa da: etsai galgarriari goice-
 tic biotzeco ateaç ichitzea. Ernai da-
 bill hau, zure biotzaren jabe gue-
 ratzeco esnatzen ceranean. Zaitzen
 zaitu lotan zaudenean, eta ozta iguer-
 ritzen dizu esnatzera zoacela, egui-
 ten du aleguiña zure biotzera sartze-
 co, eta onetaraco bidalduco dizquit-
 zu zure arazo, edo eguitecoen quez-
 cac, eta cembait aldiz gogoracio it-
 susiac. ¿Eta cembait vider lenago-
 tic prestatzen ditu ames loyac? Ba-
 ña oitutzen bacera goicetic, edo es-
 natzen ceranetic Jaunari zure biot-
 za, pensamentu, eta lan guciac es-
 queintzera, ichitzen diozcatzu ateaç
 etsaiari, eta aldeguiten du. Bigar-

ren frutua dá biotza zabaltzea betico vicitzaren ustearequin. Asmo garbiarequin bere obrac eguiten dituan, animac badacus servitzen duala Erregue gucien Erreguea, Jaun bat guciz altsua, eta eciñ gueyagoraño bere hitzetan leyala; Badacus, Jaun onec bere adisquide, ta servitziariai aguintzen diela betico vicitza, eta onen usteac zabaltzen dió biotza, arintzen diozca neque guciac, eta gozaten emengo gurutze, ta samintasunac. Hirugarren frutua dá animaco paquea gozo bat. Jaincoa dá paquea eguiazcoaren iturburua; eta nola asmo, edo intencio garbiarequin bere lán gucietan diardunac Jaun paqueatsu oni beguiratzen dion gucian, guerutzen da soseguz, eta paquea ederrean, naiz emengo gauzac ongui, eta gustora, naiz oquer itenditecela. Laugarren frutua da eguiten diran lan andi, eta chiquia-

quin eta ecer ez dirudien gauzaquin-
 ere betico vicitza , eta Ceruco Er-
 reñua irabaztea. Añ miragarria da
 asmo , edo intencio garbiaren indar-
 ra , non lanic , eta obrarie chiquie-
 na-ere alchatzen duan Ceruco Erre-
 ñuaren irabaci izateraño. Eguizu con-
 tu , zure echean arquitu dezula ait-
 zur bat indar aiñ arrigarria duana ,
 non uquitzen dituan gauza guciac ,
 eta lurreco socorrac berac-ere urre ,
 eta cillar biurtzen dituan. Atocea ,
 aitzur hau utziric zocoan , arico ci-
 ñaque besteren batequin ? Ezetz
 esango didazu. Aitzur onen ancecoa
 dezu bada asmo , edo intencio gar-
 bia , Onec uquitzen duan gucia bi-
 urtzen du batzuetan cillar , bestee-
 tan urre , besteetan diamante , edo
 biurtzen du Ceruco Erreñua balio
 duan irabaci. Bostgarren frutua dá ,
 eguiten dan lan , eta neque bacoit-
 zarequin animaco gracia , eta santu-

tasuna ugaritzea , edo gueitutzea.
 † Norc esan , eta norc ezagutu-ere
 norañoco gracia , eta santutasuna
 bildu dezaquean bacoitzac bere esta-
 du , eta vici moduan , baldin asmo,
 edo intencio garbiarequin jarraitzen
 badie bere lanai? Hau ederqui adi-
 razten digu Florencian penitente an-
 di bati guertatu citzaionac. Vici zan
 hau Florenciaco eremu batean ora-
 cio , barau , eta penitencia asco egui-
 ten cituala. Gogora citzaion bein ,
 Munduan zán animaric virtutetue-
 na , edo santuena zala. Aditu zuan
 Jaunaren ots bat , esaten ciona , ja-
 chi cedilla Florenciara ; billa cezala
 Pedro zurradorea , eta onen virtute ,
 eta santutasuna andiagoac cirala. Ja-
 chi zan bada gure Eremutarra Flo-
 renciara ; topatu zuan noiz bait Pe-
 droren echea , eta bien artean igaro
 zán , orain esango dedan , hizqueta.
 G. Atozea , Pedro , cér barau ate-

ratzen dituzu ? Galdetu cion Ere-
mutarrac.

E. Barau guchi ; edo batere ez,
eranzun cion Pedroc.

G. ¿ Cer cilicio darabiltzu gorput-
zean ? Galdetu cion Eremutarrac.

E. Batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿ Egunean cembat ordu ora-
cioan igarotzen dituzu ? Galdetu cion
berriz.

E. Batere ez, eranzun cion Pe-
droc.

G. ¿ Cer eguiten dezu bada ? Gal-
detu cion azquenean.

E. Orduan esan cion Pedroc : Nic
eguiten dedana dá hau. Goicean jai-
quita bereala jartzen naiz belauni-
co : Ematen diozcat Jaunari biotz
osoz esquerrac, ceren arguitu dan
eguna bera servitzeco eman didan.
Gueró esqueintzen diozcat nere biot-
za, eta egun gucico hitz, pensamen-
tu, eta obrac, guciaquin, eta ba-

coitzarequin berari agradatu naiez.
 Hau eguñ ondoan equiten diot la-
 nari. Hau dá nic eguiten dedan gu-
 cia Eremutarrac, adituric Pedroc-
 ciona, ezagutu zuan bere pensamen-
 tuaren zoraqueria, eta Pedroren vir-
 tute, eta santutasunaren anditasuna.
 Icasi ezazu bada zuc-ere, nere ani-
 ma, zure lan, eta obrac asmo gar-
 biarequin eguiten, eta zuc ateraco
 dituzu emendic frutu asco, oen ar-
 tean virtute, eta santutasun andi bat.

OGUI, TA LAUGARREN

ERACUSALDIA.

*Obra on, eta Ceruraco irabaciac eguin
 nai baditugu, prest egon bear degu
 Jaunaren vorondatea eguiteco, eta
 vorondate onequin gurea bat
 eguin bear degu.*

Eguin guinduan Jaunac emen be-

raren vorondate Santua eguiteco, eta
 gueró bericotasun gucian berarequin
 batean Ceruan doatsu izateco. Jain-
 coaren Semea bera Cerutic jachi zan,
 berac esaten digun bezala (a), Jau-
 naren vorondatea eguiten guri era-
 custeco, eta eracutsi cigun chit eder-
 qui, ala hitzez, nola obraz. Aita,
 esaten cion Getsemanico baratzan:
*Aita, albaditeque igaro bedi nic
 edangabe pasioco neque-oñaceen Ca-
 liz hau; baña eguin bedi zuc nai de-
 zuna, eta nai dezun eran.* Ona no-
 la prest cegoan Jesus bere Aitaren
 naia eguiteco. Etzan prest egotea-
 requin contentatu, baicie beraren vo-
 rondatea eguiteagatic igaro cituan
 pasioco neque-oñaceac, eta eman
 zuan gurutzean vicitza. Hau bera
 eguin bear du bada obra on, edo Ce-

(a) Joann C. 17. v. 4.

ruraco irabaciac eguin nai dituanac:
 prest egon bear dú beñic-beiñ Jau-
 naren vorondatea eguiteco, eta vo-
 rondate hau aguertzen dioe amar
 Aguinte, edo Mandamentuac, Eliz
 Ama Santaren bostac, eta, bacoit-
 zac bere estaduan dituan, eguin-vi-
 deac. Aguertzen dioe gañera Jau-
 naren vorondatea gurasoen, eta bu-
 ru diranen aguinduac, eta, berez,
 edo bestez gure oneraco Jaunac pres-
 tatzen dituan, neque, gurutze, eta
 samintasunac. Emendic atera ezazu,
 nere anima, ez dezula obra on, eta
 Ceruraco irabaciric batere eguingo,
 prest ezpazaude Jaunaren voronda-
 tea eguiteco, gauza larri, edo pi-
 suetan bederic, ceren sasoi gaisto
 onetan zauden bitartean Jaunaren
 gracion etzauden. Atera ezazu bigar-
 rena, obra onac, edo Ceruraco ira-
 baciac ugari eguin nai badituzu,
 Jaunaren vorondatea eguin bear de-

zula , gauz andietan ezecic chiquie-
tan-ere , ez becatu larria dalaco gau-
za chiquietan utseguitea , baicic ce-
ren onela ezagüera , ta vorondate
osoz sarritan utseguiteac galerazten
dituan , asco obra on , eta amilde-
razo oi duan guchica becatu larrían.
Atera ezazu azquenean , prest vici
bear dezula Jaunaren vorondatea
eguiteco , emengo neque , gurutze ,
eta samintasunac equiten dizuenean
ere.

Era onetan prest egoteaz gañera ,
obra on , edo Ceruraco irabaciac
eguiñ nai dituanac , equin bear die
lan onai Jaunaren naya eguiteaga-
tic , edo berbera dana , bere voron-
datea bat equin bear du Jaunaren
naiarequin. Emendic dator ascoren
lan , neque , eta obra onac iduri ut-
sac izatea , eta esan oi dan bezala
*ichura bai , ta quemenic ez. ¿Cerga-
tic ote ? Ceren eguiten ez dituen Jau-*

naren vorondateari beguiraturic, baicic beren griña , edo genioa servit-zeagatic , edo Munduaren beguietan argui emateagatic.

Nere anima , zaude prest gauza gucietan Jaunaren vorondatea eguitemco ; eta vorondate hau izan bedi zure guiyari. Zure lan , eta obretan zure vorondatea uni ezazu , edo bat eguin Jaunarenarequin , dala gurasoen aguinduae eguitean dala beste gaucetan. Hau eracutsi cigun Jesu-Cristoc. Hau bera eguizu Jaunagandic , edo lagun urcoetatic datoquitzun neque , eta naigabeetan : esan guiozu sarritan Jaunari : *Eguin bedi , Jauna , zuc nai dezuna , eta zuc nai dezun eran. Indazu zure lagunza , neque hau zure icenean igarotzeco.*

V

OGUEI , TA BOSTGARREN ERACUS-
aldia.

Obra onen , edo Ceuraco irabacien gordairu ugari-aberatsac daude emengo neque , eta gurutzeac pacienciaz , eta Jaunaren icenean eramatean. Uquitzen dá virtute hau , eta ipintzen dira bera iristeco cembait pensamentu.

Azqueneco Eracusaldian ecusi dezu , nola prest egon bear dezun Jaunaren vorondatea gauza gucietan eguiteco. Ecusi dezu gañera , era berean prest egon bear dezula emengo neque , eta gurutzeac pacienciaz eramateco. Orañi begairatu bear dezu , nola neque , ta gurutzeac era onetan eramatean dauden obra onen , eta Ceuraco irabacien gordairu ugari , eta aberatsac.

Ozta aguertzen dá guizona lurraren gañean , inguratzen due alde gucietatic nequeac , penac , eta gurutzeac , eta jarraitzen dioe beti , nora nai dijoala. Neque eta gurutzeac arquitzen ditu echean ,

camposan, bacardadean, eta lagun artean : neque, eta gurutzeac etsailetatic, adisquideetatic, aideetatic, eta arrotzetatic : eta azquenean erortzen dá eriotzaren atzaparretan. *Guerra utsa da*, cion Job Santuac, *guizonaren lurreco vicitza (a)*. Hau gucia dator gure lembicico gurasoen becatutic. Baña aisi miragarria, eta ona dá Jauna gauza gucietan, non neque, eta pena oetan beretan prestatu dituan guretzat ondasun chit andiac, edo obra on, eta Ceruraco irabacien gordaitu ugari-aberatsac. *¿Nola ote? Eramaten dirala pacienciaz, eta Jaunaren icenean. Arma haugabe galdua cera, nere anima, emengo nequeen, ecaitzen, eta baguen artean; onequin, aingura batequin bezala, gorde dezaquezu zure animaren oncia, eta gorde ez nola nai, baicie ugaritzen dituzula animaco gracia, eta Santutasuna, eta Ceruraco irabaciac. Argatic esaten digu San Paulo: gauza bearra dala guretzat paciencia, Jaunac aguinduric dauzcan ondasunac iristeco (b).* Paciencia dá virtute bat laguntzen diona

(a) *Job. c. 7.*

(b) *Ad Hebr. C. 10. v, 36.*

animari neque , naigabe , eta gurutzeac eramaten ongui , eta Jaunaren icenean , eta ditu hiru malla, Lenengoa dá , aleguñean igues eguin nai izatea neque , ta gurutzeetic ; baña al-ere datocenean , irozotzea gorrotoari , edo beste becatu-ric emangabe , ceren ala aguintzen duan Jaunac. Hau dá pacienciaren beeneco malla, Bigarren malla dá , neque , eta gurutzeen iguesi ibilli gabe , datocenean vorondate prest batequin artzea ; ceren hau dán Jaunaren vorondatea. Hirugarren malla dá , atseguiñ , eta contentuarequin artzea eta igarotzea gurutze , neque , eta videgabeac , ceren hau dan Jaunaren gogoco gauza , edo Jaunari agradatzen zayona. Ala poz andia artu zuen Apostoluac , S. Lucasec dionez , Juduen batzarreac azotatu cituanean Jesu-Cristogatic (c). S. Pauloc bere neque andien artean cion : *gañez eguiten dit pózac* (d). S. Andres , ecusiric beretzat prestatu-ric cegoan gurutzea , asi zán osca esaten : *¡ O gurutze santa ! aspaldi desentua , ansiaz amatus , ta billatus : ar nazazu guizonen artetic , eta eraman nazazu nere*

(c) Actor. 5. (d) 2. ad Corint. cap. 7.

Maisuagana. ; Ecusten dezu cer dán paciencia? ; Ecusten dituzu virtute onen mallac? ; Norc esan , norañoco irabaciac eguingo dituzun Ceruraco videan , arma onez baliatzen bacera , egun oro etorrico zaizquitzun , neque , eta gurutzeetan ? Entzun itzatzu orain , virtute hau iristen lagunduco dizuen , cembait pensamentu.

Lenengo pensamentua : edo ongui , edo gaizqui neque , naigabe , eta gurutzeac igaro bearra cere lurraren gañcan vici ceran artean . Gaizqui igarotzen badituzu , ugaritzen dira nequeac , galtzen dezu bear bada becaturen batequin cere burua , eta betico vicitza . ; Cergatic bada pacienciara etzera sayatuco ?

Bigarren pensamentua : ongui badaramazquitzu emengo nequeac , beguira dagoquitzun Aita Cerucoac emango dizquitzu bere lagunza , eta gracia ugariac , eta oequin arinduco , eta gozatuco dira : eta eguingo dituzu Ceruraco irabaci andiac . Esan guidazu bada , nequea arindu badezaquezu , ez nola nai , baicic irabaci andiaquin , ; cergatic ugaritu nai dezu cere nequea , eta barrengo samintasuna ?

Hirugarrena : Nondic nai datocela zure

neque, eta gurutzeac, beti eguia izango da, zure Jaun, eta Aita onac zure oneraco bidaltzen dizquizula. Gaizqui eguingodu bear bada zu naigabetzen zaituan lagun urcoac, baña Jaunac utzitzen dio gaitz hori eguiten, zuc zure eccr eza ezagutu dezazun, eta leyalquiago Jaun bera servi dezazun. ; Eta zure onagatic Jaunac bidaltzen dizun nequea, ez dezu ontzat artu bear ?

Langarren pensamentua : Jaunaren adisquide guciac ; Virgíña chit Santa, eta Jesu-Cristo bera neque, eta gurutzeen videntic igaro dira ; ; Eta zuc ez diezu jarraituco onelaco guariari ?

Nere anima, arrezazu asmo osoa gaurdanic ontzat artzeco datozquitzun neque, naigabe, eta gurutzeac, Jaunaren naia, eta vorondatea eguiteagatic. Etzaitecela oitu neque, eta estutasunen bat etortzean, etsayari otseguitera, biranac botatzera, eta lagun urcoaren contra edocein gauza esatera, baicic esqueñi guiozu Jaunari gucia beraren icenean : esan zaiozu : *Eguin bedi, eguin bedi zure vorondatea nola Cerruan ala lurrean*

OGUEI , TA SEIGARREN ERACUS-
aldia.

*Virtute, eta santutasun andira igotzeco
 videa da neque, eta gurutzeetan, eta
 gauza gucietan Jaunaren vorondateari
 beguiratuta Jaunac nai duana bera
 nai izatea. Hau eracusten digu
 Erromaco Teologo andi bati
 guertatuac.*

Obra on, eta Ceruraco irabacien ma-
 mia bezala dá Jaunaren vorondatea eguitea,
 eta Jaun berac nai duana guc ere nai izate-
 a, batecere nequeac, eta gurutzeac da-
 tozquigunean. Emendic, cembat eta obe-
 to gure vorondatea bat eguiña dagoan Jau-
 naren naiarequin, ambat gueiago acitzen,
 eta ugaritzen dá virtute, eta santutasuna.
 Hau ongui eracusten dizu, Juan Taulero
 ceritzan, Erromaco Teologo andiari guer-
 tatuac. Guizon andi, eta virtütetsu hau
 zortzi urtez egon zan Jaunari escatzen,
 aguer ceguiola berari agradatzeco videa.
 Aditu zuan bein Jaunaren ots bat esaten

ciona: *Zoaz S. Pedroren Elizara*, eta on arquiteco dezu, *zuc nai dezuna eracutsico dizun*, *guizon bat*. Joan zan Eliz artara: arquitec zuan ateetan escale bat ofieratic elbarritua, eta soñeco zár batequin erdi estalia. Asi zan Teologoa escale onequin hitzeguiten, eta ara bien artean igaroa.

Teologoac. Jaincoac dizula egun on, adisquidea esan cion Teologoac.

Escaleac. Ez det gogoan, egun gaistoric oraindaño izan dedala: Erantzun cion Escaleac.

Teol. Jaincoac eguiñ zaitzala zori oneco.

Escal. Esquer milla, Jauna, zure vorondate onagatic, bafia egundaño ez det jaquin, cer dán zori gaistoa, eta doacaberasuna.

Teol. Adisquidea, Jaincoac dizula deseo dezun gucia.

Escal. Jauna, ez det esparic izateco ez gairic, ez videric, ceren gauza guciac datozquidan nere gogoaren, eta vorondatearen neurrian.

Teol. Adisquidea, ¿zu zauden bezala egon, eta nola izan zaitezque diozun beceiñ doatsu? Hitzeguin guidazu arren garbiago, edo arguiroago.

Escal. Atseguin andiz eguingo det, Jauna, zuc diozun hori. Zuc eman dizquidatzu egun onac. Nic erantzun dizut, ez dedala gogoan egun gaistoric orain-dañño izan dedala; ceren otz, edo bero, euri, edo ateri, argui, edo illun eguin dezala, alabatzen det nere Jaungoicoa, eta egun guciac dira neretzat berdiñac, beti da alabaña bat oen emallea. Esan didazu urrena: *Jaincoac eguiñ nazala zori oneco.* Nic eranzun dizut, *egundañño ez dedala jaquin, cér dan zori gaistoa, eta doacabetasuna*; ceren naiz gose izan, naiz egarri, naiz oñaceaquin, eta gaitzen azpian egon, naiz limosnariac ez deguideela eman naiz bai, ezagutzen det, gucia datorquidala Jaunagandic: eta nola nic nai ez dedan, Jaunac nai duaqa baicic, dala hau gozoa, dala samiña, arquitzen naiz soseguz, eta nere biotza dago atseguin-contentuz betea. Ona, cergatic egundañño jaquin ez dedan cér dan zori gaistoa.

Teol. Nere adisquidea, onac dira esan dituzun gauz horiec, baña esan guidazu: ¿cer eguingo cenduque, botaco bacindu Jaunac infernara?

Escal. Jaquizu, baditudala bi beso chie

sendoac, eta indartsuac: bata dá nere ece-
rezaren ezagüera, eta umiltasuna, eta one-
quin adoratuco nuque Jaunaren voronda-
tea, eta berari eutsico nioque. Beste be-
soa dá Jaunaren amorioa. Amatzen det
nere aleguñi guciaz, eta gauza gucien ga-
ñetic, eta amorio onequin eutsico nioque
beti, eta toqui gucietan, Onela, edo bioc
gueratuco guñaque infernutic campora,
edo bioc jachico guñaque ara: eta Jaincoa-
requin amorioz bat eguñia egotea, infer-
nuan bertan-ere, izango litzaque doata-
sun andiagoa, Jaincoaren amoriogabe Ce-
ruan vicitzea baño.

Teol. Arrituric gueratu zan Teologoa
escalearen eranzute miragarriarequin, eta
sinistu zuan, hurasé zala billatzen zuan
guizona. Alaere Jaunari onguiena agradat-
zeco, videa obeto ezagutu naiez, eguin-
ciorcan beste galde batzuec era onetan.

Teol. ¿Nondic etorri cera, adisquidea
toqui onetara?

Escal. Jaincoagandic.

Teol. ¿Non arquite dezu Jaincoa?

Escal. Munduco gauzac maitatzea utzi
nuan toquian.

Teol. ¿Eta norá zoaz?

Escal. Jaungoicoagana.

Teol. ¿ Non vici dá Jaungoicoa?

Escal. Vorondate ona, eta biotz garbia duen guizonetan: hau dá Jaincoac nayan duen vicilecua.

Teol. ¿ Eta nor cera zú, adisquidea?

Escal. Jauna, ni naiz Erregue.

Teol. ¿ Zu Erregue? ¿ Non dá zure Erreñua?

Escal. Emengo nere Erreñua dago nere animan: nere gorputza, nere grina eta sentiduac daude ezagüera zucenaren, eta vorondatearen mendean: eta ezagüera, eta vorondatea daucat Jaunac nai duan-eraco prest. Orra, nola naizan eguiaz erregue, eta non dan nere erreñua; ez da, ez, Munduco Erreñu gucien artean bat-ere nere bezein paqueatsuric.

Teol. ¿ Norc, edo cere alcha zaitu, adisquidea, virtutearen malla aín goi orretaraño?

Escal. Guizonaquin guchitan, eta Jaincoarequin sarritan hitzeguiteac, berarequin nai, edo vorondatearequin nere bat eguiten dedala. Onela arquitu det Jaungoicoa, eta, lurrean guizonac iritsi dezaquean, doatasun, eta zori on gucia.

Ecusten dezu, nola escale bategandic

icasi zuan Teologo batec Jaincoari onguiee
na agradatzeco videa? Ecusten dezu, nola
virtute, eta santutasun andi batera igo
zaitezquean, baldin zure neque, eta gu-
rutzeen artean zure nai, eta vorondatea
Jaunarenarequin bat eguiten badezu. Sa-
ya zaite bada emendic aurrera onetara.

**OGUEI, TA ZAZPI GARREN ERA-
cusaldia.**

*Jaunaren aurrean edo beguietan jartze,
eta ibiltzearen gañean. Adirazten da,
cer dan ibillera hau, eta cein vide
ederra dan, ala becatutic alde-
guitico, nola obra onac ongui
eguitico.*

Zabiltza nere aurrean, eta zu izango
cera virtutetzua, eta santua, esan cion
Jaunac Abrahami (a). Hitz oetan Jaunac
adirazten dizu, nere anima, Jaun beraren
aurrean, edo beguietan jartzea, eta ibilt-

(a) Genes. 17 Vide Alphonsum Rodri-
guez de Præsentia Dei.

zea dala vide chit ederra , ala becatutic aldeguiteco , nola obra onac ongui eguiteco. Jaunaren aurean , eta beguietan jartzea , eta ibiltzea , ez da nola nai beraren aurean egotea , eta ibiltzea ; Jauna alabaña toqui gucietan dago , eta arguiro ecusten gaitu gu , naiz gauaz , naiz egunaz , eta era berean ecusten ditu gure hitz , pensamentu , eta obra guciac , ala andiac , nola chiquiac , ala onac , nola gaistoac. Alaere guenean ez gaude , ez gabilitya gú Jaunaren aurean , ceren erraz aztutzen guerán Jaungoicoaz , eta bera utziric igarotzen guerán Munduco gaucetara. ¿Cer ote dá bada Jaunaren aurean , eta beguietan jartzea , eta ibiltzea ? Bi gauzatara biurzen dá hau. Bata dá fedearen arguiarequin gogorra ecartzea , eta sinistea , lecu gucietan , eta gú gauden toquian bertan arquitzen dala Jaungoicoa , eta arguiro ecusten dituala gauza guciac , igaroac , igarotzen , eta igaroco diranac : *Andia dá Jaunaren izatea , eta ez du bucaeraric* , dio Baruc Profetac (b) *Ceruaren erpiña baño goragocoa dá : infernuaren ondoa baño ondo-*

(b) Baruc. c. 3.

ragocoa dá : igarotzen ditu lurraren baxter , eta muga guciac , eta itsasoa baño zabalagoa dá , dio Job Santuac (*c*). Izate guciac andi onen barrumbean *vici guera , muguitzen guera , eta gaude ,* esaten cien S. Pauloc Atenascoai (*d*). Bere jaquiundearequin arguiro ecusten ditu gauza guciac , eta ecusten ditu , ez nola nai , baicic diran bezala. Berdin dá Jaunarentzac gaua , nola eguna , illumbea , nola egunaren erdia , orregatic dió Escritura Santac , *eguzquia bera baño-ere arguiagoac dirala Jaunaren beguiac* (*e*). Egua oec gogora ecarri , eta sinisten badezu , non ere nai , eta zauden toquian Jaunaren aurrean , eta beguietan zaudela , eta ecusten dituala gauza guciac , hau izango dá Jaunaren aurrean jartzea , eta beraren aurrean ibiltzeko bear dan lembicico gauza. Bigarrena dá , siniste onezaz baliatzea gauden , eta gabiltzan lectetan Jaunaganonz blotza jasotzeko , bear degun lagunza , ta gracia escatzeko , umilqui bera adoratzeko , Fede , Esperanza ,

(*c*) *Job c. 11.*

(*d*) *Act. Apost. Cap. 17.*

(*e*) *Ecclesiatici Cap. 23.*

eta caridadezco afectoac eguiteco. ¿Ecu-
ten dezu, cer dan Jaunaren aurrean, eta
beguietan jartzea, eta ibiltzea?

Vide hau chit ederra dá, ala becatutic
aldeguiteco, nola obra onac ongui egui-
teco. Becatutic aldeguiteco; ¿nola alabaña
izango dezu becaturaco ausardia, oártzen
bacera Jaunaren aurrean zaudela, eta be-
guira dagoquizula? Pensamentu onec gor-
de cituan becatuan erortzetic perill guciz
andian Susana, eta José antiñacoa, eta bes-
te eciñ conta al. Era berean dá vide chit
ederra obra onac ongui eguiteco. Langui-
lle, edo servitzari bat, nagusia beguira
dagoquionean, contuz ari dá bere lanean:
ta are contu, ta arreta andiagoarequin Er-
regueren beguietan, eta Erreguec nai
duan lanean ari bada. ¿Nolaco arretarequin
bada ez dituzu eguingo obra onac, bal-
din oartua bazaude, Erregue gucien Er-
reguea, eta zure Jaungoicoa beguira da-
goquizula? Era onetan Legue naturaleco
Patriarca Santuac igo ciran virtutearen er-
piñera, artean libururic, sermoi, eta con-
fesioco, eta comunioco Sacramenturic ez-
pazan-ere. Argatic Jaunaren aurrean ibilt-
zeco jayera hau guciz asco laudatzen, eta

chit goyen ipintzen dué San Ambrosioc ,
San Agustinec, San Basilioc, eta beste san-
tu ascoc.

Nere anima , lotsa zaite , oraindaño vide
añ ederra icasi gabe vicituaz. Oitu zaite
sarritan Jaunaren aurrean, eta beguietan
jartzera, eta ibillzera. Beguira dagoquizun
Jaunari eguin guiozcatzu noicean beifi
agur umillac ; esca zayozu bere gracia ,
eta lagunza premia gucietan ; sarritan al-
cha ezazu beragana viotza , eta zuc cere-
gan ecusico dezu , cein vide ederra dan
vide hau becatutic aldeguiteco , eta obra
onac ongui eguiteco. Ez dá onetaraco ja-
quiunde andiric bear ; naiz iracurtzen ez
jaquin , naiz bearrean , edo norbaitequin
hizquetan ari , eguin dezaquezun gauza da
Jaunaren aurrean espirituz jartzea, eta ibilt-
zea.

**OGUEI , TA ZORTZIGARREN ERA-
cusaldia.**

*Goiceco jaiera , Dotrinaco liburuaboan
ipifii zan eran.*

E cusic dezu , nere anima , noła aldeguin

bear dezun becatutic, eta eguin bear dituzun zure estadu, eta vici moduan obra onac, betico vicitza doatsua iritsi nai badezu. Ecusi, edo aditu dituzu leneco Erasalsaldietan asco neurri, edo vide eder, zure eguiteco andi, eta bacar onetan lagunduco dizuenac. Orain aditzera eman nai dizquitzut, euscaldun onac eguiñ oi dituen, cembait obra on. Batzuec dira egun oroocoac, besteac aste oro, ill oro, urte oro, eta urteco dembora batzuetan eguiten diranac Asi gaitecen goyceco jayeratic.

Janci zaite goicean modestia, eta onesidadearequin, Aita gurea, Ave Maria, Credo, edo beste oracioren batzuec esanaz. Jarri zaite Jaunaren aurrean, oroitzen cerala, nola beguira dagoquizun. Adora ezazu umiltasun, eta errespeto guciarequin. Eman guiozcatzu esquerrac, eta esqueñi guiozcatzu zure pensamentu, bitz, eta lan guciac era onetan.

Jauna adoratzea.

Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Zu cera gauza gucien Asiera, eta Iturburua, eta gucien Iraupena, eta Muga, edo Fiña; eta

ni naiz nerez ecereza, eta dedan izate hau zure escu onguilleac emana dá. Ala ezagutzen, eta aitortzen det, eta adoratzzen zaitut umiltasun, eta errespeto guciarequin.

Jaunari Esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciac gatic. Milla esquer, ceren ecer-ezetic eguin ninduzun, eta eguin zu emen, ezagutzeco, amatzeco, servitzeco, eta guero beticotasun gucian zurequin batean Ceruan doatsu izateco. Milla esquer, ceren zure Seme Jesusen odol preciotsuarequin Adanen becatuaren mendetic atera, eta zure Elizaren ume Bataioan eguin ninduzun. Milla esquer atzenean, ceren igaro dan gau onetan vicitza gorde didazun.

Jaunari pensamentu, bitz, eta obrac esqueintzea.

Esqueintzen dizquitzut, Jauna, gaurco nere pensamentu, hitz, eta obrac. Betor

Jauna, zure lagunza, eta gracia, eguin ditzadan nic gaurco nere lanac zuc nai dezun eran, eta zure onra, ta gloriaraco: Artzen det, gaurco obraquin irabaci ditzaquedan, barcacio guciac irabazteco asmoa, eta izan bitez nere erregu, eta obra onac Aita Santuac onetaraco adiraciric daucan fineraco.

Betoric ez danean, hau gucia laburtu ditteque era onetan

Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut umiltasun, eta errespeto guciarequin. Milla esquer, Jauna, oraindano eguin dizquidatzun mesede guciacgatic, eta ceren igaro dan, gau onetan vicitza gorde didazun. Esqueintzen dizquitzut nere pensamentu, hitz, eta obrac. Betor, Jauna, zure lagunza, eta gracia, eguin ditzadan nic gaurco nere lanac zuc nai dezun eran, eta zure onra, ta gloriaraco. Artzen det, gaurco obraquin irabaci ditzaquedan, barcacio guciac irabazteco asmoa, eta izan bitez nere erregu, eta obra onac Aita Santuac onetaraco adiraciric daucan fineraco. = *Purgatorioco animenzat ira-*

baci nai badituzu bantacioac, arrezazu
asmoa. narentzat nai dezun, barentzat
izan ditecen indulgenciac.

Exâmina, eta egun guciracô asmo
onac.

Oroi zaite emen dembora pisca batean,
Iembicia, cer utseguite eguin dezun bart-
danic onera. Bigarrena, cer Mandamentu
guyena autsi oi dezun. Hirugarrena, zu-
re griña charren artean, cein dan nagu-
si, edo indarsuena. Esca guiazu Espiritu
Santuari bere lagunza, ta gracia, esaten
diazula guis onetan.

Atoz, ó Espiritu Santua, atoz beart-
suen gutasoa: atoz doaien emallea: argui
ezazu nere adimentua, nic nere utsegi-
teac ezagutzeco, Mugui ezazu nere biotza
oen gañean damutzeco.

Zaude orain guchi batean zure utsegi-
teac, eta oen sustraiac gogora ecartzen isi-
llic.: : Eguizu asmo osoa aldeguitico be-
catutic, eta becatuaren videetatic, batez-
ere araco gueiena eguifi oi dezun becatu
artatic. Arrezazu asmo sendo bat escurat-
zeco, eta ecituzeco orraço zure griña, eta

genio char ori. Arrezazu zure Bitartecot-
zat Virgíña guciz Santa, Zure Aingueru
guardacoa , S. José , eta zure iceneco San-
tua. : : : Eguitzu orain Fede , Esperanza ,
Caridade , eta Contriciozco afectoac Hiru-
garren Partean ipiñi diran eran (Arratseco
jayeran-ere ipiñico dira bereala).

OGUEI , TA BEDERATCIGARREN
Eracusaldia.

*Nola , goicetic asmoa artu dezun eran ,
eguardean eguin ditzaquezun zure lan ,
eta nequeac Jaunaren onra , eta
gloriaraco.*

Nere anima , goicetic esqueñi diozcat-
zu Jaunari zure pensamentu , hitz , eta
obrac beraren onra , eta gloriaraco. Bana
hau onela eguiñ-arren , ez dezu , guero
eguiten dituzun , lan , eta nequeaquin Ce-
ruraco irabaciric eguingo , goiceco esque-
ñi , eta asmo ederraz azturic , necatzen ba-
cera Munduaren losenchac , eta alabanzac
irabazteco , edo zure genio , eta seta ser-
vitzeagatic , edo beste oen anseco filen ba

tegatic. Hau guerta ez daquizun , oitu zaitte sarritan gogora ecartzera, nola lecu gucietan zauden Jaunaren aurrean, eta beguetan, eta nola beguira dagoquizun. Gañera oitu zaitte noicean beñ beragana vintza jasotzera, goiceco asmo onac berritzera, eta bear dezun lagunza escatzera; baña aldi bacoitzean ez dembora luceric igaro. Ara nola eguin ditequean hau.

Lanean asitzean.

Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Goicecoan bertan arkitzen naiz: izan bedi nere lan hau zure onra, eta gloriaraco.

Lana bucatzean.

Esquerrac Jauna, ceren lan hau eguiten lagundu didazun. Ez nazazula utzi aur-rera-ere.

Orduac aditzean.

Ave María, eta Gloria esan oi dira, eta guero esaten dá: *Virgíña cbít Santa, alaba ezazu beti-beti Jaungoicoa, eta ez arren guri utzi beraren contra becatu eguiten.*

*Utseguiteren bat guertatzen zat-
zunean.*

Orra, nere Jaun ona, ceñ charra, eta ecer-eza naizan! Goicean eman dizquit-zut aimbeste hitz becatuic ez eguiteco, eta esqueñi dizquitzut nere hitz, pensa-mentu, eta obrac zure onra, eta gloriara-co: eta zue ecusten dezu ceñ laster zuzaz, eta emandaco hitzaz aztu naizan. Damu det, Jauna, nere esquergabequeria one-zaz, eta guciaz! ; O ontasun guciz maita-garria! Gorde nazazu becatutic.

Noicean beñ.

Oroi zaite, beguira-beguira dagoquizu-la Jauna, eta prest dagoala zuri betico vi-citza, eta ondasunac, eta emeu-ere on izango cenduquean gucia emateco. Esan zaiozu: ; O Ontasun neurriric, mugaric, eta bazterric ez dezuna! ; O edertasun beti anciñacoa, eta beti berria! Amutzen zai-tut biotz gucitic.

Tentaciorenen bat datorrenean.

; O nere Aita ona! Gorde nazazu etsaya

Yen lazoetatic; gorde nazazu, galdua naiz bestela. Vici bedi Jesus, hill bedi becatua.

Neque, edo Calteren bat guertatzen danean.

Jauna, Zuc daquizu, cér ongui dago-can nere animari: eguin bedi, eguiñ bedi, Jauna, zure vorondatea Adoratzen, eta bedeicatzen det zure icen Santua.

Lagun urcoagandic neque, edo gurutzeren bat datorrenean.

Jauna, zure icenean izan bedi neque, eta gurutze hau; barcatzen diot urliari eman didan naigabe, eta opa diot Cerua, eta araco videan bear duan gucia.

Etsaiari berri gaisto, edo calteren bat datorquionean.

Jauna, opa diot urliari on gucia, eta eman zaiozu arren oraingo bere nequea ongui igarotzeco, edo zure icenean ontzat artzeco lagunza.

*Etsaiaren onac embidiaren gura cimurra
esnatzen duanean.*

Jauna, Zugatic, eta zure icenean amaten det nere lagun urco hau, opa diot Cerua, eta aracó videan on izango duan gucia, baita oraingó on hau-ere zure servitzeco, eta Cerua irabazteco.

Fateracoan, edo afaritaracoan.

Jauna, gauza gucien, eta nere contua daucazunac bezala prestatu dezun neretzat vicitzeco bear dedan gucia, eta janari, ta edari hau. Zure icenean, eta zu servitzeco artuco ditut. *Aita gurea, Ave Maria, ta Gloria.*

*Gosaria, bazcaria, edo afaria
bucatzean.*

; Gure Jaun, eta Aita maitagarria, on guciaren emallea, eta iturburua! Milla esquer oraindaño eguin, dizquidatzun mesede guciacgatic, eta ceren artu ditudan janari, eta edari hau neretzat prestatu dezun. *Aita gurea, Ave Maria, Gloria, eta Sal-*

vea. Atzenean Purgateguian, edo Purgatorioan dauden animen alde Aita gure bat.

Eguancean, eguerdian, eta illuncean, Ave Mariac esateco ezquilla aditzean.

Latinez.

Angelus Domini nuntiavit Mariæ. *Eranzuera*: Et concepit de Spiritu Sancto. *Ave Maria, graziaz betea, &c.* Eranzuten da: *Santa Maria, &c.*

Ecce ancilla Domini.

Eranz. Fiat mihi secundum Verbum tuum. *Ave Maria, &c.* Eranzuten da: *Santa Maria, &c.*

Et Verbum Caro factum est.

Eranzuera: Et habitavit in nobis. *Ave Maria &c.* Eranzuten da. *Santa Maria, &c. Gloria Patria, &c.*

Oremus.

Gratiam tuam, quæsumus Domine

mentibus nostris infunde ut qui Angelo nuntiante Christi Filij tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus, & Crucem ad resurrectionis gloriam perducamur: Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Eusqueraz.

Jaunaren Aingueruac ecarri cion Virginiã Mariari Ceruco mandatua.

Eta Espiritu Santuaren obraz, eta graziaz gueratu zan aurdun. *Ave Maria &c. Erantzuten dá: Santa Maria, &c.*

Ona ni Jaunaren Servitzaria.

Erantzuten dá: Eguin bedi nigan zue diozuna, eta diozun eran. Ave Maria, &c. Erantzuten dá: Santa Maria, &c.

Eta Jaincoaren Hitz Andia, edo Trinidadeco bigarren Persona araguiz jancizan. *Erantzuten dá: Eta vicitu zan guizonen artean. Ave Maria &c. Erantzuten dá: Santa Maria, &c. Gloria, &c.*

Oremus.

Frregutzen dizugu, Jauna, isúri dezazula gure animetan zure gracia, Aingueruac adiraciric zure Seme Jesusen guizon

eguitea ezagutu deguñac heraren Pasio, eta gurutzeco eriotzagatic betico piztutze doab suaren glorian sargaitean : Jesu-Cristogatic beragatic. Alabiz.

Erregu oec eguiten dira belaunico ; baña larumbat arratsetic igande arratseraño , eta Pazcoa-larumbat eguneco vezperetatic Trinitade eguneraño zutic. Bacoitzean irabazten dira eun egunetaco barcacioac , eta illean bein barcacio , edo indulgencia osoa confesatzen , eta comulgatzen danac , baña erregutu bear dá Principe Catolicoen arteco paqueagatic , heregia deseguin , eta Eliz Ama Santaren onra , eta gloria ugaritu dedin (a).

Sagataco ezquilla aditzean.

; O nere Salvatzalle maitagarria ! Apai-zac Consagracioco hitzac esan dituan unean bertan jarri cera zu Aldareco Sacramentuan gurequin , eta gure artean vicitzeco. Ala sinisten det , eta adoratzen zaitut nere

(a) *Benedictus XIII. & XIV.*

Jaungoicoa, nere Erreguea, eta Salvatza-
 llea bezala. Bedeica zaitzeela Ceruco Ain-
 gueru, eta doatsu guciac. Bedeica zaitzee-
 la Iurreco anima onac, eta gauza guciac.

*Jesusen agoniaco ezquilla arratsaldeco bi-
 ruretan jotzen danean.*

; O Jesus ona! Ordu onetan zu egon ci-
 fian gurutzean hiltzeco zorian, eta hillci-
 fian nigatic. Cer eguin, eta cer igaro bear
 ez nuque nic zure icenean? Izan bitez zu-
 re onran nere neque, eta gurutze guciac.
Aita gure bat, eta Ave Maria. Ostirale-
 tan esaten dira belaunico bost *Aita gure*,
 eta bost *Ave Maria*, eta irabazten dira
 barcacio, edo indulgenciac (b).

*Arratsean animen ezquilla jotzen
 danean.*

Badaquizu, esazu: *de Profundis* asit-
 zen dan Salmoa; ezpadaquizu hau; esazu
Aita gurea, Ave Maria, eta azquenean:
Requiem æternam dona eis, Domine. Et

(b) *Benedictus XIV. die 13 Decemb.
 an. 1740.*

lux perpetua luceat eis. Requiescant in pace. Amen. Erregu hau beti eguiten da belaunico; bacoitzean irabazten dira eun egunetaco barcacioac, eta urtean bein barcacio osoa; baña onetaraco confesatu, eta comulgatu bear dá: eta erregutu-ere bai Principe Catolicoen arteco paqueagatic, heregia bucatu, eta Eliz Ama Santaren onra, eta gloria ugaritu dedin (c).

**OGUEI, TA AMARGARREN ERA-
cusaldia.**

*Arrats oro eguin ditzaquezun obra
onac.*

Arratsetan esan oi dá Virgíñia chit Santaren Errosarioa, eta ascoc ondoren eguiten due Dotrinaco liburuchuan dagoan arratseco jaiera. Zuc-ere gauz oec ongui eguin ditzatzun, aditzera emango dizut, lembicia nola esan dezaquezun ongui Errosarioa. Bigarrena, latinez, eta eusque-raz ipiñico dizut Ama Virgíñaren Letania. Hirugarrena, ipiñico det arratseco jayera Dotrinaco liburuan dagoan eran

(c) *Clemens XII. die 14 Aug. an. 1736.*

Nola esan dezaquezun ongui Errosario Santua.

Errosarioa esateco jayera dá Virgiña chít Santaren gogocoa, eta Aita Santo Domingori berac eracutsia. Onequin ~~oneun~~ mila herege baño gueyago eracarri cituan Santuac Elizaren barrutietara. ; Eta norc esan cembat becatari jayera onen vitez atera cituan becatuen osiñetic? Etzaitecela contentatu Errosarioa nola nai esatearequin, baicitic esazu ongui, eta Eliz Ama Santac nai duan eran, hau dá, gogora ecarriaz Jesu-Cristoren vicitzari, eriotzari, eta piztutzeari dagozcan Misterioac. Onela errezatzen duenezat barcacio asco, eta andiac, elcarren leyan bezala, eman ditue Aita Santuac; baño Misterio oec nola gogoan erabilli eztaquianac esan beza Errosarioa alic onguiena, eta Jesus bere Ama maitagarriarequin onratzeco, eta alabatzeeco gogoatequin, eta irabacico ditu besteac bezala indulgenciac. Ala erabaquizuan aita Santu Benedicto XIII. (a). Has-

(a) *Benedictus XIII. Constit. quæ incipit: Pretiosus.*

telen, eta ostegunetan gogoan erabilli oi
 dira Jaincoaren guizon eguitea, eta on-
 dorengo vicitza eta Misterio oei derizte
Atseguñezcoac: hastearte, eta ostiraletan
 Jesusen neque, oñace, eta eriotza; eta
 Misterio oei derizte: *Dolorezcoac*: Igan-
 dean, haste azquenean, eta larumbatean
 Jesusen piztutzea, eta ondorengo Miste-
 rioac, eta icendatzen dira: *Gloriosoac*:
 Ara nola eguiten dan hau gucia.

Hastelen, eta ostegunetan ciña xaite,
eta esazu.

Lenengo Misterioa: Adanen becatuare-
 quin galdua gueratu zan, guizonareuzat
 Ceruco gracia, eta araco escua irabazteco
 eguin zan guizon, Trinidadeco bigarren
 Persona Virgiña chit Santaren Sabelean
 Espiritu Santuaren obraz, eta graciaz *Ai-
 ta gurea*; amar *Ave Maria*, eta azque-
 nean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa: Virgiña Amaren
 visitacioa, edo Santa Isabel ecustea. *Ai-
 ta gurea*; amar *Ave Maria*, eta azquenean
Gloria Patri.

Hirugarren Misterioa: Jesusen jaiotza.

Aita gurea; amar *Ave Maria* eta azquenean *Gloria Patri*.

Langarren Misterioa: *Ama Virgiñaren Purificacioa*, eta Jesusec Aita Eternoari eguin cion presenta, edo ofrenda. *Aita gurea*, eta *Ave Mariac* len bezela.

Bostgarren Misterioa: Jesusi, artean gaztechoa zala, Jerusalemgo Elizan guertatua, eta nola an bere Amac arquitezuan. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*. Hoec esan ondoan Letania.

Hastearte, eta ostiraletan ciña zaite, eta ezazu.

Lenengo Misterioa: *Jesusen Getsemanico iiluntasun, tristura, eta odolezco icerdiac*, *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa: *Jesusec gure amorez artu cituan azoteac*. *Aita gurea*, amar *Ave Mariac*, eta azquenean, *Gloria Patri*.

Hirugarren Misterioa: *Jesus Erreguegucien Erregue aranzaz corotua*. *Aita gure*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Laugarren Misterioa : *Jesus Calvario-
co mendira gurutzea soñean daramala.*
Aita gurea, amar *Ave Maria*, eta az-
quenean *Gloria Patri*.

Bostgarren Misterioa : *Jesus gure amo-
rioz*, eta *gure becatuacgatic* gurutzean
iltzez josia, eta *hilla*. *Aita gurea*, amar
Ave Maria, eta azquenean *Gloria Patri*.
Hoec esan ondoan Letania, guero ipifinco
dán bezala.

Igande, *Hasteczquen*, eta *Larumba-
tetan*. *Ciña zaite eta esazu*.

Lenengo Misterioa : *Jesusen piztutzea*,
eta *Virgíña chit Santaren orduco atseguiñ*
contentua. *Aita gurea* amar *Ave Maria*,
eta azquenean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa : *Jesusen Cerura*
igotzea, eta *Jesusen Amaren orduco atse-
guiñ andia*. *Aita Gurea*, amar *Ave Ma-
ria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Hirugarren Misterioa : *Espiritu San-
tuaren etorrera*, eta *Jesusen Amac orduan*
artu zuan atseguiñ andia. *Aita gurea*,
amar *Ave Maria*, azquenean *Gloria Patri*.

Laugarren Misterioa : *Ama Virgíñaren*

Ceruratzea. Aita gurea, amar Ave Maria, eta guero Gloria Patri.

Bostgarren Misterioa: *Ama Virginaren Coroacioa Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri.* Hoec esan doan Letania, oraiñ ipiñico dán bezala. *Misterio oec luceago dacartzie Aita Mendiburuc, eta Cardaberazec.*

AMA VIRGINAREN LETANIA

latiñez.

KYrie eléison.

R. Kyrie eléison.

Christe eléison.

R. Christe eléison.

Kyrie eléison.

R. Kyrie eléison.

Christe audi nos.

R. Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

R. Christe exaudi nos.

Pater de Cœlis Deus.

R. Miserere nobis.

Fili Redentor Mundi Deus.

R. Miserere nobis.

Spiritu Sancte Deus.

R. Miserere nobis.

Ya

Sancta Trinitas unus Deus.

R. Miserere nobis.

Sancta Maria. Ora pro nobis.

Sancta Dei genitrix. Ora.

Sancta Virgo Virginum. Ora.

Mater Christi. Ora.

Mater divinæ gratiæ. Ora.

Mater purissima. Ora.

Mater castissima. Ora.

Mater inviolata. Ora.

Mater intemerata. Ora.

Mater immaculata. Ora.

Mater amabilis. Ora.

Mater admirabilis. Ora.

Mater Creatoris. Ora.

Mater Salvatoris. Ora.

Virgo prudentissima. Ora.

Virgo veneranda. Ora.

Virgo predicanda. Ora.

Virgo potens. Ora.

Virgo clemens. Ora.

Virgo fidelis. Ora.

Speculum justitiæ. Ora.

Sedes Sapientiæ. Ora.

Causa nostræ lætitiæ. Ora.

Vas spirituale. Ora.

Vas honorabile. Ora.

Vas insigne devotionis.	Ora.
Rosa mystica.	Ora.
Turris Davidica.	Ora.
Turris eburnea.	Ora.
Domus aurea.	Ora.
Fœderis. arca.	Ora.
Janua Cœli.	Ora.
Stella matutina.	Ora.
Salus infirmorum.	Ora.
Refugium peccatorum.	Ora.
Consolatrix afflictorum.	Ora.
Auxilium Cristianorum.	Ora.
Regina Angelorum.	Ora.
Regina Prætoriarum.	Ora.
Regina Prophetarum.	Ora.
Regina Apostolorum.	Ora.
Regina Martirum.	Ora.
Regina Confessorum.	Ora.
Regina Virginum.	Ora.
Regina Sanctorum omnium.	Ora.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.	
R. <i>Parce nobis Domine.</i>	
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.	
R. <i>Exaudi nos Domine.</i>	
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.	
R. <i>Miserere nobis.</i>	

OREMUS.

Gratiam tuam , quæsumus Domine ,
mentibus nostris infunde , ut qui Angelis
nuntiante Christi Filij tui incarnationem
cognovimus , per passionem ejus , & Cru-
cem ad resurrectionis gloriam perduca-
mur . Per eundem Christum Dominum nos-
trum , Amen.

Eusqueraz.

Jauna , urriquitu zaite guzaz.

E. Jauna , urriquitu zaite guzaz.

Jesu-Christo , urricaldu zaite guzaz.

E. Jesu-Christo , urricaldu zaite guzaz.

Jauna , urriquitu zaite guzaz.

E. Jauna , urriquitu zaite guzaz.

Jesu-Christo , adi gaitzatzu.

E. Jesu-Christo , adi gaitzatzu.

Jesu-Christo , enzun gaitzatzu.

E. Jesu-Christo , enzun gaitzatzu.

Ceruetaco Aita Jaincoa.

E. Urriquitu zaite guzaz.

Seme Jainco Munduaren Erosle , edo Re-
dentorea.

E. Urriquitu zaite guzaz.

Espiritu Santu Jaincoa.

E. Urriquitu zaite guzaz.

Trinidad guciz Santa, Jainco bat bacarra.

E Urriquitu zaite guzaz.

Santa Mariá.

E. Erregu ezazu gugatic.

Jaincoaren Ama Santa.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virgiñen Virgiña Santa.

E. Erregu ezazu gugatic.

Jesu-Christoren Ama.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ceruraco graciaren Ama.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ama guciz garbia.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ama guciz Casta.

E. Erregu ezazu gugatic.

Becaturic beñere izan etzenduan Ama.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ama Tacharic gabea.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ama mancharic gabea.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ama maitagarria.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ama miragarria.

E. Errugu ezazu gugatic.

Ecer ezetic gucia eguin zuanaren Amà.

E. Erregu ezazu gugatic.

Salvatzallearen Amà.

E. Erregu ezazu gugatic

Virgiña guciz zogui , eta cintzoa.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virgiña Onragarria.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virgiña laudagarria.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virgiña al , edo escu andia dezuna.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virgiña biotz-beraa.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virgiña leyala.

E. Erregu ezazu gugatic.

Virtute gucien ispillua.

E. Erregu ezazu gugatic.

Jaquiundearen jarlecua.

E. Erregu ezazu gugatic.

Gure atseguin , eta pozaren videa.

E. Erregu ezazu gugatic.

Onci Espirituala.

B. Erregu ezazu gugatic.

Onci Onragarria.

E. Erregu ezazu gugatic.

Jayera , edo devociozco onci bicañmiragarría.

E. Erregu ezazu gugatic.

Arrosa mysteriozcoa.

E. Erregu ezazu gugatic.

Daviden Torrea. (*)

E. Erregu ezazu gugatic.

Torre guciz eder-Ceruco doayez apaindua. (**)

E. Erregu ezazu gugatic.

(*) *Davidem Torrea.* ; Cer esan nai ote da hitz octan? Ara cer , Jerusalengo Erría etsayetatic gordetzeco , eguin zuan David Erregueac Torre sendo bat , eta an , premia zaneco , cincilica ceuden arma-mota guciac. Argatic Letania onetan Virgiña chit Santa Daviden torrearen pare ipintzen dá , eta deitzen-ere zaió *Daviden Torrea* , cerendan Eliz Ama Santa gordetzen duan Torre sendo , eta etsayac garaizeco Ceruco armaz guciz ornitua.

(**) Torre sendoa ezecic dá Virgiña chit Santa Torre guciz ederra , Ceruco doayez , virtutez , eta Santutasunez chit apaindua. Argatic deitzen zayo Letanian : *Marfillezco Torrea* ; baña hitz oen lecuan ipiñi dá hit-

Urrezco Jauregui ederra.

E. Erregu ezazu gugatic.

Paççearen Arca.

E. Erregu ezazu gugatic.

Ceruco atea.

E. Erregu ezazu gugatic.

Goiceco izarra.

E. Erregu ezazu gugatic.

Erien osasuna.

E. Erregu ezazu gugatic.

Becatarien gorde-lecua.

E. Erregu ezazu gugatic.

zac adirazten duena , gende jaquin ezac
 uste izan ez deceen Virgiña chit Santa da-
 la *Marfillezco* gauzaren bat. Anciñaco dem-
 boran Erregue , eta guizon andiac , batez-
 ere Orientean , edo Eguzquia irtetan dan
 aldeco bazterretan , oazurac , guelac , eta
 echeac apaintzen cituen , marfillezco cha-
 pac an-emen ederqui eransiaz. Emendic
 deitzen dio Letania Virgiña chit Santari
Marfillezco Torrea , ceren era miragarrian
 apaindua dagoan , ez lurreco apaindura-
 quin , baicic Cerucoquin : eta ona cergatic
 Letanian Eusqueraz ipiñi diran hitz oec :
Torre guciz eder-Ceruco doayez apaindua

Nequetan daudenen Consolatzallea.

E. Erregu ezazu gugatic,
Christauen lagunza.

E. Erregu ezazu gugatic,
Aingueruen Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic,
Patriarquen Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic,
Profeten Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic,
Apostoluen Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic,
Martirien Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic,
Confesoreen Erreguiña. (***)

E. Erregu ezazu gugatic.

(***) *Confesoreen Erreguiña.* Hitz oequin ez dira adirazten Confesioac entzuten dituen Apaizac, baicic Martirioa igaro gabe virtute, eta Santutasun andian beren egunac bucatzen dituen guizon guciac. Hoec beren vicitza ederrarequin aitortzen, eta confesatzen due Jesu-Cristo, eta adirazten due, prest arquitzen dirala, bera ez uzteagatic igarotzeco edocein neque,

Virginiē Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic.

Santu guciē Erreguiña.

E. Erregu ezazu gugatic.

Jaincoaren bildots Munduco becatuac
quentzen dituzuna.

*E. Barca guizcutzu, Jauna, gure be-
catuac.*

Jaincoaren bildots Munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. Enzun gaitzatzu, Jauna.

Jaincoaren bildots Munduco becatuac quent-
zen dituzuna.

E. Urriquitu zaitz guzaz.

Oremus.

Erregutzen dizugu, Jauna, isuri deza-
zula gure animetan zure gracia, Angue-
ruac adiraciric zure Seme Jesu-Christoren
guizon eguita ezagutu degunac, bera-
ren Pasio, eta gurutzeco eriozagic be-

eta gurutze, eta orregatic ematen zate
Confesoreen icena. Vide Benedictum XIV,
de Canonizatione Sanctorum.

tico piztutze doatzuaren glorian sar gait-
tean : Jesu-Cristo beraren videz. Alabiz.

Letanien ondorengo jcyera.

Jarri gaitecen Jaunaren aurrean , oroit-
zen guerala , nola beguira dagoquigun.
Adora dezagun umiltasun eta errespeto gu-
ciarequin. Eman deguiozcagun esquerrac ,
eta esqueñi deguiozcagun gure pensamen-
tu , itz , obrac eta loa. (*Hau esongo da*
Errosarioa bere ethecoquin , edo laguna-
quin esaten duanac .

Jauna adoratzean.

Nere Jaun Jaincoa ! Zu cera gauza gu-
cien Asiera , eta Iturbarna , gucien Irau-
pena , eta Muga , edo Fina ; eta ni naiz
nerez ecereza , eta dedan izate hau zure
escu onguilleac emana dá. Ala ezagutzen ,
eta aitortzendet eta adoratzan zaitut umil-
tasun , eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer , Jauna , oraindño eguñ

dizquidatzun, mesede guciacgatic. Milla
 esquer, ceren ecer ezetic eguin ninduzun,
 eta eguin Zu emen ezagutzeco, amatze-
 co, servitzeco: eta gueró beticitasun gu-
 cian zurequin batean doatsu izateco. Mi-
 lla esquer, ceren zure Seme Jesusen odol
 preciotsuarequin Adanen becatuaren men-
 detic atera, eta zure Elizaren ume bata-
 yoan eguin nazun. Milla esquer atzenean,
 ceren igaro dan egun onetan vicitza gor-
 de didazun.

*Jaunari pensamentu, hitz, obrac, eta
 loa esqueintzea.*

Ezqueintzen dizquitzut, Jauna, gau
 onetaco nere pensamentu, hitz, obrac, eta
 loa. Atoz, Jesus ona, vici zaite nere viot-
 zean, eta gorde nazazu etsayaren sare,
 eta amets gaistoetatic.

Exâmina.

Oroi gaitecen emen pîsca batean lem-
 bicia: Cer utsequite eguin degun goicetic

oraindano. Bigarrena, gueiegui autsi oi degun Mandamentu bura gorde ote degun, goicetic asmoa ortu guenduan bezala. Hirugarrena, leyalqui, eta arretarequin saiatu ote gueran araco gure grina char nagusi, eta genio gaisto bura escuratzer, ecitzera, hilduratzera. Esca deguogun Espiritu Santuari bere lagunza, eta gracia.

Atoz, ó Espiritu Santua, atoz beartsuen gurasoa, atoz doayen emallea! Argui ezazu nere adimentua, nic nere utseguiteac ezagutzeco: mugui ezazu nere vicia oen gañean danutzeco.

Gauden orain guchi batean gure gaurco utseguiteac, eta oen Sustraiá gogora ecartzen isillit:: Eguin dezagun asmo osoa aldeguitico becatutic, eta becatuaren videetatic, batez-ere araco gueiena eguin oi degun becatu artatic. Ar dezagun asmo sendo bat escuratzeco, ta ecitzeco araco gure grina, eta genio char bura. Ar ditzacun gure Bitartecotzat Virgina guciz Santa, gure Aingueru Guardacoa, S. José, eta gure iceneco Santua:: Eguin ditzacun orain Fede, Esperanza, Caridade, eta Contriciozco afectoac.

Acto Fedezcoac.

Jaungoicoa, Jaquiunde, ta eguia beticoa cerana! Sinisten ditut venaz, eta biotz guctic, Eliz Ama Santac sinisten, eta eracusten dituan, gauza guciac, ceren Zuc Eliz Ama Santari aguertu diozcatzun, eta onec ala eracusten dizquidan.

Sinisten det Jainco Aita guzic poderoso Ceruaren, eta lurraren Criadoreagan. Eta haren Seme bacar Jesu-Cristo gure Jaunagan. Ceña sortu zan Espiritu Santuaren Obraz, eta graziaz: jayo zan Maria Virgíñagandic. Padecitu zuan Poncio Pilatosen mendean, gurutzeficatu, hilla, eta obiratua izan zan. Infernuetara jachi zan, hirugarren eguncan hillen artetic piztu zan. Ceruetara igo zan, an dago jarriric Aita Jainco guzic poderosoaren escuyetic. Andic etorrico dá viciac, eta hillac juzgatzero. Sinisten det Espiritu Santuagan. Eliza Santa, Catolica, Santuen Comunioa. Becatuen barcacioa. Araguiaren resurreccioa. Vicitza beticoa. Amen.

Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac utzi ciozcala Eliz Ama Santari zazpi Sacramentu, ta oen artean Confesioco Sa-

cramentua bataioa ezquero eguindaco be-
 catuac barcatzeco. Sinisten det, Jesu-Cris-
 to gure Jaunac ipiñi zuala Aldareco Sa-
 cramentu gucz miragarria, ta Sacramen-
 tu onetan dagoala gure animen janari, eta
 edari izateco, gracia ugaritzeco, eta be-
 re gozotasun miragarriac gure viotzetan
 isurtzeco. Siniste onetan vici, eta hill
 nai det.

Acto Esperanzazcoa.

Nere Jaun Jaungoicoa! Zure Seme
 Jesusen eriotza, eta merecimentuac bitar-
 teco dirala, eta beraren graciarequin ale-
 guña eguiten dedala, esperatzen det zu-
 re Ontasun, eta Misericordian nere be-
 catuen barcacioa, ta betico vicitza doat-
 sua, ceren Zuc ala agundu didazun, eta
 cere hitzetan añ leiala ceran. Zu cera On-
 guciaren Iturburua, eta Emallea, eta Zu-
 gandic uste det, Jauna, Ceruraco videan
 bear dedan gucia.

Acto Caridarezco, ta Contriciozcoa.

Nere Salyatzalle Jesus maitagarria! Zu

cera Ontasun baztergabea, eta neurririk ez dezuna, eta beragaitic guciz maitagarria. Amutzen zaitut viotz gucitic zure Ontasun horri beguiraturic. Ta Zugatic, eta zure icenean amutzen ditut nere lagun urco guciac, eta oen artean nere et-sayac. Opa diet Cerua, eta araco videan conveni zaten gucia. ; O Ontasun miragarria! Damu det Zu ofendituaz, eta damu det gauza guciengañetic. Artzen det asmo osoa ez gueiago becuric eguiteco, becatuaren videetatic aldeguiteco, eta confesatzeco.

OGUEI, TA AMAICA GARREN
Eracusaldia.

Igande, eta beste jai egunac Santificatzearen gañean.

Ecusi dezu, nere anima, nola egun oro, goicean, eguar-tean, eta arratsean ugarri eguin ditzaquezun obra on, eta Ceruraco irabaciac. Orain beguiratu bear dezu lenengo lecuan, certaco ipifi dituan Eliz Ama Santac igande, eta beste jaiac. Bigarrena, cein lotsagarria dan Cristau ascoren egun oetaco vicitza. Hirugarrena,

nola zuc igaro bear dituzun egun oec obra onetan, eta Ceruraco irabacien gordairua gueitutzen, eta acitzen dezula.

Guizona, bere Jaunac ecerezetic atera, eta lurraren gastea ipiñi zuanetic, beartua dago bere Eguille ora ezagutzera, amatzera, eta onratzera, ez biotzez bacarric, bai-ta gorputzez, edo aguri diran obra onaquin-ere. Edoceñec dacus, lan hau ongui eguiteco, alde bat utzi bear dirala Munduco eguiteco, eta arazoac. Argatic Jaunac beretzat bereci, eta autu cituan cembait egun Israeltarrai eman cien leguean, oen artean *Larumbata*. Eta egun hau, Leguea eman cienean ezecic, lenagone beretzat marcatu zuan Jaunac, Israeldarrac Egiptotic irten ciranean (a). Larumbateco jaya ipiñi zuanetic laster arquitec zuen Israeldarrac guizon bat basoan egurretan, eta Jaunaren aguintez quendu cioen vicia arricā (b)

Etorri zān Jesu-Cristo, eta aitu ciran Legue zarreco Aguinteac, eta Ceremoniac; baña etzan aitu, eta ecin aitu citequean Jauna amatzeco, eta onratzeco de-

a) *Exodi* 16. (b) *Numer.* 15.

gun eguin-vide, eta zor andia. Argatic Apostolu Santuac larumbataren lecuan autu zuen *Igandea*, edo, Jesus hillen arte-tic piztu zan; eguna, eta esan nai du *igandea* limbotic, eta eriotzaren atzaparretatic Jesuset eguin zuan igoera, piztut-zen zala beñi-erē ez hiltze-co. Igandea gañera badira Jesu-Cristoren Elizan beste jai, eta festa ascō; batzuac ipiñi cituen apostoluac berac, besteac Eliz Ama Santac; besteac Obispo Jaunac Jesu-Cristoc emandaco escuarequin. Emendic atera eza-zu, Eliz Ama Santac ipiñi dituala igande, ta beste jayde Jauna amatzen, adoratzten, eta onratzen igaro ditecen; eta demborā berean guc obia on, eta Ceruraco irabaciac errazago, eta ugariago eguiteco. Onetaraco aguintzen du, enzun dezagula con-tuz, eta errespeto andiarequin Meza San-tua, eta ez dezagula eguin lanic premia-gabe. Onetaraco ipiñiac dauzca usanza on ascō, nola diran Errosario, Vezpera, eta beste onelaco gauzac. Onetaraco atzenean dira Platicac, Dotrinac, eta Sacramentuac.

Alaere; ñore eztaqui, cein lotsagarria dan ascoren jay egunetaco vicitza?; Cem-bat izango dira Meza nagusiric enzuten ez

duenac, Jaincoaren Hitzac uquitu ditzan
 beldurrez? ; Cembat, mezaurrean erausian
 daudenac Eliz inguruan? ; Cembat Elizan
 bertan, edo lo, eta errespetoric gahe?
 ; Cembat urte gucian Dotrinatic iguesi da-
 biltzanac? ; Cembat jay egunetan lan de-
 vecatuac eguiten dituenac? Jai egunetan
 abarcac jostea, esiac, eta soñeco zarrac
 adabatzea: jai egunetan gurdia prestat-
 zea, trallu-cigorrac, eta cildai-gaiac billat-
 zea, eta ecartzea: ; Cer esango det, obra
 onen lecuac becatua becatuaren gañera
 eguiteaz? ; Noiz jaietan baño gueyago
 guertatzen dira ordiqueriae, borrocae, eta
 iscambillae? ; Noiz guertatzen dira beran-
 du echeratzeac, gurasoen, eta echeetaco
 raigabeac? ; Noiz nescachen, eta muti-
 llen bildurac, hizqueta loyac, jolas, eta
 ibillera lotsagarriac? ; Cer esango du Jau-
 nac onelaco jai egunaz? ; Cer, Isaiasen
 autic len esana daucana baicic? *Gorrotoz
 beguiratzen diet zuen jai egunai (c).* ; Ne-
 re Jaungoicoa! Hau dá Cristian ascoren jai
 egunetaco vicitza, eta onen ancecoa izan
 dá nerea-ere.

Zuc, nere anima, beguira ondo certaco ipiñiac dauden igande, eta jaiac. Ez dezazula esan; ascoc darausten bezala, festac santificatzen dituala Mez osoa enzun, eta lanic premiagabe eguiten ez duanac (d). Ez du Elizac becatu larriaren azpian aguintzen bi gauz oec baicic, beintzat Obispadu onetan, eta gueyenetan-ere; baña ez ditu onetaraco bacarric ipiñi festac, len aditu dezun bezala, eta bi gauz oequin bacarric contentatzen bacera, erraz becatutic becatura amilduco cera. Argatic eguizu zuc aleguiña becatutic, eta lagun gaistoctatic aldeguiteco; Meza nagusiac, Vezperac, eta Dotrinac entzuteco; eta etorri ecin bazaitezque, igaro ezazu echean Dotrinaren parte, edo puscabat bacarric, edo lagunaquin. Oitu zaite ordu onean echeratzera, eta lagun onaquin baicic ez jolastera; eta atzenean oitu zaite

(d) *De obligatione audiendi Verbum Dei in Parochia disputare solent T. T. Vide Benedictum XIV. in Synod. Diæces Lib. 11 Cap. 14. Vide etiam Constitutiones Synodales huius Diæcesis, ubi de 1. Ecclesiæ præcepto: Cuniliati, &c.*

maiz, eta ongui prestatuoric Sacramentuac
artzera, eta, aurreco Eracusaldian esan
dan eran, Errosario Santua esatera.

**OGUEI, TA AMABIGARREN ERA-
cusaldia.**

*Illaren lemdabico igande, ta Virgîna chit
Santaren festetan Jesus maitagarriari
Aldareco Sacramentuan, eta beraren Ama
guciz Santari Errosarioco Aldarean
agur umillac, eta onguinaiezco visitac
eguiteco vide erraza.*

Aditu dezu, nola igande, eta jayac
igaro bear dituzun: orain aditu bear de-
zu illaren lemdabico igandeetan cer eguin
bear dezun. Gure errietan Ama Virgîna-
ri jayera dioenac sartzen dira, Errosarioco
Cofradian, eta confesatzen dira illaren
lemdabico igandeetan. Egun oetan, eta
Virgîna chit Santaren festetan visitatzen
due Sacramentua, eta guero Errosarioco
Aldarea, eta onela irabaci ditzaquee asco
barcacio, edo indulgencia. Uste det, nai-
co dezula zuc-ere eguin hau bera, eta
onetaraco emen ipifîco zatzu modu erra-

za. (*Elizara ecin bazatozque, gauz ona izango da echean devocio hau eguita, Elizaronz jartzen cerala*).

Jarri zaite Jesus Sacramentatuaren aurrean, eta esqueñi guiozcatzu eguitera zoacen visitac.

Adoratzen zaitut, Jesus maitagarria; esqueintzen dizquitzut orain eguin uestitudan visitac, eta erreguac zure onran. Izan bitez oec zure Fede, eta Eliza Santa zabaldu, eta ugaritu dedin: Principe Catolicoac paquean vici, eta heregia guciac deseguin ditecen. Eta irabaci nai nituque, Jauna, gaurco visita ocquin irabaci ditzaquedan barcacio guciac, Aita Santuac nai duan eran, eta fiñeraco eguiten ditudala. Alabiz, edo ala guerta dedilla.

Asi ezazu Jesusen visita

Nere anima, ¿nor ote dá oguiaren idurien azpian Aldareco Sacramentuan ezcaturic dagoana? Hori dá Trinidadeco bigarren Persona, Ait Eternoaren Semea, eta Aitarequin Jaincotasunean, eta Perfec-

eio gucietan berdiña. Hori dá , Adanec berretzat , eta guretzat galdu zuan , Ceruraco gracia , eta escu , edo derecha guri biurtzeco guizon eguin zana , eta gurutzean vicitza eman zuana. Hori dá guganaco onguinai , eta amorioac gañez eguifnic , gurequin , eta gure artean guerata nai izan zuana , eta gueratzen dana Sacramentu guciz miragarri orretar. *Etzaituet utzico ume zurtzac bezala esan , cien Apostoluai ; orra , zuequin nago , eta egongo ere noiz Mundua Mundu dan artean (a). Emen guchi batean gogora ecartzu Jesusen guganaco ontasun baztergabea , eta gure esquergabequeria :::*

Hau gucia eguin nigatic gure Salvatzaileac ! Eta ni alaere beragandic iguesi ! Aimbeste vider beraren contra becatu eguin ! ; Noiz artean , nere anima ; noiz artean izan nai dezu aifi esquergabea ? ; O nere Jesus ona ! Sinisten det , Sacramentu orretan arquitzen cerala gau , ta egun gure zai bezala , eta guri zure ondasunac eman naiez. Adoratzen zaitut , eta danu det oraındañoco nere esquergabequeria gu-

(a) Joan. 14: Matb. 28.

ciaz. Gaurdanic artzen det asmo osoa zu sarritan visitatzeco, adoratzeco, eta nere agur umillac eguiteco. *Emen biru Aitagure, Ave Maria, ta Gloria.*

Eguizu oraiñ Errosarioco Aldarearen visita.

O Virgíñia guciz Santa! Becatarien Birtarteco, eta Ama gozoa. Lotsaz (edo alquez) beteric aguertzen naiz gaur zure aurrean, eta zu visitatzera; aimbeste dira alabaña, zure contra eguin ditudan, charqueri, ta videgabeac. Baña dembora berean zure Urriquimentuac, eta ondu nai duen becatarienzat aguertzen dezun biotz bigúñ orrec nacar zu onratzera. ¡Nore eman leguíquedan niri zu alabatzeco diña lizaquean mihi garbi eder bat! Ez naiz, Ama maitagarria; ez naiz ni onetaraco ezecic, guchiagoraco ere gai eta nic eguin dezaquedana dá baliatzea Aingueruaren, eta Eliz Ama Santaren hitzaz, zu onratzeco, eta nere erregu umillac eguiteco.

Agur Maria, esan cizun San Gabriel Aingueruac Ceruco mandatuarequin etorri citzatzunean, eta hau bera diot nic ere

berarequin. Zure iceñac izutzen ditu et-
sai guciac, ayenatzen ditu tentacioen ba-
gac, arintzen, eta gozatzen ditu gure ne-
queac, eta alaitzen ditu justuac, eta be-
catariac.

Graciaz betea. Hau dá San Gabriele
eman cizun alabanza. Graciaz betea zure
sortzean: graciaz betea, Ainguervuac agur
eguin cizunean: eta graciaz betea vici-
zan, eta eriotzan. Zure animaco graciac,
zure virtute, eta edertasunac garaitzen di-
tu Ceruco doatsu guciac. *Jauna dá zure-
quin.* ! O Trinitade guciac Santaren Jarlecu
ederra! Zure biotzean, egon dá, eta da-
go Aita Eternoa bere alabagan bezala;
Semea bere Amagan, eta Espiritu Santua
bere Esposagan bezala.

Bedeicatua cera andre guciac artean.
Bedeicatua, esleitua, eta antua Virgíña
guciac artean. Bedeicatua Ama guciac ar-
tean. Bedeicatus, ceren becatuaren man-
charic, eta cutsuric ecusi etzendum. Be-
deicatua, ceren garbitasunaren caltegabe
sortu cendum Jesus Espiritu Santuaren
obraz, eta graciaz. Bedeicatua, ceren zu-
re bularretan aci cendum gauza guciac
Eguille, eta Jabca bera.

Eta bedecatuá dá Zure Sabeleco frutua Jesus. Hau dá, bedecatuá ececié, bedecacio gucién iturburua: hau vicitza eguiázcoaren arbola, eta dembora herean betico vicitza doatzua guretzat prestatu zuan zure frutu miragarria. Eta zu cera beraren Ama Santa, gure Bitarteco, eta Laguntzalle andia. ¿Norgana vide eguingo degu, zugana baicic?

Santa Maria, Jaincoaren Ama. Bai, Virgiña chit Santa: Jaincoaren Ama cera. Eta hau onela izanic, ¿cér iritsi ez dezaquet, zu Bitarteco zaitudala?

Erregu ezazu gu becatarioc gatic. Zuc cerorrec onguena dacutsu, nolaco perillen artean arqnitzen gueran. ¿Cer izango lizaque guzaz, zuc ez laguncera? Erregu ezazu bada arren gugatic orain, baña batez ere eriotzaco ordaan; bai arren Maria Virgiña gozoa. — *Emen biru Ave Maria*

**OGUEI , TA AMAIRUGARREN ERA-
cusaldia.**

*Illaren hirugarren igandeetan Aldareco
Sacramentua vicitatceco modu
erraza.*

Virgiña chit Santaren jaieran vici di-
ran , Euscaldunac eguiñ oi ditue illa-
ren lembicico igandeetan , aditu dituzun ,
obra onac. Era berean Jesus Sacramenta-
tuari , edo gure amorioz Sacramentuan da-
goanari cerbait devocio dioenac , eguiten
ditue illaren hirugarren igandeetan Jesus
onratzeco cembait gauz on. Hirugarren
igandeetan eguiten dá gure errietan Jesu-
sen Biotzaren devocioa , edo Minerva. Con-
fesatzen dira asco ; aguerturic ipintzen dá
Sacramentua ; erregutzen zayo dembora
onetan , eta escatzen zayo gure premiac
estaltzeco bear dana ; eguiten dá Sacra-
mentuarequin procesioa , eta atzenean bes-
te egunetan baño visita gueiago eguiñ oi
zaizca Sacramentuari ; eta gauz oequin
irabaci ditezque asco barcacio , edo indul-
gencia. Visit oec ongui eguitea dá jaiera

chit andi , ta ederra , ta zue icasi bearcen-
duqueana. Ara onetaraco modu erraza.

*Jarri zaite Aldareco Sacramentuaren aur-
rean ; adora ezazu , eta esquiñi zaiozu ,
eguitera zoacen , visita.*

Sacramentu orrotan gure amorioz zau-
den Jesus maitagarria : adoratzen zaitut
nere Jaungoicoa bezala , ta nere anima-
ren Erregue , ta Salvatzallea bezala. Es-
queintzen dizut Visit hau zure onran , eta
zure guganaco amorioari nolerebait eran-
zuteco ; eta dembora berean Principe Cato-
licoan arteco paqueagatic , heregia guciac
deseguin , eta zure Elizaren onra , eta glo-
ria ugari tu ditecen. Irabaci nai nituque , visi-
ta onequin irabaci ditzaquedan barcacio gu-
ciac , eta onetaraco eguin nai det hau , Ai-
ta Santuac siñalaturic daucan , fiñeraco.

*Ecartzu gogora norañoco ongui nai , eta
amorioa aguertu digun Jesusec Aldareco
Sacramentua ipintzean , eta Sacra-
mentuan bertan.*

Nere anima , ¿ nai dezu ezagutu nora-

ñoco ongui nai, eta amorioa aguertu digun Jesusec Aldareco Sacramentua ipintzean, eta Sacramentuan bertan? Beguira bada lenengo lecuan, cer eguin zuan ostegun Santu arratzean. Arquitzen zan Jesus gugatic bere vicitza emateco vezperan, eta Mundu onetatic bere Aitagana laster joan-bearrean. Ecusten zuan etsai ascoren artean gueratu bear guenduala. Gañez eguincion guganaco onguinai, eta amorioac, eta asmatu zuan gure artean beti vicitzeco vide guciz miragarri bat, edo Aldareco Sacramentuan jarzea, eta egotea, eta dembora berean Ceruan. Beguira gañera ceñi gauza miragarriac eguiten dituan Sacramentu orretan. Ozta Apaizac esaten ditu Consagracioco hitzac, une, eta puntu artan bertan jartzen dá Jesus Sacramentuan, izan dedilla Apaiza naiz ona, naiz gaistoa; eta jartzen dá Apaizac nai duan lecuan, eta nai duan demboran. ¿Certaco ote? Gurequin vicitzeco, gure biotzetara etortzeco, eta guri emateco bere gorputza, bere odola, eta bera dan gucia: eta bere atseguin-contentuac ditu gurequin egotean. Esadazu orain nere anima; hau gucia eguiñ badu

gure amorioz Jesusec, ; norañocoa izango dá beraren guganaco onguinai, eta amorioa ? *Emen guchi batean gogoan erabiltzu onguinai, eta amorio hau.*

Jesus maitagarria ! ; Hau onela, eta ni alaere zuretzat izan naiz aín esquergabea ? ; Cer eguin al dezaquet nic zure onguinai, eta amorio baztergabe horri erantzuteco ? ; Cer, ezpada oraindañoco utseguiteaz negar eguitea, eta aurrera zu amatzea ta servitzea ? ; Cer, ezpada zugana sarritan etortzea, eta adoratzeta ? ; O Ontasun paregabea ! Zugan sinisten, eta esperatzen det, eta amaten zaitut biotz gucitic. Lagun zaiquizquit, Jauna, Zu amaten, eta servitzen. Oroi zaite, Jauna, Eliz Ama Santaz, gure Aita Santuaz, eta Obispoaz : Oroi zaite gure Jaun Erregueaz, nere aide, onguille, eta lagun urco guciaz.

Jesusen anima, virtutez, bete nazazu. Jesusen biotza, zure amorioz erre nazazu. Jesusen gorputza, salva nazazu. Jesusen odola, Ceruco amorioz zora nazazu. Jesusen viotzeco ura, garbi nazazu. Jesusen icerdia, graciaren vicitzaz bete nazazu. Jesusen Pasioa indartsu eguin nazazu.

O Jesus ona , adi nazazu. Zure llaguen ,
 eta biotzaren erdian gorde nazazu. Zuga-
 ndic aldeguiten ez arren utzi. Eta gal-
 garriagandic gorde nazazu. Nere eriotza-
 co orduan dei nazazu. Ceregana eraman
 nazazu. Cere aldean ipiñi nazazu : Zure
 Santu , ta Aingueruaquin alaba zaitzadan
 secula gucietan. Amen.—*Emen biru Aita
 gure , biru Ave Maria , eta Gloria.*

**OGUEI , TA AMALAU GARREN ERA-
 cusaldia.**

*Noiz nai , baña batez-ere inuterico az-
 queneco biru egunetan , eta ostiraletan
 Jesus Sacramentatua visitatzeco
 modu erraza.*

Jarri zaite Jesusen aurrean (Elizara
 ecin datorqueana jarri diteque bere echean
 Eliza dagoan aldera): adora ezazu , eta
 esqueñi guiozcatzu zure egun oetaco vi-
 sitac , dembora onetan Munduac eguiten
 diozcan esquergabequeria , eta videgabe
 itsusiac nol-erebait ordaintzeco. Guero
 beguira , nolaco esquergabequeriac ecus-
 ten dituan Aldareco Sacramentuan. Az-
 quenean eguizu Contriciozco afectoac ,

bera sarritan ecusteco, edo visitatzeco asmoarequin.

Jesus adoratzea.

Sacramentu orretan gure amorioz ezcutaturic zauden, Jesus maitagarria! Adoratzen zaitut, Jaungoico, ta guizon eguiazcoa, Erregue gucien Erreguea, eta Munduaren Salvatzallea. Ezqueintzen dizut oraingo visit han egun oetan Munduac eguiten dizquitzun charqueri, eta videgabeen ordaña bezala, eta guisa berean esqueintzen dizquitzut egun oetaco nere obra on guciac: eta oequin irabaci ditezquean barcacio, edo indulgenciac irabaci nai ditut, Aita Santuac adirazten duan, fiñeraco nere erregu, ta lanac eguiñaz.

Nolaco esquergabequeria, ta videgabeac ecusten dituan egun oetan Jesus onac Aldareco Sacramentuan.

Jesus ona! Etziñan contentatu gugatic gurutzean vicitza ematearequin; baicic gurequin, edo gure artean vicitzeco guertu nai izan cenduan Aldareco Sacramentuan; ta or zaude gau, ta egun, guraso

gucien artean onena bezala. *Zuequin nago*, diozu, *ta egongo-ere naiz Mundu a Mundu dan artean (a)*: *hau dá nere at-seguincontentua (b)*. ¿Baña nola eranzun diogu zure onguñai, ta amorio baztergabe oni? ¿Nola erantzuten dioe Cristau ascoc egun oetan? Esquergabequeria, eta videgabe itsuaquin. Atozea ezperen, nere anima. ¿Cembat, eta cembat dira, Jaun hau artzera dijoacenac Judasen eran, edo biotz loiarequin? ¿Cembat berandutic berandura baicic Jaun hau artu nai ez due-nac, eta orduan-ere ecifi gueiagooan? ¿Cembat, Jaun hau artu ondoan Elizatic ignesi dijoacenac? ¿Cembat, Elizan bertan, eta Jaunaren beguietan federic, beguiramentu, edo errespetoric gabe daudenac? Eta hau gucia guchi baliz bezala, egun oetan utzitzen due Jesus beraren ume, edo adisquideen eran vicitu diranac-ere, ascoc beintzat. Elcarren leyan, eta eyaca dijoaz Munduco zoraquerietara, eta becatuaren vide, eta perilletara. Hitz batean, egun oetan ura bezala edaten dá becatua, eta quezcarric gabe berriro gurutzeficatzan dá Jesus.

(a) *Matb.* 28. (b) *Proverb.* 8.

¿ Cer gueiago? Lotsatzen dirala, dirudi Cristauac Jesus egun oetan visitatzeaz, eta adoratzeeaz. *Emen xaude dembora pisca batean gauz oec gogoan erabilliaz.*

Nere anima ¿ ecusten dezu, nolaco esquergabequeria, ta vide-gabeac ecusten dituan Jesusec Aldareco Sacramentuan, batezere egun oetan? Eta hau ezaguturicere, ¿ utzico dezu Jesus bacar-bacarric, eta joango cera Munduaren zoraquerietara? Hau jaquin, eta ez diozcatzu zure agur umillac eguingo? Ez diozcatzu eguingo cere aguertuchoac, edo visitac? Eta hau ecin badezu, echetic bederic ez dezu adoratuco? Asco dira oraindañoco esquergabequeriac. *Atozte*, dio Jesusec; *atozte nigana nequetan zautenac (c)*. O Jesus onguinai, ta amorio neurriric, eta mugaricgabea! Damudet, Jesus, zure contra eguin ditudan, esquergabequeria guciaz. Artzen det asmo osoa Zu emendic aurrera sarritan adoratzeco, eta visitatzeco, echetic bederic batez-ere inuterico zoraquerien demboran. *Hiru Aita gure, biru Ave Maria, eta biru Gloria.*

(c) *Math. 11.*

OGUEI, TA AMABOSTGARRENERA-
cusaldia.

*Urteco dembora jaquiñetan, eta premia
 danean eguiñ oi diran erregu, eta
 Letanien gañean.*

Gure Jaungoicoa gucz on, eta ongui-
 llea dá; baña nai du guc ezagutzea, bera
 dala on guciaren iturburua, eta emallea,
 eta berari escatzea, Ceruraco videan bear
 degun, gucia: animacoac oso, ta oro, ta
 gorputzari dagozcanac, Cernraco videan
 on izango diran neurrian. Hau ederqui
 eracutsi cigun Jesu Cristoc *Aita gurearen*
 oracio miragarrian, baita beste aldi asco-
 tan-ere. Videz dijoan adisquide bat sartzen
 bazaio zuetaco beti, eta ezpadu cer eman,
 cer eguingo du? Joango dá auzora, edo
 beste adisquederen baten echera, eta ateac
 joco ditu. Guerta diteque auzoac, edo
 adisquideac oitic jaiquitzeo gogo char-
 ra iduquitzea, baña beisi, ta berriz, eta
 ascotan jotzen badezu atea, onez, eta
 adisquidetasunez ezpada-ere, aserrez, eta
 zu at-ondotic bidaltzeagatic bederic,

jaiquico da, eta emango dizu cere adis-
quideari ipintzeco bear dezuna. Gañera,
zuc cere Aitari escatzen badiozu oguia,
Aitac oguiaren lecuan emango dizu ar-
ri coscorra? Escatzen badiozu arraia,
emango ote dizu Suguea; eta escatzen ba-
diozu arraultza, emango ote dizu arra-
bioa? Ez eguiaz. Eta izanic zuec, ceraten
bezala, charrac, eta gaistoac, gauz onac
umeai ematen badaquizue, cembatez obe-
to emango dizquitzue zuen Aita Cerucoac
bear dituzuen ondasunac, batez-ere anima-
coac? Hau gucia, eta gueiago gai onetan
eracusten digu Jesu-cristoc, eta esaten digu,
*Esca ezozue, eta emango zatzue: Oles
eguzue Aita Cerucoaren atectan, eta idi-
quico zaizquitzue (a).*

Hau ongui ciauqianac bezala, S. Mar-
cos egunean eta Ascencioren aurreco egu-
netan eguiten diozca Eliz Ama Santac
Jaunari bere erregüac era, eta modu an-
ciñatic ipiñi zan batean, eta erregu oei
esaten diegu: *Letaniac*. San Marcos egu-
necoac ipiñi, edo beintzat zabaldu vide ci-
tuan S. Gregorioc, eta Ascencioren aur-

(a) *Luc. Cap. 11.*

recoac S. Mamertoc (b). Erregu oec ipi-
fiac daude Jaunaren aserrea vigüñzeco,
eta artzen ditugu bitartecotzat Virginia
chit Santa, Ceruco Aingueru, ta doatzu
guciac. Escatzen degu gure becatuen bar-
cacioa, eta gañera escatzen ditugu, ani-
maraco, eta gorputzeraco bear ditugun,
gauza guciac. Erregutzen dá Eliza gu-
ciagatic, Aita Santuagatic, baita gure la-
gun urco vici ta hillagatic-ere Letaniac,
esan dán egunetan ezecio, beste ascotan-
ere eguñi oi dira, batzuetan paquea, bes-
teetan etsayac garaitzea; batzuetan euria,
besteetan ateria; batzuetan gaitz andiren
baten ayenatzea escatzen dala. Aincüaco
demboretan cristuac modestia andiarequin
bildu oi ciran Elizan Letaniac eguiteco;
prestatzen ciran Jaunaren aserrea gozat-
zeco, ta vigüñzeco, eta austerrez be-
zala autsa artzen zuen buruan. ; Eta cer
eguiten due Letanien egunetan oraingo
cristuac? Ezditue ceertan artzen Eli-
zaren usanza eder oec, eta banacaren
batzuec ez, beste guciac ez dira aguer-

(b) Vide Benedictum XIV in suis Ins-
titution. Pastoral. institutione 3. tom. 1.

zen Elizara. ; Eta datocenetatic batzuec cer eguin oi due egun horietan ? Batzuec devocioric batere gabe ibillico dira Letaniaco demboran ; besteac sartuco dira an , edo etnen , eta bear bada eguna igaroco due edanean , eta iscambillan. ; Hau dá Jaunaren aserrea itzalzeco modua ? Eta miretsico guera , baldin uzta-abostu charrac ecusten baditugu ? Miretsico guera gure gañera etortzeaz guerra , gaitz , edo eritasun izugarriac , gosea , eta beste neque-mota guciac ? Miretsi gaitecen Jaunaren ontasun , eta pacienciaz : miretsi gaitecen gure contra ez etortzeaz errietara artzac , otsoac , catamotz , edo tigreac , Leoyac , eta beste pistia guciac.

Nere anima , zu izan zaite contuzcoa Letanietara etortzeco , eta guertatzen bazatzu , etortzea eragozten dizun , gauzaren bat , echetic erregu guiozu Jaunari , enzun ditzala : Eliz Ama Santaren escariac. Onetaraco gauza ona izango da lenengo lecuan goiceco jaiera eguitea , laugarren Parte onetan oguei , ta bigarren Eracusaldian ipiñi dan bezala. Guero esan dezaquezu , oraiñ ipiñico dan ofrecimentu , edo esqueña.

Nere Jaun, eta Aita maïtagarria, es-
queintzen dizquitzut Eliz Ama Santare-
quin batean gaurco Letaniac. Aitoritzen
det, ez naizala oec zuc aditzeco diña, ba-
ña alaere uste det, enzungo dezula zure
Elizaren erregüa, eta emango diguzula
oraingo premia onetan bear degun lagunt-
za, Zu obeto onratzeco, ta servitzeco. Jau-
na isuri ezazu zure bendicioa erri onetan,
eta Elizaren ume gucietan; gorde gaitzat-
zu becatutic, eta eriotza gaistotic. Amen.

**OGUEI, TA AMASEIGARREN ERA-
cusaldia.**

*Euscaldun onac bere batayoco egunaren ur-
te-betean eguin bear luqueana.*

Anima on ascoc urte oro eguiñ oi due
beren batayoco egunaren oroipena, eta
oni deitzen diogu *urtebetea*, edo *urte ur-
rena*. Egun onetan confesatzen dira. Gue-
ro beguiratzen due contuz, Norc, ta no-
la alcha dituan cristauaren izate, eta onra
andira. Cein miragarriac diran onra one-
quin batean artu cituen ondasunac. Az-

quebean ematen diozquee Jaunari esquer-
rac, eta berritzen ditue batayoco egunean
emandaco hitzac. Hau bera eguin dezaque-
zu zuc-ere, nere anima, urte oro zure ba-
tayoco egunean, edo aurreco igandean.
Onetaraco emen ipiñico zatza modu erraz
bat, confesatu ondoan batayoco egunaren
oroipena ongui eguitico.

LENENGO PENSAMENTUA

Norc alcha zaituan cristauaren izate,
eta onra andira? Cristaua cere, nere anima.
Nondic dezu izate, eta onra hau? Norc al-
cha zaitu onra ain andira? Alcha ote zai-
tue zure obra onac? Bafia cer obra on izan
cintzaquean, Adanen becatuarequin loitua
baceden cere sortzetic? Cer obra on
eguingo cenduan, onaren, eta gaitzaren
ezagüerarie ezpacenduan artean? Alcha ote
zaitue zure gurasoac, edo aurrecoac? Ez;
horietatic alabafia ez dezu becatuan sortua
izatea besteric. *Orra*, cion Davidec, *gais-
taquerian sortua naiz; becatuan sortu nin-
duan nere amac*; Ote datorquizu cristaua-
ren izate, eta onra, ceren cristau-errian

sortu cihan? Ez; ecin conta al hiltzen dira
 alabaña cristau errietan batayoric gabe.
 Etzaitecela alferric necatu; Jaunaren on-
 tasun, eta urriquimentuac bacarric alcha
 zaitu cristauaren izate, eta onra andira.
 Argatic Dotrinac esaten dizu, *cristaua ce-
 rala Jaincoaren graziaz*, edo mesedez.
 Nere Jaungoicoa! Ecin conta al anima
 utzi dituzu batayo gabe, eta niri eguin
 didazu mesede, eta onra hau? O ontasun,
 eta urriquimentu miragarria!

BIGARREN PENSAMENTUA.

*Nola alcha zaituan Jaunac onra one-
 tara.*

Beguirra, nere anima, bigarren lecuan,
 nola alcha zaituan Jaunac cristanaren iza-
 te, eta onra orretara. Gauz arrigarria!
 Eeusi zuan Jaunac, Adanen becatuare-
 quin galdu cenduala Ceruco gracia, eta
 araco escu gucia: eta zuri hau biartzeco,
 jachi zan Cerutic, edo guizon eguin zan
 Trinidadeco bigarren Persona. Eunan zuan
 zugatic gurutzean bere vicitza, ipiñi ci-
 tuan zazpi Sacramentu, ta oen artean bat

Adanen becatua , edo jatorrizcoa zuri bar-
 catzeco. ; Ecusten dezu , nola , eta cembat
 nequeren costuz alcha zaituan Jaunac cris-
 tauaren izate , eta onrara ?

HIRUGARREN PENSAMENTUA.

*Ceiñ miragarriac diran , onra onequin ba-
 tean artu dituzun , ondasunac.*

Beguiria hirugarren lecuan , ceiñ an-
 diac , eta miragarriac diran cristauaren iza-
 te , eta onrarequin batean artu cinduan ,
 ondasunac. Ozta batayatzalleac esan cituan
 Sacramentu oni dagozcan hitzac , isurtzen
 zuala zure gañera bear zan ura , une ,
 edo puntu artan bertan Espiritu Santuac
 janci cinduan graciaren soñeco ederrare-
 quin , eta ayenatu zuan becatu jatorriz-
 coa , edo originala ; apaindu cinduan Fe-
 de , Esperanza , eta Caridadearen virtutea-
 quin , ta oequin batean isuri cituan zu-
 gan bere doayac ; eguin cinduan Jaincoa-
 ren beraren ume , ta adisquide , Jesu-cris-
 toren senide , eta Espiritu Santuaren Jau-
 regni , edo Eliza bera. Eman cizun az-

quenic Ceruraco escu, edo derecha, eguiten cinduala ango jabegai. Aditzen dezu, ¿ceer ondasunac artu cinduan cristauaren izate, eta onrarequin batean?

¿*Cer ordain*, arrituric esan dezaquezu, nere anima; *Cer ordain emango diot Faunari eman dizquidan ondasun oec gatic?* Garbi gorde bear nuan nic batayoco egunean eman cidan graciaren soñeco ederra, eta hau adirazten zuan escuetan ipiñi cideen zapi zuriac. Baña ay! aimbeste vider loitu det, eta galdu soñeco eder hura!

¿*Cer ordain emango diot Faunari eguin dizquidan mesede oecgatic guciac gatic?* Adi ezazu cer esaten dizun berac: *oroï zaite cein onra anditic amildu ceran, becatu eguin dezunean*, eta biur zaite zure Jaunagana: ez eransi, edo ez egotzi becatua becatuari.

¿*Cer ordain emango diot gañera nere Jaun*, eta onguille ecin andiagoari? Egui-zu batayoco egunean agundu cenduana, esaten dizu.

¿O ontasun baztergabea! Milla esquer, Jauna, gaurdaño eguin dizquidatzun ontarte, eta mesede guciac gatic, baña batez-ere ceren batayoco egunean eman ce-

fidan cristauaren izatea, eta onra. Hau da onra gucien artean andiena, eta gucien cimendua. Bedeica zaitzeela Ceruac, lur-rac, eta gauza guciac. Aitortzen det ceñ gaizqui eranzun diedan zure mesede oei, eta cer eguin dezaquet. Jauna ezpada damuz, eta negarrez nere esquergabequeria itsusia aleguñean deseguitea? Cer eguia al dezaquet, ezpada urte oro, eta sarritan batayoco nere hitzac berritza? Egun artan eman nizun, Satanas, eta Satanasen lagunac betico utzitzeco, hitza. Hitz hau bera ematen dizut berriro. *Abrenuntio.* Egun artan eman nizun, Satanasen lan gucietatic, edo becatutic, eta becatuaren videetatic aldeguiteco, hitza. Hitz hau bera ematen dizut gaur betico. *Abrenuntio.* Egun artan eman nizun Satanasen arrotasun, pompa, eta zoraquerietatic aldeguiteco hitza; eta gaur hau bera ematen dizut. *Abrenuntio.* Erabaqui det, Jauna, Zu amatzea, ta seruitzea venaz, eta biotz guciarequin. Lagun zizquizquit arren, asi dedan eguiteco andi oni jarraitzen, eta onetan irauten. Amen.

OGUEI, TA AMAZAZPIGARREN
Eracusaldia.

*Euscaldun onac urtearen bucaeran eguiñ
 bear duana.*

Asco lecutan urtearen bucaeran eguiñ oi omen da fest andi bat, confesatzen dira Cristau onac; eguiten da Sermoya, eta guero Jaunari esquerrac emateco cantatzen da *Te Deum*. Ezta gore errietan onembesteraño aci, ez zabaldu jaiera eder hau. Baña zuc, nere anima, urtearen bucaeran eguizu Confesio on bat: gueró beguira ezazu, lenengo lecuan, certaco eman dizun Jaunac igaro dan urtea beste gauz ascorequin. Bigarren lecuan, cein gauza bearra dan, Jaunac ematen digun, dembora ez galtzea. Hirugarrena, nola igaro dezun joan dan urtea beste oraindañoco guciaquin batean. Eman guiozcatzu Jaunari esquerrac, ceren vicitza gorde dizun oraindaño, eta aibeste mesede eguin dizquitzun. Esca zaiozu zure esquergabequeria gucien barcacioa; berritu itzatzu, ba-

tayoco egunean eman cinduan, hitzac, aurreco Eracusaldian bezala. Ara nola eguiñ dezaquezun hau.

LENENGO PENSAMENTUA.

Certaco eman dizquitzun Jaunac igaro dan urtea, eta beste ondasunac.

Nere anima! Zure Jaun onac eman dizu igaro dan urtea, baita zure vicitzaco guciac-ere. Eguin dizquitzu bitarte orretan nortaqi cembat ontarte, ta mesede. Ascó, eta ascó hil dira dembora orretan, eta batzuec zu baño gazteagoac, sendoagoac, eta gure ustean zu baño bear-ragoac: eta zuri gorde dizu vicitza, eman dizquitzu vicitzeco bear cinduan gauzac. Gañera, nolaco erac, eta ceñ ederrac ez dizquitzu prestatu animaraco? ¿ Certaco eman ote dizquitzu bada Jaunac igaro dan urte hau, eta gañeraco gauzac? ¿ Certaco, zure fiñ goi-miragarria billatzeco baicic? Hau da zure Jauna ezagutzea, amatzea, eta beticotasun gucian berarequin batean Ceruan doatsu izatea. Hau

da, ez bēsteric, zure fiña, ta hau 'billat-
zeco eman dizu igaro dan urtea, eta beste
ascori ucatu die. ; Nondic, nere anima ;
nundic onembeste mesede?

BIGARREN PENSAMENTUA.

*Ceiñ gauza bearra dan, Jaunac ematen
digun, dembora ez galtzea.*

Gauza guciac eguin ditu, eta eguin-
go ditu Jaunac, bacoitza bere neurri, ta
pisuarequin (a) Neurtuac, contatuac,
eta pisatuac daude beraz bacoitzaren
urteac, illac, asteac, eta egunac, eta
ez dá iñor-ere neurri onetatic igaroco.
Laburrac dira, Jauna, cion Job Santuac,
guizonaren egunac, eta zugar gordea da-
go cembat diran beraren vicitzaco illac (b).
Ipiñi diozcatzu guizonaren vicitzari ceror-
rec daquizquitzun mugac, eta ecin oetatic
igaro diteque. Emendic atera ezazu, le-
nengo lecuan, ceiñ centzugabequeria an-
dia dan esatea: Jaunac emango dit vi-
citza ontzeco dembora: guero onduco naiz.

(a) Sap. 11. (b) Job. C. 14.

Ez dá gure Jaungoicoa guizona bezala al-
 dacorra; eta beragatic zuretzat neurtu,
 eta marcatu duan demboraren mugac ez
 ditu aldatuco. Oec gaizqui igarotzen ba-
 dituzu, galduco cera betico. Atera ezazu,
 bigarren lecuan, guciz bearra dala, Jau-
 nac ematen digun dembora ez galzea. Ar-
 gatic dio S. Pauloc; *Dembora degun bi-
 tariean daguigun onguia (c).*

HIRUGARREN PENSAMENTUA.

*Nola igaro dezun, joan dan urtea, bes-
 te oraindano guciaquin batean.*

Hau gucia, zure siniste, edo fedeac
 eracusten dizun, eguia da, nere anima.
 Eta ala-ere nola igaro ote dezu juan dan
 urte hau? Nola gañeracoac-ere? Igaro ote
 dituzu Jauna amatzen eta servitzen? Igaro
 ote dituzu Jaunaren Hitza, eta Dotrinac
 enzuten? Sacramentuac ongui, eta sarri-
 tan artzen? Zure griña charrac ecitzen,
 hilduratzen, eta escuratzen? Igaro ote di-

(c) *Ad Galat. C. 6.*

tuzu zure estadu, eta carguaren eguin-vi-
 deai erantzuten, eta vicitz onaraquin eche-
 coai, eta beste lagun urcoai Ceruraco vi-
 dea eracusten? Ay; nere anima! Hau eguin
 Iecuan igaro dituzu joandan urtea, ta bes-
 te guciac becatua becatuaren gañean egui-
 ten. Ezta zure urte gucien artean arquit-
 zen bat bacarra-ere, obra onetan, eta Jain-
 coa servitzen igaro dezunic. Baña cer diot
 nic urte bat, ezpada arquitzen ill bat, as-
 te bat, ez eta egun bat-ere, Jaunaren ser-
 vitzen osotoro igarodezunic? Iguesi ibilli
 cera Jaincoaren Hitzagandic, eta Dotrina-
 tic, edo entzun dituzu, frutuaren gose,
 ta egarrigabe eta besterentzat bacarric ba-
 lira bezala. Iguesi ibilli cera Sacramentue-
 tatic, eta zure vicitza izan da ascorentzat
 becuraco vide, ta sarea. O itsumen izu-
 garria! Ta alaere zure Jaun onac ichedon
 dizu!

Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Milla es-
 quer, ceren igaro dan urte hau, eta orain-
 dañoco guciac eman disquidatzun. Milla
 esquer, horietan eguin dizquidatzun on-
 tarte, eta mesede guciac-gatic. Lotsatzen
 naiz, Jauna, Zu servitzen, eta amaten
 igaro bear nituan egunac aiñ gaizquí iga-

roaz. Damuturic arquitzen naiz zure contra eguin ditudan becatuaz, eta asmo osoa requin aurrera ematen dizquidatzun egunac Zu servitzen igarotzeko. Zoaz nigandic etsai galgarria: utzitzen zaitut gaurdanic betico. *Abrenuntio*. Zoazte nigandic Mundu gaistoa, eta becaturaco sare, eta lazoac zabaltzen dituzuen guciac. Zoazte nigandic becatua, ta becatuaren videac; gaurdanic betico utzitzen zaituet. *Abrenuntio*. Zoazte nigandic Munduaren zoraqueriac, eta arrotasunac, ala jancian, nola beste gauza guzietan. *Abrenuntio*. Ala aguindu nizun, Jauna, batayoco egunean, eta ala orain-ere aguintzen dizut: Zu cernere Jaun, eta Janngoicoa, nere Aita, ta lagunzallea; indazu bada zure gracia, ta lagunza ngaria, eta eguingo det leyalqui gaur aguindu dizudan gucia Amen.

Iracurleari.

Mezaren enzun-videa dá urrengo Eracusaldian ipiñi uste dedan gauza. Batzuei agradatzen zate modu bat, besteai beste bat; baña gucien artean erracena, eta fruturic gueyena ecarri oi duena dá noasqui

Jesusen neque ofiaca, eta gurutzeco eriotza gogoan erabiltzea, ta emendic biotza mugitzea becatuen damura, Jaunaren onguinai, ta amoriara; eta gogozco Comunioa eguitea, bigarren Partean esan dan bezala.

OGUEI, TA EMEZORTZIGAR-
ren Eracusaldia.

Meza enzuteco vide, edo modu erraza.

Zoaz Elizara mugonean, ta certara zoacen gogora ecartzen dezula. Farri zaite belaunico, eta Evangelioco demboran ez, beste gucian zaude onela, aldezunean, Meza errezatuetan bederic. Evangelioco demboran zaude chutic, adirazten dezula, prest arquitzen cerala, Jaunac Evangelioan aguinzen dizquigun gauzac eguiteco (a). Adora ezazu, Jauna, ta esqueñi guiozu, enzutera zoacen, Meza, era onetan.

(a) *Vide Rubricas Missalis Romani, et Gavantum ad eas. Vide etiam Benedictum XIV Lib. 2. Cap. 7. n. 14 de Sacrificio Missæ.*

Trinidad e guciz Santa, Aita, ta Semea
 ta Espiritu Santua, Jainco bat bacarra, eta
 hiru Persona cerana. Adoratzen zaitut
 umiltasun, eta errespeto guciarequin. Es-
 queintzen dizut enzutera noan Meza hau,
 lenengo lecuan: Zuri ganza gucien Asie-
 ra, eta iturburuari bezala, onrari eandiena
 emateco. Bigarrena, eguin dizquidatzun,
 ontarte, eta mesede gucien, esquer zure
 diñacoac emateco. Hirugarrena, nere, eta
 lagun urco vicien becatuen barcacioa iris-
 teco. Laugarrena, Purgatorioco animen
 alde. Azquenean esquintzen dizut Jesus
 maitearen ofrenda au, eman deguidazun,
 Ceruraco videan bear, eta on izango de-
 dan gucia, batez-ere becatutic aldeguite-
 co, eta vicitz onean irauteco doaia.

*Mezaren asieratic Sagararaño oroi zaitte
 ondo, ostegun Santu arratsetic Jesusec
 igaro cituan neque oñaceaz, eta nola
 bigaramonean eman zuan gurut-
 zean bere vicitza.*

Irteten da Apaiza Mezaren Sacrificio izu-
 garria esqueintzera. Irten zan Jesus Jeru-
 salenic Getzemanico baratzara gugat

Aita Eternoari Pasioco neque-onaiceac, eta vicitza esqueintzera. Asitzen dá bere Aitari erregutzen; ecusten ditu animaco beguien aurrean Munduaren becatu guciac, eta oegatic igaro bear dituan nequeac. Ecusten du, gueyenac alaere utzi naico ez duela becatua, eta galduco dirala; eta oetatic bat izango dala Judas. Illuntzen, eta tristuraz betetzen zaio barren gucia: izintzen due pasioco neque onaceac, ta escatzen dio Aitari, *igaro dedilla Pasioco Caliza berac edangabe. Alaere eguin bedi, esaten dio, Zuc nai dezuna, eta Zuc nai dezun eran.* Jartzen dá odolezco icerditan, eta hiltzeco zorian.

Nere anima: Zure esquergabequeriac, eta becatuac onembesteraño necatzen due Jesus, ¿eta zu etzera muguitueo oen ganean negar eguitera, eta vicitz on bat artzera?

Getzemanico neque oen ondoren bereala asi ciran neque, onace, eta naigabeen ujola berriac. Badator Judas Saltzallea, eta adisquidearen idurian ipintzen da Jesus bere etsaien atzaparretan. Igues eguiten due Apostoluac. Badarabilte Jesus Jerusalemene echez eche, Calez Cale, emen

zorotzat, an Munduan zan guizonic er-
rebesena, ta gaiztoena bezala. Ceatzen,
eta urratzen due azotez. Beguira, nere
anima, nola utzi duen zure becatuac Jesus!
Burutic asi, ta oñetaraño zauri bat egui-
ña dago gucia: eta alaere zuri ongui naiez
ontzat artzen ditu aimbeste neque, ta oña-
ce. ¿Eta Jaun hau ez dezu amatuco, ta
servituco?

Jesusen borrero, ta etsaiac etziran alae-
re aspertu, eta ase beraren odolez. Aditu
zuen, Juduen, eta Israeltarren Erregue
eguin nai izan zuala bere burua, eta ait-
zaquia onequin equin cioen videgaberit
andienac berriro asmatzeari. Quentzen dioz-
quee bere soñecoac oñace andiaquin, eta
utzitzen due lotsa andian. Jancitcen dioe
soñeco gorri bat. Erregueren idurian ipint-
zeco. Sartzen dioe buruan aranzazco Co-
roa bat, nortaqui cembat oñacerequin.
Ipintzen dioe Erregueren cetro, edo bas-
toitzat cañabera bat; eta asitzen zaizca
isecaz, Erregueri bezala agurrac eguiten.
¿Cer gueyago? Loitu cioen aurpegui eder
hura beren carcaisâ, eta chistu ciquiña-
quin. Beguira Erregue gucien Erregue,
eta gucien Eguilleari pauso onetan! Ay!

¿Eta hau nigatic? Adora ezazu, nere anima, adora ezazu zure Jaungoicoa, zure Erreguea, eta Salvatzallea.

Etziran oraindic Juduac Jesus necatzez aspertu. Cuturtu zuen Pilatos, Jesusi gurutzean vicitza quentzeco, Sentencia ematera. Ipintzen dioe soñean bere gurutzea. Asitzen dá Calvarioraco videan; baña, igaro cituan, arratsa, ta goiza igaro ondoan, ¿nola joan al citequean Jesus Calvarioco mendira? Erorca noasqui, eta boreroac eztenca, ta osticoca eraiquitzen zuela! Eta videan gueldi cequien beldurtez, gurutzea eramateco eman cioen laguntzat Simon ceritzan* Cyreneco guizon bat. Onembesteraño necatu, eta aunatu zuan Jesus nere becatuen cargac!

Noiz bait iritsi zan Jesus Calvarioco mendira. Josten due gurutzean iltze sendoaquin. Aguertzen dá Munduaren Salvatzallea gurutzean josia, ta lapur biren erdian. Miragarriac dira dembora onetan guertatu ciran gauzac. Janci zan Cerna beltzez, ucatzen ciozcala eguzquiac bere argui ederrac lurrari. Erregntu cion Jesussec Aita Eternoari bere etsayen alde. Lapur onduari agindu cion Paradisoa. Hit-

zegin cion bere Ama maite penaz, eta naigabez beteari. Aditzera eman cion Aita Eternoari lén, ta guero ceraman neque izugarria. Aguertu zuan egarri andi bat, eta emancioen ozpiña. Ezan zuan orduan: *Bucatu dá; bucatu dirá, Escritura Santac, eta Profetac nere pasioaren gañean anciñatic adiraci cituen, gauzac, eta eguin det nic nere gain artu nuan eguiteco andia. Eguin zuan ots andi bat esaten zuala: Aita, zure escuetan uzten det nere espiritua.* Hil zán Jesus munduaren Salvatzallea.

Ecusten dezu, nere anima, ¿cór neque oñaceac gure amorioz igaro cituan Jesussec? ¿Ecusten dezú nola gurutzean eman zuan bere vicirza? eta eztaquizu Meza Santua dala Jesusen neque-oñaceen, eta gurutzeco eriotzaren Anza, iduria, ta Oroipena! Ala aditzera eman cigun San Paulo Apostoluac (b). *Emen gogoan ongui erabilli ezazu nolaco ongui nai, eta amorioa zor diozun Jesus onari.*

SAGARACO DEMBORAN.

Dembora onetan zaude isillie, Consa-

(b) 1. ad Corint. c. 11.

gracioco hitzaquin eguiten diran gauza
miragarriac gogora ecarriaz. (c). *Fauna*
albatzen duanean Apaizac, eguin guioz-
catzu *Jesusi zure agurrac*, eta ongui-*etor-*
riac. Esayozu.

¡Nere Salvatzalle guciz maitagarria!
Ongui etorria izan zaitezela. Adoratzen
zaitut nere Jaungoicoa, Erregue gucien
Erreguea, Eta Munduaren Salvatzallea.
Bedeica zaitzeela Ceruco Aingueruac, eta
doatsu guciac; bedeica zaitzeela anima on
guciac, eta Canta decela Eliza guciare-
quin: *Bedeicatu Jaunaren icenean etor-*
ri zacuna.

Eguitzu Fede, Esperanza, Caridade, ta
Contriciozco afectoac.

O Jesus ona!; Nere animaren vicitza,
eta doatasuna! Zu cera Trinidadeco bigar-
ren Persona. Zu, guretzat Ceruraco gra-
cia, eta escu, edo derecha irabazteco,
guizon eguiñ ciñana, ta aimbeste neque-

(c) *Vide Benedictum XIV. in opere ci-*
tat. Lib. 2. Cap. 15 num. 31. : Alij sunt
hac in re Gallorum mores.

oñace, ta azquenic gurutzeco eriotza igaro cinduana; hirugarren egunean piztu, eta guero Cerura igo ciñana. Zu, Ceruan dezun, Jarlecua utzigabe, Meza Santuan gugana etorri Cerana. ; Certara ote? Gugatic igaro cenduan gurutzeco eriotzaren oroipena guri berritzera. ; Certara gueiago? Gurequin, eta gure artean vicitzera, guri ematera zure gorputza, anima, odola, eta ceran gucia. ; O Ontasun miragarria! Sinisten ditut Misterio hoec guciac, ceren Zuc aguertu diozcatzun Eliz Ama Santari, eta onec ala eracusten dizquidan Esperatzendet, Jauna, zугan nere becatuen barcacioa, eta betico vicitza, zure lagunzarequin becatutic aldegniten, eta vicitz onean irauten dedala. ; O Edertasun paregabea! ; Ceñ berandu ezagutu zaitudan! ; Ceñ berandu amatu! Amatzen zaitut biotz gucitio; eta zure icenean amatzen ditut nere lagun urco guciac. Ay! ; Eta utzi nic Zu aimbeste vider! ; Izan ni noizbait zure etsai andietatic bat! ; O pena! ; Ojala lenago milla vider hil baninz! Damudet Jauna, eta damudet zure ontasun baztergabeari beguiraturic: arzen det asmo osoa ez gueyago becaturic eguiteco.

Aguertu guiozu Jesusi bera zure biotzean artzeco gose, ta egarri andi bat, eta bau dá gogozco Comunioa.

Ceiñ andiac, eta ugariac diran, Jesus maitagarria, zure servitzarienzat Sacramentu orretan gorde dituzun ondasunac! Zori onecoac Sacramentu hori ongui artzeco eran prestatuac dauden animac! Zori onecoac, ceren zurequin bat eguingo diran. Zori onecoac, ceren betico vicitzaren emallea bera, eta doatasun guciaren Iturburua berengan iduquico duen. Zori onecoac, ceren zure gozotasun miragarriac progatuco dituen. Zori onecoac atzenean, ceren etsai guciac garaitzeco indarrez beteco dituzun. Nai nuque, Jauna, nic-ere Zu nere Onguille andia nere biotzean iduquitzea, baña aitortzen det; *ez naiz ni Zu nere echean sartzeco diña*. Alaere fedeac eracusten dit, Zuc eguin ditzaquezula Sacramentua artugabe-ere, Sacramentuarquin eguiten dituzun, mesedeac. Asco dá Zuc nai izatea: asco dá Zuc hitz bat esatea, gucia eguifia gueratzeco. Esazu bada, nere Jesus ona, hitz bat, eta nere ani-

ma sendatuco dá, eta artuco ditu, gureta
 zat ecarri dituzun, ondasunetatic Zuc nai
 dituzunac, eta nai dezun neurrian. Amen.
*Hau eguiten da Apaiza Comulgatu arteco
 demboran, ez lasterca, baicic soseguz.*

*Faunari esquerrac, Comunio ondoco ora-
 cioac Apaizac esaten dituan
 bitartean.*

Esquer milla, Jauna, ceren gugana
 etorri nai izan dezun, eta gure oneraco
 esqueñi diozun Ait Eternoari, gurutzean
 esqueñi cenion, Sacrificioa bera.

Apaizac bendicioa ematean.

Trinidade guciz Santa, Aita, ta Semea,
 ta Espiritu Santua! Meza eman duan Apai-
 zac orain dion eran, indazu Zure bendi-
 cioa, egun hau, eta beste guciac igaret-
 zeco Zu adoratzan, servitzen, eta amat-
 zen.

Mezaren bucaeran.

Jauna, Zure baimenarequin banoa orain
 nere lan, eta eguin bideai eranzutera. La-

gun zaiquizquit oec zure onran, eta gloriaraco eguiten. Alabiz.

OGUEI, TA EMERETZIGARREN
Eracusaldia.

*Aurrac Meza laguntzen ongui icastero,
Escola-Maisuetatic aditu bear lituquem,
cembait gauza.*

Nai dezu icasi Meza ongui laguntzen?
Aditu bada arretarequin esatera noan gauz
oec. 1.ª Garbitu bear dituzu escuac. 2.^a
Asitzen danean Apaiza Mezaraco soñecoac
ipintzen, eman zaiozu guerricoa, edo
Cingulua albaren gañetic, escu batare-
quin erz bata, ta bestearéquin bestea. Hau
eguiten dá Mezemallearen atzetic. 3.ª Al-
baren beco ertzac ipiñico diozcatzu berdiñ,
eta aldaroric gabe, lurra baño beatz be-
tez gorago. 4.ª Prestatua ezpadago Alda-
rea, eramaitzu Misala, ta arguiac: ipint-
zu Misala bere lecuan, ez idiquia batzuec
eguiten duen bezala, baicic ichia. 5.ª Ez
dira Candelac eracequi bear, Meza esaten
Apaiza dagoan, Aldarean, baicic lampar-
an. 6.ª Mezemallea dijoanean Aldareaur-

rera, arguiozu escuieco alderic bonetea (boneteduna bada); ipintzu Aldare-ondo-
 co, edo alboco maichoan. An egon bear
 due ardoaren, eta uraren onciac-ere. Al-
 darearen aldean mairic ez danean, ipintzu
 bonetea al dezun lecuan. 7.^a Mezaren asie-
 ran jarri zaite Apaizaren esquerretic belau-
 nico, ez Apaizaren parean, baicic atze-
 rasçago: eta beti egon zaite Misala ez da-
 goan aldetic: Misala badago Epistolaren
 aldetic, zuc egon bear dezu Evangelioa-
 renetic; eta Misala dagoanean Evangelioa-
 ren aldetic, zu egongo cera bestetic. 8.^a
 Evangelioa esaten dån bitartean, eta Apai-
 zari cerbait ematen diozun demboran, zau-
 de zutic, baña gañeracoan belaunico. 9.^a
Confiteor Deo esaten ari ceranean, hitz oe-
 ran: *Et tibi Pater, Et te Pater* Itzuli eza-
 zu guchi bat burua Apaizaganonz. Ez
 esan, batzuec bezala, *Et uovis fratres,*
et vos fratres, ceren Mezemalleac bacar-
 ric onela esan bear duan. 10. *Kyrie eleyso-*
niac esan oi ditu Mez-emalleac berac, be-
 rac, ceren laguntzalle guchi diran daquie-
 nac nola eranzun, baña obeto izango liza-
 que biac chandaca esatea, gueró ipiñico
 diran eran. 11. Aldarearen alde batetic

bestera igarotzen ceranean, belaunica zai-
 te erdian belaun batarequin. 12. Garizu-
 man Profecien ondoren Mez-emalleac esa-
 ten du: *Flectamus genua*; eta eranzuten
 zayo: *Levate*; eta Profesia bacoitzaren
 bucaeran eranzuten dá: *Deo gratias*. 13.
 Garta-temporetan hau bera eguiten dá, ez
 ordean larumbatean azqueneco Profecia-
 ren ondoren. Era berean ez dá erantzu-
 ten *Deo gratias*. Ostiral Santuz, ta larum-
 bat Santuz Profecien ondoren, ez eta as-
 coren iritzian Espiritu Santuaren Pazco-
 aurreco larumbatean-ere. 14. Oguiardoac
 esqueintzera dijoanean Apaiza, ez dezazu-
 la quendu Calizaren estalquia, eta are gu-
 chiago patenarena, ceren Mez emallearen
 eguitecoa dán hau; baña ongui dirudian
 gauza dá Calizaren estalquia dolestatzea. 15.
 Apaizac Calizara ardoa bota nai duanean,
 arrezazu ard-oncia, muñeguiñ, eta eman-
 guiozu Apaizari berari quirtenaz arga-
 nonz. Ezaio onciari baicic muñeguiten.
 16. Gueró arrezazu uraren oncia; ipiñi
 guiozu aurrean prest Mez-emalleari, artu
 dezan bear dan ura: eta hau eguiñ on-
 doan, eramango dituzu onciac beren to-
 quira. 17. Prestatuco dezu, Aldarearen-

ertzean Epistolaren aldetic dagoan, Escu-zapichoa: artuco dezu escu ezquerrean platera, escuiean uraren oncia, eta botaco diozu Apaizari ura beatzetara, oec garbitzera datorrenean. Mez-emalleac dionean *Orate fratres*, zaude isilic *Ave Maria* bat esateco demboran, eta gueró ezazu: *Suscipiat Dominus &c.* 19. Mez-emalleac dionean *Sanctus*, jo ezazu chincherria hiru vider, aldi bacoitzean bi golperequin (Dembora onetan Eliza batzuetan ipintzen due Corporalen aldamenen Epistolaren aldetic Candela eracequi bat, len ceudenaz gañera, eta itzaltzen due Comunioa bucatzean). 20. Ostia Consagratua alchatzeco demboran jo ezazu chincherria hiru vider, aldi bacoitzean bi golperequin, lembicia Consagracioco hitzac esanic belaunicatzen danean Apaiza; bigarrena goratzen duanean Ostia Consagratua, hirugarrena beeronz dascarrenean. Hau bera eguizu Caliza Consagratzen duanean. 21: Chincherria ez dá jotzen *Sanctus*-eco, eta Consagracioco demboran baicic, eta beste demboraren batean jotzen badue cembait lecutan, hori ez dá Elizaren Ceremoniac ala aguintzen duelaco, baicic zeren Sacristauren bat-

zuei ala gogoac eman dien. 22: Apaizac goratzen duanean Ostia Consagratu, jasotzen dá Casullaren beco ertza píscá bat, eta hau bera eguiten dá Caliza alchatzen duan demboran-ere. 23. Apaizac Juua arzera, edo comulgatzera dijoanean, arritzatzu uraren, ta ardoaren onciac, jarri zaite belaunico beraren aldean: alcha zaite gueró, eta bota guiozu lembicioan ardoa bacarric Calizara, eta bigarrengean ardoa, eta ura beatzen gañera (*atzen* esaten due beste lecu ascotan). Ez dezu onciarequin uquitu bear, ez Caliza, ez Apaizaren beatzie. 24. Ipiñi itzatzu ardoaren, ta uraren onciac heren lecuan: arritzatzu Calizaren, eta patenaren estalquiac, eta eramaitzu beste aldera - eta andic alda ezazu Misala Epistolaren toquirá. 25. Ez dezazula estali cerorrec, ez patena, ez Caliza: eman zaiozu escuetara Apaizari beñi patenaren estalquia (*baldin badu*), eta guero Calizarena. 26. Apaizac, Comuñioaren ondorengo oracioa, edo oracioac esan ezquero, utzitzen badu Misala zaballic, igaro ezazu hau Evangelioaren alde-ra. 27. Azqueneco Evangelioa bucatu-ric, beera datorrenean Apaiza, eman guiozu

bonetea escura. 28. : On lizaque Eliza bacoitzean Meza laguntzen duen mutillentzat ipintzea janci egoquiac. 29. : Meza-bitartean Comunioa eman bear bada, presta itzatzu Sagrarioa gultza, eta Comuniocada zapia; eman guiezu hau Comulgatzeco claudenai, eta esazu *Confiteor Deo*, &c. 30. : Apaizac Comunioa emateco demboran, Comulgatzen dan bacoitzari esaten dio: *Corpus Domini nostri Jesu-Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam*: eta berac esaten du: *Amen*. Argatic ez dezazula eranzun zuc, ascoren guisara, *Amen*. 31. : Mez-ondoan Comunioa ematen bada, eguizu orain esan dana bera. 32. : Mezaz campora ematen danean, prest ipintza gultza, beatzac garbitzeco Apaizac bearco duan, ura, eta escuzapia; guero Comunioa emateco demboran esazu *Confiteor Deo*. Hau esaten dá, Copoia ateratzen duanean Apaizac Sagrarioic Corporalen gañera. 33. Apaizac batzuetan, Comunioa ematen duanean Mezaz campora, eguiñ oí du oraiñ esango dedana: badijoa Aldare aurrera, eta asitzen dá esaten: *In nomine Patris &c. Adju-torium nostrum &c. Confiteor Deo &c.* eta

Jaguntzalleac erantzuten dio: *Ad Deum, qui lætificat &c. Qui fecit Cælum &c. Confiteor &c.* (a) Gañeracoa dá len esan dán bezala.

Mezaren mamia, edo Sustancia Mun-
duco lecu gucietan bat dá; baña ezta gu-
cietan esaten Ceremonia berdiñaquin. Er-
romaco Misalac dacartzian Ceremoniaquin
esaten due Apaiz Secularrac, baita Erli-
gioco ordenezaco batzuec-ere. Baña Santo
Domingoren Ordenacoac, Carmengoac,
San Bernardorenac, Cartujarrac esaten due
beren modura. Toledon bada Capilla bat.

(a) *Sunt aliqui, qui, dum Communionem ministrant extra Missam, utuntur hoc modo, quia ita nos docet, ut ajunt, Manuale Toletanum. At Manuale Toletanum loquitur, secundum mores antiquos Hispaniæ, de Comunione ministranda infirmis, non vero sanis; et quod hoc alius erat mos antiquus Hispaniæ, ut videri potest in Manuali Salmantica edito anno 1591. Unde securius est sequi Rituale Romanum: De ordine ministrandi Communionem.*

non esaten dán Meza, Españan anciña esaten zan guisara, eta deitzen zaio *Mozarabeen Meza*. Emen ipiñico dá Meza laguntzeco modua, Apaiz Secularrai, eta Erromaco Misalac dacarrieneran esaten duenai.

**BERROGUEI GARREN ERACUSAL-
dia.**

Erromaco Misalac dacarren eran Meza esaten duan Apaizari laguntzeco modua.

Apaizac dio : In nomine Patris, & Filij & Spiritus Santi. Amen.

Introibo ad Altare Dei.

Loguntzalleac erantzuten du : Ad Deum, qui latificat juventutem meam.

Ap. Judica me, Deus, & dicerne Causam meam de gente non sancta : ab homine iniquo, & doloso erue me.

Lag. Quia tu es Deus fortitudo mea, quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

Ap. Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipsa me deduxerunt, & adduxerunt montem Sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Lag. Et introibo ad Altare Dei, ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Ap. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus, quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Lag. Spera in Deo, quoniam adhuc Confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus.

Ap. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Lag. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Ap. Introibo ad Altare Dei.

Lag. Ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Ap. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Lag. Qui fecit Cælum, & terram.

Ap. Confiteor Deo. : : Et vos fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus &

dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam. *Ap.* Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Michaeli Archangelo & Beato Joani Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro, & Paulo, omnibus Sanctis, & tibi. Pater; quia peccavi nimis cogitatione, verbo, & opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaellem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum, & Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Ap. Misereatur vestri Omnipotens Deus, & dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam æternam.

Lag. Amen.

Ap. Indulgentiam, absolutionem, & remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis Omnipotens, & misericors Dominus.

Lag. Amen.

Ap. Deus tu conversus vivificabis nos.

Lag. Et plebs tua lætabitur in te.

Ap. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

Lag. Et salutare tuum da nobis.

Ap. Domine, Exaudi orationem meam.

Lag. Et clamor meus ad te veniat.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Hillen, edo *Requiem-go* Mezan apaizaç sarreran dio: *In nomine Patris... Introibo ad Altare Dei: guero Adjutorium nostrum in nomine Domini. Urrena: Confiteor Deo &c.* gañeracoa emen ipiñi dan eran.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Kyrie eleyson.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Christe eleyson.

Ap. Christe eleison.

Lag. Christe eleyson.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Kyrie eleyson.

Ap. Kyrie eleyson.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo. *Eta oracioen bucaeran eranzuten dá: Amen. Epistolaren bucaeran: Deo gratias.*

Ap. *Evangelioaren asieran. dio:*

Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Sequentia, edo initium Sancti, &c.

Lag. Gloria tibi Domine. *Lenengo Evangelioaren bucaeran erantzuten dá:* Laus tibi, Christe.

Ap. Orate, fratres.

Lag. Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, & gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ Sanctæ.

Ap. Per omnia sæcula sæculo rum.

Lag. Amen.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Sursum corda.

Lag. Habemus ad Dominum.

Ap. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Lag. Dignum, & justum est.

Ap. *Pater noster* asitzeco dio: Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. *Aita gurea bucatzean dio;* Et ne nos inducas in tentationem.

Lag. Sed libera nos á malo.

Ap. *Ostia puscetzen duanean:* Per omniá sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pax Domini sit semper vobiscum,

Lag. Et cum spiritu tuo—*Comunio on do-
co oracioaren bucaeran erantzuten dá
amen*

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Ite Missa est.

Lag. Deo gratias—*Baldin Apaizac Ite
Missa est ez, baicic esaten badu Bene-
dicamus Domino, erantzuten zaio: Deo
gratias. Pazcoaco astean esaten du
Apaizac: Ite Missa est alleluya, allelu-
ya eta erantzuten dá: Deo gratias alle-
luya alleluya. Hillen Mezan esaten du
Apaizac: Requiescant in pace: erant-
zuten dá: Amen. Bendicioa ematen dua-
nean ere bai.*

Ap. Azqueneco Evangelioa asitzean: Ini-
tium, edo Sequentia Sancti Evangelij, &

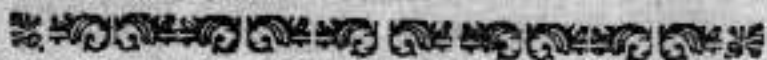
Lag. Gloria tibi Domine.

*Lenago dio Apaizac: Dominus vobis-
cum, eta jaquiña dá cer erantzun be ar-
dan. Azqueneco Evangelioa bucatzean
erantzuten dá: Deo gratias.*

Iracurleari.

Bucatzen ditut Eracusaldi oec. Gauz
 onic arquitzen badezu, hori dá on gucia-
 ren Emalleangandic datorrena; baña utse-
 gniteac izango dira nereac hacarric, eta
 guciac, diranac dirala, ipintzen ditut Eliz
 Ama Santaren, eta Iruñeco gure Apaiz
 nagusiaren mendean. Uqutu diran ga iac
 dira ederrac, eta doai obeetaco besteren
 batec edertu, eta apaindu litzaque erraz.

LIBURU ONEC DACARTZIAN, ERACUS-
aldien Arquividea.

LENENGO PARTEA:

Confesioco Sacramentuari dagozcan,
Eracusaldia c.

- Lenengo Eracusaldia :** Cer dán , eta norc Eliz Ama Santari utzi cion Penitenciaco , edo Confesioco Sacramentua. 19.
- Bigarren Eracusaldia :** Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc confesioco Sacramentua , eta cer ondasunac dacartzian. 22.
- Hirugarren Eracusaldia :** Confesio on batec escatzen dituan gauzac. 24.
- Laugarren Eracusaldia :** Cer dan , eta nola eguin ditequean exâmina. 26.
- Bostgarren Eracusaldia :** Confesio gaistoac berritzeco nola eguin ditequean exâmina. 28.
- Seigarren Eracusaldia :** Cer dán Confesio onac escatzen duan bigarren gauza , eta onec escatzen dituan doziac. 30.
- Zaspigarren Eracusaldia :** Combat guisatara dan damu *Ceruticacoa* , edo Sobrenaturala ; cer dán Atricioa. 32.
- Zortzigarren Eracusaldia :** Onexco damu , edo Contricioaren gañean. 35.
- Bederatzigarren Eracusaldia :** Cer dán Confesio onac escatzen duan hirugarren gauza. 37.
- Amargarren Eracusaldia :** Asmo eraguilleac escatzen dituan neurri egoquiaren gañean. 39.

- Amaicagarren Eracusaldia:** Ontzeco asmo-iduri
utsarequin confesatu oi diran becatarien ga-
ñean. 41.
- Amabigarren Eracusaldia:** Cer dán Confesio onae
escatzen doan, laugarren gauza. 45.
- Amairugarren Eracusaldia:** Cer dán Confesio
onae escatzen doan bost garren gauza. 46.
- Amalaugarren Eracusaldia:** Cristau gucioc Con-
fesatzeco degun eguiuidearen gañean. 47.
- Amabostgarren Eracusaldia:** Confesatzeco pres-
tatzen ceranean, acusatzen asi baño len
egui bear dezun. 49.
- Amascigarren Eracusaldia:** Acusatsen, edo ce-
re burua salatzen asitzen ceranean, nola
hau ongui egoingo dezun, 52.

BIGARREN PARTEA.

Comunioco Sacramentuari dagozan Eracusaldia.

- Lenengo Eracusaldia:** Cer dán Comunioco edo
Aldareco Sacramentua. 55.
- Bigarren Eracusaldia:** Comunioco Sacramen-
tuari eman oi zaizean, beste cembait icenen
gañean. 57.
- Hirogarren Eracusaldia:** Nore, eta noiz utzi-
cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacra-
mentua. 60.
- Laugarren Eracusaldia:** Cer dagoan Ostian Con-
sagratioco hitzac Apaizac esan ditzan ar-
tean, eta esan ezgero. 62.
- Bostgarren Eracusaldia:** Cer dagoan Calizan,
consagratioco hitzac Apaizac esan ditzan ar-

lean, eta esán ezquero.

Seigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentu-
tuan jartzesu, eta jarri ezquero Jesu-Cristoc
eguiten dituan, gauza miragarriac. 65;

Zazpigarren Eracusaldia: Comunioco Sacra-
mentuac decartzian ondasunac. 69.

Zortzigarren Eracusaldia: Ceñi becatu izugar-
ria dán Comunioco galstoa, eta cer bear dán
becatu onetan ez erortzeco. 71.

Bederatzigarren Eracusaldia: Cér bear dán-
Comunioco Sacramentuaren ondasunac artze-
co naroro, edo ugari. 73.

Amargarren Eracusaldia: Comunioco dembo-
ran, eta ondoren eguin bear dana. 76.

Amaicagarren Eracusaldia: Comunioco gogozco-
edo Espiritualaren gañean. 79.

Amabigarren Eracusaldia: Comunioco Sacra-
mentua artzeco Cristau guciac duen, eguin
vide, edo obligacioaren gañean. 81.

Amairngarren Eracusaldia: Noiz eguin bear dán
lembicico Comunioco. 84.

Amalangarren Eracusaldia: Mezaren Sacrificio
miragarriaren gañean. 87.

Amabostgarren Eracusaldia: Certaco esqueint-
zen zayon Jaungoicoari Mezaco Sacrificioa. 89.

Amaseigarren Eracusaldia: Nola enzun bear dan
Meza, eta ceñi dan moduric errazena. 91.

HIRUGARREN PARTEA.

*Lenengo bistan adiraci diran, gauzac obraz
eguiteco Eracusaldia.*

Lenengo Eracusaldia: Nola eguin ditequean az

- queneco Confesioic oraiñ dañoco exâmina. 92
- Bigarren Eracusaldia : Aurtasunetic oraindañoco Confesioic herritzeo exâmina, 109.
- Hirugarren Eracusaldia : Beldurrezco ta Onezco damua, edo Atricioa biotzean sortzeo vide egoquia. 115.
- Laugarren Eracusaldia : Azqueneco Confesioic oraiñ dañoco becatuen aitormena, edo Confesatzea. 126.
- Bostgarren Eracusaldia : Aurtasunetic oraindañoco becatuen aitormena, edo Confesioa, lenecoac gaistoac izan diranean. 134.
- Seigarren Eracusaldia : Confesioa eguin, eta Jaunaren maiean jartzeco prestaera Cristau gucienzat. 136.
- Zazpigarren Eracusaldia : Lembicico Comunioa eguitera dihoan, Aurrac nola berritu ditzaquean bere Arzaiarequin batean Bataioan emandaco hitzac. 142.
- Zortzigarren Eracusaldia : Comunio ondoan nor-ere nai eguin bear luqueana. 147.

LAUGARREN PARTEA.

Eracusten rayo, ala lenvicico Comunioa eguin duan, aurrari, nola edoceiñ Cristauari, betico vicitza doatsuaren vide edergardia.

- Lenengo Eracusaldia : Betico vicitza dostua iristeco, ez dá asco lembicico Comunioarequin, edo beste edoceñequiñ ongui asitzea, baicic irauñ bear dá vicitz onean: eta eer onetaraco bear dan. 154.

- Bigarren Eracusaldia : Cer becatutic gazte Euscaldanac berezquiro aldeguin bear duan. 157.
- Hirugarren Eracusaldia : Cer dan , eta nola aldeguin bear duan gazteac *escandaloa* deritzan becatutic. 162.
- Laugarren Eracusaldia : Jocoaren gañean. 166.
- Bostgarren Eracusaldia : Miñance ceñi izugarria dan becatutic oitura , eta nola ardura andia artu bear dan onetan ez erortzeo. 180.
- Seigarren Eracusaldia : Becatuan erori nai ez duanac aldeguin bear do becatutic vide, eta perill, batez ere urcoctatic. 185.
- Zazpigarren Eracusaldia : Becaturaco videac ez utzitzeagatic becatutic eman oi dituen, aitzaki gañean. 191.
- Zortzigarren Eracusaldia : Errietan eguñ oi diran festegunetan eisaia prestatutic danzan, becatutic vide, eta lazoen gañean. 199.
- Bederatzigarren Eracusaldia : Inñteria deritzan demboraco perillen gañean. 205.
- Amargarren Eracusaldia : Becatutic aldeguiteco, gauza bearra dá animaren lenengo etsaia, edo Demonioa garaitzea. 207.
- Amaicagarren Eracusaldia : Becatutic aldeguiteco gauza bearra dá animaren bigarren etsaia, edo mundua garaitzea. 211.
- Amabigarren Eracusaldia : Becatutic aldeguiteco gauza bearra dá animaren hirugarren etsaia, edo aragua garaitzea. 215.
- Amairagarren Eracusaldia : Becatutic aldeguiteco gauza bearra dá gaitzeraco gura, griña, edo pasio nagusia garaitzea. 217.
- Amalagarren Eracusaldia : Becatutic aldeguite-

téco gauza bearra dá berenez becatu ez diran gauzen gorac-ere dagoten neurri, eta mugabarrumbean loturic idnquitzea. 221.

Amabostgarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra dá tentacioao garaitzea: eta cer onetarsco egnin bear dan, tentacioaren aurretic, tentacioaren demboran, eta ondoren. 225.

Amaseigarren Eracusaldia: Moden Zoraquerien gañean. 230.

Amazazpigarren Eracusaldia: Jancierá arroá, ta gñeiegnien gañean. 242.

Emezortzigarren Eracusaldia: Onestidadearen contra etsayac asmatzen dituan jancieren gañean. 250.

Emeretszigarren Eracusaldia: Apaiadura gueyegoi, ta lotsagarriac jancitzeo asmatzen diran nitzaquiac. Deseguiten dira onc, eta aguertzen dá, nola becatoric gabe, eta mundoac eracusten dizon basio ederquiago apaindu zaitzezquean. 265.

Ogueigarren Eracusaldia: Jancian, edo soñe-coetan modestia, ta onestidadea gordetzeco hiru pensamentu egoqui. 277.

Ognei ta batgarren Eracusaldia: Betico vicitza doatzoa iristeco ez dá usco becatutic aldeguitea; gauza bearra dá gañera hacoitzac bere estadu, eta vicimodnan obra onac, edo Cerruraco irabaciac egoitea. 285.

Oguei ta bigarren Eracusaldia: obra on, edo Cerruraco irabaciac escatzen duen, asmo, edo intencio garbiaren gañean. 290.

Oguei ta hirugarren Eracusaldia: Ceñi frutu

- ederrac, eta Santutasun ceñi miragarria dactartian, bacoitzac here vicimaduco lanac asmo, eta intencio garbiarequin eguiteac. 295.
- Oguei ta laugarren Eracusaldia: Obra on, eta Cernraco irabaciac eguin nai baditugu prest egon bear degu Jaunaren vorondatea eguiteco, eta vorondate onequin gurea, bat eguin bear degu. 301.
- Oguei ta bostgarren Eracusaldia: Obra onen, edo Cernraco irabacien gordairu ugari-abe-ratsac daude emengo neque, eta gorutzeac pacienciaz, eta Jaunaren icenean etamatean. Uquitzen dá virtute hau eta ipintzen dirá be-ra iristeco cembait pensamentu. 306.
- Oguei ta seigarren Eracusaldia: Virtute, eta Santutasun andira igotzeco beardá neque, eta gurutzeetan, eta gauza gocietan Jaunaren voroodateati beguiratuta Jaunac nai daana bera nai izatea. 311.
- Oguei ta zazpigarren Eracusaldia: Jaunaren aurrean, edo beguetan jartze, eta ibiltzearen geñean. Adirazten da, cer dan ibillera hau, eta ceñi vide ederra dan, ala becatotic alde-guitico, nola obra onac ongoi eguitico. 316.
- Oguei ta zortzi-garren Eracusaldia: Goicico jaye-ra, Dotrinaco liburuchoan ipiñi zan eran. 320.
- Oguei ta bederatzigerren Eracusaldia: Nola, goicetic asmoa arta desun eran, eguarteau eguin ditzaquezun zure lan, eta nequeac Jaunaren onra, eta gloriaraco. 325.
- Oguei ta amargarren Eracusaldia: Arrats oro eguin ditzaquezun obra onac. Emen ipintzen dira Letaniac latinez, eta Eusqueraz. 334.

- Oguei ta amaicagarren Eracusaldia : Igande , eta beste jay egunac Santificatzearen gañean. 354.
- Oguei ta amabigarren Eracusaldia : Illaren leudabico Igande , eta Virgüña chit Santaren festetan Jesus maitagacriari Aldareco Sacramentuan , eta beraren Ama guciz santari Errosarioco Aldarean agur umillac , ta ongu-naierco visitac eguiterco vide erraza. 359.
- Oguei ta amairugarren Eracusaldia : Illaren irugarren igandetan Aldareco Sacramentua visitatzeco modu erraza. 365.
- Oguei ta amalaugarren Eracusaldia : Noiz nai , baña iñterico azqueneco hiru egunetan , eta ostiraletan Jesus Sacramentatua visitatzeco modu erraza. 369.
- Oguei ta amabostgarren Eracusaldia : Urteco dembora jaquifietan , eta premia danean eguifoi diran , erregu , eta Letanien gañean. 375.
- Oguei ta amaseigarren Eracusaldia : Euscaldun onac here batayoco egunaren urte-betean eguin bear loqueana. 377.
- Oguei ta amiazpigarren Eracusaldia : Euscaldun onac urtearen bucaeran eguifoi bear duana. 383.
- Oguei ta emezortzigarren Eracusaldia : Meza ezuteco vide , edo modu erraza. 389.
- Oguei ta emeretzigarren Eracusaldia : Aurrac Meza laguntzen ongu icasteco , Escola-Maisuetatic aditu bear , litoquean cembait gauza. 399.
- Berrogueigarren Eracusaldia : Erromaco Misalac dacarren eran Meza esaten duan Apaizari laguntzeco modua. 403.

LIBURU ONETAN OQUER EZARRI
diran, bitzen zucentzeco videa.

*Aurrena ipiñico dá, bitza gaizqui ezarría
 dagoan orria; urrena Errencada; gueró
 bitz gaizqui ezarría; ta azquenean bear
 dan bitza bera.*

Corregidos.

Orria. Errencada. útra . . . iraurri bedi.

51.	12.	esaten	esatea.
45.	18.	dituzque.	ditezque.
75.	17.	tificantia.	tificantis.
78.	16.	esquerrarc.	esquerrac.
86.	16.	duenac.	duanac.
86.	5.	gaiztoaz.	gaiztoac.
93.	18.	umiltazun.	umiltasun.
99.	17.	soñecoac.	soñecoac.
101.	14.	ezconduoc.	ezconduac.
102.	19.	lotsagarri.	lotsagarri.
102.	22.	erauciác.	eransiac.
105.	10.	gasteren.	gazteren.
108.	16.	estan.	eztan.
111.	4.	beartzuen.	beartsuen.
116.	11.	lice.	leice.
118.	6.	egoania.	egoaniac.
123.	12.	gorozun.	gorotasun.
124.	10.	bastergubea.	bastergabea.
124.	13.	ontasun.	ontasun.
129.	15.	gait.	gaitz.

Corregidas.

422				
131	4	ezan.	esan.	
133	12	ado.	edo.	
139	16	guar.	gaur.	
140	19	odala.	odola.	
140	20	doatzua.	doatsua.	
145	14	ezan.	esan.	
156	15	norc	nerc.	
161	15	araguzco.	araguzco.	
164	18	doatzua.	doatsua.	
165	1	espadaqui	ezpadaqui	
170	16	guraoen.	guraoen.	
171	15	cumque.	eumque.	
176	23	leguaz.	leguac.	
184	12	itzua.	itsua.	
184	17	irritatzea.	irritatzea.	
197	16	besteren.	besteren.	
217	19	8.	5.	
223	21	ondazun.	ondasun.	
250	4	berber	bear.	
243	18	llilluratuac.	llilloraturic.	
250	5	arroz.	arrotz.	
255	9	eracutziac.	eracutziac.	
266	20	escondua.	ezcondua.	
277	7	ematea.	ematen.	
289	3	necazariac.	necazariac.	
299	13	virtutetzuena.	virtutetsuena.	
302	5	ezaten.	esaten.	
312	20	es det.	ez det.	
324	8	danis.	danic.	
326	13	hun	hau.	
335	5	eun eun.	eun.	
336	1	esta.	eta.	
351	7	bilduratzera.	hilduratzera.	

362.	1.	ete	eta.
365.	24.	vicit.	visit.
367.	5.	arratzean.	arratsean.
369.	3.	etzai.	etsai.
370.	8.	esqueintzen.	esqueintzen?
384.	4.	pensamentu.	pensamentua.
386.	18.	hitzai	hitza.
399.	8.	laguntzen.	laguntzen?
401.	5.	profesia.	profecia.
403.	5.	apaizac.	apaiza.
407.	5.	nadduJerunt.	et addu-
xerant in			

Nota.

Badira beste cembait utseguite chiqui, baña ez dira emen ipintzen, ceren iracurle Euscaldunac erraz iguerrico dienac diran.

